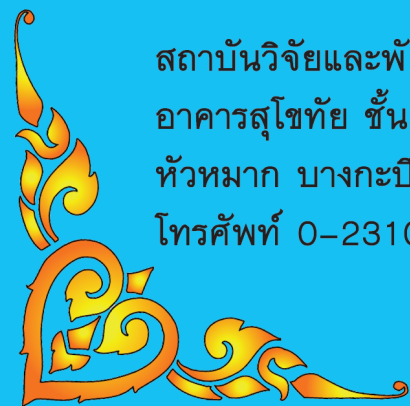

- การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
น้ำเพชร นาสารีย์ 83
- ความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง
อุบลรัตน์ เพ็งสถิตย์ 114

- ความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน
ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
เสาวนารถ เล็กเลอสินธุ์ 1
- แนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย
ชลวัฒน์ โพธิ์ดวง และเทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย 12
- ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะ
เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
สุรียวิภา ไชยพันธุ์ 29
- ประสิทธิภาพของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4
วัลลิกา รุมาคม 45
- ปัญหาการแปลผิดความหมายของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการแปลภาษาฝรั่งเศส-ไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ศติ อินทโกสม 56
- การใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหาร
ของเต็ทกอสติก
น้ำเพชร เทตะบำรุง 70

สถาบันวิจัยและพัฒนา
อาคารสุโขทัย ชั้น 12 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
หัวหมาก บางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 0-2310-8119 โทรสาร 0-2310-8696

สพ.17072

วารสารวิจัยรามคำแหง
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

<http://www.rd.ru.ac.th>

วารสารวิจัยรามคำแหง

ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ผู้จัดพิมพ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ที่ปรึกษาบรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วุฒิศักดิ์ ลากเจริญทรัพย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญชวล ทองประยูร
รองศาสตราจารย์ ดร.ณิณี อัครวานานท์

อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและประกันคุณภาพ
อดีตผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรชัย วงศ์วาสนา

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา

กองบรรณาธิการ

สาขาวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี

ศาสตราจารย์ ดร.สนิท อักษรแก้ว
ศาสตราจารย์ ดร.ประสาธ สืบคำ
ศาสตราจารย์ ดร.ภฤชณะ สาคริก
ศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ สุขสำราญ
ศาสตราจารย์ ดร.งามผ่อง คงคาทิพย์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ สุบินประเสริฐ
รองศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ มีเวที
รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยณรงค์ คันทพนิต
รองศาสตราจารย์ ดร.มาลี ณ นคร
รองศาสตราจารย์ ดร.เจริญ นิตธรรมยง
รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณมา ตั้งเจริญชัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สมนึก บุญเกิด
รองศาสตราจารย์ ดร.ไทยถาวร เลิศวิทยาประสิทธิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรมศักดิ์ ยี่มีน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิมล จันทร์แจ่ม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ไรจนกิจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิติตานต์ กร้ามาตโร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณนที คงสง

สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สถาบันคลังสมองแห่งชาติ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สาขามนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์

ศาสตราจารย์ ดร.สุภางค์ จันทวานิช
รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ศานต์ พันธุลภ
รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ ลิขิตวัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พิพัฒน์ศิริ
รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา
รองศาสตราจารย์ ดร.พรสุข หุ่นรินทร์
รองศาสตราจารย์ บุปผา บุญทิพย์
รองศาสตราจารย์ อนุกุล พลศิริ
รองศาสตราจารย์ เอมอร ดิสปัญญา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บงกชรัตน์ เตชะไตรศักดิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งจวน เบญจศิริ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนวรรณ ภู่อารีย์
อาจารย์ ดร.กรวิภา สรรพกิจจานง
อาจารย์ ดร.สุขุมพร โยธาสุมุทร

วารสารวิจัยรามคำแหง

ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ฝ่ายจัดทำ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรชัย วงศ์वासนา อาจารย์ ยິงยง เมฆลอย นางสาวสายพิณ ริดมัต นางลลิตกานา ขจัดภัย นางสาวฐนิตฐา ยิบพิกุล นางญนันท์พร กลั่นเจริญ นายอำนาจ สิงห์ตาลง นางสาวแพรวพิไล เจริญสิทธิ์ทองคำ นางบุปผา เอี่ยมจรูญ	ประธานฝ่ายจัดทำ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการ กรรมการและเหรัญญิก กรรมการและเลขานุการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
-----------	---	---

วารสารวิจัยรามคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รับผิดชอบและตีพิมพ์บทความวิจัยสาขาวิชาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

กำหนดเผยแพร่ ออก 2 ฉบับต่อปี ตั้งแต่เดือนมกราคม – เดือนมิถุนายน, เดือนกรกฎาคม – เดือนธันวาคม

การเผยแพร่ มอบให้ห้องสมุดหน่วยงานรัฐบาล สถาบันการศึกษาในประเทศ

ข้อมูลการติดต่อ ฝ่ายจัดทำ
กองบรรณาธิการวารสารวิจัยรามคำแหง
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
อาคารสุโขทัย ชั้น 12 ห้วหมาก บางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทร. 02-310-8696
Email: ruresearch@ru.ac.th

พิมพ์ที่ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- บทความทุกบทความได้รับการตรวจสอบถูกต้องทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review)
- มีผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกประจำกองบรรณาธิการมากกว่าร้อยละ 50
- มีบทความจากนักวิชาการภายนอกลงตีพิมพ์ไม่น้อยกว่า 25% ทุกฉบับ
- ข้อความและบทความในวารสารวิจัยรามคำแหงเป็นแนวคิดของผู้เขียน การตีพิมพ์บทความซ้ำเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน ไม่ใช่ความคิดเห็นและความรับผิดชอบของคณะผู้จัดทำ บรรณาธิการ กองบรรณาธิการและมหาวิทยาลัยรามคำแหง
- กองบรรณาธิการไม่สงวนสิทธิ์การคัดลอก แต่ควรอ้างอิงแสดงที่มา

วารสารวิจัยรามคำแหง

ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บทบรรณาธิการ

วารสารวิจัยรามคำแหง ฉบับนี้ เป็นวารสารวิจัยของมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยสถาบันวิจัยและพัฒนา ซึ่งได้ก้าวเข้าสู่ปีที่ 20 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2560 ซึ่งผ่านการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI (รอบที่ 3) ถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ 2

สถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบันเข้าสู่ช่วงเวลาของการเปลี่ยนผ่าน อันเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญของสังคมไทย ทุกภาคส่วนของสังคมกำลังเข้ามามีบทบาทในการนำเสนอปรัชญา แนวคิด วิธีการในการขับเคลื่อนกระบวนการทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจของประเทศให้เดินต่อไปตามครรลอง อยู่บนวิถีแห่งความหลากหลาย และความแตกต่างกันทางความคิด ความขัดแย้งทางการเมืองและสถานการณ์ที่เลวร้ายต่าง ๆ จะวนเวียนกลับมาเกิดขึ้นใหม่ตามงล้อประวัติศาสตร์อีกหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับความมากน้อยของสำนึกรับผิดชอบต่อแผ่นดินถิ่นเกิดของคนไทยหรือผู้ที่อาศัยแผ่นดินไทยทุกคน รวมถึงทางภาคส่วนของนักวิชาการที่มีบทบาทสำคัญในการเสนอแนะแนวทางที่ถูกต้อง ผ่านทางการนำเสนอผลงานในรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นแหล่งความรู้พื้นฐานในการตัดสินใจอยู่บนฐานทางความคิดทางวิชาการที่น่าเชื่อถือ **แนวและทิศทางของการวิจัยของชาติกำลังมุ่งสู่การนำองค์ความรู้ที่มีสะสมมาจากอดีตมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ นำผลการวิจัยจาก "หิ้งสู่ห้าง" ขับเคลื่อนประเทศไทยโดยการใช้งานวิจัยให้สามารถต่อยอดในเชิงพาณิชย์ อันเป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ที่ดีกว่าเดิมทั้งแนวคิดทางสังคมและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี**

กองบรรณาธิการและฝ่ายจัดทำขอขอบพระคุณ ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (TCI) กับความพยายามในการรักษามาตรฐานวารสารในประเทศไทยให้คงอยู่ในระดับนานาชาติ อันเป็นความก้าวหน้าทางวิชาการที่สำคัญของประเทศไทย และขอขอบคุณนักวิชาการ นักวิจัย ที่ให้เกียรติ ให้ความสนใจและนำบทความอันทรงคุณค่าของท่านมาตีพิมพ์ในวารสารวิจัยรามคำแหง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความไว้วางใจเช่นนี้ตลอดไป

ขอขอบพระคุณ
บรรณาธิการ

ความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน
ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

The Population's Expectation to the Desired Leadership of Village Chief
Mahasawat Subdistrict Amphur Bangkraui Nonthaburi Province

เสาวนารถ เล็กเลอสินธุ์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ เปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลมหาสวัสดิ์ จำนวน 354 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยการวิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ (t-test) One Way ANOVA (Analysis of Variance) และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างที่มากกว่า 2 กลุ่มด้วยวิธี LSD (Fisher's Least-Significant Difference) เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. การศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านการตัดสินใจ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านภาวะทางอารมณ์ ตามลำดับ 2. ผลการเปรียบเทียบการศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ อาชีพต่างกัน คาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน คาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ความคาดหวังของประชาชน ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ABSTRACT

The aims of this research were to study and compare the population's expectation to the desired leadership of village chief Mahasawat Subdistrict Amphur Bangkraui Nonthaburi Province, divided by an individual personal status. The samples were 354 users of Bang Khanoon Subdistrict. The data collecting used a questionnaire as the research tool and the data was shown in the forms of analyzed frequency, percentage, mean, standard deviation, the dependent-t statistics, One-Way Anova and comparing difference over two groups using multiple comparisons with Least Significant Difference (LSD) for assumption testing. The results had been showed that: 1. The people expectation towards the desired leadership of village chief was high, both at the overall and category levels. In addition, the people expectation at category levels can be presented in descending order as followed: work capabilities, decision, human relations, personality, ethics, and emotional maturity. 2. The comparison of the people expectation towards the desired leadership of village chief Mahasawat Subdistrict Amphur Bangkraui Nonthaburi Province, classified by personal factors, it was found the age, level of education and period of residence in the community have significant differences at 0.05 level, whereas gender and occupation were found no significant differences.

Keyword: People's expectations, Leadership

บทนำ

ในการบริหารงานขององค์กรในปัจจุบันนี้ ทรัพยากรบุคคลถือได้ว่าเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อองค์กรอย่างมากปัจจัยหนึ่งเนื่องมาจากถ้าหากองค์กรปราศจากทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ แล้วก็อาจจะไม่สามารถพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จตามที่ต้องการได้จึงกล่าวได้ว่าทรัพยากรบุคคลนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญในการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลจากการปฏิรูประบบราชการ จากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ทำให้ผู้บริหารไม่ว่าจะเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบลรวมถึงผู้ใหญ่บ้านมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการท้องถิ่นเป็นอย่างมาก เพราะในอนาคตเมื่อมีการถ่ายโอนภารกิจทำให้ส่วนราชการทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคต้องลดบทบาทในการบริหารลดน้อยลง ผู้บริหารใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด เริ่มมาจากผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และเรื่อยลงมาจนถึง

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังนั้นการบริหารหรือการปกครองท้องถิ่นของผู้บริหารจะต้องแสดงถึงความสามารถด้านการบริหาร การรับรองการบริหาร การสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นเพื่อแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอันแสดงให้เห็นถึงวิธีคิดทั้งในแง่การแสดงความร่วมมือ การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมรวมถึงการใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นนั้น เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการรวมทั้งการแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นให้เป็นที่น่าเชื่อถือได้ ทั้งนี้เพราะสถานการณ์ปัจจุบันปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนท้องถิ่นล้วนแล้วแต่สลับซับซ้อนและมีหลายสิ่งหลายอย่างที่กำลังท้าทายผู้บริหารท้องถิ่นอยู่ในขณะนี้ (ราตรี, 2550) ในองค์กรหนึ่งๆ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรของภาครัฐหรือเอกชน บุคคลสำคัญที่จะทำให้กลไกในระบอบการบริหารงานขององค์กรใดๆ ดำเนินไปสู่จุดหมายที่ต้งามก็คือ “ผู้นำ” ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้นำเป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการ รวมถึงการริเริ่ม การวางแผน การบริหาร กำกับและการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้

สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายขององค์กร ผู้นำจึงเป็นผู้มีอิทธิพลที่สามารถส่งผลกระทบต่อความเป็นไปขององค์กรในทุกด้านๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านที่เกี่ยวกับการบริหารและด้านการบุคคล ดังนั้นในทุกองค์กรจึงจำเป็นต้องมีผู้นำ

องค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์ได้รับการยกฐานะให้จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2539 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง โดยให้ใช้เรือขุดเป็นตราสัญลักษณ์ เนื่องจากเป็นคลองขุดในสมัยรัชกาลที่ 5 ไหลผ่านพื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบล ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมหาสวัสดิ์มุ่งมั่นตอบสนองความต้องการบริการให้กับประชาชน ในเขตความรับผิดชอบตามอำนาจและหน้าที่กฎหมายกำหนดและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อสร้างความพึงพอใจรวมถึงการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประชาชนในเขตความรับผิดชอบเพื่อตอบสนองตามความคาดหวังของประชาชน เพราะฉะนั้นผู้นำจึงมีความสำคัญต่อตำบลหรือหมู่บ้านเป็นอย่างมาก เพราะในอนาคตอาจจะได้รับการคัดเลือกให้เป็นกำนันต่อไป โดยสภาพการณ์เช่นนี้เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำที่ผู้นำหมู่บ้านในฐานะผู้บริหารและดูแลประชาชนภายในหมู่บ้านนั้นๆ ผู้นำจึงต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงในการควบคุมดูแลประชาชนภายในหมู่บ้านให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยจะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนภายในหมู่บ้านโดยตรง ดังนั้นผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้นำจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำที่เหมาะสม และประชาชน ส่วนใหญ่ภายในหมู่บ้านยอมรับในบทบาทภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ควรแก่การยอมรับและยกย่องนับถือเป็นปัจจัยที่สำคัญเป็นอย่างมาก ถ้าหมู่บ้านใดที่มีผู้นำมีภาวะผู้นำที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนภายในหมู่บ้านย่อมหวังได้ว่าการบริหารการปกครองหรือการปฏิบัติงานประสบความสำเร็จได้ในระดับหนึ่งในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้นำมีภาวะผู้นำที่พึงประสงค์แต่ไม่เป็นไปตามความคาดหวังของ

ประชาชนภายในหมู่บ้านโดยในหมู่บ้านมีปัญหาเกิดขึ้นมากมาย เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาความยากจน ปัญหาความขัดแย้งทางความคิดเรื่องการเมือง ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น สาเหตุของปัญหาต่างๆ ยากที่จะชี้ชัดลงไปได้ว่ามีสาเหตุมาจากส่วนใดเพราะปัญหาต่างๆ มีความซับซ้อนหลายประการยากที่ผู้นำบ้านจะตัดสินว่าเป็นปัญหาส่วนใดส่วนหนึ่งเพียงด้านเดียว การแก้ปัญหาจึงเป็นเรื่องที่ยุ่งยากไม่ถนัดนักย่อมเป็นปัญหาต่อการปกครองการบริหาร หรือความร่วมมือในเรื่องต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความเจริญและการพัฒนาภายในหมู่บ้านนั้นเช่นกัน

เนื่องจากผู้นำบ้านเป็นตัวแทนฝ่ายปกครองที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดและเป็นสื่อกลางระหว่างรัฐกับประชาชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้นำบ้านตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เพื่อจะได้ทราบความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ในการเลือกผู้นำบ้านที่ดีที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในท้องที่ได้ เพื่อให้ได้ผู้นำชุมชนของตนเองที่มีความสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดที่จะขับเคลื่อนนำพาชุมชนไปสู่ทิศทางที่พึงประสงค์ได้ในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่อาศัยอยู่ในตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จากนั้น จึงทำการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ โดยมีประชากรตำบลมหาสวัสดิ์ จำนวน 4,050 คน เป็นหน่วยในการสุ่ม เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 354 คน แล้วดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง จากนั้น จึงทำการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t -test และค่า F -test

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ใ้ต้องค้ความรู้เกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

2. ผลการวิจัยใช้เป็นข้อมูลเผยแพร่ผู้ที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้ใหญ่บ้านได้นำไปปรับปรุงพัฒนา

ตนเองให้มีภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ตามความคาดหวังของประชาชน

3. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการให้ความรู้เผยแพร่แก่ประชาชนเพื่อประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจในการตัดสินใจเลือกผู้ใหญ่บ้านครั้งต่อไป

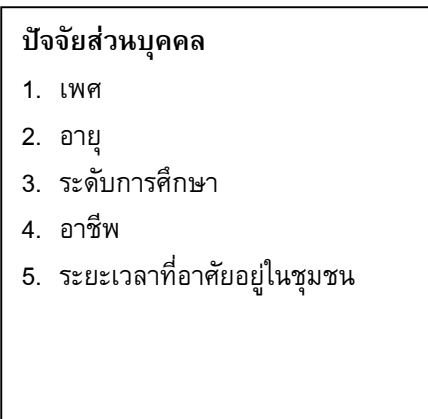
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

1. ประชากรที่อาศัยอยู่ในตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ซึ่งประกอบด้วย 3 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 3 คลองขวาง หมู่ที่ 4 โรงหมู หมู่ที่ 5 สะพานผัก มีประชากรรวมทั้งสิ้น จำนวน 4,050 คน

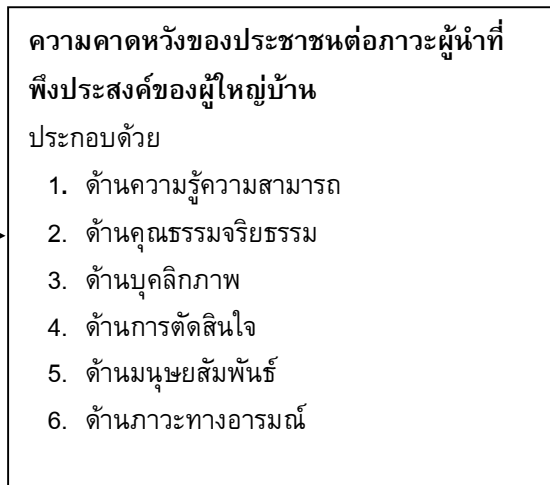
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำนวน 354 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือคือแบบสอบถามโดยมีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ คือหาความตรง โดยค่า IOC ได้ค่าเท่ากับ 1 และนำเครื่องมือทดลองใช้กับประชาชนในอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้ความเที่ยงโดยหาค่า Alfa Coefficient ได้ค่าเท่ากับ 0.96

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีทางสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่อใช้ในการบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน โดย *t*-test One-Way Anova

และถ้าพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ภายหลังด้วยวิธีการ LSD. (Least Significant Difference) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นต่อความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.61) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรู้ความสามารถ (มีค่าเฉลี่ย 3.69) ด้านการตัดสินใจ (มีค่าเฉลี่ย 3.66) ด้านมนุษยสัมพันธ์ (มีค่าเฉลี่ย 3.61) ด้านบุคลิกภาพ (มีค่าเฉลี่ย 3.59) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (มีค่าเฉลี่ย 3.58) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านภาวะทางอารมณ์ (มีค่าเฉลี่ย 3.53) ซึ่งผลการวิจัยในแต่ละประเด็นสรุปได้ ดังนี้

1.1 ด้านความรู้ความสามารถ ความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.69) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เป็นผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาดี มีความรู้ความเข้าใจในสภาพทั่วไปของหมู่บ้าน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เป็นผู้มีความรู้ในวิชาการสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ การบริหารสมัยใหม่ และภาษาอังกฤษพอสมควร เป็นต้น

1.2 ด้านคุณธรรมจริยธรรม ความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.58) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เป็นผู้มีน้ำใจงาม รักเพื่อนมนุษย์ เห็นใจผู้อื่น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม

1.3 ด้านบุคลิกภาพ ความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย

3.59) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เป็นผู้มีความสุภาพอ่อนโยน อ่อนน้อม ถ่อมตน มีความเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เป็นผู้ที่มีรูปร่างสมส่วน สง่าผ่าเผยเป็นผู้วางตัวได้อย่างเหมาะสม มีความกระฉับกระเฉงว่องไว

1.4 ด้านการตัดสินใจ ความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.66) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เป็นผู้กล้าที่จะเสี่ยงและรับผิดชอบต่อการตัดสินใจที่เกิดขึ้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เป็นผู้ยอมรับยกย่องในการตัดสินใจของผู้อื่น

1.5 ด้านมนุษยสัมพันธ์ ความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.61) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เป็นผู้มียุทธศาสตร์ที่ดีกับผู้ร่วมงานและประชาชนทั่วไป มองโลกในแง่ดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เป็นผู้มีความจริงใจ ใจกว้างใจโพบระ เหมาะกับกาลเทศะ

1.6 ด้านภาวะทางอารมณ์ ความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (มีค่าเฉลี่ย 3.53) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เป็นผู้พร้อมที่จะให้อภัย ให้โอกาสแก่ผู้อื่น เข้ากับประชาชนในชุมชนได้เป็นอย่างดีมีความรับผิดชอบต่อสังคม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เป็นผู้ที่สามารถยอมรับข้อบกพร่องและความผิดพลาดของตัวเองและผู้อื่น

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

2.1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน มีความความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ความสามารถ และด้านการตัดสินใจมีความคิดเห็นต่างกัน โดยเพศชายมีความคิดเห็นน้อยกว่าเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนในด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพ ด้านการตัดสินใจ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านภาวะทางอารมณ์ ผู้ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนในด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลิกภาพ ด้านการตัดสินใจ และด้านภาวะทางอารมณ์ ผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนในด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกัน มีความความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ความสามารถ ด้านคุณธรรมจริยธรรม และด้านการตัดสินใจ ผู้ที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนในด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.5 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีความความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้

ความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ ด้านการตัดสินใจ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านภาวะทางอารมณ์ ผู้ที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนในด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สรุปและวิจารณ์ผล

1. ความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ประชาชนมีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านมาก เพราะผู้ใหญ่บ้านเป็นตัวกลางประสานระหว่างชาวบ้านและหน่วยงานรัฐที่ผู้ใหญ่ต้องเป็นตัวแทนของชาวบ้านในการติดต่อเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งเป็นผู้นำของชาวบ้านซึ่งผู้ที่จะเป็นผู้นำได้ต้องมีภาวะผู้นำที่ดีสมคิด (2549) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำคือ ความครอบคลุมในมิติที่มีอย่างกว้างขวางและหลากหลายกว่าเรื่องความกล้าหาญ การตัดสินใจ การเป็นผู้นำต้องมีความสามารถในการนำ ผลักดันและสั่งการให้กิจกรรมทุกอย่างดำเนินไปตามเป้าหมายซึ่งต้องประกอบไปด้วยความกล้าหาญ ความสามารถในการโน้มน้าวใจและจังหวะเวลาในการตัดสินใจ และสุภาพ (2549) ได้กล่าวถึงผู้ที่มีคุณลักษณะผู้นำ คือ มีลักษณะโดดเด่น มีวิสัยทัศน์ มีค่านิยมที่เหมาะสมและมีอิทธิพลเหนือคนอื่น ตลอดจนมีความสามารถในการตัดสินใจในสถานการณ์ที่ยุ่งยากและซับซ้อนได้อย่างเหมาะสม โดย พรนพ (2549) ได้กล่าวถึงผู้นำที่ดีมีประสิทธิภาพคือ เป็นผู้ที่มีสติปัญญาดีมีความคิดที่จะตัดสินใจปัญหาที่ถูกต้องกับข้อเท็จจริงและศีลธรรมอันดี เป็นผู้ที่ทำงานหนักอยู่เสมอต้องขยันทำงานมากกว่าผู้ได้บังคับบัญชา คำนึงถึงขวัญกำลังใจของกลุ่ม เพื่อรักษาระดับการทำงานให้คงที่อยู่เสมอผู้นำที่ดีจะต้องมีลักษณะที่เหนือกว่าผู้ตาม เหนือกว่าทางความคิด มีบุคลิกภาพที่ดีกว่าผู้นำที่ดีจะต้องมีอารมณ์ที่คงที่ คือ มีความหนักแน่นไม่ใช้อารมณ์ส่วนตัวในการแก้ไขปัญหาควบคุมอารมณ์ได้ในสถานการณ์อันเป็นวิกฤติเป็นนักกลยุทธ์ผู้นำที่ก้าวหน้าจะต้องเป็นผู้มีกลยุทธ์ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่และ

ต้องมีอำนาจเพราะอำนาจเป็นของคู่กับผู้นำอำนาจเกิดขึ้นโดยความสามารถในการสร้างความเชื่อถือ

2. ความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า ประชาชนมีความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ประชาชนมีความคิดเห็นว่า ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ด้านความรู้ความสามารถ เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับผู้ใหญ่บ้านที่ต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยผู้ใหญ่บ้านต้องมีวุฒิทางการศึกษาดี รู้ความเข้าใจในสภาพทั่วไปของหมู่บ้าน รู้ในการกิจหลักและขั้นตอนการปฏิบัติงานในหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน และรู้เกี่ยวกับการจัดการมีประสพการณ์ มีความสามารถในการบริหารจัดการหมู่บ้านได้ดี เป็นผู้มีความรู้ในกฎหมายระเบียบข้อบังคับในการปกครองท้องถิ่นและเป็นผู้มีความรู้ในวิชาการสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ การบริหารสมัยใหม่ และภาษาอังกฤษพอสมควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระวินัย (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของประชาชนในเขตอำเภอคลองลานที่มีต่อคุณลักษณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังของประชาชนในเขตอำเภอคลองลานที่มีต่อคุณลักษณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกำแพงเพชร ด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมาก

3. ความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ด้านคุณธรรมจริยธรรม พบว่า ประชาชนมีความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำในท้องถิ่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ปกครองดูแลราษฎรต้องเป็นคนที่มีความคุณธรรมจริยธรรม มีน้ำใจงาม รักเพื่อนมนุษย์ เห็นใจผู้อื่น เป็นผู้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความดี สร้างความดีให้แก่สังคมสม่ำเสมอ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เป็นผู้มีความเมตตากรุณา เสียสละ มีสัมมาคารวะ ให้อภัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทวรรณ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ในยุคโลกาภิวัตน์: ศึกษา

จากหลักพุทธธรรม พบว่ารูปแบบผู้นำที่พึงประสงค์ในยุคโลกาภิวัตน์ที่เกิดจากการประยุกต์ของแนวคิดตะวันตกและหลักพุทธธรรม ประกอบด้วยหลักการ 3 ประการ คือ หลักการครองตน ครองคน ครองงาน โดยมุ่งเน้นให้ผู้นำเกิดการพัฒนาดน พัฒนาคณและพัฒนางานให้มีคุณภาพที่สมบูรณ์แบบในด้านความสามารถและด้านจิตใจ เพื่อให้ผู้นำมีคุณธรรมและจริยธรรมในการนำพาหมู่คณะ องค์กร และสังคมให้เจริญรุ่งเรืองตลอดไป

4. ความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ด้านบุคลิกภาพพบว่า ประชาชนมีความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ผู้ใหญ่บ้านต้องเป็นผู้ที่มีความสุภาพอ่อนโยน อ่อนน้อม ถ่อมตน มีความเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความสามารถในการพูดและหลักการพูดต่อสาธารณชนได้ดี แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ สะอาด ภูมิฐาน ถูกต้องตามระเบียบ สง่าผ่าเผยเป็นผู้วางตัวได้อย่างเหมาะสม มีความกระฉับกระเฉงว่องไว เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน และสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง ซึ่งบุคลิกภาพที่ดีน่าเชื่อถือย่อมเป็นที่เคารพ และสร้างความประทับใจให้กับลูกบ้านและบุคคลทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของประมวล (2553) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงปรารถนาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมาก

5. ความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ด้านการตัดสินใจพบว่า ประชาชนมีความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ผู้ใหญ่บ้านต้องเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบกล้าตัดสินใจสั่งการชัดเจนไม่คลุมเครือกล้าที่จะเสี่ยงและรับผิดชอบต่อการตัดสินใจที่เกิดขึ้น ให้อำนาจในการ

ตัดสินใจกับผู้อื่นในขอบเขตที่เหมาะสม และยอมรับ ยกย่องในการตัดสินใจของผู้อื่น สมคิด (2548) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติซึ่ง มีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจที่จะกระทำการสิ่งใด สิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งหลายอย่าง เพื่อความสำเร็จตรง ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ในทางปฏิบัติการตัดสินใจมัก เกี่ยวข้องกับปัญหาที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน และมีวิธีการ แก้ปัญหาให้วินิจฉัย มากกว่าหนึ่งทางเสมอ ดังนั้นจึง เป็นหน้าที่ของผู้วินิจฉัยปัญหาว่าจะเลือกส่งการปฏิบัติ โดยวิธีใด จึงจะบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุดและบังเกิด ผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรนั้น

6. ความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่ ฟังประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ด้านมนุษยสัมพันธ์พบว่า ประชาชนมีความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่ ฟังประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ลักษณะการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้านที่ต้อง ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่รับผิดชอบจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดีในการเข้าถึงชุมชนเพื่อเป็นที่ยอมรับของคน ในชุมชน และภารกิจส่วนใหญ่ของผู้ใหญ่บ้านต้อง ติดต่อบริการ พบปะ กับชาวบ้านในชุมชน สิ่งสำคัญที่ ขาดไม่ได้คือ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานและ ประชาชนทั่วไป มองโลกในแง่ดีเป็นผู้มีจิตใจโอบอ้อม อารี รัก เมตตาเอื้ออาทรให้เกียรติต่อผู้อื่น และเป็นผู้มี ความจริงใจ วาจาไพเราะ เหมาะกับกาลเทศะ ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ สมพงษ์ เกษมสัน ได้กล่าวถึง ลักษณะของผู้นำ โดยพิจารณาจากการบริหารงานไว้ว่า ผู้นำแบบร่วมใจ (Participation Leaders) เป็นผู้นำที่ นิยมการปรึกษาหารือและเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ และ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับบัญชาและ ผู้ใต้บังคับบัญชา ยึดหลักประนีประนอมและแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นซึ่งกันและกันในฐานะผู้ร่วมงานอาศัยศิลปะ การจูงใจ เมื่อประสงค์ให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติตามอย่างใดอย่าง หนึ่งให้ความร่วมมือร่วมใจในการแสดงความคิดเห็น และการปฏิบัติงาน และผู้นำแบบจูงใจ (Persuasive Leaders) เป็นผู้นำที่ปฏิบัติงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วม พิจารณาแสดงความคิดเห็นและเป็นการบรรเทาต่อต้าน

ไปด้วย ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเข็มชัย (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ นักการเมืองท้องถิ่นตามทัศนะของประชาชน: ศึกษา เฉพาะกรณีเทศบาลตำบลสันทรายหลวง อำเภอ- สันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ความ- คิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักการเมือง ท้องถิ่นตามทัศนะของประชาชน ด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด

7. ความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่ ฟังประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ด้านภาวะทางอารมณ์ พบว่า ประชาชนมีความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะ ผู้นำที่ฟังประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก กล่าวคือ ผู้ใหญ่บ้านควรมีลักษณะด้านภาวะทาง อารมณ์ที่ดี มีการควบคุมอารมณ์และการแสดงออกทาง อารมณ์ได้อย่างเหมาะสม เป็นผู้ที่พร้อมที่จะให้อภัย ให้ โอกาสแก่ผู้อื่น เข้ากับประชาชนในชุมชนได้เป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม เข้าใจ สนใจ และให้ ความสำคัญกับความรู้สึกนึกคิดและจิตใจของผู้อื่น เป็น ผู้ที่มีความหนักแน่น ไม่หุนเหิน มีจิตใจมั่นคงไม่โลเล สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม อดทนอดกลั้น สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ถูกกับ กาลเทศะ สามารถยอมรับข้อบกพร่อง และความ ผิดพลาดของตัวเองและผู้อื่น ซึ่งไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของอวย (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประธานคณะกรรมการ ชุมชนย่อย: ศึกษาเฉพาะกรณี ชุมชนย่อยคุ้มพระลับ เขต 2 เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประธานคณะกรรมการ ชุมชนย่อย ด้านภาวะทางอารมณ์อยู่ในระดับมากที่สุด

8. การเปรียบเทียบความคาดหวังของ ประชาชนต่อภาวะผู้นำที่ฟังประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมเพศที่ต่างกันมี ความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่ฟังประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากเพศชายหรือหญิงมีลักษณะ ประจำเพศในด้านรูปร่างและสรีระที่แตกต่างกันไป

ความแตกต่างทางเพศทำให้คาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ไม่แตกต่างกันไป ด้วย โดยเพศชายมีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านด้านความรู้ความสามารถ แต่เพศหญิงมีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านด้านการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูริดา (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองที่มีต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชน จำแนกตามเพศ ต่างกัน ความคาดหวังที่มีต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

9. การเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านโดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนไม่ว่าจะเป็นอายุต่ำกว่า 30 ปี อายุระหว่าง 31-40 ปี อายุระหว่าง 41-50 ปี หรืออายุมากกว่า 51 ปีขึ้นไป ต่างมีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านไว้มากทั้ง 6 ด้านโดยเฉพาะด้านบุคลิกภาพ ด้านการตัดสินใจ ด้านภาวะทางอารมณ์ ทั้งนี้อาจเป็นได้ว่าประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านในด้านต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเข็มชัย (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักการเมืองท้องถิ่น ตามทัศนคติของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักการเมืองท้องถิ่น จำแนกตามอายุต่างกัน ความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักการเมืองท้องถิ่นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

10. การเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี

จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีความคาดหวังมากกว่าระดับการศึกษาอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่าง ๆ มีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านแตกต่างกัน โดยระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านด้านบุคลิกภาพ แต่ระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านด้านการตัดสินใจ และด้านภาวะทางอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชัย (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศบาลตำบลนาตุน ตามความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลนาตุน อำเภอนาตุน จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตาม การศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศบาลตำบลนาตุน อำเภอนาตุน จังหวัดมหาสารคาม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

11. การเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมอาชีพที่ต่างกัน มีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อาชีพทำการเกษตรมีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านด้านความรู้ความสามารถและด้านการตัดสินใจ แต่อาชีพรับจ้างมีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอวย (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประชาชน คณะกรรมการชุมชนย่อย: ศึกษาเฉพาะกรณี ชุมชนย่อยคุ้มพระลับ เขต 2 เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัด

ขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประธานคณะกรรมการชุมชนย่อย จำแนกตามอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประธานคณะกรรมการชุมชนย่อยในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

12. การเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน พบว่าโดยภาพรวมระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ต่างกันมีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 21-30 ปี มีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านด้านความรู้ความสามารถ และด้านการตัดสินใจ แต่ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 21-30 ปี มีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านด้านบุคลิกภาพ ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนไม่เกิน 10 ปี มีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านด้านมนุษยสัมพันธ์ และประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 11-20 ปี มีความคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านด้านบุคลิกภาพกับด้านภาวะทางอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมวล (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามระยะเวลาอยู่อาศัยในพื้นที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า ประชาชนคาดหวังต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านในระดับมาก ดังนั้นผู้ใหญ่บ้านจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่ รวมถึงบทบาทของตนเองที่จะต้องพึงปฏิบัติต่อชุมชน รวมถึงการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ปฏิบัติตามบทบาท และหน้าที่ด้วยความกระตือรือร้น มีธรรมาศยดีในการให้บริการ เพื่อให้การบริการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสร้างความน่าเชื่อถือของตนเอง โดยการใช้ปัจจัยหลักที่หลากหลาย อาทิ ความรู้ความสามารถ มนุษยสัมพันธ์ บุคลิกภาพ การตัดสินใจที่ดี โดยการผสมผสานปัจจัยทุกด้านนี้ เข้าด้วยกัน และผู้ใหญ่บ้านต้องมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาจัดการความขัดแย้งระหว่างบุคลากรมีความสามารถในการเจรจา ประนีประนอมผสมผสานความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนในชุมชน เพราะผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำท้องถิ่นที่มีบทบาทอันสำคัญยิ่งในชุมชน

2. ข้อเสนอเพื่อการวิจัย

2.1 ควรมีการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน เพื่อทราบว่าคุณภาพประชาชนมีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน อย่างไรบ้าง เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง

2.2 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ให้มีลักษณะที่ประชาชนคาดหวัง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน

2.3 ควรมีการศึกษาความคาดหวังของประชาชนต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านให้ครอบคลุมทุกเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่หลากหลายและรับทราบความคาดหวังของประชาชนในเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เพื่อนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบและนำมาปรับปรุงเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้ใหญ่บ้านให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

เข็มชัย กันทมาโนช. 2553. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักการเมืองท้องถิ่นตามทัศนะของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลสันทรายหลวง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

นันทวรรณ อิศรานุวัฒน์ชัย. 2550. ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ในยุคโลกาภิวัตน์: ศึกษาจากหลักพุทธธรรม. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ประมวล นิ่มนนท์. 2553. คุณลักษณะที่พึงปรารถนาของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง. ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

พรนพ พุกกะพันธ์. 2549. ภาวะผู้นำและการจูงใจ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จามจุรีโปรดักส์.

พระวินัย สิริชัย (ชูชัย). 2551. ความคาดหวังของประชาชนในเขตอำเภอคลองลานที่มีต่อคุณลักษณะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

พิชัย ชุมเงิน. 2553. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกเทศบาลตำบลนาตุนตามความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลนาตุน อำเภอนาตุน จังหวัดมหาสารคาม. การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ภูรีดา คุณชื่น. 2551. ความคาดหวังของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองที่มีต่อคุณลักษณะของนักการเมืองท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร. สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

ราตรี แสงจิต. 2550. คุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านในความคาดหวังของประชาชน: ศึกษากรณีชุมชนในเขตตำบลบ้านปึก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยบูรพา. สมคิด จาตุศรีพิทักษ์. 2549. วิสัยทัศน์ขุนคลัง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ผู้จัดการ.

สมคิด บางโม. 2548. การบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

สุพานี สฤกษ์วานิช. 2549. พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่: แนวคิดและทฤษฎี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อวย นิमितประจักษ์. 2553. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประธานคณะกรรมการชุมชนย่อย : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนย่อยคุ้มพระลับ เขต 2 เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

แนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย Management Guideline of Thailand Swimming Championships

ชลวัฒน์ โพธิ์ด่าง¹ และเทพประสิทธิ์ กุลธวัชชัย²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการสัมภาษณ์สภาพและปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย จากคณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ควบคุมการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ฝ่ายต่างๆ ของสมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทยจำนวน 6 ฝ่าย เพื่อนำผลการสัมภาษณ์มาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย และนำมาใช้ในขั้นตอนที่ 2 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ฝึกสอน กลุ่มนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขัน และกลุ่มผู้ชมการแข่งขันจำนวนทั้งสิ้น 413 คน และได้ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิธีการประเมินความสอดคล้องระหว่างรายการปัญหาและความต้องการกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย หลังจากนั้นนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีโดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องไว้ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าดัชนีเท่ากับ 0.87 จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพ กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยง หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จสิ้นจึงนำข้อมูลไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติ โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 และ 2 จะนำไปพัฒนาเป็นแบบสอบถามพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะนำแนวทางไปพัฒนาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ให้ประสบความสำเร็จ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการแข่งขัน ผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการจัดการแข่งขัน จำนวน 6 คน และนำข้อมูลไปพิจารณาเป็นแนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยต่อไป ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย 1) ควรจัดการให้จำนวนบุคลากรในการจัดการแข่งขันมีเพียงพอ ควรจัดบุคลากรในตำแหน่งต่างๆ ให้มีความเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน 2) ควรจัดสรรงบประมาณที่เข้าซื้ออุปกรณ์ที่ทันสมัยและเป็นไปตามกฎของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ 3) ควรจัดการห้องน้ำภายในสถานที่จัดการแข่งขัน ให้มีความสะอาดและเพียงพอต่อการใช้บริการของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน 4) ควรจัดสถานที่สำหรับตรวจสอบสารต้องห้ามของนักกีฬาเพื่อความเป็นสากลของการแข่งขัน 5) ควรมีการปรับปรุงและแก้ไขอุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติให้มีความเที่ยงตรงแม่นยำและง่ายต่อการมองเห็นของนักกีฬาและผู้ชมการแข่งขันมีการปรับปรุงและแก้ไข รวมถึงขนาดความยาวความกว้างและความลึก รวมถึงเครื่องหมายสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการแข่งขันภายในสระว่ายน้ำให้ได้มาตรฐาน 6) ควรจัดหาแท่นกระโดดที่ได้มาตรฐานเป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับของ

¹ นิสิตระดับมหาบัณฑิต แผนกวิชาการจัดการการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² รองศาสตราจารย์ รองคณบดี กำกับดูแลหน่วยแผนและงบประมาณ หน่วยประกันคุณภาพและเทคโนโลยีสารสนเทศคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ 7) ควรกำหนดเวลาในการแข่งขันให้ตรงกับที่ได้กำหนดไว้ในสูจิบัตร เพื่อให้เป็นมาตรฐานของการจัดการแข่งขัน 8) ควรจัดการแข่งขันให้มีความน่าตื่นเต้นและน่าสนใจต่อผู้ที่เข้าร่วมการแข่งขันควรกำหนดวันที่ใช้แข่งขันให้ตรงกันกับวันที่รายการแข่งขันที่เป็นเป้าหมายของสมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทยนั้นส่งเข้าร่วมทำการแข่งขัน เพื่อให้สอดคล้องกับกฎระเบียบข้อบังคับของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ 9) ควรมีรูปแบบการจัดการแข่งขันที่มีความทันสมัยและเป็นสากลมากยิ่งขึ้นรวมถึงการประชาสัมพันธ์ที่ทั่วถึงผู้คนภายนอก

คำสำคัญ : แนวทาง การจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำ การแข่งขันว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย

ABSTRACT

The present study aimed at investigating the guideline on organizing the Thailand Swimming Championships. The study was divided into three phases. In Phase 1, the Organizing Committee members as well as staffs working in six divisions of the Thailand Swimming Association in charge of the organization of the swimming competition were interviewed, and the findings were used to construct a questionnaire to elicit data on problems in organizing the championship match. In Phase 2, the questionnaire designed in the previous phase was employed to elicit data from a total of 413 coaches, swimmers, and the audience participating in the championship match. The questionnaire was examined to ensure its content validity using the Index of Item-Objective Congruence (IOC). The IOC Index was set at 0.50 or higher, and it was found that the IOC of the questionnaire was equal to 0.87. The questionnaire was then tried out with 30 subjects who were not subjects of the main study to ensure their reliability. After data collection was completed, the data elicited in this phase were then analyzed by means of descriptive statistics of percentage and mean. After that, the findings from the first two phases were utilized to develop a questionnaire on feasibility of implementing the guideline to ensure success of the organization of the Thailand Swimming Championships. In this final phase, data were elicited from six experts involved in organizing the championship match and the findings were then used to devise the guideline on organizing the Thailand Swimming Championships. The study findings revealed that the guideline on organizing the Thailand Swimming Championships should consist of the following: 1) there need to be enough staff members to sufficiently take charge of different duties and assignments; 2) sufficient budgets should be allocated for leasing or purchase of equipment that is up-to-date and adherent to the rules and regulations of the Fédération Internationale de Natation (FINA); 3) toilet facilities at the venue should be clean and sufficient to serve participants of the competition; of swimmers and the audience should be cleaned an; 4) private areas should be arranged for examinations of swimmers' use of prohibited substances to ensure compliance with international standards of the competition; 5) automatic timers and stopwatches should be calibrated and improved to ensure their accuracy as well as ease of seeing by both swimmers and the audience, and the length, width, and depth of the pool, as well as signs and symbols used in the competition should be standardized; 6) standardized starting blocks that comply with the rules and regulations of FINA should be acquired; 7) schedules should be strictly followed as specified in the program book to ensure standardization of the competition; 8) the competition should be arranged in ways that attract participants' attention and arouse their interest, and the dates of the competition

should be set in accordance with the targeted events of the Thailand Swimming Association to ensure compliance with the rules and regulations of FINA; and 9) the format of the championship match should be more up-to-date and internationalized, and the event should be more widely publicized among outsiders.

Keywords: Guideline, Sports Event Management, Swimming, Thailand Swimming Championships

บทนำ

การกีฬาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งในด้านสุขภาพ และพลานามัย และด้านจิตใจที่ดีเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพกีฬาถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว และชุมชน ในประเทศที่พัฒนาแล้วทั่วโลก และอาศัยกระบวนการของกีฬา เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างเครือข่ายชุมชนรวมถึงการสร้างจิตสำนึกในการดำรงชีวิตที่มีคุณธรรม มีวินัย และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง เคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่น เป็นรากฐานที่ดีของสังคมรวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศจึงได้สนับสนุนให้มีการใช้กีฬา การออกกำลังกายและนันทนาการเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชากรของประเทศ กีฬามีคุณลักษณะเฉพาะ คือ มีความสนุกสนานความสุขเมื่อได้เล่น มีเสน่ห์ที่ความท้าทาย มีความสามารถดึงดูดผู้ชม ผู้ดู และสื่อต่าง ๆ รวมทั้งผู้สนับสนุน สปอนเซอร์ เกิดเป็นรายได้ เกิดเป็นธุรกิจกีฬาสามารถดึงดูดผู้ชมได้ทั่วทั้งโลก เช่น การแข่งขันฟุตบอลโลก, การแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ทำให้เกิดสมาชิกและแฟนคลับตามมากีฬาเป็นสิ่งดึงดูดใจของคนทั่วทั้งโลกได้สามารถแทรกซึมเข้าไปในชีวิตประจำวัน โดยไม่มีการแบ่งเชื้อชาติ ศาสนา สีผิว หรือเพศ หรือวัย นี้คือ กีฬา ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงกล่าวไว้ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน วันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2530 ความว่า “ในหลักการ การกีฬาเป็นสิ่งที่มีความประสงค์พื้นฐานที่จะส่งเสริมให้ร่างกายแข็งแรง และสามารถที่จะแสดงฝีมือในเชิงกีฬาเพื่อความสามัคคีและเพื่อให้

คุณภาพของมนุษย์ที่ดีขึ้นมาเวลานี้การกีฬานับว่ามีความสำคัญในทางอื่นด้วยคือในทางสังคมทำให้ประเทศชาติได้หันมาปฏิบัติสิ่งที่มีประโยชน์สุขภาพของร่างกายและของจิตใจทำให้สามารถที่จะอยู่เป็นสังคมอย่างอยู่เย็นเป็นสุขทั้งเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญของบ้านเมืองและโดยเฉพาะในการกีฬาระหว่างประเทศก็ได้เพิ่มความสำคัญกับมนุษย์อื่นซึ่งอยู่ในประเทศอื่น ฉะนั้นกีฬาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับชีวิตของแต่ละคนและชีวิตของบ้านเมืองถ้าปฏิบัติอย่างถูกต้องหมายความว่าอย่างมีประสิทธิภาพมีความสามารถก็จะนำชื่อเสียงแก่ตนแก่ประเทศชาติถ้าปฏิบัติกีฬาด้วยความเรียบร้อยด้วยความสุภาพก็ทำให้มีชื่อเสียงเหมือนกันและจะส่งเสริมความสามัคคีในประเทศชาติ”

ปัจจุบันกีฬาว่ายน้ำในประเทศไทยได้รับความสนใจจากประชาชนมากยิ่งขึ้นประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการได้บรรจุกีฬาว่ายน้ำไว้ในหลักสูตรเกือบทุกระดับมีการจัดกิจกรรมการแข่งขันตลอดทั้งปี บรรจุลงในการแข่งขันระดับประเทศ คือ กีฬานักเรียน นักศึกษาแห่งชาติ กีฬาเยาวชนแห่งชาติ กีฬาแห่งชาติ กีฬาชิงแชมป์ประเทศไทย อีกทั้งประโยชน์ของการว่ายน้ำจะทำให้ปลอดภัยแล้ว ยังสามารถช่วยพัฒนาสุขภาพร่างกาย เช่น กล้ามเนื้อ ข้อต่อ ปอด หัวใจ และระบบต่าง ๆ รวมถึงการใช้เวลาว่าง ให้เป็นประโยชน์ทำให้สนุกสนาน เกิดคุณค่าและมีการแข่งขันกันเพื่อเปรียบเทียบทักษะระหว่างนักกีฬาว่ายน้ำด้วยกัน ให้มีความสนุกสนานเพลิดเพลินและเกิดแรงจูงใจ ที่จะนำไปสู่การเข้าร่วมการแข่งขันในรายการต่าง ๆ ที่สูงขึ้นต่อไปเห็นได้ชัดว่าการว่ายน้ำเริ่มมีส่วนสำคัญต่อเยาวชนไทย สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทยจึงจัดการแข่งขันขึ้นเป็นประจำทุกปีเพื่อเปิดโอกาสให้นักกีฬาได้พัฒนาสถิติของตนเองและ คัดเลือกนักกีฬาว่ายน้ำที่มีสถิติที่ดี

ที่สุดเพื่อเป็นตัวแทนของประเทศไทยเข้าร่วมการแข่งขันในรายการต่าง ๆ ที่สมาคมสงนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขัน (สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย, 2558)

การแข่งขันรายการนี้จัดขึ้นโดยสมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทยและเป็นรายการแข่งขันที่สมาคมกีฬาว่ายน้ำให้ความสำคัญจึงเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนานักกีฬาว่ายน้ำของไทยไปสู่ระดับนานาชาติเช่นกัน เนื่องจากการแข่งขันระดับนานาชาติได้ให้ความสำคัญกับการจัดการแข่งขันว่ายน้ำชิงชนะเลิศไม่ว่าจะเป็นรายการแข่งขันชิงแชมป์โลก การแข่งขันโอลิมปิกเกมส์ การแข่งขันเอเชียนเกมส์และการแข่งขันซีเกมส์ ซึ่งเป็นรายการที่สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทยส่งนักกีฬาเข้าแข่งขันด้วยเช่นเดียวกัน อีกทั้งผู้วิจัยเล็งเห็นว่ากีฬาว่ายน้ำของไทยนั้นเป็นที่รู้จักและนิยมมาก สามารถสร้างโอกาสให้นักกีฬาที่มีความเป็นเลิศได้รับการคัดเลือกในแต่ละรายการ ไปแข่งขันกีฬาว่ายน้ำในระดับนานาชาติได้

จากการศึกษาปัญหาของการจัดการแข่งขันฯ รมดยศ (2556) ได้ให้ปัญหาในการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยสระว่ายน้ำ 25 เมตร ไว้ว่า การจัดการแข่งขันว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยมีจำนวนนักกีฬาที่เข้าแข่งขันน้อยโดยเฉพาะกลุ่มอายุทั่วไปทั้งประเภทชายและหญิงยกเว้นว่าในปีนั้นจะมีการคัดเลือกนักกีฬาทีมชาติไทยเพื่อส่งแข่งขันระดับนานาชาติรวมถึงเวลาที่เข้าแข่งขันไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดและการประชาสัมพันธ์การแข่งขันนั้นยังไม่เป็นที่แพร่หลายในหมู่นักกีฬาทุกคนที่เข้าแข่งขันก็คือไม่มีผู้ชมอื่นนอกเหนือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องคือ นักกีฬา ผู้ฝึกสอนและผู้ปกครอง

จากปัญหาที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยได้มองเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องศึกษาแนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย โดยจะทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าการศึกษาในครั้งนี้จะทำให้ได้แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการจัดการแข่งขันของสมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามกฎกติกาของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ (FINA) และ

บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการแข่งขันว่ายน้ำได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้จะเป็นการส่งเสริมให้มีการจัดการแข่งขันว่ายน้ำรวมทั้งจะมีผู้สนับสนุนและผู้เข้าชมการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการแข่งขันว่ายน้ำของประเทศไทย และเพิ่มศักยภาพให้กับนักกีฬาว่ายน้ำของประเทศไทยต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1

ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการแข่งขันว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย โดยใช้ทรัพยากรในการจัดการแข่งขันกีฬา 4 ด้าน (4M's) 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านสถานที่ วัสดุ และอุปกรณ์ 4) ด้านการจัดการแข่งขัน โดยวิธีการสัมภาษณ์

กลุ่มตัวอย่าง

คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ควบคุมการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ฝ่ายต่าง ๆ ของสมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย โดยมีจำนวน 6 ฝ่าย รวมทั้งสิ้น 6 คนจากเอกสารประกอบการประชุมสามัญประจำปี 2557 (สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย, 2558) มีรายละเอียดขั้นตอนการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection Sampling Method) ดังนี้

ประธานหรือเลขานุการฝ่ายการจัดการแข่งขัน และการดำเนินงาน จำนวน 1 คน

ประธานหรือเลขานุการฝ่ายกรรมการผู้ตัดสิน จำนวน 1 คน

ประธานหรือเลขานุการฝ่ายสถานที่จัดการแข่งขันจำนวน 1 คน

ประธานหรือเลขานุการฝ่ายเทคนิค จำนวน 1 คน

ประธานหรือเลขานุการฝ่ายประชาสัมพันธ์ จำนวน 1 คน

ประธานหรือเลขานุการฝ่ายการเงิน จำนวน 1 คน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร บทความ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการแข่งขันว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย

2. นำแบบสัมภาษณ์ ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้เพื่อนำผลการสัมภาษณ์มาพัฒนาเป็นแบบสอบถามในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์โดยการถอดความเป็นความเรียง และจัดเรียงตามหมวดหมู่ตามแนวการวิจัยและนำประเด็นสำคัญที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2

ศึกษาปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย โดยการสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย โดยศึกษาจากเอกสารการประชุมของสมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทยประจำปี 2557 (สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย, 2558) เพื่อทราบถึงจำนวนประชากรทั้งหมด โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้ฝึกสอน ผู้วิจัยได้คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของยามาเน โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% มีขนาดความคลาดเคลื่อน 5% มีจำนวนผู้ฝึกสอนทั้งหมด 48 คนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดให้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 43 คน การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling Method) โดยใช้วิธีการจับสลาก

2. กลุ่มนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขัน ผู้วิจัยได้คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเนโดยกำหนดระดับ

ความเชื่อมั่นที่ 95% มีขนาดความคลาดเคลื่อน 5% มีจำนวนนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันทั้งหมด 395 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดให้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 199 คน การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling Method) โดยใช้วิธีการจับสลาก

3. กลุ่มผู้ชมการแข่งขัน ผู้วิจัยได้คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเนโดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% มีขนาดความคลาดเคลื่อน 5% มีจำนวนผู้ชมการแข่งขันทั้งหมด 300 คนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดให้มีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 171 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยเลือกเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากผู้ที่มาเข้าชมการแข่งขันที่สนามแข่งขัน รวมกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนที่ทั้งสิ้น 413 คน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาผลการสัมภาษณ์ในขั้นตอนที่ 1 นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามชุดที่ 1 เกี่ยวกับปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย

2. หาคุณภาพเครื่องมือวิจัย โดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ด้วยวิธีหาค่าดัชนี Index Item of Objective Congruence (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีโดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องไว้ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าดัชนีเท่ากับ 0.87

3. ทดลองใช้แบบสอบถามกับสโมสรที่เข้าร่วมแข่งขัน กับกลุ่มผู้ฝึกสอน นักกีฬา ผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงโดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องไว้ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.7864 เสนอขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้พิจารณาโดยใช้หลักของ The International Conference on Harmonization-Good Clinical Practice (ICH-GCP) และผ่านการพิจารณาเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2558

4. เมื่อผ่านการพิจารณา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป หาค่าทางสถิติ การแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดมาสรุปนำเสนอเป็นรายชื่อหลังจากวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจึงร่างแนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย และสร้างแบบสอบถามพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะนำแนวทางไปพัฒนาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ให้ประสบความสำเร็จเพื่อใช้ในขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3

พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะนำแนวทางไปพัฒนาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ให้ประสบความสำเร็จ

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการแข่งขัน ผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการจัดการแข่งขันจากสมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย จำนวน 6 คน ผู้วิจัยได้เลือกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการแข่งขัน ผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการจัดการแข่งขัน ซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection Method) มาพิจารณาแนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย

1. ผู้บริหารของสมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย จำนวน 2 คน
2. ผู้ฝึกสอนนักกีฬาว่ายน้ำทีมชาติไทย จำนวน 2 คน
3. นักวิชาการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการแข่งขัน จำนวน 2 คน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. นำ ข้อมูล ที่ได้จากการสัมภาษณ์และแบบสอบถามสภาพและปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬา

ว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย มาสรุปผลการวิเคราะห์และสร้างแบบสอบถามชุดที่ 2

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้บริหารของสมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทยจำนวน 2 คน 2. ผู้ฝึกสอนนักกีฬาว่ายน้ำทีมชาติไทยจำนวน 2 คน และนักวิชาการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการแข่งขันจำนวน 2 คน โดยใช้แบบสอบถามพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะนำแนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ให้ประสบความสำเร็จ และเมื่อผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่านพิจารณาแล้ว ผู้วิจัยจึงนำร่างแนวทางนั้นมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและจัดทำเป็นแนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยฉบับสมบูรณ์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยการถอดความเป็นความเรียง และจัดเรียงตามหมวดหมู่ตามของแนวการวิจัย นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข เรียบเรียงเป็นแนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย นำเสนอ 5 ด้านในแต่ละด้านจะแสดงรายละเอียดเป็นข้อย่อ เพื่อสรุปผล และอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการจัดการแข่งขันด้วยแบบสัมภาษณ์พบว่าผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้ให้ประเด็นสำคัญออกมาเป็นประเด็นทั้งหมด 5 ด้าน

ด้านบุคลากร มีปัญหาการจัดการจำนวนบุคลากรในตำแหน่งสำคัญ ๆ ต่าง ๆ เพื่อให้เพียงพอและง่ายต่อการจัดการแข่งขัน รวมถึงหน้าที่และความสามารถในการควบคุมการแข่งขันหรือควบคุมนักกีฬาให้การแข่งขันเป็นไปอย่างเรียบร้อยและประสิทธิผลสำเร็จและเพิ่มตำแหน่งหรือหน้าที่บางอย่างเพื่อการแข่งขันนั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้นเช่น หน่วยแพทย์พยาบาล

และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเพราะการแข่งขันควรคำนึงถึงความปลอดภัยและสุขภาพของนักกีฬาเป็นหลักหากเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิด จะได้แก้ไขปัญหาค่าทันเวลา

ด้านงบประมาณ มีปัญหาดังนี้ ควรจัดสรรและจัดหางบประมาณมาเพิ่มเติมในส่วนที่ควรที่จะพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เช่น งบประมาณที่จะนำมาใช้เป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดผู้คนให้สนใจการแข่งขันมากขึ้น ทำให้การแข่งขันนั้นมีสีสัน น่าตื่นเต้น และเร้าใจ ทำให้มีผู้ชมมากขึ้น รวมถึงเงินรางวัลของนักกีฬาที่ชนะเลิศในรายการต่าง ๆ หรือนักกีฬาที่ทำสถิติเงินตรงนี้อาจเป็นแรงจูงใจหรือผลักดันให้นักกีฬาเหล่านี้ต้องการที่จะพัฒนาสถิติของตัวเองอยู่เสมอ และงบประมาณที่จะนำมาพัฒนาอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ที่จะใช้ในการจัดการแข่งขัน เพื่อยกระดับการแข่งขันของไทยให้ทัดเทียมกับการแข่งขันระดับเอเชีย หรือระดับโลกอีกทั้งยังเป็นข้อดีที่นักกีฬาของเราจะได้ใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยสามารถมีประสบการณ์การใช้งานอุปกรณ์เหล่านี้เมื่อถึงเวลาที่ต้องออกไปแข่งขันยังรายการระดับที่สูงขึ้น

ด้านสถานที่ มีปัญหาดังนี้ สถานที่แข่งขันรอบนอกนั้นควรจัดให้มีร้านค้า ร้านอาหารให้เพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการรวมถึงห้องน้ำที่ให้บริการควรมีความสะอาดและถูกสุขอนามัย สถานที่ภายในการจัดการแข่งขัน ห้องรายงานตัวของนักกีฬานั้นมีความเป็นส่วนตัวไม่วุ่นวายทำให้นักกีฬามีสมาธิและสามารถทำเวลาได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ห้องพยาบาลและห้องตรวจสารกระตุ้นนั้นยังอยู่ในที่มองเห็นยาก จึงทำให้เกิดความวุ่นวายได้ในบางครั้งในกรณีที่ทำห้องเหล่านั้นไม่เจอจึงควรจัดให้อยู่ในที่ที่สามารถมองเห็นได้ง่ายหรือมีป้ายบอกไว้อย่างชัดเจน

ด้านวัสดุและอุปกรณ์ มีปัญหาดังนี้ อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ดำเนินการหรือจัดการแข่งขันนั้นไม่ได้มาตรฐาน เช่น แท่นกระโดด นอกจากนี้อุปกรณ์บางอย่างนั้นควรปรับปรุงให้ดีกว่านี้เช่นเครื่องจับเวลาอัตโนมัติ เสียงสัญญาณการปล่อยตัวรวมถึงแสงสว่าง

ภายในสถานที่จัดการแข่งขันและอุณหภูมิของน้ำที่ใช้ทำการแข่งขัน ควรปรับปรุงอุปกรณ์เหล่านี้ให้ได้มาตรฐานเพื่อผลประโยชน์ของประเทศไทยและตัวนักกีฬาวัยหน้าของไทย

ด้านการจัดการแข่งขัน มีปัญหาดังนี้ การจัดการแข่งขันควรมีรูปแบบการจัดการแข่งขันที่มีความน่าสนใจ มีความทันสมัยและเป็นสากลมากกว่านี้ วันและเวลาที่ใช้จัดการแข่งขันนั้นควรเป็นไปตามมาตรฐานสากล และเวลาที่กำหนดในแต่ละวันของการแข่งขันในแต่ละรายการนั้นควรเป็นไปตามที่แจ้งในสูจิบัตรเพื่อง่ายต่อการเตรียมตัวเข้าแข่งขันของนักกีฬา และเพื่อความเป็นมืออาชีพ รวมถึงกิจกรรมพิเศษที่ควรจัดขึ้นให้ผู้ร่วมการแข่งขันมีส่วนร่วมเพื่อให้การแข่งขันนั้นไม่น่าเบื่อและมีความสนุกสนานมากยิ่งขึ้น มิใช่เพื่อแข่งขันวุ่นวายแต่เพียงอย่างเดียวควรปลูกฝังให้รักกีฬาวัยหน้าและมีความรู้สึกรักอยากพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาวัยหน้าชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาวัยหน้าชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยจากการตอบแบบสอบถามของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแข่งขันทั้ง 3 กลุ่มคือ ผู้ฝึกสอน นักกีฬา และผู้ชมการแข่งขันนั้น มีค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักกีฬาวัยหน้า จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 61.4 รองลงมาคือ ผู้ชมการแข่งขัน จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 และผู้ฝึกสอน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6 ตามลำดับโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้ว พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านสถานที่ ด้านวัสดุและอุปกรณ์ ด้านการจัดการแข่งขัน และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ตามตารางที่ 1- 6 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย รวม 5 ด้าน

การบริหารจัดการแข่งขัน	n = 413		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านบุคลากร	2.29	0.54	น้อย
2. ด้านงบประมาณ	2.91	0.51	มาก
3. ด้านสถานที่	2.66	0.64	มาก
4. ด้านวัสดุ และอุปกรณ์	2.64	0.53	มาก
5. ด้านการจัดการแข่งขัน	3.22	0.47	มาก
รวม	2.74	0.54	มาก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ด้านบุคลากร

ด้านบุคลากร	n = 413		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. การจัดการจำนวนบุคลากรในการจัดการแข่งขันมีอย่างเพียงพอ	1.99	0.52	น้อย
2. กรรมการรับรายงานตัวสามารถควบคุมดูแลนักกีฬาได้อย่างเต็มความสามารถ	2.39	0.59	น้อย
3. การจัดหน่วยประชาสัมพันธ์เพื่อให้ข้อมูลและตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับการแข่งขัน	2.20	0.65	น้อย
4. การระบุหน้าที่คณะกรรมการจัดการแข่งขันอย่างชัดเจน	2.36	0.48	น้อย
5. การจัดหน่วยแพทย์และพยาบาลให้บริการสำหรับอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในการแข่งขัน	2.20	0.50	น้อย
6. เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยภายในบริเวณสถานที่แข่งขันมีอย่างเพียงพอในการให้บริการ	2.59	0.49	มาก
รวม	2.29	0.54	น้อย

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ด้านงบประมาณ

ด้านงบประมาณ	n = 413		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. งบประมาณสนับสนุนการประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดให้มีผู้เข้าชมการแข่งขันมากขึ้น	3.12	0.50	มาก
2. งบประมาณสนับสนุนในการให้เงินรางวัลกับนักกีฬาผู้ที่ชนะการแข่งขันรายการต่าง ๆ	2.51	0.67	มาก
3. งบประมาณสนับสนุนที่สมาคมกีฬาว่ายน้ำได้รับจากตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์กีฬาทางน้ำมีอย่างเพียงพอ	2.30	0.45	น้อย
4. งบประมาณเช่าซื้ออุปกรณ์ที่ทันสมัยและเป็นไปตามกฎของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ	3.65	0.58	มากที่สุด
5. งบประมาณที่สนับสนุนนักกีฬาที่ทำลายสถิติ	3.04	0.43	มาก
6. งบประมาณที่สนับสนุนการตกแต่งสถานที่การจัดการแข่งขันให้มีความสวยงามและทันสมัย	2.86	0.41	มาก
รวม	2.91	0.51	มาก

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ด้านสถานที่

ด้านสถานที่	n = 413		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. ร้านค้าที่ให้บริการเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่มมีเพียงพอให้บริการ	1.59	0.77	น้อย
2. ร้านค้าที่ให้บริการมีความสะอาดถูกสุขอนามัย	1.71	0.45	น้อย
3. ห้องน้ำภายในสถานที่จัดการแข่งขันมีความสะอาดและเพียงพอต่อการใช้บริการของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน	3.50	0.75	มากที่สุด
4. สถานที่ปฐมพยาบาลอยู่ในจุดที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน	2.43	0.67	น้อย
5. สถานที่รายงานตัวของนักกีฬามีความสัมพันธ์กับนักกีฬาที่จะเตรียมตัวทำการแข่งขัน	3.18	0.58	มาก
6. การจัดสถานที่สำหรับตรวจสอบสารต้องห้ามของนักกีฬา	3.54	0.60	มากที่สุด
รวม	2.66	0.64	มาก

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ด้านวัสดุ และอุปกรณ์

ด้านวัสดุ และอุปกรณ์	n = 413		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. ควรมีการปรับปรุงและแก้ไขอุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติให้มีความเที่ยงตรงแม่นยำและง่ายต่อการมองเห็นของนักกีฬาและผู้ชม	3.59	0.49	มากที่สุด
2. อุณหภูมิและแสงสว่างของสระว่ายน้ำที่ใช้ทำการแข่งขัน	1.71	0.65	น้อย
3. แทนกระโดดที่ใช้ได้รับมาตรฐานสากล สำหรับใช้ในการออกตัวในท่าที่ใช้แข่งขันต่าง ๆ	3.88	0.31	มากที่สุด
4. สัญญาณการปล่อยตัวมีความชัดเจนตามเกณฑ์มาตรฐาน	1.56	0.52	น้อย
5. เครื่องหมายที่ใช้บอกระยะทางต่าง ๆ ที่พื้นสระว่ายน้ำมีความชัดเจนสำหรับนักกีฬาที่ทำการแข่งขัน	2.20	0.43	น้อย
6. อุปกรณ์ขยายเสียงที่อยู่บริเวณโดยรอบสถานที่จัดการแข่งขันมีอยู่เพียงพอและมีความชัดเจนต่อการรับฟัง	2.91	0.77	มาก
รวม	2.64	0.53	มาก

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ด้านการจัดการแข่งขัน

ด้านการจัดการแข่งขัน	n = 413		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
1. การประชาสัมพันธ์อยู่ในวงจำกัดเฉพาะในกลุ่มนักกีฬา ผู้ปกครอง และผู้ฝึกสอนเท่านั้น	2.93	0.42	มาก
2. วิธีการสมัครเข้าแข่งขันทางออนไลน์มีความซับซ้อน	2.40	0.60	น้อย
3. กิจกรรมพิเศษที่จัดให้กับผู้ที่มีส่วนร่วมในการแข่งขัน	2.93	0.42	มาก
4. กำหนดเวลาในการแข่งขันแต่ละรายการได้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดไว้ในสูจิบัตร	3.58	0.49	มากที่สุด
5. การจัดการแข่งขัน มีความน่าตื่นเต้นและน่าสนใจต่อผู้ที่เข้าร่วมการแข่งขัน	3.74	0.45	มากที่สุด
6. รูปแบบการจัดการแข่งขันมีความทันสมัยและเป็นสากล	3.75	0.42	มากที่สุด
รวม	3.22	0.47	มาก

โดยสรุปจากการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ในขั้นตอนที่ 1 และแบบสอบถามความคิดเห็นในขั้นตอนที่ 2 มีประเด็นปัญหาสำคัญ 9 ประเด็นสำคัญดังนี้

1. ปัญหาจัดการให้จำนวนบุคลากรในการจัดการแข่งขันไม่เพียงพอ
2. ปัญหางบประมาณเช่าซื้ออุปกรณ์ที่ทันสมัยและไม่เป็นไปตามกฎของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ
3. ปัญหาการจัดการห้องน้ำภายในสถานที่จัดการแข่งขัน ไม่มีความสะอาดและไม่เพียงพอต่อการใช้บริการของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน
4. ปัญหาไม่มีการจัดสถานที่สำหรับตรวจสารต้องห้ามของนักกีฬา
5. ปัญหาไม่มีอุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติที่มีความเที่ยงตรงแม่นยำและง่ายต่อการมองเห็นของนักกีฬาและผู้ชมการแข่งขัน
6. ปัญหาแท่นกระโดดที่ใช้ไม่ได้รับมาตรฐานสากล สำหรับใช้ในการออกตัวในท่าที่ใช้แข่งขันต่าง ๆ
7. ปัญหากำหนดเวลาในการแข่งขันแต่ละรายการได้ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในสูจิบัตร

8. ปัญหาการจัดการแข่งขันไม่มีความน่าตื่นเต้นและน่าสนใจต่อผู้ที่เข้าร่วมการแข่งขัน

9. ปัญหารูปแบบการจัดการแข่งขันไม่มีความทันสมัยและเป็นสากล

ขั้นตอนที่ 3 พิจารณาเป็นเสนอแนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย

จากแบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่นำแนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยให้ประสบความสำเร็จ ที่ได้จากผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการจัดการแข่งขันทั้ง 5 ด้านนั้นประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสถานที่ ด้านวัสดุและอุปกรณ์ ด้านการจัดการแข่งขัน พบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่จะนำแนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยให้ประสบความสำเร็จ รวมทั้ง 5 ด้าน มีความเป็นไปได้ที่จะนำแนวทางมาใช้ให้การจัดการแข่งขันประสบความสำเร็จตามตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 จำนวนความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ที่จะนำแนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยให้ประสบความสำเร็จ รวม 5 ด้าน

การบริหารจัดการแข่งขัน	ผลการพิจารณา n = 6		สรุปผลการพิจารณา
	เป็นไปได้	เป็นไปได้	
1. ด้านบุคลากร	6	0	เป็นไปได้
2. ด้านงบประมาณ	6	0	เป็นไปได้
3. ด้านสถานที่	6	0	เป็นไปได้
4. ด้านวัสดุและอุปกรณ์	6	0	เป็นไปได้
5. ด้านการจัดการแข่งขัน	6	0	เป็นไปได้
รวม	6	0	เป็นไปได้

จากแนวทางที่ได้เสนอผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในการจัดการแข่งขันไปนั้นผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นที่แนวทางทุก ๆ ข้อในทุก ๆ ด้านที่ได้เสนอมานั้นสามารถแก้ไขปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย และควรทำให้แนวทางเหล่านั้นเกิดขึ้นจริงได้ตามที่ได้เสนอไป ดังนี้ (สหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ, 2556)

ด้านบุคลากร

1. ควรจัดการให้จำนวนบุคลากรในการจัดการแข่งขันมีอย่างเพียงพอ ผู้ตัดสินชี้ขาด 2 คน ผู้ควบคุมอุปกรณ์อัตโนมัติ 1 คน กรรมการตัดสินท่าว่ายน้ำ 4 คน ผู้ปล่อยตัว 2 คน หัวหน้ากรรมการกลับตัว 2 คน (หัวสระ และท้ายสระด้านละ 1 คน) กรรมการกลับตัว ลู่ละ 2 คน (หัวสระ และท้ายสระด้านละ 1 คน) หัวหน้าผู้บันทึก 1 คน ผู้รับรายงานตัว 2 คน ผู้ประกาศ 1 คน
2. ควรมอบหมายหน้าที่ให้กับกรรมการรับรายงานตัวสามารถควบคุมดูแลนักกีฬาได้อย่างเต็มความสามารถ ผู้รับรายงานตัวจะต้องรวบรวมนักกีฬาว่ายน้ำให้ตรงกับรายการแข่งขันในแต่ละรายการ
3. ควรจัดหน่วยประชาสัมพันธ์เพื่อให้ข้อมูลและตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับการแข่งขัน
4. ควรระบุหน้าที่คณะกรรมการจัดการแข่งขันอย่างชัดเจน ผู้ตัดสินชี้ขาดจะเป็นผู้ควบคุมและมีอำนาจเหนือกรรมการ และเจ้าหน้าที่ทุกคนโดยเป็นผู้พิจารณา มอบหมายหน้าที่และให้คำแนะนำกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับงานที่มีลักษณะพิเศษหรือระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวกับการแข่งขันเพื่อให้การตัดสินเป็นไปตามกฎกติกาของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติและจะต้องตัดสินปัญหาหา

ทั้งหมดที่มีความเกี่ยวข้องตามสภาพความเป็นจริงที่ปรากฏในการแข่งขันการตัดสินขั้นสุดท้ายภายใต้กฎกติกาที่กำหนดไว้จะถือว่าสิ้นสุด

5. ควรจัดหน่วยแพทย์และพยาบาลให้บริการสำหรับอุบัติเหตุที่เกิดในการแข่งขัน

6. ควรจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยภายในบริเวณสถานที่แข่งขันมีให้เพียงพอต่อการให้บริการ

ด้านงบประมาณ

1. ควรจัดหางบประมาณสนับสนุนการประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดให้มีผู้เข้าชมการแข่งขันมากขึ้น
 2. ควรจัดหางบประมาณสนับสนุนในการให้เงินรางวัลแก่นักกีฬาผู้ที่ชนะการแข่งขันรายการต่าง ๆ และทำลายสถิติ
 3. ควรจัดหางบประมาณสนับสนุนที่สมาคมว่ายน้ำได้รับจากตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์กีฬาทางน้ำมีอย่างเพียงพอ
 4. ควรจัดหางบประมาณเช่าซื้ออุปกรณ์ที่ทันสมัยและเป็นไปตามกฎของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ
 5. ควรจัดสรรงบประมาณในการแข่งขันจำนวน 6 วัน เช่นเดียวกับการแข่งขัน ซีเกมส์ ซึ่งเป็นเป้าหมายของสมาคมกีฬาว่ายน้ำ
 6. ควรจัดหางบประมาณที่สนับสนุนการตกแต่งสถานที่จัดการแข่งขันให้มีความสวยงามและทันสมัย
- #### ด้านสถานที่
1. ควรจัดร้านค้าที่ให้บริการเกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่มให้เพียงพอต่อผู้มาใช้บริการ
 2. ควรจัดการให้ร้านค้าที่ให้บริการมีความสะอาดถูกสุขอนามัย

3. ควรจัดการห้องน้ำภายในสถานที่จัดการแข่งขัน ให้มีความสะอาดและเพียงพอต่อการใช้บริการของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน

4. ควรจัดการสถานที่ปฐมพยาบาลอยู่ในจุดที่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

5. ควรจัดสถานที่รายงานตัวของนักกีฬามีความเป็นส่วนตัวกับนักกีฬาที่จะเตรียมตัวทำการแข่งขัน

6. ควรจัดสถานที่สำหรับตรวจสอบสารต้องห้ามของนักกีฬา

ด้านวัสดุ และอุปกรณ์

1. ควรจัดหาอุปกรณ์เครื่องจับเวลาอัตโนมัติที่มีความเที่ยงตรงแม่นยำและง่ายต่อการมองเห็นของนักกีฬาและผู้ชมการแข่งขัน การใช้อุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติจะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งเท่านั้นเวลาที่ได้มาจากอุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติจะถูกนำมาใช้พิจารณาตัดสินหาผู้ชนะรวมทั้งการจัดลำดับและเวลาของแต่ละคู่ด้วยลำดับที่และเวลาที่ได้มาจากอุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติจะนำมาใช้ในการพิจารณาตัดสินเป็นหลักก่อนเหนือกว่าผู้จับเวลาในรายการที่อุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติเกิดขัดข้องหรือมีการแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าอุปกรณ์จับเวลาเกิดความผิดพลาดหรืออุปกรณ์จับเวลาเกิดความคลาดเคลื่อนในการจับเวลาของนักกีฬาวายหน้าก็ให้นำเวลาที่บันทึกไว้จากผู้จับเวลามาพิจารณาแทนให้ถือว่าเป็นเวลาอย่างเป็นทางการ

2. ควรจัดการให้อุณหภูมิและแสงสว่างของสระว่ายน้ำที่ใช้ทำการแข่งขัน เป็นไปตามแบบสากล อุณหภูมิของน้ำ ถูกดิก้าข้อ FR 2.11 (25-28 องศาเซลเซียส) ความเข้มของแสงจะต้องไม่ต่ำกว่า 1500 lux.

3. ควรจัดหาแท่นกระโดดที่ใช้ได้รับมาตรฐานสากล สำหรับใช้ในการออกตัวในท่าที่ใช้แข่งขันต่าง ๆ แท่นกระโดดแต่ละคู่ต้องมีหมายเลขคู่ทั้ง 4 ด้านสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนคู่หมายเลขจะต้องอยู่ด้านขวามือเมื่อยืนหันหน้าเข้าหาสระจากด้านหัวสระไปยังท้ายสระ ยกเว้นรายการแข่งขันระยะทาง 50 เมตรซึ่งจะต้องปล่อยตัวด้านท้ายสระแท่นกระโดดอาจจะมีหมายเลขคู่

ติดไว้บนแท่นได้ นอกจากบนผิวเรียบด้านบนของแท่น ควรจะมีความกว้าง และความยาวอย่างน้อยในอัตราส่วน 0.5x0.6 เมตรพื้นผิวแท่นกระโดดไม่ลื่น

4. ควรจัดการสัญญาณการปล่อยตัวให้มีความชัดเจนและตามเกณฑ์มาตรฐาน

5. ควรจัดให้มีเครื่องหมายที่ใช้บอกระยะทางต่าง ๆ ที่พื้นสระว่ายน้ำมีความชัดเจนสำหรับนักกีฬาที่ทำการแข่งขันเช่น เส้นใต้น้ำ บริเวณ 2 เมตร 5 เมตร และ 15 เมตร

6. ควรจัดอุปกรณ์ขยายเสียงที่อยู่บริเวณโดยรอบสถานที่จัดการแข่งขันให้เพียงพอและมีความชัดเจนต่อการรับฟัง

ด้านการจัดการแข่งขัน

1. ควรจัดการประชาสัมพันธ์ให้กว้างขวางมิใช่อยู่ในวงจำกัดเฉพาะในกลุ่มนักกีฬา ผู้ปกครอง และผู้ฝึกสอนเท่านั้น

2. ควรปรับปรุงวิธีการสมัครเข้าแข่งขันทางออนไลน์ที่มีความซับซ้อน

3. ควรจัดกิจกรรมพิเศษที่จัดให้กับผู้ที่มีส่วนร่วมในการแข่งขัน

4. ควรกำหนดเวลาในการแข่งขันแต่ละรายการและดำเนินการแข่งขันไปตามที่คณะกรรมการกำหนดไว้ในสูจิบัตร

5. ควรจัดให้การจัดการแข่งขันมีความน่าตื่นเต้นและน่าสนใจต่อผู้ที่เข้าร่วมการแข่งขัน

6. ควรจัดการรูปแบบการจัดการแข่งขันมีความทันสมัยและเป็นสากลมากขึ้น

ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงแนวทางการจัดการการแข่งขันว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย

1. ด้านบุคลากร คณะกรรมการจัดการแข่งขัน (The Management Committee) ซึ่งมีอำนาจในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายในทุกกรณี แม้กระทั่งเปลี่ยนแปลงรายการแข่งขัน หรืออีกชื่อหนึ่งว่า TSC (Technical Swimming Committee) และในการจัดการบุคลากรในแต่ละส่วนนั้นจากจำนวนบุคลากรที่กำหนดในแต่ละจุดอาจมีมากกว่านั้นก็ไม่ได้หากจำนวนบุคลากรเพียงพอ

2. ด้านงบประมาณ ควรหาได้หลายทางกว่านี้ ไม่ใช่งบประมาณที่หาได้จากผลิตภัณฑ์กีฬาทางน้ำ อย่างเดียวด้านงบประมาณที่สรรหามาเพื่อให้นักกีฬาที่ทำรายสถิตินั้น มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาให้กับตัวนักกีฬาและควรให้รางวัลที่สูงกว่านี้

3. ด้านสถานที่จัดการแข่งขันควรจัดให้มีสระว่ายน้ำอีก 1 สระ เพื่อใช้ในการ Warm up และ Cool down ของนักกีฬา

4. ด้านการจัดการแข่งขัน ควรจัดรูปแบบการแข่งขัน หรือการประกาศรายชื่อให้นักกีฬาให้มีความสนุก และน่าตื่นเต้นเพื่อเพิ่มบรรยากาศการแข่งขันให้มีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น

สรุปและวิจารณ์ผล

แนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยอยู่ในระดับมากที่สุด มีทั้งหมด 5 ด้าน 9 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

แนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ด้านบุคลากร มี 1 ประเด็นสำคัญดังนี้

1. การจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยในด้านบุคลากรพบว่า สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทยนั้น ควรจัดการให้จำนวนบุคลากรในการจัดการแข่งขันมีอย่างเพียงพอ ควรจัดบุคลากรในตำแหน่งต่างๆ ให้มีความเพียงพอต่อการปฏิบัติงานและจำนวนของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานนั้นให้เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติหรือ (FINA) ซึ่งบุคลากรนั้นมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การจัดการแข่งขันนั้นดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสอดคล้องกับธวัช และนิธิเดชน์ (2553) ได้กล่าวถึงการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬานักเรียนสัมพันธ์ตำบลคูยม่วงกับตำบลชุมแสงสงคราม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก บุคลากร เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการปัจจัยอื่น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จคือเป้าหมายขององค์กรและยังสอดคล้องกับกฎกติกาว่ายน้ำของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ (FINA) 2556-2560

ว่าด้วยเรื่องของเจ้าหน้าที่ควบคุมและปฏิบัติงาน (สหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ, 2556)

แนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำแห่งชาติชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ด้านงบประมาณ มี 1 ประเด็นสำคัญดังนี้

1. สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย ควรจัดสรรงบประมาณที่เข้าซื้ออุปกรณ์ที่ทันสมัยและเป็นไปตามกฎของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาตินั้นมีส่วนสำคัญมากเห็นได้ชัดว่า อุปกรณ์ที่ใช้ในการแข่งขันบางอย่างนั้นยังล้าสมัยและมีคุณภาพที่ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้กับรายการแข่งขันระดับประเทศซึ่งอุปกรณ์ที่ทันสมัยและได้คุณภาพตามกฎระเบียบข้อบังคับของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติหรือ (FINA) นั้นจะเป็นส่วนที่ทำให้นักกีฬาว่ายน้ำของไทยสามารถทำเวลาหรือสถิติได้ตามที่วางเป้าหมายไว้และเป็นมาตรฐานเดียวกับประเทศอื่นๆ โดยสอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2550) ความสำเร็จของนักกีฬาไทยจากการแข่งขันกีฬาระดับชาติและนานาชาติ ตัวชี้วัด คือ สถิติในการแข่งขันกีฬาระดับชาติและนานาชาติดีขึ้น ประเทศไทยเป็นเจ้าเหรียญทองซีเกมส์ในชนิดกีฬาสากลที่มีการแข่งขันในกีฬาเอเชียนเกมส์และโอลิมปิก ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 1-5 จากการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2550) และสอดคล้องกับสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ (2556) ข้อที่ 11.1 และ 11.2 ว่าด้วยเรื่องของการใช้อุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติ ได้กำหนดไว้ว่า การใช้อุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติ จะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ ที่ได้รับการแต่งตั้งเท่านั้นเวลาที่ได้อาจจากอุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติ จะถูกนำมาใช้พิจารณาตัดสินหาผู้ชนะ รวมทั้งการจัดลำดับและเวลาของแต่ละคู่ด้วย ลำดับที่ และเวลาที่ได้อาจจากอุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติจะนำมาใช้ในการพิจารณาตัดสินเป็นหลักก่อนเหนือกว่าผู้จับเวลา ในรายการที่อุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติเกิดขัดข้อง หรือมีการแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าอุปกรณ์จับเวลา มีความผิดพลาดหรืออุปกรณ์จับเวลาเกิดความคลาดเคลื่อนในการจับเวลาของนักกีฬาว่ายน้ำ ก็ให้นำเวลาที่บันทึกไว้จากผู้จับเวลามาพิจารณาแทน ให้ถือว่าเป็นเวลาอย่างเป็นทางการ

ทางการ (สหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ, 2556) และสอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2555) ซึ่งประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ในยุทธศาสตร์ ที่ 6 การพัฒนาการบริหารการกีฬา ในเรื่องการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและสอดคล้องกับนโยบายและแผนเพื่อลดความซ้ำซ้อนและการใช้งบประมาณไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2555) และสอดคล้องกับ รัชช และนิธิเดชน์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬานักเรียนสัมพันธ์ตำบลคู่ม่วงกับตำบลชุมแสงสงคราม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ด้านงบประมาณในการจัดการแข่งขันกีฬานักเรียนสัมพันธ์ตำบลคู่ม่วงกับตำบลชุมแสงสงคราม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ด้านงบประมาณในการจัดการแข่งขันกีฬานักเรียนสัมพันธ์ตำบลคู่ม่วงกับตำบลชุมแสงสงคราม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ด้านงบประมาณในการจัดการแข่งขันกีฬานักเรียนสัมพันธ์ตำบลคู่ม่วงกับตำบลชุมแสงสงคราม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ด้านงบประมาณในการจัดการแข่งขันกีฬานักเรียนสัมพันธ์ตำบลคู่ม่วงกับตำบลชุมแสงสงคราม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

แนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาวัยน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ด้านสถานที่ มี 2 ประเด็นสำคัญดังนี้

1. สมาคมกีฬาวัยน้ำแห่งประเทศไทย ควรจัดให้มีการแบ่งแยกห้องน้ำของผู้ชมและนักกีฬาออกจากกันอย่างชัดเจนเพื่อความปลอดภัยและความสะดวกเป็นส่วนตัวของนักกีฬารวมถึงความเป็นมืออาชีพของสถานที่จัดการแข่งขัน เพราะอาจทำให้เกิดความวุ่นวายขึ้นได้ โดยสอดคล้องกับ Maslow (1970) มาสโลว์ได้นำเสนอทฤษฎีลำดับความต้องการของมนุษย์ 5 ชั้น โดยในชั้นที่ 2 คือความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) คือความปลอดภัยทั้งทางร่างกายและความมั่นคงทางใจ (Psychological Security) เป็นความต้องการขั้นต่ำ (Lower-order needs) เป็นความต้องการที่จะต้องได้รับการตอบสนองก่อนเพื่อให้เกิดความพอใจภายนอก ได้แก่ความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการความปลอดภัย และสอดคล้องกับ รัชช และนิธิเดชน์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬานักเรียนสัมพันธ์ตำบลคู่ม่วงกับตำบลชุมแสงสงคราม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ด้านสถานที่วัสดุและอุปกรณ์ ซึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับ การเตรียมพร้อมของอุปกรณ์การแข่งขัน ให้มีมาตรฐาน ในด้านสถานที่ควรมีความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอต่อ

คณะกรรมการ ผู้ฝึกสอน นักกีฬา และผู้ชมการแข่งขัน และสอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2555) ซึ่งประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ในยุทธศาสตร์ ที่ 6 การพัฒนาการบริหารการกีฬา วัตถุประสงค์ ข้อ 3 เพื่อสร้างและพัฒนาสถานกีฬา อุปกรณ์ กีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการฝึกซ้อมและการแข่งขันกีฬาทุกระดับ (ตั้งแต่ระดับอำเภอ จังหวัด ชาติ และนานาชาติ) โดยผลผลิต คือ มีสถานกีฬาเพื่อฝึกซ้อมและการแข่งขันที่ได้มาตรฐานแบบครบวงจร เพื่อเพิ่มมาตรการในการพัฒนาระบบการจัดและส่งเสริมการแข่งขันกีฬา

2. สมาคมกีฬาวัยน้ำแห่งประเทศไทย ควรจัดสถานที่สำหรับตรวจสอบต้องห้ามของนักกีฬา เพื่อความเป็นสากลของการแข่งขัน การตรวจสอบต้องห้ามของนักกีฬาเป็นสิ่งสำคัญที่จะยกระดับวงการกีฬาของไทยให้เป็นที่น่าเชื่อถือของต่างประเทศ ความโปร่งใสของตัวนักกีฬา ทำให้การกีฬาของไทยนั้นพัฒนาขึ้น โดยสอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2555) ซึ่งประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ในยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาการบริหารการกีฬา ออกกฎหมาย ระเบียบที่ควบคุม กำกับ (ติดตามและส่งเสริม) การพัฒนากีฬาของไทย ผลักดันให้สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่เป็นผู้รักษา ปรับปรุงกฎ ระเบียบ กติกา ให้ทันสมัยและเป็นไปตามข้อกำหนดของสหพันธ์กีฬานานาชาติ และสอดคล้องกับ รัชชและนิธิเดชน์ (2553) ได้กล่าวถึง การศึกษาสภาพปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬานักเรียนสัมพันธ์ตำบลคู่ม่วงกับตำบลชุมแสงสงคราม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ด้านอุปกรณ์และสนามกีฬา นั้นหมายถึงการจัดการแข่งขันกีฬาการเตรียมความพร้อมในด้านอุปกรณ์และสนามกีฬาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความเพียงพอและมีมาตรฐาน และสอดคล้องกับสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ (2556) ว่าด้วยเรื่องของการตรวจสอบต้องห้าม ผู้เข้าแข่งขันควรมีความรับผิดชอบที่จะรับรู้ กฎระเบียบของรายการสารต้องห้ามต่างๆ ที่อยู่ในรายการที่เป็นสารควบคุม และนักกีฬาทุกท่านต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่หากถูกสุ่มตรวจสอบต้องห้ามในรายการแข่งขันนั้นๆ

แนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ด้านวัสดุและอุปกรณ์ มี 2 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย ควรมีการปรับปรุงและแก้ไขอุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติให้มีความเที่ยงตรงแม่นยำและง่ายต่อการมองเห็นของนักกีฬาและผู้ชมการแข่งขันรวมถึง มีการปรับปรุงและแก้ไข ขนาดความยาวความกว้างและความลึก รวมถึงเครื่องหมายสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการแข่งขันของสระว่ายน้ำให้ได้มาตรฐานซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญที่ทำให้นักกีฬาของสโมสรต่างๆ ในต่างประเทศสนใจที่จะตอบรับเข้าร่วมการแข่งขันหากการจัดการแข่งขันของประเทศไทยนั้นได้รับมาตรฐานสากลและปฏิบัติตามกฎข้อบังคับของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติหรือ (FINA) เมื่อมีนักกีฬาที่มีความสามารถจากต่างชาติเข้าร่วมการแข่งขันก็จะทำให้การแข่งขันมีความน่าตื่นตาตื่นใจและเป็นประโยชน์กับนักกีฬาว่ายน้ำของไทย โดยสอดคล้องกับรศ.ดร.สมยศ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดการแข่งขันว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย สระว่ายน้ำ 25 เมตร ผลการวิจัยพบว่า ควรจัดสนามแข่งขันให้เป็นไปตามกติกาของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ (FINA) และสอดคล้องกับกฎระเบียบข้อบังคับของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ (2556) ข้อที่ 11.1 และ 11.2 ว่าด้วยเรื่องของการใช้อุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติ ให้ได้กำหนดไว้ว่า การใช้อุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติ จะต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ ที่ได้รับการแต่งตั้งเท่านั้นเวลาที่ได้มาจากอุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติ จะถูกนำมาใช้พิจารณาตัดสินหาผู้ชนะ รวมทั้งการจัดลำดับ และเวลาของแต่ละคู่ด้วย ลำดับที่ และเวลาที่ได้มาจากอุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติจะนำมาใช้ในการพิจารณา ตัดสินเป็นหลักก่อนเหนือกว่าผู้จับเวลา ในรายการที่อุปกรณ์จับเวลาอัตโนมัติเกิดขัดข้อง หรือมีการแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าอุปกรณ์จับเวลา มีความผิดพลาด หรืออุปกรณ์จับเวลาเกิดความคลาดเคลื่อนในการจับเวลาของนักกีฬาว่ายน้ำ ก็ให้หาเวลาที่บันทึกไว้จากผู้จับเวลามาพิจารณาแทน ให้ถือว่าเป็นเวลาอย่างเป็นทางการ

2. สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย ควรจัดหาแท่นกระโดดที่ได้มาตรฐานและเป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติหรือ (FINA) เพื่อยกระดับการแข่งขันให้เป็นสากลมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้ให้นักกีฬาว่ายน้ำของไทยนั้นได้ฝึกใช้งานอุปกรณ์การแข่งขันที่ใช้ในรายการแข่งขันที่เป็นเป้าหมายของสมาคมกีฬาว่ายน้ำ เช่น ซีเกมส์ เอเชียนเกมส์ รวมถึงโอลิมปิกเกมส์ เป็นต้น โดยสอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2550) ซึ่งได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการจัดการแข่งขันโดยได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ตามวัตถุประสงค์ ข้อ 1 และ 3 คือ ส่งเสริมและพัฒนาให้สมาคมกีฬาและองค์กรกีฬาต่างๆ นำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬามาใช้ในการพัฒนาขีดความสามารถของนักกีฬาทุกระดับ เพื่อสร้างและพัฒนาสถานกีฬา อุปกรณ์ กีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการฝึกซ้อมและการแข่งขันกีฬาทุกระดับ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2550) และสอดคล้องกับกฎกติกาว่ายน้ำของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ (2556) ว่าด้วยเรื่องกติกาเกี่ยวกับอุปกรณ์ ดังนี้แท่นกระโดดจะต้องแข็งแรงไม่มีส่วนโค้งจุดสูงสุดของแท่นกระโดด พื้นผิวแท่นกระโดดไม่ลื่น แท่นกระโดดแต่ละคู่ต้องมีหมายเลขคู่ทั้ง 4 ด้าน สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

แนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ด้านการจัดการแข่งขัน มี 3 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย ควรกำหนดเวลาในการแข่งขันให้ตรงกับที่ได้กำหนดไว้ในสูจิบัตร เพื่อให้เป็นมาตรฐานของการจัดการแข่งขัน เพราะเมื่อกำหนดการแข่งขันแจ้งออกมาแล้วนั้น ก็ควรดำเนินการแข่งขันให้เป็นไปตามกำหนดเพื่อง่ายต่อการควบคุมดูแล รวมถึงการเตรียมตัวของนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันและยังช่วยลดข้อผิดพลาดในการดำเนินการแข่งขันได้ในกรณีที่ต้องมีกิจกรรมพิเศษหรือพิธีมอบเหรียญรางวัลทำให้การแข่งขันนั้นเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไม่ล่วงเลยเวลาไปมาก โดยสอดคล้องกับ

รตมยศ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดการแข่งขันว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย สระว่ายน้ำ 25 เมตร ผลการวิจัยพบว่า ควรกำหนดวันและเวลาที่ทำการแข่งขันให้ชัดเจน รวมถึงการจัดการแข่งขันเป็นไปตามวันเวลาที่ ได้ระบุไว้ในสูจิบัตร

2. สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย ควรกำหนดวันที่ใช้แข่งขันให้ตรงกันกับวันที่รายการแข่งขันที่เป็นเป้าหมายของสมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทยนั้นส่งเข้าร่วมทำการแข่งขันเช่น ซีเกมส์ เอเชียนเกมส์ เป็นต้น และเพื่อให้สอดคล้องกับกฎระเบียบข้อบังคับของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติหรือ (FINA) ที่ได้กำหนดไว้ โดยสอดคล้องกับกฎกติกาว่ายน้ำของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ (2556) กล่าวว่ คณะกรรมการจัดการแข่งขันที่ได้รับการแต่งตั้ง ต้องได้รับการรับรองจากองค์กร หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบมีอำนาจนอกเหนือข้อบัญญัติที่ไม่ได้ระบุไว้ในกติกาของผู้ตัดสินชี้ขาด กรรมการตัดสิน หรือเจ้าหน้าที่อื่นๆ และมีอำนาจสั่งให้เลื่อนรายการแข่งขันได้ภายในขอบเขตที่บัญญัติไว้ในกติกาโปรแกรมการแข่งขัน สระว่ายน้ำ 50 เมตรควรเป็นไปตาม FINA กำหนดการแข่งขันในรอบคัดเลือก, รอบรองชนะเลิศ และรอบชิงชนะเลิศ อาจใช้ 10 ลู่ว่ายน้ำ และสอดคล้องกับ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2550) ซึ่งได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการจัดการแข่งขันโดยได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ โดยส่งเสริมให้มีมาตรการแรงจูงใจสำหรับนักกีฬาให้เพิ่มทั้งในระดับจังหวัด ระดับชาติและนานาชาติ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2550) และสอดคล้องกับ รตมยศ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการจัดการการแข่งขันว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย สระว่ายน้ำ 25 เมตร ผลการวิจัยพบว่า ควรกำหนดวันและเวลาที่ทำการแข่งขันให้ชัดเจน

3. สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทยควรมีรูปแบบการจัดการแข่งขันที่มีความทันสมัยและเป็นสากลมากยิ่งขึ้น เช่น อุปกรณ์ที่ทันสมัยบางชิ้นเช่น อุปกรณ์ที่จับสำหรับใช้ออกตัวในน้ำในท่ากรรเชียง อุปกรณ์จับความไวตอบสนองขณะออกตัว (Reaction

time) รวมทั้งการจัดแสง สี เสียง ภายในสถานที่จัดการแข่งขันให้ดูมีความตื่นเต้น น่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยสอดคล้องกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2555) ซึ่งประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ในยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาการบริหารการกีฬา ในเรื่องของการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และสนับสนุนการพัฒนาการกีฬาในอนาคต และผลักดันให้สมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย ทำหน้าที่เป็นผู้รักษา ปรับปรุงกฎ ระเบียบ กติกา ให้ทันสมัยและเป็นไปตามข้อกำหนดของสหพันธ์กีฬานานาชาติ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่ากฎ กติการะเบียบและข้อบังคับของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ ฉบับแปลภาษาไทยนั้นควรแปลให้ครอบคลุมในทุก ๆ หัวข้อของระเบียบข้อบังคับต่างๆ เพื่อการง่ายต่อการศึกษาของผู้ที่สนใจและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเพื่อลดความผิดพลาดในการจัดการแข่งขัน และจะทำให้การแข่งขันนั้นเป็นสากลมากยิ่งขึ้น

2. สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย ควรการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ให้เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ (FINA) ทุกประการ

3. สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทยนั้น ควรมีการประสานสัมพันธ์เกี่ยวกับข่าวสารของการจัดแข่งขัน รายการว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยให้หลากหลายมากขึ้นโดยใช้สื่อต่างๆ รวมถึงการชี้แจงหรืออธิบายถึงแนวทางการจัดการแข่งขันให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบถึงวัตถุประสงค์ในการจัดการแข่งขันและรูปแบบของการแข่งขันให้ชัดเจนรวมถึง กำหนดการและตารางการแข่งขัน เพื่อให้มีผู้ชมมากยิ่งขึ้น มีความเข้าใจที่ตรงกันและเกิดปัญหาน้อยที่สุด

4. สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย ควรมีการประสานงานกันของฝ่ายต่างๆ เพื่อการทำงานที่เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หรือเรียนเชิญคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการจัดการแข่งขันที่เป็นชาวต่างชาติมาร่วมทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

ในการทำงานและเรียนรู้ข้อดีข้อเสียรวมถึงจุดเด่นและจุดด้อยของการจัดการแข่งขันของประเทศไทย เพื่อที่จะได้พัฒนาให้ทัดเทียมกับการจัดการแข่งขันในต่างประเทศ

5. สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทยควรจัดให้มีการฝึกอบรมคณะกรรมการจัดการแข่งขันทุกตำแหน่งให้เข้าใจถึงกฎกติกาของ FINA โดยเปิดการอบรมให้กับผู้ที่สนใจเข้าร่วมฝึกอบรม อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้เป็นเข้าใจตรงกันในกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ

6. สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทยควรมีสระว่ายน้ำระดับมาตรฐานสากลตามแบบและระเบียบข้อบังคับของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ (FINA) เป็นทรัพย์สินที่สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบ เพื่อใช้ประโยชน์ต่าง ๆ เช่น เพื่อใช้ฝึกซ้อมเพื่อใช้จัดการแข่งขัน และเพื่อใช้เป็นศูนย์พัฒนาศักยภาพนักกีฬาว่ายน้ำของไทยต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงความต้องการของผู้ที่มีส่วนร่วมกับการแข่งขัน ซึ่งแต่ละกลุ่มคนอาจมีความต้องการที่แตกต่างกัน

2. ควรศึกษาและพัฒนาหาแนวทางการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทยให้มากยิ่งขึ้น เช่น การใช้สื่อในรูปแบบต่าง ๆ เป็นต้น

3. ควรศึกษาความเป็นไปได้ที่จะนำแนวทางการจัดการแข่งขันกีฬาว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย ที่เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ (FINA) มาใช้กับการแข่งกีฬาว่ายน้ำทุก ๆ รายการในประเทศไทยเพื่อยกระดับกีฬาว่ายน้ำของไทยให้เป็นสากลมากยิ่งขึ้น

4. ควรศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดการแข่งขันของผู้ปฏิบัติงาน และปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการแข่งขันเพื่อทราบถึงปัญหาในมุมมองที่แตกต่างและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

5. ควรศึกษาผลการดำเนินงานของสมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทยเพิ่มเติม เพื่อขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการต่อไป

6. ศึกษาหามาตรฐานของอุปกรณ์แต่ละชนิดให้เป็นมาตรฐานสากล เนื่องจากแต่ละรายการแข่งขันนั้นมีการใช้อุปกรณ์ที่แตกต่างกัน เพราะข้อกำหนดบางอย่างนั้นยังไม่ออกมาเป็นระเบียบที่แน่นอน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2550. แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550-2554). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การค้ำของสกสค.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2555. แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การค้ำของสกสค.

ธวัช อุณเมืองและนิธิเดชน์ เชิดพุทธ. 2553. สภาพปัญหาการจัดการแข่งขันกีฬานักเรียนสัมพันธ์ตำบลคูยม่วงกับตำบลชุมแสงสงคราม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

รตมยศ มาตเจือ. 2556. แนวทางพัฒนาการจัดการแข่งขันว่ายน้ำชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย สระว่ายน้ำ 25 เมตร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬาแขนงวิชาการจัดการการกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย. 2558. เอกสารการประชุมสามัญประจำปี 2557. กรุงเทพมหานคร: สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย. (เอกสารไม่ตีพิมพ์).

สหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ. 2556. กฎกติกาว่ายน้ำของสหพันธ์ว่ายน้ำนานาชาติ (FINA) 2556-2560. แปลโดย สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สมาคมกีฬาว่ายน้ำแห่งประเทศไทย.

Maslow, A. H. 1970. Motivation and personality. New York: Harper and Row.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะ เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

Factors Affecting to Managing Environmental Problems of Public Area in Bangkapi District, Bangkok

สุรีย์วิภา ไชยพันธุ์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยการใช้วิจัยเชิงสำรวจกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 149,120 คน และใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยคำนวณจากสูตรอย่างง่ายที่ความเชื่อมั่น 95% ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยินยอมให้ค่าสถิติแตกต่างจากค่าพารามิเตอร์ไม่เกิน 5% เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9593 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติเชิงอนุมาน เพื่อการวิเคราะห์หาความแตกต่างของข้อมูล โดยใช้สถิติ t -test และ F-test ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ (1) ปัญหาและปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนโดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน (\bar{X} =3.80) โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านปัญหามลพิษทางน้ำ (\bar{X} =3.90) รองลงมาคือด้านปัญหายุยะ (\bar{X} =3.85) และด้านปัญหามลพิษทางอากาศ (\bar{X} =3.64) (2) ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนโดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.76) โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือปัจจัยด้านบุคคล (\bar{X} =3.83) รองลงมาคือปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (\bar{X} =3.81) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (\bar{X} =3.80) และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (\bar{X} =3.61) และ (3) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะโดยภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.30) โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือด้านการมีส่วนร่วมคิดหาปัญหาและสาเหตุ (\bar{X} =3.26) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (\bar{X} =2.96) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ (\bar{X} = 2.96) และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามผล (\bar{X} =2.95) สรุปผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยอายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภูมิฐานะเดิม และที่อยู่อาศัยในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยเพศ และอาชีพ

คำสำคัญ : สิ่งแวดล้อม การจัดการ พื้นที่สาธารณะ

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจบริการ มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to study the environmental problems management of Public Area in Bangkapi district, Bangkok (2) to study the factors affected to the environmental problems management of Public Area in Bangkapi district, Bangkok (3) to study the guidelines to promote participation in the development of Public Area in Bangkapi district, Bangkok. This study employed the survey research with 149,120 populations who living in Bangkapi district. The data collection with 400 respondents in Bangkapi district, Bangkok, based on simple calculation with a 95% confidence. The level of errors allowed for the difference between the statistics and parameters was not more than 5%. The research tool in this study was questionnaires developed in-house with a confident level of 0.9593.; the statistics used for the data analysis were descriptive statistics : frequencies, percentage, mean, standard deviation and inferential statistics for analysis the differences of data using statistical *t*-test and F-test. The research revealed that (1) the overall of problems and factors caused the environmental problems management were found to be at the high level (\bar{X} =3.80) - water pollution (\bar{X} =3.90), waste pollution (\bar{X} =3.85) and air pollution (\bar{X} =3.64), respectively. (2) The overall of factors affected to the environmental problems of community were found to be at the high level (\bar{X} =3.76) – personal factor (\bar{X} =3.83), political and law factor (\bar{X} =3.81), social and culture factor (\bar{X} =3.80), economic factor (\bar{X} =3.61), respectively. (3) The overall of people's participation in developing public area was found to be at the middle level (\bar{X} =3.30) – participation in solving problems and giving reasons (\bar{X} =3.26), participation in operation (\bar{X} =2.96), participation in planning and making decision (\bar{X} =2.96), participation in follow-up (\bar{X} =2.95), respectively. In conclusion, the hypothesis test of factors affected to the environmental problems of Public Area in Bangkapi Area, Bangkok was found that there was significance at 0.05 level in age, educational level, average income per month, domicile and current housing; sex and occupation were not affected to the environmental problems of Public Area in Bangkapi district, Bangkok.

Keywords : Environment, Management, Public Area

บทนำ

จากการศึกษาของกรมควบคุมมลพิษในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เขตเมืองโดยหน่วยงานระดับท้องถิ่นได้แก่เทศบาลเมืองพัทยา เทศบาลเมืองเชียงใหม่และเมืองศูนย์กลางความเจริญในส่วนภูมิภาคยังประสบปัญหาขยะมูลฝอยเหลือตกค้างจากการเก็บขนก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอย กระจัดกระจายอยู่ตามสถานที่ต่าง ๆ เนื่องจากมีความสามารถในการจัดเก็บขยะมูลฝอยได้ประมาณ 80–90 % ของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมดส่วนวิธีการกำจัดยังไม่ถูกหลักสุขาภิบาล

คือการนำขยะมูลฝอยไปเทกองกลางแจ้งและมีการใช้เครื่องจักรไถกลบบ้างเป็นครั้งคราวแต่สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเกือบทุกแห่งไม่มีระบบป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อมเช่นการป้องกันน้ำเสียจากกองขยะมูลฝอยไหลลงสู่แหล่งน้ำ กัดดินและการปนเปื้อนกระจายของขยะมูลฝอยเกิดปัญหาในเรื่องของกลิ่น แผลงวัน การทำให้น้ำเสียทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงได้รับความเดือดร้อน ซึ่งการจัดการขยะมูลฝอยในอนาคตมีแนวโน้มของปัญหามากยิ่งขึ้นเนื่องจากสาเหตุหลายประการได้แก่

รูปแบบและองค์ประกอบของขยะมูลฝอยจะมีความยากต่อการกำจัดมากยิ่งขึ้น การต่อต้านคัดค้านของประชาชนในการก่อสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น การขาดแคลนที่ดินในการก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยนอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดในด้านทรัพยากรธรรมชาติและพลังงานตลอดจนงบประมาณในการดำเนินงานรวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นยังเป็นประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้การจัดการขยะมูลฝอยขาดประสิทธิภาพซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชนได้ (รัตติกาล, 2554)

โดยงานวิจัยที่ผ่านมาได้มีการศึกษาในประเด็นที่ต่างกันไปเช่นการวิเคราะห์การกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลแม่ใจของธานี (2549) ได้ทำการศึกษาถึงการจัดการขยะของประชาชนในชุมชนซึ่งส่วนใหญ่มักมีการกำจัดขยะโดยทิ้งขยะในภาชนะของเทศบาลเพื่อให้เทศบาลมาจัดเก็บและนำไปกำจัดโดยเสียค่าบริการให้แก่เทศบาลในการจัดเก็บขยะเดือนละ 30-100 บาทรวมทั้งใช้วิธีการกำจัดขยะโดยการเผา ประชาชนบางส่วนไม่มีการแยกขยะแห้งและขยะเปียกก่อนทิ้งประเภทของขยะในครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นเศษอาหาร ผักผลไม้และกระดาษ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะในชุมชนยังมีน้อยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กิ่งกาญจน์ (2544) ลักษณ์า (2546) และมาริสสา (2551) ซึ่งผลจากการศึกษาโดยรวมพบว่าประชาชนยังขาดความตระหนักขาดจิตสำนึกที่จะช่วยกันลดปริมาณขยะการจัดการขยะตั้งแต่ระดับครัวเรือนไปจนถึงระดับชุมชนและสังคมขนาดใหญ่ถึงแม้จะมีองค์กร/หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดการขยะอยู่แล้วแต่สิ่งสำคัญคือต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการจัดการขยะในทุกๆ ด้านและโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนจะต้องมีจิตสำนึกเกี่ยวกับวิกฤตการณ์สิ่งแวดล้อมตามแนวคิดของนิเวศน์วิทยาแนวลึกซึ่ง (Naess 1973, อ้างถึงใน สันฐิตา, 2547) ได้ให้ความเห็นว่าวิกฤตการณ์สิ่งแวดล้อมมีหลายมิติที่สำคัญมิติหนึ่งคือวิกฤตการณ์ของจิตสำนึกหากสังคมจะปรับเปลี่ยนวิถีปฏิบัติต่อธรรมชาติต่อสภาพแวดล้อมหรือระบบนิเวศน์

จะต้องเปลี่ยนความคิดเรื่องตัวตนของปัจเจกบุคคลแต่ละคนว่าเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติของระบบนิเวศที่อาศัยอยู่เมื่อเปลี่ยนความคิดนี้ได้ก็จะสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมที่มีต่อธรรมชาติและระบบนิเวศได้

แต่จากการศึกษาของ รัตติกาล (2554) พบว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับสูงแต่ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองแม่ใจมีพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนก่อนนำออกทิ้งและนำไปกำจัดต่อไปสำหรับการมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแม่ใจ พบว่า มีอยู่บ้างแต่ไม่มากนักทั้งนี้เพราะขาดการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในทุกขั้นตอน ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนด้านบทบาทของผู้นำชุมชนด้านการณรงค์และด้านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรของเทศบาลไม่ได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ส่วนแนวทางในการส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของชุมชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนที่ได้จากการศึกษาคือการสร้างความตระหนักให้ประชาชนในชุมชนเห็นถึงความสำคัญ และผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมส่งเสริมและกระตุ้นให้ทุกครัวเรือนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการปัญหาขยะในชุมชนอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมทุกหมู่บ้านอย่างจริงจังเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้แสดงความคิดเห็นร่วมคิดหาแนวทางการแก้ไขและการควบคุมไม่ให้ปริมาณขยะมูลฝอยมีเพิ่มขึ้น นอกจากนั้นจากการศึกษาของ ไพบูลย์ (2554) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการทดลองใช้ความรู้และข้อมูลข่าวสารของชุมชนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางขยะของประชาชน ตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งได้ทำการวิจัยทดลองในพื้นที่ตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้ชุดเอกสารความรู้และข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของชุมชนที่

ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นเครื่องมือในการทดลอง ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนทั้งหมู่บ้านทดลองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอย (\bar{X} = 13.03) มากกว่า ประชาชนหมู่บ้านควบคุม (\bar{X} = 11.83) อย่างมีนัยสำคัญ (Sig. = .000) แต่ในด้านพฤติกรรมการทิ้งขยะหรือการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชน โดยศึกษาเกี่ยวกับการลดขยะ การเก็บรวบรวมขยะ การคัดแยกขยะและการกำจัดขยะพบว่าประชาชนทั้งหมู่บ้านทดลองและหมู่บ้านควบคุมไม่แตกต่างกันในแต่ละด้านและในภาพรวม จากการศึกษางานวิจัยส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับการจัดการกับขยะมูลฝอย

แต่ในปัจจุบันปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นสำคัญที่ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางจากประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้องเนื่องจากเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ส่งผลกระทบต่อตรงต่อสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตและได้ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่องจนถึงขั้นวิกฤตในหลายด้านทั้งความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและมลพิษของเสียต่างๆ ที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ล้วนเป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลพวงมาจากการพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัยทำให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลืองไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรป่าไม้ ดินน้ำรวมถึงแร่ธาตุต่าง ๆ (อภิลาศ, 2537) ส่งผลให้เกิดความเสื่อมโทรมของดินเกิดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพโดยเฉพาะพันธุ์พืชและสัตว์ป่านอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศโดยเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงจากสภาพชนบทเป็นชุมชนเมืองมากขึ้นเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตเมืองโดยเฉพาะปัญหาน้ำเน่าเสียปัญหามลพิษทางอากาศและเสียงปัญหาการจัดการของเสียขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวมถึงปัญหาสารเคมีและสารปนเปื้อนอันตรายในสิ่งแวดล้อม (ณัฏวัน, 2556)

ดังนั้น กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหนึ่งที่ประสบกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตหลายประการทั้งปัญหามลพิษทางอากาศปัญหาขยะล้นเมือง ปัญหาน้ำเน่าเสียปัญหาจราจรติดขัด รวมถึงปัญหาเกี่ยวกับสภาพที่อยู่

อาศัยและการขาดแคลนพื้นที่สาธารณะที่เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของประชาชน ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็วและไร้ทิศทางเกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยการขาดการวางแผนรองรับที่มีประสิทธิภาพมีการบุกรุกพื้นที่สาธารณะและทำลายพื้นที่สาธารณะที่เป็นแหล่งฟอกอากาศบริสุทธิ์แหล่งกรองของเสียที่ช่วยลดอุณหภูมิความร้อนในเขตเมืองและช่วยรักษาสมดุลของสิ่งแวดล้อมส่งผลทำให้ชุมชนในเมืองขาดคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งทางด้านสังคมและสภาพแวดล้อมซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งบุคลากรภาครัฐบุคลากรภาคเอกชนและประชาชนทั่วไปจำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวันเพ็ญ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะของเมืองเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า (1) สถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะของเมืองเชียงใหม่ คือ พื้นที่สาธารณะเส้นทางสัญจรหรือทางเดินเท้า ลำคลองและคลองซอย (ลำเหมือง) พื้นที่สุสาน พื้นที่โบราณสถาน และเส้นทางจราจร มีปัญหาถูกบุกรุกจากกลุ่มต่างๆ ทั้งผู้อาศัยในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่และผู้มาจากต่างถิ่นเพื่อประกอบอาชีพในเมือง การบุกรุกทั้งหมดเกิดจากสาเหตุการขาดจิตสำนึกผู้บุกรุก และการขาดความรับผิดชอบของหน่วยงานราชการเป็นสำคัญ ผลของการบุกรุกทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและการสูญเสียคุณค่าของพื้นที่สาธารณะ การบุกรุกได้ส่งผลกระทบต่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนที่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงและส่งผลกระทบต่อโครงการเมืองเชียงใหม่ (2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความคิดเห็นว่ายังไม่ค่อยมีบทบาทในการเข้าร่วมแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะมากนัก อย่างไรก็ตามผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเสนอแนะว่าประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ควรร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญหา และต้องการให้ทำการรณรงค์ให้ประชาชนตื่นตัวมีความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งต้องการให้เทศบาลนครเชียงใหม่แก้ไขหรือปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้องและนำมาบังคับใช้ให้ได้ผลทางกฎหมาย

จากการศึกษาที่กล่าวถึงข้างต้นทำให้เห็นถึงความแตกต่างของปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ส่วนหนึ่งเกิดจากความรู้และความเข้าใจ ความแตกต่างของอาชีพและพื้นที่ที่อยู่อาศัยส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนตลอดจนประชาชนยังมีความต้องการพื้นที่สาธารณะสำหรับใช้เป็นสถานที่พักผ่อนและออกกำลังกายโดยการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐเอกชนในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะร่วมกันด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษา ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร และการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐบุคลากรเอกชน และประชาชนทั่วไปในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยจะทำการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชน และการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาครัฐ บุคลากรเอกชน และประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อนำเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมและพัฒนาให้เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองน่าอยู่ที่ยั่งยืนต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะ เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยมีขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนที่อาศัยในเขตการปกครองของเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 149,120 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 399 คน ผู้วิจัยขอเพิ่มเป็น 400 คน 2) กลุ่มตัวอย่างวิธีการในการสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวนกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1967) ความเชื่อมั่น 95% ($1-\alpha \times 100$) ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยินยอมให้

ค่าสถิติแตกต่างจากค่าพารามิเตอร์ (e) ไม่เกิน 5% จากประชากร 149,120 คน โดยคำนวณจากสูตร $n = \frac{N}{1+N^2}$ ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 399 คน ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ (independent variable)

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ปัจจัยเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภูมิลำเนาเดิม ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องพื้นที่ที่มีเขตสาธารณะ

2. ปัญหาและปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน แบ่งเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน ได้แก่ ปัญหาขยะ ปัญหามลพิษทางอากาศ และปัญหามลพิษทางน้ำ ตอนที่ 2 เป็นคำถามปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมายและปัจจัยด้านบุคคล

ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมคิดหาปัญหาและสาเหตุ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และการมีส่วนร่วมในการติดตามผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งแบ่งเนื้อหาแบบสอบถามเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามด้านปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ปัจจัยเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภูมิลำเนาเดิม ที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องพื้นที่ที่มีเขตสาธารณะ ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน แบ่งเป็น 2 ตอนย่อยคือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนได้แก่ ปัญหาขยะ ปัญหามลพิษทางอากาศ และปัญหามลพิษทางน้ำ ซึ่งเป็นชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย และปัจจัยด้านบุคคล ซึ่งเป็นชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะได้แก่ การมีส่วนร่วมคิดหาปัญหาและสาเหตุ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และการมีส่วนร่วมในการติดตามผล ซึ่งเป็นชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะ เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูล (Source of data) การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อนำมาวิเคราะห์จาก 2 แหล่งดังนี้

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลที่มีผู้รวบรวมไว้จากหนังสือทางวิชาการ บทความวิทยานิพนธ์ และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งข้อมูลจากทางอินเทอร์เน็ต และห้องสมุด

2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ได้จากการใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

2.1 ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด

2.2 ยื่นหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตบางกะปิเพื่อนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้กลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถามพร้อมให้คำแนะนำในการตอบแบบสอบถามตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

2.4 นำข้อคำถามที่ปรับปรุงแล้วไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการประเมินถึงความเที่ยงตรงของเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence - IOC) ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านทางด้านจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะ เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ประเมินด้วยคะแนนระดับอันประกอบด้วย 1 = สอดคล้อง 0 = ไม่แน่ใจ -1 = ไม่สอดคล้อง และตรวจสอบหาความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) จนได้รับค่าดัชนีความสอดคล้องที่เหมาะสม แล้วจึงนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบเครื่องมือแล้วไปดำเนินการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเป็นลำดับต่อไป

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแล้ว นำไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (pilot study) กับตัวอย่างที่มีคุณลักษณะคล้ายหรือใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อดำเนินการหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสหสัมพันธ์คะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) โดยเลือกข้อที่มีค่ามากกว่า 0.20 ขึ้นไป และหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีการหาความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบัต (Cronbach's Alpha coefficient) ซึ่งถ้าแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไปจะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ทำ

การวิจัยต่อไป ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่จัดเก็บมาเท่ากับ 0.9593 (Nunnally, 1978)

2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบคุณภาพและได้ค่าความเชื่อมั่นมากกว่าตามที่ได้กำหนดไว้ไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 400 คน และจัดทำเครื่องมือการลงรหัสประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์และรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการประมวลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ จำนวนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของข้อมูลเชิงคุณภาพในลักษณะต่างๆ เพื่อสรุปลักษณะทั่วไปของตัวอย่างที่ศึกษาและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) สถิติทดสอบเพื่อหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตามสมมติฐานโดยใช้ t -test กับตัวแปร 2 กลุ่ม และ F -test (One way ANOVA) กับตัวแปร 3 กลุ่มขึ้นไป โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ที่ระดับ 0.05 และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันจึงทำการทดสอบความแตกต่างตามวิธีของเชฟเฟ (Sheffe's Method)

3. คำถามปลายเปิดที่ให้โอกาสประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของเขตบางกะปิเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมในเกี่ยวกับการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และสรุปเป็นภาพรวมในการนำเสนอข้อมูล

4. เกณฑ์การประเมิน ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้ คือ
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21–5.00 หมายถึง มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41–4.20 หมายถึง มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61–3.40 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81–2.60 หมายถึง น้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00–1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สรุปปัจจัยส่วนบุคคล ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.7 มีอายุ 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.5 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.8 มีอาชีพประชาชนทั่วไป (นิสิต/นักศึกษา แม่บ้าน ค่าขาย ธุรกิจส่วนตัว) คิดเป็นร้อยละ 47.0 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 62.5 มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตบางกะปิ คิดเป็นร้อยละ 66.0 มีที่อยู่อาศัยในเขตบางกะปิ เป็นบ้านเช่า คิดเป็นร้อยละ 50.0 และมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องพื้นที่ที่มีเขตสาธารณะโดยทางโทรทัศน์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.0

2. สรุปปัญหาและปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน (\bar{X} =3.80) โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือด้านปัญหามลพิษทางน้ำ (\bar{X} =3.90) รองลงมาคือด้านปัญหาขยะ (\bar{X} =3.85) และด้านปัญหามลพิษทางอากาศ (\bar{X} =3.64)

3. สรุปปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.76) โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือปัจจัยด้านบุคคล (\bar{X} =3.83) รองลงมาคือปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย (\bar{X} =3.81) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (\bar{X} =3.80) และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (\bar{X} =3.61)

4. สรุปการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะ โดยภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} =3.30) โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือด้านการมีส่วนร่วมคิดหาปัญหาและสาเหตุ (\bar{X} =3.26) รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (\bar{X} =2.96) ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ (\bar{X} =2.96) และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามผล (\bar{X} =2.95)

5. สรุปผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยอายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภูมิฐานะเดิม และที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยเพศ และอาชีพ

สรุปและวิจารณ์ผล

1. ปัญหาและปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนมี 3 ปัญหาดังนี้

1.1 ด้านปัญหาขยะ โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$) โดยเฉพาะในประเด็นชุมชนไม่มีการแยกประเภทขยะก่อนทิ้ง รองลงมาคือประเด็นชุมชนขาดมาตรการในการลงโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎในการทิ้งขยะ ประเด็นชุมชนมีระบบการจัดการขยะที่ไม่ดี ประเด็นปริมาณถังขยะในชุมชนมีไม่เพียงพอ ประเด็นชุมชนยังขาดสถานที่ที่เป็นจุดจัดเก็บหรือจุดพักขยะและประเด็นเจ้าหน้าที่เก็บขยะยังขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการเอาใจใส่ในการเก็บขยะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าชุมชนยังขาดงบประมาณที่จะมาสนับสนุนในเรื่องการจัดการกับขยะมูลฝอย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณีตะวัน (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียว เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชนแขวงศรีวิชัยและแขวงนครพิงค์ ทั้งด้านน้ำ ด้านอากาศและขยะสิ่งปฏิกูลพบว่าโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุดทั้งสองแขวงทำให้ไม่มีความแตกต่างกัน

1.2 ด้านปัญหามลพิษทางอากาศโดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$) โดยเฉพาะในประเด็นชุมชนมีปัญหอากาศร้อนมากขึ้น รองลงมาคือประเด็นชุมชนมีปัญหากลิ่นเหม็น ประเด็นชุมชนมีปัญหามลพิษของประเด็นชุมชนมีปัญหาคันพิษ และประเด็นชุมชนมีปัญหามอกควันในบางครั้ง ทั้งนี้อาจ

เป็นเพราะว่าชุมชนเขตบางกะปิเป็นชุมชนใหญ่ มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นมากทำให้มีการรुक้าไปยังพื้นที่สาธารณะการจัดการด้านปัญหาขยะไม่ดี ไม่มีการแยกประเภทของขยะ ขาดมาตรการในการลงโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎในการทิ้งขยะและปัญหามลพิษทางอากาศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรินทร์ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษา การจัดการสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่พบว่า ปัญหาที่ค่อนข้างรุนแรงในหน่วยงานคือ ปัญหาด้านขยะ รองลงมาคือปัญหาด้านจราจร ปัญหาน้ำเสีย ปัญหามลพิษทางอากาศ ปัญหาการใช้พลังงาน ปัญหาพื้นที่สาธารณะ ปัญหาน้ำเสียจากที่อยู่อาศัย และปัญหาภูมิทัศน์ ตามลำดับ ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่มาจากบุคลากรในหน่วยงาน ประชาชนที่มารับบริการในหน่วยงาน และมาจากสถานประกอบการที่ติดกับหน่วยงานเป็นบางส่วน ทำให้เกิดผลกระทบต่อบุคลากรในหน่วยงาน และประชาชนที่มารับบริการในหน่วยงาน ส่วนแนวทางการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในหน่วยงานแบบมีส่วนร่วม นั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายและมาตรฐานในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการรักษาสิ่งแวดล้อม มาตรฐาน ISO 14000 โครงการสถานที่ทำงานนำร่องนำร่องโครงการนำพนักงานและครอบครัวเข้าค่ายสิ่งแวดล้อม การจัดการองค์กรจัดการสิ่งแวดล้อมในหน่วยงานร่วมกับประชาชนที่มารับบริการในหน่วยงาน เป็นต้น

1.3 ด้านปัญหามลพิษทางน้ำโดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$) โดยเฉพาะในประเด็นชุมชนมีปัญหาน้ำเน่าเสียในชุมชนที่อยู่อาศัย รองลงมาคือประเด็นชุมชนไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียในชุมชนและประเด็นชุมชนมีการปล่อยน้ำเสียและทิ้งขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลลงสู่แหล่งน้ำในชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของมลพิษทางน้ำ ขาดการมีส่วนร่วมในการรักษาบำรุงพื้นที่เขตสาธารณะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนกพร (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การอนุรักษ์ชุมชน

และสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ริมแม่น้ำกก จังหวัด เชียงราย จากการศึกษาพบว่าทั้ง 3 ชุมชนที่ประกอบด้วย กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ล้วนมีความสัมพันธ์กับแม่น้ำ ทั้งวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ตลอดจนการดำรงชีพ เนื่องจากชุมชนส่วนใหญ่ดำรงชีพด้วยการเกษตรและ กสิกรรม ตลอดจนมีประเพณี พิธีกรรมทางด้านความ เชื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแม่น้ำ และปัจจุบันชุมชนเริ่มมี การเปลี่ยนแปลงจากผลกระทบในด้านต่าง ๆ ทำให้เกิด ปัญหาทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ ปัญหา ด้านวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตด้านกายภาพ และจิตใจ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการกำหนดแนวทางการ อนุรักษ์ในระยะสั้นและระยะยาว โดยดำเนินงานร่วมกับ หน่วยงานด้านอนุรักษ์ ทั้งนี้ควรให้เป็นไปตามรูปแบบ ลักษณะเฉพาะตัวของชุมชนตามอัตลักษณ์และชาติพันธุ์ ที่อาศัยในชุมชน ตลอดจนสร้างความเข้าใจ และตระหนัก ต่อคุณค่าทรัพยากรทางวัฒนธรรมเพื่อให้ชุมชนสามารถ ดำรงอยู่ได้ด้วยตนเองเพื่อรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณค่าทางวัฒนธรรม และเพื่อความยั่งยืนของชุมชน อย่างแท้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทั้งในด้านการตัดสินใจในการพัฒนา สิ่งแวดล้อม การปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อม การได้รับผลประโยชน์ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการประเมินผลการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ใน ระดับการมีส่วนร่วมบ่อยครั้งซึ่งจากการสำรวจพบ ประชากรบริเวณริมคลองมีแนวทางในการอนุรักษ์ ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยจัดกิจกรรมรักษา ความสะอาดลำคลองและรักษาพันธุ์ไม้ชายคลอง ทั้งกิจกรรมเก็บขยะ ผักตบชวา สาหร่ายในคลอง การปลูกต้นกกลำพู และต้นโกก่าง และการทำสวน ผลไม้โดยใช้ปุ๋ยชีวภาพ โดยเขตบางกะปิได้มีโครงการ ปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับ ที่อยู่อาศัย การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อน หย่อนใจในเขตพื้นที่สาธารณะให้มากขึ้น ตลอดจน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การรักษาความ- สะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน การใช้ประโยชน์จากที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการจัดการสิ่งแวดล้อมมลพิษ ต่าง ๆ ตามข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานคร

2. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน มี 4 ปัจจัยดังนี้คือ

2.1 ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม โดย ภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$) โดยเฉพาะในประเด็นมีการเพิ่มจำนวนประชากรใน ชุมชนและประเด็นชุมชนขาดความเชื่อมโยงภูมิปัญญา ท้องถิ่นในการจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชุมชนเขตบางกะปิเป็นชุมชนใหญ่มากมีหลากหลาย วัฒนธรรมจึงทำให้ปัญหาสังคมและวัฒนธรรมเป็นปัจจัย ที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ชนกพร (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การ อนุรักษ์ชุมชนและสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ริมแม่น้ำกก จังหวัดเชียงราย จากการศึกษาพบว่าทั้ง 3 ชุมชนที่ประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ล้วนมี ความสัมพันธ์กับแม่น้ำ ทั้งวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ ตลอดจนการดำรงชีพ เนื่องจากชุมชนส่วนใหญ่ดำรงชีพ ด้วยการเกษตรและกสิกรรม ตลอดจนมีประเพณี พิธีกรรมทางด้านความเชื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแม่น้ำ และปัจจุบันชุมชนเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากผลกระทบ ในด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดปัญหาทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศน์ ปัญหาด้านวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลกับ ทั้งวิถีชีวิตด้านกายภาพและจิตใจ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรมี การกำหนดแนวทางการอนุรักษ์ในระยะสั้นและระยะยาว โดยดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานด้านอนุรักษ์ ทั้งนี้ ควรให้เป็นไปตามรูปแบบลักษณะเฉพาะตัวของชุมชน ตามอัตลักษณ์และชาติพันธุ์ที่อาศัยในชุมชน ตลอดจน สร้างความเข้าใจ และตระหนักต่อคุณค่าทรัพยากรทาง วัฒนธรรมเพื่อให้ชุมชนสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง เพื่อรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณค่าทางวัฒนธรรม และ เพื่อความยั่งยืนของชุมชนอย่างแท้จริงและสอดคล้อง กับงานวิจัยของ ณีตวัจน์ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ สีเขียว เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบสรุป ได้ดังนี้ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมส่งผลให้เกิด

ปัญหาสิ่งแวดล้อมของแขวงศรีวิชัยในระดับมากและแขวงนครพิงค์ในระดับมากที่สุด

2.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจโดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.61$) โดยเฉพาะในประเด็นการขยายตัวของพื้นที่ทางเศรษฐกิจในชุมชน รองลงมาคือประเด็นมีการใช้วัตถุดิบเพื่อผลิตสินค้าอย่างไร้ขอบเขต และประเด็นการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิตสินค้าและให้บริการโดยไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและสภาพชุมชนทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าชุมชนเขตบางกะปิมีประชากรอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก องค์การภาครัฐยังให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ทางสาธารณะไม่ทั่วถึง ตลอดจนในเขตนี้มีองค์กรภาคเอกชน มีห้างสรรพสินค้าใหญ่จึงเป็นศูนย์รวมทางด้านเศรษฐกิจของเขตนี้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นิภาพร (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนบ้านไร่กองขิงและบ้านต้นแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงคือการขาดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนขาดงบประมาณขาดการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐเอกชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องส่วนแนวทางการส่งเสริมดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงคือภาครัฐควรมีการติดตามการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ได้ทำการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องผู้นำชุมชนต้องเห็นความสำคัญและเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงคนในชุมชนควรมีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันสนับสนุนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณ์ตวัจน์ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียว เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนแขวงศรีวิชัยในระดับมากและแขวงนครพิงค์ในระดับมากที่สุด

2.3 ปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมาย โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$) โดยในประเด็นไม่มีมาตรการกฏระเบียบหรือกฎหมายจากภาครัฐที่ควบคุมการใช้พื้นที่สาธารณะ รองลงมาคือประเด็นขาดการเอาใจจริงเอาใจจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประเด็นยังขาดนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน ประเด็นชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการเสนอนโยบายการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน และประเด็นมีการเปลี่ยนแปลงผู้นำในชุมชนบ่อยทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจัยด้านการเมืองและกฎหมายยังไม่สามารถนำมาใช้ควบคุมและดูแลเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชนยังไม่เต็มที่ ไม่มีมาตรการกฏระเบียบหรือกฎหมายจากภาครัฐที่ควบคุมการใช้พื้นที่สาธารณะ รองลงมาคือประเด็นขาดการเอาใจจริงเอาใจจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นิภาพร (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนบ้านไร่กองขิงและบ้านต้นแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงคือการขาดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนขาดงบประมาณขาดการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐเอกชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องส่วนแนวทางการส่งเสริมดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงคือภาครัฐควรมีการติดตามการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ได้ทำการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องผู้นำชุมชนต้องเห็นความสำคัญและเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงคนในชุมชนควรมีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกันสนับสนุนการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงและสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณ์ตวัจน์ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียว เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้ปัจจัยด้านการเมืองส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนของแขวงศรีวิชัยในระดับปานกลางและแขวงนครพิงค์ในระดับมาก

2.4 ปัจจัยด้านบุคคล โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$) โดยเฉพาะประเด็นประชาชนในชุมชนขาดความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม รองลงมาคือประเด็นประชาชนในชุมชนขาดความเอาใจใส่ในสิ่งแวดล้อมของชุมชน ประเด็นประชาชนในชุมชนขาดความรับผิดชอบต่อสังคม ประเด็นประชาชนในชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและประเด็นประชาชนในชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนในชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ควรมีการให้ความรู้ในเรื่องความสำคัญของสิ่งแวดล้อมให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะของเมืองเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า (1) สถานการณ์ปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะของเมืองเชียงใหม่คือ พื้นที่สาธารณะ เส้นทางสัญจรหรือทางเดินเท้า ล้ำคลองและคลองขอย (ลำเหมือง) พื้นที่สุสาน พื้นที่โบราณสถาน และเส้นทางจราจร มีปัญหาถูกบุกรุกจากกลุ่มต่าง ๆ ทั้งผู้อาศัยในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่และผู้ที่มาจากต่างถิ่นเพื่อประกอบอาชีพในเมือง การบุกรุกทั้งหมดเกิดจากสาเหตุการขาดจิตสำนึกผู้บุกรุก และการขาดความรับผิดชอบของหน่วยงานราชการเป็นสำคัญ ผลของการบุกรุกทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและการสูญเสียคุณค่าของพื้นที่สาธารณะ การบุกรุกได้ส่งผลกระทบต่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนที่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง และส่งผลกระทบต่อโครงการเมืองเชียงใหม่ น่ายุ (2) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแสดงความคิดเห็นว่ายังไม่ค่อยมีบทบาทในการเข้าร่วมแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะมากนัก อย่างไรก็ตามผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเสนอแนะว่าประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ควรร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญหา และต้องการให้ทำการรณรงค์ให้ประชาชนตื่นตัวมีความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งต้องการให้เทศบาลนครเชียงใหม่แก้ไขหรือปรับปรุงระเบียบที่เกี่ยวข้องและนำมาบังคับใช้ให้ได้ผลทางกฎหมาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณีตวัจน์ (2556) ได้ทำการ

วิจัยเรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียว เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้ ปัจจัยด้านบุคคลส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนของแขวงศรีวิชัยในระดับมากและแขวงนครพิงค์ในระดับมากที่สุดทำให้ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนแขวงศรีวิชัยและแขวงนครพิงค์ส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวในชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและพบว่าการมีส่วนร่วมของทั้งสองแขวงจึงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกขั้นตอนซึ่งประชาชนของแขวงศรีวิชัยมีส่วนร่วมในระดับมากส่วนแขวงนครพิงค์ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะมี 4 ด้านคือ

3.1 ด้านการมีส่วนร่วมคิดหาปัญหาและสาเหตุ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.26$) โดยเฉพาะประเด็นท่านได้มีส่วนร่วมในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน รองลงมาคือประเด็นท่านได้เคยร่วมสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับความต้องการพื้นที่สาธารณะในเขตชุมชน ประเด็นท่านได้เข้าร่วมประชุมเสนอปัญหาและสาเหตุปัญหาสิ่งแวดล้อมชุมชนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิธินาถ (2554) ได้ทำการศึกษาร่วมในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลอง เพื่อนุรักษ์ความหลากหลายของชนิดนกและพันธุ์ไม้ริมคลอง ตำบลบางนางลี่ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดสกลนคร ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทั้งในด้านการตัดสินใจในการพัฒนาสิ่งแวดล้อม การปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาสิ่งแวดล้อม การได้รับผลประโยชน์ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อม และการประเมินผลการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับการมีส่วนร่วมบ่อยครั้ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตติกาล (2554) ได้ทำการศึกษาร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ประชาชนมีความรู้

ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับสูงแต่ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ มีพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนก่อนนำออกทิ้งและนำไปกำจัดต่อไปสำหรับการมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ พบว่า มีอยู่บ้างแต่ไม่มากนักทั้งนี้เพราะขาดการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในทุกขั้นตอนปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ด้านบทบาทของผู้นำชุมชน ด้านการรณรงค์และด้านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรของเทศบาลไม่ได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน แนวทางในการส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของชุมชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนที่ได้จากการศึกษาคือการสร้างความตระหนักให้ประชาชนในชุมชนเห็นถึงความสำคัญและผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมส่งเสริมและกระตุ้นให้ทุกครัวเรือนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการปัญหาขยะในชุมชนอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมทุกหมู่บ้านอย่างจริงจังเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้แสดงความคิดเห็นร่วมคิดหาแนวทางการแก้ไขและการควบคุมไม่ให้ปริมาณขยะมูลฝอยมีเพิ่มขึ้น

3.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ โดยภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.96$) โดยเฉพาะในประเด็นท่านได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการลงมติความคิดเห็นต่าง ๆ ในการพัฒนา รองลงมาคือประเด็นท่านได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการเลือกโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาพื้นที่สาธารณะในชุมชนประเด็นท่านได้มีส่วนร่วมคิดและวางแผนกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่สาธารณะในชุมชน ประเด็นท่านได้มีส่วนร่วมคิดและวางแผนกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่สาธารณะในชุมชน และประเด็นท่านได้มีส่วนร่วมในการนำข้อมูลความต้องการของประชาชนมาวางแผนการพัฒนาพื้นที่สาธารณะในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

รัตติกาล (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับสูงแต่ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ มีพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนก่อนนำออกทิ้งและนำไปกำจัดต่อไปสำหรับการมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ พบว่า มีอยู่บ้างแต่ไม่มากนักทั้งนี้เพราะขาดการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในทุกขั้นตอนปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ด้านบทบาทของผู้นำชุมชน ด้านการรณรงค์ และด้านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรของเทศบาลไม่ได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน แนวทางในการส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของชุมชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนที่ได้จากการศึกษาคือการสร้างความตระหนักให้ประชาชนในชุมชนเห็นถึงความสำคัญและผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมส่งเสริมและกระตุ้นให้ทุกครัวเรือนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการปัญหาขยะในชุมชนอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมทุกหมู่บ้านอย่างจริงจังเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้แสดงความคิดเห็นร่วมคิดหาแนวทางการแก้ไขและการควบคุมไม่ให้ปริมาณขยะมูลฝอยมีเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏวดี (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียว เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชนแขวงศรีวิชัยและแขวงนครพิงค์ทั้งด้านน้ำด้านอากาศและขยะสิ่งปฏิกูลพบว่าโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุดทั้งสองแขวงทำให้ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ โดยภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.96$) โดยเฉพาะในประเด็นคือท่านได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลประกอบในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะในชุมชน รองลงมาคือประเด็นท่านได้มีส่วนร่วมในการรณรงค์เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินการโครงการ/กิจกรรมต่างๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่สาธารณะในชุมชน ประเด็นท่านได้มีส่วนร่วมในการดูแลพื้นที่สาธารณะในชุมชน ประเด็นท่านได้มีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐเอกชนและประชาชนในการดำเนินการพัฒนาพื้นที่สาธารณะ และประเด็นท่านได้มีส่วนร่วมในการกำหนดพื้นที่สาธารณะในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตติกาล (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับสูงแต่ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ มีพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนก่อนนำออกทิ้งและนำไปกำจัดต่อไป สำหรับการมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ พบว่า มีอยู่บ้างแต่ไม่มากนักทั้งนี้เพราะขาดการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในทุกขั้นตอนปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ด้านบทบาทของผู้นำชุมชนด้านการรณรงค์และด้านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรของเทศบาลไม่ได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแนวทางในการส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของชุมชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนที่ได้จากการศึกษาคือการสร้างความตระหนักให้ประชาชนในชุมชนเห็นถึงความสำคัญและผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมส่งเสริมและกระตุ้นให้ทุกครัวเรือนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการปัญหาขยะใน

ชุมชนอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมทุกหมู่บ้านอย่างจริงจัง เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้แสดงความคิดเห็นร่วมคิดหาแนวทางการแก้ไขและการควบคุมไม่ให้ปริมาณขยะมูลฝอยมีเพิ่มขึ้น

3.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามผล โดยภาพรวม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.95$) โดยเฉพาะในประเด็นท่านได้เข้าร่วมตรวจสอบผลการประเมินการดำเนินงานพัฒนาพื้นที่สาธารณะในชุมชน รองลงมาคือประเด็นท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนาพื้นที่สาธารณะเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ดีของชุมชนประเด็นท่านมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในชุมชนประเด็นท่านได้มีส่วนร่วมในการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐเอกชนและประชาชนในการดำเนินการพัฒนาพื้นที่สาธารณะและประเด็นท่านมีส่วนร่วมในการสรุปประเด็นผลที่ได้รับจากการติดตามประเมินแผนงาน/โครงการต่างๆ ในการพัฒนาพื้นที่สาธารณะในชุมชนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตติกาล (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและความตระหนักเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับสูงแต่ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ มีพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนก่อนนำออกทิ้งและนำไปกำจัดต่อไปสำหรับการมีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ พบว่า มีอยู่บ้างแต่ไม่มากนักทั้งนี้เพราะขาดการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในทุกขั้นตอนปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ด้านบทบาทของผู้นำชุมชน ด้านการรณรงค์และด้านการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรของเทศบาลไม่ได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนแนวทางในการส่งเสริมบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้

ส่วนเสียของชุมชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนที่ได้จากการศึกษาคือการสร้างความตระหนักให้ประชาชนในชุมชนเห็นถึงความสำคัญและผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมส่งเสริมและกระตุ้นให้ทุกครัวเรือนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการปัญหาขยะในชุมชนอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมทุกหมู่บ้านอย่างจริงจังเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนได้แสดงความคิดเห็นร่วมคิดหาแนวทางการแก้ไขและการควบคุมไม่ให้ปริมาณขยะมูลฝอยมีเพิ่มขึ้น

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยอายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ภูมิสำเนาเดิม และที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการขยายตัวของประชากร และความต้องการที่อยู่อาศัยที่เพิ่มขึ้นแล้ว ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อรูปแบบการขยายตัวของเขตที่อยู่อาศัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลดาวัลย์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความตระหนักในการจัดการขยะมูลฝอยของผู้พักอาศัยในหมู่บ้านขวัญเวียง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักในการจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมของผู้พักอาศัยในหมู่บ้านขวัญเวียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประกอบด้วยปัจจัยภายใน ได้แก่ ระยะเวลาอยู่อาศัยในหมู่บ้านความตั้งใจพร้อมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยความสนใจในการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านและความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยส่วนปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อความตระหนักในการจัดการขยะที่เหมาะสมของผู้พักอาศัยในหมู่บ้านขวัญเวียง ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณีตวัจน์ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียว เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้ ปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชนแขวงศรีวิชัยและแขวงนครพิงค์ ทั้งด้านน้ำด้านอากาศและขยะสิ่งปฏิกูล พบว่า โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและมากที่สุดทั้งสองแขวงทำให้ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

โดยปัญหาสิ่งแวดล้อมเกิดจากปัจจัยด้านต่าง ๆ ได้แก่ (1) ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมของแขวงศรีวิชัยในระดับมากและแขวงนครพิงค์ในระดับมากที่สุด (2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนแขวงศรีวิชัยในระดับมากและแขวงนครพิงค์ในระดับมากที่สุด (3) ปัจจัยด้านการเมืองส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนของแขวงศรีวิชัยในระดับปานกลางและแขวงนครพิงค์ในระดับมาก (4) ปัจจัยด้านบุคคลส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนของแขวงศรีวิชัยในระดับมาก และแขวงนครพิงค์ในระดับมากที่สุด ทำให้ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนแขวงศรีวิชัยและแขวงนครพิงค์ส่วนใหญ่มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัยดังนี้ คือ

1. ควรมีการประชาสัมพันธ์ การรณรงค์ เผยแพร่ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะในชุมชนอย่างจริงจังและอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม และเพื่อสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนในชุมชน

2. ควรเพิ่มการควบคุม ดูแลการปล่อยมลภาวะเป็นพิษสู่สาธารณะ ทั้งมลพิษทางอากาศมลพิษทางน้ำ ขยะและสิ่งปฏิกูล โดยการให้การประชาสัมพันธ์ให้มากยิ่งขึ้น และจัดโครงการจิตอาสาเพื่อพัฒนาชุมชนบางกะปิ เช่น โครงการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง โครงการผลิตน้ำปฏูชีวภาพ และโครงการคัดแยกกระดาษเพื่อใช้เป็นกระดาษ 2 หน้า

3. ควรมีการประสานงานและให้ความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อมาสร้างกลไกกระบวนการมีส่วนร่วมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนโดยมี

ประชาชนเป็นกลไกสำคัญในการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะในเขตบางกะปิอย่างยั่งยืน เช่น โครงการเก็บของเหลือใช้และขยะชิ้นใหญ่ มีพื้นที่สีเขียวต่อจำนวนประชาชนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และนอกจากนี้ยังมีสวนสาธารณะที่สามารถใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจหลายแห่ง เช่น สวนสาธารณะในสนามกีฬาแห่งประเทศไทย สวนพฤกษชาติการเคหะแห่งชาติ สวนหย่อมบริเวณสี่แยกลำสาลี เป็นต้น ประชาชนและข้าราชการ ลูกจ้างในสำนักงานเขตมีการตื่นตัวในการรณรงค์และให้ความสำคัญกับการประหยัดพลังงาน และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น โครงการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง โครงการผลิตน้ำปฏีชีวภาพ การคัดแยกกระดาษเพื่อใช้เป็นกระดาษ 2 หน้า การรณรงค์ผ่านทางเว็บไซต์ เป็นต้น นอกจากนี้สำนักงานเขตบางกะปิยังสามารถบริหารจัดการด้านปริมาณมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลได้เป็นอย่างดีโดยมีการกำหนดเวลาการจัดเก็บขยะที่ชัดเจน และสามารถจัดเก็บขยะได้อย่างเหมาะสมครอบคลุมทุกพื้นที่ และนอกจากนี้ยังสามารถแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนด้านขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ควรนำผลการศึกษาวิจัยไปขยายพื้นที่ในการวิจัยในเขตอื่น ๆ ของกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการนำข้อมูลผลการวิจัยมาเปรียบเทียบความแตกต่าง ซึ่งจะช่วยให้การพัฒนาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่สาธารณะเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเวศรัตน์เพียร อธิการบดี มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เรื่องทุนวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.อรจิณี ณ ตะกั่วทุ่ง รองอธิการบดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พร้อมภักดิ์ บึงบัว ผู้อำนวยการสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่กรุณา

ให้ความอนุเคราะห์และความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ความสะดวกและประสานงานทุกอย่างในการวิจัยในครั้งนี้

และสุดท้ายนี้คุณค่าและประโยชน์จากงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบแต่ บิดา มารดา พี่น้อง ครูอาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนร่วมสร้างพื้นฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- กึ่งกาญจน์ บุญมา. 2544. ความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการมูลฝอยในบ้านใหม่หลังมอ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่". การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชนกพร ไผ่สิทธิกุล. 2554. การอนุรักษ์ชุมชนและสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมริมแม่น้ำกก จังหวัดเชียงราย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ณัฏวิจิณ์ วิทยาภักดิ์. 2556. ปัญหาสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวเขตเทศบาลนคร เชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธานี กิจหารักษ์. 2549. การวิเคราะห์การกำจัดขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลแม่ใจ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นินิณาด เจริญโกคราช. 2554. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมคลอง เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายของชนิดนกและพันธุ์ไม้ริมคลอง ตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. ทุนวิจัยอุดหนุนจากคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- นิภาพร นันทา. 2554. ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ของชุมชนบ้านไร่ทองซิงและบ้านต้นแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ไพบุลย์ แจ่มพงษ์. 2554. การศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะและน้ำเสียในครัวเรือนของประชาชนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. งานวิจัย คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. ปีที่ : 3 เลขหน้า : 4-13.
- ภัทรินทร์ นาคสุริยะ. 2547. การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มาริสา สุรินทร์. 2551. การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการในเขตเทศบาล ตำบลต้นเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัตติกาล อินทอง. 2554. การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองแม่โจ้ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลดาวัลย์ ชินเบญจผล. 2555. ความตระหนักในการจัดการขยะมูลฝอยของผู้พักอาศัย ในหมู่บ้านขวัญเวียง. การค้นคว้าแบบอิสระหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลักขณา ภู่ว่าง. 2546. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอยในเทศบาลเมืองลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วันเพ็ญ กันทา. 2547. การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่สาธารณะของเมืองเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สถัญญา กาญจนพันธ์ุ. 2547. แนวความคิดเกี่ยวกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม. เชียงใหม่ : ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อภิลาส โอสถานนท์. 2537. รัฐกับปัญหาสภาพแวดล้อม : สถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย. กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- Naess, Arne. 1973. The Shallow and the Deep, Long-Range Ecology Movement: A Summary. Inquiry : An Interdisciplinary Journal of Philosophy and the Social Sciences 16: 95-100.
- Nunnally, J. C. 1978. Psychometric theory. (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Yamane, Taro. 1967. Statistics : An Introduction Analysis. 2nd ed. New York : Harper and Row.

ประสิทธิผลของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4

Effectiveness of Teachers in Secondary Schools under Pathumthani Secondary Educational Service Area Office 4

วัลลิกา รุมาคม¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลและความพึงพอใจในการทำงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและประสิทธิผลของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลและความพึงพอใจในการทำงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 กลุ่มตัวอย่างคือครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 จำนวน 213 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า *t*-test independent sample ค่า *F*-test (One-way ANOVA) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิผลของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 อยู่ในระดับมากที่สุด
2. ความพึงพอใจในการทำงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 อยู่ในระดับมาก
3. ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 เพศชายและเพศหญิงมีประสิทธิผลไม่แตกต่างกัน
4. ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ที่อายุต่างกัน มีประสิทธิผลไม่แตกต่างกัน
5. ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีประสิทธิผลไม่แตกต่างกัน
6. ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ที่มีระดับรายได้ต่อเดือนต่างกันมีประสิทธิผลไม่แตกต่างกัน
7. ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีประสิทธิผลแตกต่างกัน
8. ประสิทธิผลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในการทำงานของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ : ประสิทธิผล ความพึงพอใจในการทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ครู

¹ อาจารย์ประจำคณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the effectiveness and job satisfaction of teachers under the Secondary Educational Service Area Office 4, to study the relationship between personal factors and effectiveness of teachers under the said office, and to study the relationship between effectiveness and job satisfaction of teachers under the office. The sample consisted of 213 teachers. The tool used in this research was a questionnaire. Statistical analysis methods used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test independent sample, F-test (One-way ANOVA), and Pearson's correlation coefficient ($\sqrt{}$) The results show that 1) the effectiveness of these teachers was at the highest level, 2) these teachers' job satisfaction was at a high level, 3) different sexes of these teachers showed no differences in effectiveness, 4) different ages of these teachers showed no differences in effectiveness, 5) different education backgrounds of these teachers revealed no differences in effectiveness, 6) different monthly income levels of these teachers showed no differences in effectiveness, 7) different marital status of these teachers did reveal differences in effectiveness, and 8) effectiveness of these teachers had a positive relationship to job satisfaction at a moderate level.

Keywords : Effectiveness, Job satisfaction, Pathumthani Secondary Educational Service Area Office 4, Teachers

บทนำ

ประสิทธิผล เป็นส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ของการทำงานกับเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ประสิทธิภาพจะแสดงถึงความสามารถในการตอบสนองอย่างรวดเร็ว และทันเวลาเพื่อให้ได้ผลผลิต (สำนักงานประกันคุณภาพ, ม.ป.ป.) หรือกล่าวได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารองค์กร (วีรพงษ์, ม.ป.ป.) สำหรับประสิทธิผลของสถานศึกษา วราภรณ์ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า ครู อาจารย์เป็นผู้กำหนดและตัดสินใจด้านประสิทธิผลของการศึกษา จึงกล่าวได้ว่า การที่สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลย่อมต้องขึ้นอยู่กับประสิทธิผลของครูผู้สอน และปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อประสิทธิผลคือ ความพึงพอใจในการทำงาน ดังที่ปริยาพร (2544) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงานเป็นความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และได้รับ

ผลตอบแทนทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งส่งผลต่อความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับข้อค้นพบในงานวิจัยของวัสสิกา (2558) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลและความพึงพอใจในการทำงานของคณาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี และพบว่าประสิทธิผลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในการทำงาน จากข้อมูลดังกล่าวมา เห็นได้ว่าความพึงพอใจในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิผลของบุคคล ซึ่งในส่วนของสถานศึกษา ประสิทธิภาพของครูผู้สอนจะส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา แต่ในสภาพความเป็นจริง จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของครูผู้สอน พบว่าปัญหาที่จะส่งผลถึงประสิทธิผลของครูผู้สอนมีหลายประการ ดังที่ รัชนี้ (2556) กล่าวถึง อาทิ ปัญหาวิธีสอนของครูที่ทำให้เด็กรู้สึกท้อเรียนยาก สับสน ขาดเทคนิคที่ชัดเจน

ภาระงานของครูมีมากมายจนไม่มีเวลาพัฒนาตนเอง ด้านการสอน นอกจากนี้ ยังพบปัญหาครูขาดแรงจูงใจในการทำงานและการพัฒนาตนเอง ดังที่ เลขา (2550) ได้กล่าวว่า ปัญหาครูไม่มีคุณภาพมิได้เกิดจากระบบไม่ดี หากเกิดจากการที่ครูขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่มีแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง รวมถึงยังขาดการจัดการความรู้ที่ดีและมีโอกาสแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ระหว่างกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจในการทำงานของครู ดังที่ จรูญ โกมลบุญย์ กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นเครื่องล่อใจซึ่งเป็นการต้องการเฉพาะอย่างที่ทำให้ความพึงพอใจแก่บุคคล ดังนั้น เมื่อบุคคลขาดแรงจูงใจ ก็ย่อมไม่เกิดพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจขึ้น และเมื่อบุคคลปราศจากความรู้สึกพึงพอใจก็มีแนวโน้มจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงาน ดังที่ปริยาพร (2544) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงานเป็นความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และได้รับผลตอบแทน คือ ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการทำงาน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญในการศึกษาประสิทธิผลในการทำงานของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการบริหารการศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดซึ่งมีกระจายอยู่ทุกอำเภอในจังหวัดปทุมธานี รวมถึงศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของครูผู้สอนซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผล เพื่อให้ผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียนในจังหวัดปทุมธานีและในพื้นที่อื่น ๆ ได้ใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิผลของครูผู้สอน ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญในการการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จในการสร้างและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ที่ตั้งสมมติฐานว่าจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของครูผู้สอน ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระดับรายได้ต่อเดือนและสถานภาพการสมรส

1.2 ประสิทธิภาพของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ตามแนวคิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของนิมมวล หมั่นธรรม (อ้างในจักรพงษ์, 2555) ประกอบด้วยประสิทธิผล 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการติดต่อสื่อสาร 2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน 3. ด้านความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการทำงาน 4. ด้านการทำงานเป็นทีม 5. ด้านความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน 6. ด้านผลผลิตและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

1.3 ความพึงพอใจในการทำงานของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ในด้านปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยค้ำจุนตามทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg (Herzberg's Two Factor Theory) ซึ่งปัจจัยกระตุ้นได้แก่ความสำเร็จของงาน การยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ส่วนปัจจัยค้ำจุนได้แก่กันนโยบายและการบริหารงาน การนิเทศงาน เงินเดือน สภาวะการทำงาน และความสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน

2. ศึกษาประชากรและกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยคือครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 โดยผู้วิจัยสุ่มโรงเรียนในจังหวัดปทุมธานีอำเภอละ 1 แห่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง รวม 7 แห่ง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

(Simple Random Sampling) โดยโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1. โรงเรียนปทุมวิไล อำเภอเมือง 2. โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย อำเภอลาดหลุมแก้ว 3. โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา อำเภอลำลูกกา 4. โรงเรียนชัยสิทธิ์พัฒนา สายบำรุง อำเภอสสามโคก 5. โรงเรียนธัญรัตน์ อำเภอธัญบุรี 6. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต อำเภอคลองหลวง 7. โรงเรียนหนองเสือวิทยาคม อำเภอหนองเสือ และคำนวณหาจำนวนครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลจากสูตรของ Taro Yamane

(สุชาติ, 2546) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของครูผู้สอนจำนวน 250 คน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้เทียบสัดส่วนขนาดของตัวอย่างจำนวน 250 คนกับจำนวนประชากรของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 เพื่อกำหนดจำนวนครูผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนแต่ละแห่ง หลังจากนั้นจึงเก็บข้อมูลและนำแบบสอบถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 213 ชุด คิดเป็นร้อยละ 85.20 ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างและจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน

ลำดับที่	โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน (ฉบับ)	ร้อยละ
1	โรงเรียนปทุมวิไล	146	54	23	42.59
2	โรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัย	100	37	37	100
3	โรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา	50	19	19	100
4	โรงเรียนชัยสิทธิ์พัฒนา สายบำรุง	20	7	7	100
5	โรงเรียนธัญรัตน์	127	47	47	100
6	โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต	147	55	50	90.91
7	โรงเรียนหนองเสือวิทยาคม	80	30	30	100
	รวม	670	250	213	85.20

3. สร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 สร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล คือแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงานของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) เรียงค่าคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าตนเองมีประสิทธิผลในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าตนเองมีประสิทธิผลในระดับมาก
- 3 หมายถึง ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าตนเองมีประสิทธิผลในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าตนเองมีประสิทธิผลในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าตนเองมีประสิทธิผลในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) เรียงค่าคะแนนดังนี้

5 หมายถึง ครูผู้สอนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ครูผู้สอนมีความพึงพอใจในระดับมาก

3 หมายถึง ครูผู้สอนมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ครูผู้สอนมีความพึงพอใจในระดับน้อย

1 หมายถึง ครูผู้สอนมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการเพิ่มประสิทธิผลและความพึงพอใจในการทำงานของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4

3.2 ตรวจสอบความตรง (validity) แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยหาค่าความตรงของแบบสอบถามจากความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence) จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งค่า IOC ของแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

3.3 ตรวจสอบความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 30 คน แล้วหาความเชื่อมั่นโดยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ alpha จากผลการทดสอบและการวิเคราะห์ แบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ alpha = 0.96

4. เก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจนได้จำนวนแบบสอบถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 213 ชุดเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ นำผลการคำนวณมาแปลความหมายของคะแนนที่ได้

จากการให้คะแนนดังกล่าว ผู้วิจัยจะแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับโดยใช้สูตรคำนวณหาความกว้างของชั้น ดังนี้ (กัลยา, 2540)

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

4.21 - 5.00 หมายถึง มีประสิทธิผลในระดับมากที่สุด/ มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

3.41 - 4.20 หมายถึง มีประสิทธิผลในระดับมาก/ มีความพึงพอใจในระดับมาก

2.61 - 3.40 หมายถึง มีประสิทธิผลในระดับปานกลาง/ มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

1.81 - 2.60 หมายถึง มีประสิทธิผลในระดับน้อย/ มีความพึงพอใจในระดับน้อย

1.00 - 1.80 หมายถึง มีประสิทธิผลในระดับน้อยที่สุด/ มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความถี่ (frequency) ใช้สำหรับอธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4

2. ค่าสถิติร้อยละ (percentage) ใช้สำหรับอธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4

3. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ใช้สำหรับอธิบายประสิทธิผลและความพึงพอใจในการทำงานของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4

4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ใช้สำหรับอธิบายประสิทธิผลและความพึงพอใจในการทำงานของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4

5. ค่า t-test ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 เพศชายและเพศหญิงจะมีประสิทธิผลในการทำงานแตกต่างกัน

6. ค่า F-test จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน ครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ที่อายุ, วุฒิการศึกษา, ระดับรายได้ต่อเดือน, สถานภาพการสมรสต่างกันมีประสิทธิผลในการทำงานแตกต่างกัน

7. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ (Pearson Correlation) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน ประสิทธิภาพในการทำงานมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการทำงานครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 เกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

0.90-1.00 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

0.70-0.89 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ระดับสูง

0.50-0.69 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

0.26-0.49 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

0.00-0.25 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ระดับต่ำมาก

หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยใน 4 ส่วนได้แก่ 1) ประสิทธิภาพของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 2) ความพึงพอใจในการทำงานของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและประสิทธิผลของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 4) ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลและความพึงพอใจในการทำงานของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดลำดับของประสิทธิผลของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4

ประสิทธิผล	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการติดต่อสื่อสาร	4.27	0.70	มากที่สุด	4
2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน	4.39	0.66	มากที่สุด	1
3. ด้านความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการทำงาน	4.33	0.69	มากที่สุด	2
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.32	0.62	มากที่สุด	3
5. ด้านความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน	4.23	0.65	มากที่สุด	6
6. ด้านผลผลิตและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	4.26	0.74	มากที่สุด	5
ค่าเฉลี่ยของประสิทธิผลในภาพรวม	4.30	0.68	มากที่สุด	

ประสิทธิผลของคณาจารย์ของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประสิทธิผลด้านการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.27) ประสิทธิภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.39) ประสิทธิภาพด้านความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.33) ประสิทธิภาพด้านด้านการทำงานเป็นทีม

อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.32) ประสิทธิภาพด้านความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.23) และประสิทธิผลด้านผลผลิตและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.26)

2. ความพึงพอใจในการทำงานของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดลำดับของความพึงพอใจในการทำงานของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ในด้านปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยค้ำจุน

ความพึงพอใจในการทำงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
ด้านปัจจัยกระตุ้น				
1. ด้านความสำเร็จของงาน	4.30	0.61	มากที่สุด	1
2. ด้านการยอมรับนับถือ	3.99	0.77	มาก	4
3. ด้านลักษณะของงาน	4.17	0.78	มาก	2
4. ด้านความรับผิดชอบ	4.14	0.78	มาก	3
5. ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน	3.75	0.98	มาก	5
ค่าเฉลี่ยรวมของความพึงพอใจในการทำงาน	4.07	0.81	มาก	1
ด้านปัจจัยค้ำจุน				
1. ด้านนโยบายและการบริหารงาน	3.90	0.80	มาก	4
2. ด้านการนิเทศงาน	4.08	0.76	มาก	3
3. ด้านเงินเดือน	3.76	1.03	มาก	5
4. ด้านสภาวะการทำงาน	4.09	0.87	มาก	2
5. ด้านความสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน	4.21	0.77	มากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ยรวมของความพึงพอใจในการทำงาน	4.01	0.86	มาก	2
ด้านปัจจัยค้ำจุน				
ค่าเฉลี่ยรวมของความพึงพอใจในการทำงาน	4.04	0.84	มาก	

ความพึงพอใจในการทำงานของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.04) โดยความพึงพอใจในการทำงานด้านปัจจัยกระตุ้นและความพึงพอใจในการทำงานด้านปัจจัยค้ำจุนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความพึงพอใจในการทำงานด้านปัจจัยกระตุ้นอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่าความพึงพอใจด้านความสำเร็จของงานอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.30) ความพึงพอใจด้านการยอมรับนับถืออยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.99) ความพึงพอใจด้านลักษณะของงานอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.17) ความพึงพอใจด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.14) ความพึงพอใจด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงานอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.75)

ความพึงพอใจในการทำงานด้านปัจจัยค่าจ้างอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพึงพอใจด้านนโยบายและการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.90$) ความพึงพอใจด้านการนิเทศงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.08$) ความพึงพอใจด้านเงินเดือนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$) ความพึงพอใจด้านสภาวะการทำงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$) ความพึงพอใจด้านความสัมพันธ์ภายในหน่วยงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.21$)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และประสิทธิผลของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4

3.1 ครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 เพศชายและเพศหญิงมีประสิทธิผลไม่แตกต่างกัน ($t = -0.840, p = 0.402$)

3.2 ครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ที่อายุต่างกันมีประสิทธิผลไม่แตกต่างกัน ($F = 1.224, p = 0.302$)

3.3 ครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีประสิทธิผลไม่แตกต่างกัน ($F = 0.554, p = 0.575$)

3.4 ครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ที่มีระดับรายได้ต่อเดือนต่างกันมีประสิทธิผลไม่แตกต่างกัน ($F = 0.468, p = 0.705$)

3.5 ครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีประสิทธิผลแตกต่างกัน ($F = 3.619, p = 0.014$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อทดสอบระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่โดยวิธีของ Scheffe ผลการวิเคราะห์รายคู่ระหว่างสถานภาพการสมรสที่ต่างกับประสิทธิผลของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 9 คู่ คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร มีประสิทธิผลแตกต่างกัน 4 คู่ ได้แก่ การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่เพื่อนร่วมงานเสมอ ($F=2.720, p=0.046$) การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ผู้ปกครองเสมอ ($F=5.841, p=0.001$) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้บังคับบัญชาอย่างรวดเร็ว ทันเวลาเสมอ ($F=4.758, p=0.003$) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักเรียนอย่างรวดเร็ว ทันเวลาเสมอ ($F= 3.289, p= 0.022$) ด้านความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการทำงาน มีประสิทธิผลแตกต่างกัน 2 คู่ ได้แก่ การปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงการพัฒนาความรู้ความสามารถ และพฤติกรรมของนักเรียนเป็นหลัก ($F= 3.163, p= 0.026$) การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ($F= 3.176, p= 0.025$) ด้านการทำงานเป็นทีมมีประสิทธิผลแตกต่างกัน 1 คู่ ได้แก่ การทำให้การทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานเป็นไปอย่างราบรื่นทำให้การทำงานประสบความสำเร็จ ($F= 2.739, p= 0.044$) ด้านผลผลิตและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมีประสิทธิผลแตกต่างกัน 2 คู่ ได้แก่ การมุ่งพัฒนาศักยภาพนักเรียนอย่างเต็มที่ ($F= 4.883, p= 0.003$) และการทำงานที่รับผิดชอบเสร็จภายในเวลาที่กำหนดเสมอ ($F = 3.136, p= 0.026$) ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและวิจารณ์ผล

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความเข้าใจวัตถุประสงค์ในการทำงาน ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านผลผลิตและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และด้านความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน ส่วนในด้านความพึงพอใจในการทำงาน พบว่าความพึงพอใจด้านความสำเร็จของงาน และด้านความสัมพันธ์ภายในหน่วยงานมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ส่วนความพึงพอใจด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยในงานของ สุพจน์ (2547) ที่ศึกษา

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานของครูผู้สอน กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเลย เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจ ในงานของครูผู้สอนที่อยู่ในระดับมาก คือความสำเร็จ ในงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ความก้าวหน้า ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การนิเทศงาน นโยบาย และการบริหาร และมี 2 ด้านที่มีความพึงพอใจใน ระดับปานกลางคือ ด้านเงินเดือนและสวัสดิการและ ด้านสภาพการทำงาน และงานของกิตติวรณ (2539) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับ ผลการปฏิบัติงานของครูเกษียณในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 6 พบว่า ปัจจัยที่ครูเกษียณมีระดับความ- พึงพอใจในระดับมาก มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ลักษณะงาน ความสำเร็จ ของงาน การยอมรับนับถือ ซึ่งข้อค้นพบตามที่กล่าวมา สอดคล้องกับแนวคิดของ Yoder (novabiz, ม.ป.ป.) ที่ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานว่า เป็นความพึงพอใจในงานที่ทำและเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน นั้น ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ บุคคลจะมีความรู้สึกพอใจในงานที่ทำเมื่องานนั้นให้ผลประโยชน์ ตอบแทนทั้งทางด้านวัตถุและจิตใจ และสามารถสนอง ความต้องการของเขาได้ ซึ่งจากข้อค้นพบของงานวิจัย ตามที่กล่าวมา ครูผู้สอนมีระดับความพึงพอใจใน ผลตอบแทนด้านจิตใจ อาทิ ความสำเร็จของงาน การยอมรับนับถือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สูงกว่า ระดับความพึงพอใจในผลตอบแทนด้านวัตถุ อาทิ ด้านเงินเดือนและสวัสดิการ

ผลการวิจัยในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลและประสิทธิผลของครูผู้สอนของ โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 พบว่าครูผู้สอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 ที่มีสถานภาพ สมรสต่างกันจะมีประสิทธิผลในการทำงานแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้านอื่นๆ คือ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และระดับรายได้ต่อเดือนที่ต่างกันจะมีระดับประสิทธิผล ในการทำงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าว

สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริวรรณ และคณะ (ในวรรณิกา, 2555) ที่กล่าวว่าสถานภาพสมรสมีส่วนสำคัญต่อการ ตัดสินใจของบุคคล คนโสดจะมีอิสระทางความคิด มากกว่าคนที่แต่งงานแล้ว การตัดสินใจในเรื่องต่างๆ จะใช้เวลาน้อยกว่าคนที่แต่งงานแล้ว เนื่องจากไม่มี ภาระผูกพัน หรือคนที่อยู่ในความรับผิดชอบมากเท่ากับ คนที่แต่งงานแล้ว โดยข้อค้นพบดังกล่าวแตกต่างจาก งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ส่วนบุคคลและประสิทธิผลของคณาจารย์ในระดับ อุดมศึกษา ซึ่งข้อค้นพบที่ต่างกันอาจมีสาเหตุมาจาก พันธกิจของสถาบันอุดมศึกษาที่ประกอบด้วยการผลิต บัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุง- ศิลปวัฒนธรรม (คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในระดับอุดมศึกษา, 2558) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ของคณาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นความรู้ ความสามารถในศาสตร์เฉพาะทาง ซึ่งข้อค้นพบของ งานวิจัยที่สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าวได้แก่ งานวิจัย ของวิสิลา (2558) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ประสิทธิภาพและความพึงพอใจในการทำงานของ คณาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีที่ พบว่าคณาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัด ปทุมธานีที่มีสถานภาพการสมรสต่างกันมีประสิทธิผล ไม่แตกต่างกัน แต่คณาจารย์สถาบันอุดมศึกษาใน จังหวัดปทุมธานีที่มีระดับการศึกษาและระดับรายได้ต่อ เดือนต่างกันมีประสิทธิผลแตกต่างกัน และงานวิจัยของ นวลลักษณ์ (2552) ที่ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพองค์การของวิทยาลัยพยาบาล สังกัด กระทรวงกลาโหม พบว่าปัจจัยระดับบุคคลที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพองค์การประกอบด้วย ความรู้ความสามารถ ของอาจารย์ คุณภาพผู้เรียน ทัศนคติ ทักษะการจูงใจ และความเครียด

ผลการวิจัยในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่าง ประสิทธิภาพและความพึงพอใจในการทำงานของ ครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 พบว่า ความพึงพอใจในการทำงานทั้งด้านปัจจัยกระตุ้นและ ด้านปัจจัยจูงใจมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการ

ทำงานของครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานีเขต 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานของศุภวุฒิ (2549) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงานกับผลการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานการศึกษาตามผู้เรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงานของครูในภาพรวมและรายปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานการศึกษาตามผู้เรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และงานของสุพจน์ (2547) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานของครูผู้สอนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในงานของครูผู้สอนโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งข้อค้นพบของงานวิจัยตามที่กล่าวมา สรุปได้ว่าความพึงพอใจในการทำงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการทำงานของครูผู้สอน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยการสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยปทุมธานี และการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ของผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ธนากร ธนาธารชูโชติและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพงษ์ เพชรสุทธิ ขอขอบคุณอาจารย์มงคล จิตรโสภิต ที่ได้ให้คำแนะนำในเรื่องการวิเคราะห์ทางสถิติ อาจารย์ ธนพลอยสิริ สิริบรรสพ และอาจารย์ภาวิณี พัฒนวิบูลย์ ที่ได้ตรวจทานความถูกต้องของภาษาอังกฤษ และขอขอบพระคุณผู้บริหารและครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 4 ทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2540. หลักสถิติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติวรรณ เข็มวงศ์ทอง. 2539. ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับผลการปฏิบัติงานของครูเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์-มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาครุศาสตร์-เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา. 2558. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- จักรพงษ์ บุญรินทร์. 2555. ความพึงพอใจกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทโทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่นมหาชน. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย-ปทุมธานี.
- นวลลักษณ์ บุษบง. 2552. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลองค์กรของวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร-การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์-มหาวิทยาลัย.
- รัชนี้ อมาตยกุล. 2556. ปัญหาของครู คุณภาพของครู. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2559. สืบค้นได้จาก www.amatyakulschool.com
- เลขา ปิยะอัจฉริยะ. 2550. การเสวนาเรื่องยุทธศาสตร์และการจัดการความรู้พื้นฐานเพื่อการพัฒนาครู. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2559. สืบค้นได้จาก www.manager.co.th/Daily/Viewnews.aspx?
- วราภรณ์ เอี้ยวสกุล. ม.ป.ป. การเรียนการสอนยุค TQF ตอนที่ 2: การสอนคุณธรรม จริยธรรม. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2555. สืบค้นได้จาก www.ubu.ac.th/.../04f2012061814215188.docx

- วรรณิกา มหาวงศ์. 2555. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดึงดูดการเข้าพักอาศัยหรือการเช่าบริการอพาร์ทเมนท์ในเขตบางกะปิ จังหวัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สำหรับผู้บริหาร. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัสสิกา รุมาคม. 2558. รายงานการวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลและความพึงพอใจในการทำงานของคณาจารย์สถาบันอุดมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- วีรพงษ์ ไชยหงษ์. ม.ป.ป. ประสิทธิภาพโรงเรียน. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2555. สืบค้นได้จาก <http://www.weerapong.net/articles>
- ศุภวุฒิ พิมกนิริย์. 2549. ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงานกับผลการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ-สกลนคร.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐศิลป์. 2546. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร: เพ็ญฟ้า พรินติ้ง จำกัด.
- สุพจน์ สุขสบาย. 2547. ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานของครูผู้สอนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์บัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏเลย.
- สำนักงานประกันคุณภาพ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. ม.ป.ป. นิยามและความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา. [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2555. สืบค้นได้จาก <http://www.eg.mahidol.ac.th>
- novabizz. ม.ป.ป. ความพอใจในงาน (Job Satisfaction). [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2555. สืบค้นได้จาก <http://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior/job-satisfaction.htm>

ปัญหาการแปลผิดความหมายของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการแปลภาษาฝรั่งเศส-ไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง
**Errors in Meaning Transfer as Observed in the Translations of M.A.
(French-Thai Translation) Students, Ramkhamhaeng University**

ศศิ อินทโกสุม¹

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานผลการศึกษา จำแนกประเภทและอธิบายสาเหตุของปัญหาการแปลผิดความหมายในงานแปลของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปลภาษาฝรั่งเศส-ไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยจำนวน 5 เรื่อง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) ข้อผิดพลาดด้านความหมายในงานแปลของนักศึกษาเกิดจากปัญหาด้านความรู้ภาษาฝรั่งเศสและปัญหาด้านหลักการแปลในสัดส่วนใกล้เคียงกันที่ร้อยละ 48.51 : 50.01 ส่วนการขาดคลังความรู้เป็นเพียงปัญหาปลีกย่อยที่ร้อยละ 1.48 2) ปัญหาด้านความรู้ภาษาฝรั่งเศสที่เป็นสาเหตุสำคัญของการแปลผิดความหมาย 5 ลำดับแรก ได้แก่ คำศัพท์-สำนวนยาก (ร้อยละ 22.48) คำไวพจน์ (ร้อยละ 7.54) โครงสร้าง (ร้อยละ 6.22) คำสรรพนาม/คำอ้างอิง (ร้อยละ 4.20) กาลและมาลา (ร้อยละ 4.04) และ 3) ข้อบกพร่องด้านหลักการแปลของนักศึกษาซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของการถ่ายทอดความหมายของต้นฉบับในบทแปลคลาดเคลื่อน 5 ลำดับแรก ได้แก่ การแปลอิสระ การแปลขาด การไม่วิเคราะห์บริบทความหมาย การละข้อมูล และการไม่ใช้ตรรกะวิเคราะห์ความสมเหตุสมผล โดยมีสัดส่วนของข้อผิดพลาดที่ร้อยละ 14.99, 7.45, 5.66, 4.96 และ 4.67 ตามลำดับ ผลการศึกษานำไปสู่ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฯ ซึ่งเน้นการเชื่อมโยงความรู้ด้านภาษา ความรู้นอกเหนือภาษาและหลักการแปลเข้าด้วยกันในการทำทำความเข้าใจต้นฉบับและถ่ายทอดความหมายในบทแปล เพื่อช่วยให้นักศึกษาหลีกเลี่ยงการแปลผิดความหมายอันเกิดจากข้อบกพร่องของสมรรถนะด้านภาษา ด้านหลักการแปล และด้านคลังความรู้ได้บางส่วน

คำสำคัญ : การแปลผิดความหมาย การแปลภาษาฝรั่งเศส-ไทย ปัญหาการแปล การแปล การสอนแปล

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ABSTRACT

The purpose of this paper is to report the research results regarding a study of the classification and the characteristics of the errors in meaning transfer observed in five translations by Master of Arts (French-Thai Translation) students, Ramkhamhaeng University, which were used as case studies. The research findings reveal that 1) erroneous rendition of meaning in the students' translations arose almost equally from their defective linguistic and translational competences in the percentage ratio of 48.51 : 50.01, while their lack of encyclopedic knowledge was revealed to be insignificant at 1.48%; 2) the five most-often committed linguistic mistakes leading to incorrect translation involved misunderstanding of lexical items (words and expressions) (22.48%), polysemy (7.54%), syntax (6.22%), pronouns and anaphora (4.20%), and tenses and moods (4.04%); and 3) the students' inadequate translational competence resulting in inaccurate transfer of meaning appeared mainly in the following five aspects: free translation, under-translation, non-analysis of cognitive context, information omission, and non-application of logical reasoning, in the respective percentages of 14.99%, 7.45%, 5.66%, 4.96%, and 4.67%. The study led to pedagogical suggestions emphasizing correlation between linguistic, extra-linguistic, and translational knowledge to understand and render the meaning of original texts into translations, which will help the students avoid a certain amount of errors in meaning transfer resulting from insufficient linguistic, translational, and encyclopedic competences.

Keywords : Errors in translation, French-Thai translation, Problems in translation, Translation, Translation teaching

บทนำ

สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์ ได้รับผิดชอบการบริหารและการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปลภาษาฝรั่งเศส-ไทย มาตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2538 โดยเปิดรับนักศึกษารุ่นแรกในปี พุทธศักราช 2541 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ ปี พุทธศักราช 2538 ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฯ ปัจจุบัน คือการผลิตมหาบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและมีจริยธรรมในการแปลสาขาวิชาต่างๆ ระหว่างภาษาฝรั่งเศสกับภาษาไทย เพื่อผลิตงานแปลที่มีคุณภาพ ถ่ายทอดองค์ความรู้ ข้อมูล ตลอดจนสุนทรียะได้อย่างครบถ้วนปราศจากความผิดพลาดที่อาจก่อความเสียหายต่อผู้ใช้งานแปลได้ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2555)

ก่อนสำเร็จการศึกษา นักศึกษาจะต้องผ่านการประเมินสมรรถนะด้านทักษะการแปลและด้านการใช้

ภาษาซึ่งจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยสอบป้องกันงานแปลและบทวิเคราะห์งานแปลของตนในการสอบประมวลความรู้ต่อหน้าคณะกรรมการสอบประมวลความรู้จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน คณะกรรมการฯ จะพิจารณาทั้งสมรรถนะของนักศึกษาและคุณภาพของบทแปลซึ่งจะต้องถ่ายทอดความหมาย ทั้งระดับเนื้อหาสาระและระดับอรรถรส ตลอดจนความหมายแฝงนัยต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

ผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรฯ และอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรฯ ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบประมวลความรู้เพื่อประเมินงานแปลของนักศึกษาในหลักสูตรฯ ทุกรุ่น และพบว่าในงานแปลจากต้นฉบับภาษาฝรั่งเศสที่นักศึกษาคัดเลือกเองตามความสนใจและความถนัด ยังคงมีข้อผิดพลาดอยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะข้อผิดพลาดด้านความหมายซึ่งเป็นสาระสำคัญของการแปล

ผู้วิจัยเชื่อว่าผู้สอนหลักสูตรการแปลควรทำหน้าที่พัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน มิใช่เป็นแต่เพียงผู้ตัดสินคุณภาพของงานแปลของผู้เรียนเท่านั้น และเห็นพ้องกับ Gile (1992) และ Ballard (1998) ถึงความสำคัญของการศึกษาผลงานของผู้เรียนเพื่อรับทราบระดับสมรรถนะ โดยเฉพาะประเด็นที่ยังเป็นจุดอ่อนหรือข้อบกพร่อง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการแปลสำหรับผู้เรียนรุ่นต่อไปได้อย่างตรงประเด็นมากขึ้น ทั้งด้านแนวคิด เนื้อหาสาระ และกลวิธีการสอนกระบวนการต่าง ๆ ในหลักสูตร ตลอดจนหาแนวทางป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดด้านความหมายในงานแปลขึ้นได้

วัตถุประสงค์

ด้วยเหตุนี้ บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอผลการศึกษาบางส่วนจากงานวิจัยเรื่อง “ปัญหาการแปลผิดความหมายของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปลภาษาฝรั่งเศส-ไทย มหาวิทยาลัยรามคำแหง เกี่ยวกับ 1) ข้อผิดพลาดด้านความหมายที่เกิดขึ้นในงานแปลที่นักศึกษาใช้สอบเพื่อสำเร็จการศึกษาตามเกณฑ์ของหลักสูตรฯ และ 2) สาเหตุของข้อผิดพลาดด้านความหมายต่าง ๆ ในงานแปลที่เกิดจากปัญหาด้านความรู้ภาษาฝรั่งเศส ด้านคลังความรู้ และด้านหลักการแปล และ 3) ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนการแปล เพื่อช่วยลดข้อผิดพลาดด้านความหมายในงานแปลของนักศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากความหมายเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำความเข้าใจกับแนวคิดเกี่ยวกับ “ความหมาย” ในการแปล และยึดแนวคิดของทฤษฎีการแปลแบบยึดความหมาย (Interpretive Theory of Translation) ของสถาบันบัณฑิตศึกษากาแลมและการแปล มหาวิทยาลัยปารีส 3 ซึ่งกล่าวว่า ความหมาย หรือ ความหมายระดับวาทกรรม (sens) หมายถึงสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อผ่านวาทกรรมและผู้รับสารรับรู้ในลักษณะของความรู้ความเข้าใจที่ปราศจากรูปแบบทางภาษา ความหมายอาจเป็นข้อมูลระดับสาระหรือระดับอรรถรส หรือทั้งสองอย่าง (Lederer, 1994)

นอกจากนี้ยังรวมถึงหน้าที่และผลลัพธ์ตามเป้าหมายของข้อมูลนั้นอีกด้วย ดังนั้น ข้อผิดพลาดด้านความหมายจึงหมายถึง การแปลคลาดเคลื่อน (faux sens) หรือตรงข้าม (contresens) กับความหมายในเอกสารต้นฉบับภาษาต่างประเทศ การละความหมายในต้นฉบับ การถ่ายทอดความหมายไม่ครบถ้วน การเพิ่มความหมายที่ไม่ปรากฏในต้นฉบับ การอธิบายความหมายโดยไม่จำเป็น การแต่งเติมความหมายโดยอิสระ รวมถึงการใช้ข้อความที่ไม่สื่อความหมาย หรือกำกวม ทำให้ตีความได้หลายนัย (ดวงตา, 2545; สุพรรณิณี, 2555; Delisle, 1993; Dussart, 2005)

นักวิชาการด้านการแปลเชื่อว่า การแปลผิดความหมายมีสาเหตุจากผู้แปลมีข้อบกพร่องด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้ง 4 ด้านต่อไปนี้ ได้แก่ ด้านความรู้และทักษะการใช้ภาษา (คำศัพท์-สำนวน ไวยากรณ์และโครงสร้าง) ทั้งภาษาต่างประเทศและภาษาแม่ ด้านความรู้รอบตัวและความรู้เฉพาะเรื่องที่จะแปล ด้านหลักการแปล และด้านทัศนคติในการแปล (สิทธิธา, 2535; วรรณภา, 2539; Ballard, 1998; Blondy-Mauchand, 2005)

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลภาคทฤษฎีดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการจัดทำเครื่องมือในการศึกษา เก็บข้อมูล ตลอดจนวิเคราะห์และอภิปรายปัญหาการแปลผิดความหมายของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยเรื่องนี้

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยศึกษาของงานแปลของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปลภาษาฝรั่งเศส-ไทย ปีพุทธศักราช 2538 5 รุ่น ได้แก่ นักศึกษารหัส 41, 42, 45, 48 และ 50 จำนวน 24 คน โดยศึกษาเฉพาะนักศึกษาในความควบคุมของผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาที่ผู้วิจัยเป็นกรรมการสอบประมวลความรู้ รหัส 41, 42, 45, 48 และ 50 รุ่นละ 1 คน รวม 5 คน งานแปลทั้ง 5 เรื่อง เป็นงานแปลจากต้นฉบับที่มีความยาวไม่น้อยกว่า 60 หน้า กระดาษพิมพ์ และมีลักษณะเป็นวรรณกรรม

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนับข้อผิดพลาดด้านความหมายในงานแปลของนักศึกษาทั้ง 5 เรื่อง

1. บทแปลเรื่อง “คำลวง” ซึ่งแปลจากนวนิยายภาษาฝรั่งเศสเรื่อง *Le troisième mensonge* ของ Agota Kristof โดยนักศึกษารหัส 41

2. บทแปลเรื่อง “ขยะบนโลกของเรา” ซึ่งแปลจากหนังสือภาษาฝรั่งเศสเรื่อง *Les déchets sur notre planète* ของ Barbara Viet และ Christine Wolfrum โดยนักศึกษารหัส 42

3. บทแปลเรื่อง “จดหมายจากเด็กชายนิโกลา” ซึ่งแปลจากรรณกรรมเยาวชนภาษาฝรั่งเศสเรื่อง *La plus grande lettre du monde* ของ Nicole Scheegans โดยนักศึกษารหัส 45

4. บทแปลเรื่อง “เมื่อวาน” ซึ่งแปลจากนวนิยายภาษาฝรั่งเศสเรื่อง *Hier* ของ Agota Kristof โดยนักศึกษารหัส 48

5. บทแปลเรื่อง “เรื่องแก่นๆ ของหนูน้อยนิโกลา” ซึ่งแปลจากรรณกรรมเยาวชนภาษาฝรั่งเศสเรื่อง *Les bêtises du Petit Nicolas* ของ René Goscinny และ Jean-Jacques Sempé โดยนักศึกษารหัส 50

โดยแยกวิเคราะห์ตามสาเหตุของปัญหาออกเป็น 3 หัวข้อใหญ่ ได้แก่ ปัญหาด้านความรู้ภาษาฝรั่งเศส ปัญหาด้านคลังความรู้ และปัญหาด้านหลักการแปล ทั้งนี้ แต่ละด้านยังแบ่งเป็นประเด็นย่อยซึ่งผู้วิจัยจะแสดงรายละเอียดและร้อยละของข้อผิดพลาดรายประเด็นในตารางที่ 3.2

อนึ่ง เนื่องจากข้อผิดพลาดด้านความหมายหนึ่งแห่ง อาจมีสาเหตุมากกว่าหนึ่งปัญหาทับซ้อนกัน ดังนั้น การนับข้อผิดพลาดจึงนับตามสาเหตุของปัญหาที่ก่อให้เกิดข้อผิดพลาดดังกล่าว

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการคำนวณข้อผิดพลาดแบบร้อยละ เพื่อแสดงข้อผิดพลาดของนักศึกษาแต่ละคนในประเด็นต่าง ๆ ว่าเป็นสัดส่วนเท่าใดของจำนวนข้อผิดพลาดทั้งหมด และได้นำผลจากการศึกษาข้อผิดพลาดของนักศึกษาทุกคนมาวิเคราะห์ในภาพรวม โดยศึกษาสัดส่วน (ร้อยละ) ของประเด็นความผิดพลาดแต่ละประเด็น จากนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อผิดพลาดที่มีสัดส่วนสูงเป็นลำดับต้นๆ ซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้นักศึกษาแปลผิดความหมาย เพื่ออธิบายสาเหตุของความผิดพลาดนั้น ๆ และเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปลภาษาฝรั่งเศส-ไทย ตามลำดับความสำคัญของปัญหาต่อไป

ผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อผิดพลาดด้านความหมายรวมทั้งสิ้น 4,257 แห่งในงานแปลทั้ง 5 เรื่องของนักศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทำให้ผู้วิจัยรับทราบปัญหาด้านสมรรถนะของนักศึกษาที่ส่งผลต่อความเข้าใจและการถ่ายทอดความหมายของต้นฉบับในบทแปล และได้จำแนกข้อผิดพลาดทั้งหมดตามสาเหตุของปัญหาเป็น 3 ด้าน คือ ปัญหาด้านความรู้ภาษาฝรั่งเศส ปัญหาด้านคลังความรู้ และปัญหาด้านหลักการแปล โดยมีรายละเอียดดังที่แสดงไว้ในตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนและร้อยละของข้อผิดพลาดด้านความหมายในงานแปลของนักศึกษาจำแนกตามสาเหตุของปัญหาของนักศึกษา

รหัส	ปัญหาด้านความรู้ภาษา ฝรั่งเศส				ปัญหาด้านคลังความรู้				ปัญหาด้านหลักการแปล				รวม ข้อผิดพลาด			
	ไวยากรณ์ โครงสร้าง		คำศัพท์- สำนวน		ความรู้ เฉพาะด้าน		ความรู้ รอบตัว		การวิเคราะห์ บริบท		การใช้ตรรกะ การถ่ายทอด ความหมาย		จำนวน	%		
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%				
41	105	16.99	195	31.55	0	0.00	3	0.48	71	11.49	86	13.91	158	25.57	618	100
	จำนวน = 300; ร้อยละ 48.54				จำนวน = 3; ร้อยละ 0.48				จำนวน = 315; ร้อยละ 50.97							
42	108	12.72	312	36.75	14	1.65	26	3.06	58	6.83	131	15.43	200	23.56	849	100
	จำนวน = 420; ร้อยละ 49.47				จำนวน = 40; ร้อยละ 4.71				จำนวน = 389; ร้อยละ 45.82							
45	302	19.76	520	34.03	2	0.13	7	0.46	58	3.79	148	9.68	491	32.13	1,528	100
	จำนวน = 822; ร้อยละ 53.80				จำนวน = 9; ร้อยละ 0.59				จำนวน = 697; ร้อยละ 45.61							
48	92	14.56	193	30.54	1	0.16	4	0.63	49	7.75	67	10.60	226	35.76	632	100
	จำนวน = 285 ; ร้อยละ 45.10				จำนวน = 5 ; ร้อยละ 0.79				จำนวน = 342 ; ร้อยละ 54.11							
50	102	16.19	136	21.59	0	0.00	6	0.95	40	6.35	91	14.44	255	40.48	630	100
	จำนวน = 238 ; ร้อยละ 37.78				จำนวน = 6 ; ร้อยละ 0.95				จำนวน = 386 ; ร้อยละ 61.27							
รวม	709	16.65	1,356	31.85	17	0.40	46	1.08	276	6.48	523	12.29	1,330	31.24	4,257	100
	จำนวน = 2,065; ร้อยละ 48.51				จำนวน = 63; ร้อยละ 1.48				จำนวน = 2,129; ร้อยละ 50.01							

ในภาพรวม นักศึกษาแปลผิดความหมายเนื่องจากมีข้อบกพร่องด้านสมรรถนะหลักการแปลสูงกว่าข้อบกพร่องด้านสมรรถนะภาษาต่างประเทศในสัดส่วนไม่มากนักที่ร้อยละ 50.01 : 48.51 หรือแตกต่างกันอยู่เพียงร้อยละ 1.50 เท่านั้น เราจึงอาจสรุปได้ว่านักศึกษาทั้ง 5 คนมีข้อบกพร่องด้านสมรรถนะภาษาต่างประเทศและข้อบกพร่องด้านสมรรถนะหลักการแปลไม่แตกต่างกัน ส่วนข้อบกพร่องด้านคลังความรู้จัดว่าเป็นปัญหาปลีกย่อย หรือร้อยละ 1.48 ของข้อผิดพลาดทั้งหมด และนักศึกษาเกือบทุกคนมีปัญหาด้านคลังความรู้ต่ำกว่าร้อยละ 1

หากพิจารณาประเด็นย่อยของปัญหาสมรรถนะแต่ละประเภทจะพบว่า สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาแปลผิด

ความหมายมากที่สุดคือปัญหาด้านคำศัพท์-สำนวน ซึ่งมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 31.85 ของปัญหาทั้งหมด รองลงมาคือปัญหาด้านการถ่ายทอดความหมาย (ร้อยละ 31.24) ปัญหาด้านไวยากรณ์และโครงสร้างภาษาฝรั่งเศส (ร้อยละ 16.65) ปัญหาด้านการใช้ตรรกะ (ร้อยละ 12.29) และปัญหาด้านการวิเคราะห์บริบท (ร้อยละ 6.48) ตามลำดับ

หากพิจารณาปัญหาสมรรถนะแต่ละด้าน จะพบว่าข้อผิดพลาดในงานแปลของนักศึกษาทั้ง 5 คนเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ เรียงตามลำดับรายประเด็นดังที่แสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ร้อยละของสาเหตุของการแปลผิดพลาดความหมายรายประเด็น

ปัญหาความรู้ภาษาฝรั่งเศส		ปัญหาด้านคลังความรู้		ปัญหาด้านหลักการแปล	
สาเหตุของข้อผิดพลาด	ร้อยละ	สาเหตุของข้อผิดพลาด	ร้อยละ	สาเหตุของข้อผิดพลาด	ร้อยละ
1. คำศัพท์-สำนวนยาก	22.48	1. ความรู้ทั่วไป	0.70	1. การแปลอิสระ	14.99
2. คำไวพจน์	7.54	2. ความรู้เฉพาะด้าน	0.40	2. การแปลขาด	7.45
3. โครงสร้างประโยค	4.60	3. ความรู้เกี่ยวกับสังคม/ วัฒนธรรมฝรั่งเศส	0.38	3. การไม่วิเคราะห์บริบทความหมาย	5.66
4. คำสรรพนาม/คำอ้างอิง	4.20			4. การละข้อมูล	4.96
5. กาล	2.82			5. การไม่วิเคราะห์ความ สมเหตุสมผล	4.67
6. คำสะกดใกล้เคียง	1.43			6. การวิเคราะห์ความหมายผิด	4.51
7. มาลา	1.22			7. การถ่ายภาษา	2.65
8. คำประกอบคำนาม	0.80			8. การไม่เชื่อมโยงความต่อเนื่อง ของความคิด	2.14
9. โครงสร้างกริยา	0.68			9. การไม่เชื่อมโยงความรู้รอบตัว	0.96
10. คำวิเศษณ์	0.59			10. การแปลเกิน	0.73
11. กลุ่มบุรพบท	0.35			11. การไม่วิเคราะห์ภาพประกอบ	0.52
12. อนุประโยค	0.33			12. การแปลคลุมเครือ	0.42
13. ชนิดของคำ	0.33			13. การไม่วิเคราะห์บริบทภาษา	0.19
14. พจน์	0.31			14. การไม่วิเคราะห์บริบทการสร้าง วาทกรรม	0.12
15. คำพ้องรูป	0.26			15. การเพิ่มข้อมูล	0.05
16. คำบุรพบท	0.14				
17. คำพ้องรูปต่างภาษา	0.14				
18. วาจก	0.12				
19. คำสันธาน	0.09				
20. การผันกริยา	0.07				

ปัญหาด้านความรู้ภาษาฝรั่งเศส

ปัญหาด้านความรู้ภาษาฝรั่งเศส หมายถึง ข้อบกพร่องด้านความรู้เกี่ยวกับระบบสัญลักษณ์ทั้งด้าน คำศัพท์-สำนวน ด้านไวยากรณ์ และด้านโครงสร้างภาษา ฝรั่งเศส ส่งผลให้เข้าใจความหมายของคำศัพท์-สำนวน และความหมายอันเกิดจากโครงสร้างผิดพลาด

ผลการศึกษาข้อผิดพลาดด้านความหมายในงาน แปลทั้ง 5 เรื่องแสดงให้เห็นว่า ปัญหาด้านความรู้ภาษา ฝรั่งเศสที่เป็นสาเหตุสำคัญของการแปลผิดพลาดความหมาย ในลำดับต้นๆ ได้แก่ คำศัพท์-สำนวนยาก (ร้อยละ 22.48) คำไวพจน์ (ร้อยละ 7.54) โครงสร้างประโยค (ร้อยละ 4.60) คำสรรพนาม/คำอ้างอิง (ร้อยละ 4.20) กาล/aspect และมาลา (ร้อยละ 4.04)

คำศัพท์-สำนวนยาก เป็นสาเหตุสำคัญที่สุดของ ข้อผิดพลาดด้านความหมายในงานแปลของนักศึกษา

โดยมีจำนวนถึง 957 แห่ง และเป็นสาเหตุเพียงประการ เดียวที่มีสัดส่วนสูงกว่าร้อยละ 20 ทั้งนี้ นักศึกษาไม่เคย รู้จักคำศัพท์-สำนวนยากเหล่านั้นมาก่อนและไม่ค้นคว้า ทำความเข้าใจความหมายอย่างถูกต้อง หรือนักศึกษา อาจรู้จักทุกคำในสำนวนนั้น แต่ไม่ตระหนักถึงความหมายของกลุ่มคำนั้นซึ่งรวมกันเป็นความหมาย ใหม่ที่แตกต่างไปจากความหมายระดับภาษาของคำแต่ละคำในสำนวนนั้นๆ สำนวนดังกล่าวอาจอยู่ในรูปของ คำนามประสม (nom composé) เช่น homme sandwich สำนวนไวยากรณ์ (locution) เช่น y rester หรือสำนวน พหูพจน์ (expression) เช่น Tu parles ! อย่างไรก็ตาม นักศึกษา แต่ละคนมีคลังคำศัพท์ที่แตกต่างกัน จึงยากจะสรุปได้ว่า คำศัพท์หรือสำนวนใดเป็นคำศัพท์-สำนวนที่ นักศึกษามักเข้าใจผิด

คำไวพจน์ หรือคำหลายความหมายที่เป็นสาเหตุของข้อผิดพลาดด้านความหมายในงานแปลของนักศึกษาว่าร้อยละ 90 เป็นคำศัพท์-สำนวนง่ายที่นักศึกษารู้จักและใช้อยู่บ่อยครั้ง ทว่ารู้จักเพียงบางความหมายระดับภาษาของคำศัพท์-สำนวนนั้น จึงยึดติดกับความหมายระดับภาษาที่คุ้นเคยและนำมาใช้ในบทแปลโดยไม่วิเคราะห์บริบทความหมายหรือใช้ตรรกะหาความสมเหตุสมผลและความเชื่อมโยงทางความคิดระหว่างหน่วยความหมายต่างๆ ในต้นฉบับ หรือไม่เชื่อมโยงความรู้รอบตัวกับความหมายระดับภาษาของคำไวพจน์ในต้นฉบับ นักศึกษาจึงเลือกใช้ความหมายที่ไม่สอดคล้องกับบริบท ส่งผลให้บทแปลผิดความหมาย

โครงสร้างประโยค ปัญหาด้านโครงสร้างประโยคที่สำคัญที่สุดคือการตัดแบ่งประโยคผิดเพราะเข้าใจขอบเขตของประโยคผิดพลาด รองลงมาคือความไม่เข้าใจประโยคไม่สมบูรณ์ซึ่งข้อมูลภาษาบางส่วนถูกละออกไป ความไม่เข้าใจโครงสร้างกลุ่มคำนาม โดยเฉพาะการขยายคำนามในลักษณะ apposition และไม่รู้จักชนิดของประโยค โดยเฉพาะประโยคอุทานและประโยคคำสั่งบุรุษที่ 3 ตามลำดับ

คำสรรพนาม/คำอ้างอิง คำสรรพนาม « on » เป็นสาเหตุสำคัญที่สุดของการแปลผิดความหมายที่เกิดจากการใช้คำสรรพนาม ทั้งนี้เพราะคำสรรพนามดังกล่าวใช้ได้ทั้งในความหมายเอกพจน์ พหูพจน์ บุรุษที่ 1 หรือบุรุษที่ 3 สาเหตุลำดับรองลงมาคือคำสรรพนามแทนข้อความ (pronoms neutres - le, y, en) ซึ่งอยู่ในรูปเอกพจน์เสมอ จึงยากจะตรวจสอบว่าแทนใครหรือสิ่งใด คำสรรพนามแทนกรรมตรง กรรมรอง และกรรมตามหลังบุรุษ (pronoms compléments) และคำแสดงความเป็นเจ้าของ (possessifs)

กาลและมาลา นักศึกษามักไม่ใส่ใจรูปแบบของกริยาซึ่งกระจายในกาลต่างๆ เพราะความเคยชินกับภาษาไทยซึ่งคำกริยาไม่เปลี่ยนรูป นักศึกษามีปัญหาความเข้าใจอดีตกาลมากที่สุด เนื่องจากไม่ตระหนักว่าเหตุการณ์นั้นๆ เกิดขึ้นและจบสิ้นลงแล้วจากการใช้กริยาในรูป le passé composé หรือเป็นการบรรยายสภาพ อุปนิสัยหรือสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นประจำในอดีตจากการใช้กริยาในรูป l'imparfait นอกจากนี้ ยังไม่เข้าใจ

การแสดงข้อเท็จจริงหรือการกระทำที่เป็นกิจวัตรในช่วงเวลาหนึ่งด้วยการใช้ปัจจุบันกาล (le présent) โดยคิดว่าเป็นเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น และไม่เข้าใจการใช้อนาคตกาล (le futur simple) ในการสั่งหรือขอร้องแทนการใช้กริยาในรูปคำสั่ง (impératif) ส่วนรูปแบบของคำกริยาเพื่อแสดงเจตนาในการสื่อสาร หรือ มาลา (mode) ที่สร้างปัญหาความเข้าใจให้นักศึกษามากที่สุดคือ le conditionnel นักศึกษาแยกไม่ได้ว่ากริยาที่กระจายในรูป le conditionnel ในบริบทนั้นๆ บอกการกระทำหรือเหตุการณ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริง ผู้พูดไม่ยืนยันในสิ่งที่ตนพูด หรือใช้ในการขอร้องหรือแนะนำกันแน่

ปัญหาด้านคลังความรู้

คลังความรู้ หมายถึง ข้อมูลซึ่งปราศจากรูปแบบภาษาที่ถูกสั่งสมไว้ในรูปของความทรงจำของบุคคลหนึ่ง ทั้งความทรงจำเกี่ยวกับความรู้หรือสาระและความทรงจำเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก คลังความรู้นี้เองที่ผู้อ่านหรือผู้แปลนำมาใช้โดยไม่รู้ตัวเพื่อทำความเข้าใจวาทกรรมทั้งระดับสาระและระดับอารมณ์

ดังได้กล่าวไปแล้วว่า ปัญหาด้านคลังความรู้จัดเป็นปัญหาปลีกย่อยเมื่อเทียบกับปัญหาด้านหลักการแปลและปัญหาด้านความรู้ภาษาฝรั่งเศส เพราะมีสัดส่วนความผิดเพียงร้อยละ 1.48 เท่านั้น ทั้งนี้จะเป็นเพราะต้นฉบับที่นักศึกษาทั้ง 5 คนเลือกมาเป็นงานเขียนในยุคปัจจุบัน หรือตั้งแต่กลางคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นบริบทที่นักศึกษาค่อนข้างจะคุ้นเคยเป็นอย่างดี ทั้งด้านชีวิตความเป็นอยู่ ขนบประเพณีและแนวคิดทางสังคมต่างๆ ไป และส่วนใหญ่เป็นงานวรรณกรรมซึ่งถ่ายทอดชีวิตของตัวละคร ตลอดจนอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดที่นักศึกษาเข้าถึงได้โดยไม่มียากนัก ไม่ใช่งานเขียนเฉพาะด้านที่มีความลุ่มลึกทางวิชาการ อย่างไรก็ตามหากพิจารณาปัญหาด้านคลังความรู้จะพบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษามักขาดความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ไป (ร้อยละ 0.70) ซึ่งสะท้อนปัญหาความไม่ไฝหาความรู้ นอกจากนี้ ต้นฉบับที่นักศึกษาเลือกมาแปลเขียนขึ้นโดยผู้แต่งชาวฝรั่งเศส และดำเนินเรื่องบนพื้นฐานของสังคมและวัฒนธรรมตะวันตกซึ่งแตกต่างจากสังคมตะวันออกของผู้แปล จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ให้นักศึกษาทั้ง 5 คนแปลผิดความหมายเนื่องจากไม่

ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างสองวัฒนธรรมดังกล่าวในสัดส่วนร้อยละ 0.38

ปัญหาด้านหลักการแปล

ปัญหาด้านหลักการแปล หมายถึง ข้อบกพร่องด้านกลยุทธ์หรือวิธีการที่ผู้แปลใช้ในการทำความเข้าใจและถ่ายทอดความหมายของต้นฉบับลงในบทแปล ข้อบกพร่องดังกล่าวเกิดจากปัญหาด้านการวิเคราะห์บริบท ปัญหาด้านการใช้ตรรกะ และปัญหาด้านการถ่ายทอดความหมาย

ในภาพรวม ปัญหาด้านหลักการแปลจัดเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดของการแปลผิดความหมายของนักศึกษาทั้ง 5 คน โดยมีสัดส่วนความผิดสูงถึงร้อยละ 50.01 ส่วนประเด็นสำคัญของปัญหาสมรรถนะหลักการแปลซึ่งทำให้นักศึกษาแปลผิดความหมาย ได้แก่ การแปลอิสระ การแปลขาด การไม่วิเคราะห์บริบทความหมาย การละข้อมูลและการไม่ใช้ตรรกะวิเคราะห์ความสมเหตุสมผล โดยมีสัดส่วนของข้อผิดพลาดที่ร้อยละ 14.99, 7.45, 5.66, 4.96 และ 4.67 ตามลำดับ

การแปลอิสระ หรือการปรับเปลี่ยนข้อมูลของต้นฉบับในบทแปลด้วยวิธีการต่างๆ โดยไม่มีเหตุอันสมควร เป็นสาเหตุสำคัญที่สุดของข้อผิดพลาดด้านความหมายที่เกิดจากปัญหาด้านหลักการแปล และยังเป็นสาเหตุสำคัญลำดับที่สองรองจากปัญหาด้านคำศัพท์-สำนวนยากอีกด้วย รูปแบบของการแปลอิสระในงานแปลของนักศึกษาทั้ง 5 เรื่อง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงความหมายของคำศัพท์-สำนวนของต้นฉบับในบทแปลจนความหมายผิดหรือเพี้ยนไปซึ่งเกิดมากที่สุด เนื่องจากนักศึกษาไม่วิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์-สำนวนนั้น ๆ ให้เข้าใจต้องแท้หรือไม่วิเคราะห์คำศัพท์-สำนวนภาษาไทยที่เลือกมาใช้ว่าถ่ายทอดความหมายเดียวกับต้นฉบับหรือไม่ รองลงมาคือการเติมคำเสริมความเข้าไปเล็กๆ น้อยๆ เพื่อตกแต่งภาษาให้สละสลวยโดยไม่ตระหนักว่าคำเหล่านั้นทำให้บทแปลสื่อความหมายไม่ตรงกับต้นฉบับ นอกจากนี้ นักศึกษายังเปลี่ยนแปลงความหมายของประโยคด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งเปลี่ยนชนิดของประโยค เปลี่ยนความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ของคำต่าง ๆ ตลอดจนเปลี่ยนลำดับของความในต้นฉบับโดยไม่มี

เหตุผลอันสมควรเพราะไม่วิเคราะห์ความหมายที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างคำต่างๆ และไม่วิเคราะห์ความหมายทางไวยากรณ์และโครงสร้างของต้นฉบับอีกด้วย

การแปลขาด ลักษณะสำคัญของการแปลขาดในงานแปลทั้ง 5 เรื่องของนักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย คือการถ่ายทอดความหมายของคำศัพท์-สำนวนของต้นฉบับไม่ครบถ้วน คำแปลของนักศึกษามีส่วนถูกแต่ไม่สมบูรณ์เพราะขาดข้อมูลบางส่วน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาละเลยหรือไม่เข้าใจความหมายในวาทกรรมของคำศัพท์-สำนวนนั้นอย่างถ่องแท้ การแปลขาดยังมีสาเหตุจากนักศึกษาไม่เข้าใจวรรคที่ผู้แต่งต้องการสื่อ จึงถ่ายทอดได้เฉพาะความหมายในระดับสาระเท่านั้น นอกจากนี้ ข้อผิดพลาดด้านการแปลขาดยังเป็นผลจากการสรุปหลายข้อความเข้ามาเป็นความเดียวกันโดยไม่วิเคราะห์ว่าเพราะเหตุใดผู้แต่งจึงใช้ข้อความซ้ำๆ กันหรือข้อความที่นักศึกษาพิจารณาว่าเยิ่นเย้อ การแปลรวมความส่งผลให้บทแปลขาดความเท่าเทียมกับต้นฉบับ

การไม่วิเคราะห์บริบทความหมาย หรือการไม่วิเคราะห์ข้อมูลภายในตัวบทต้นฉบับ กวาร์้อยละ 50 ของข้อผิดพลาดในงานแปลของนักศึกษา เกิดจากปัญหาด้านความรู้ภาษาฝรั่งเศสโดยเฉพาะคำศัพท์-สำนวนยากและคำไวพจน์ ร่วมกับการไม่วิเคราะห์บริบท นักศึกษาจึงเข้าใจความหมายของคำศัพท์-สำนวนเหล่านั้นผิด หรือเลือกถ่ายทอดความหมายที่ไม่สอดคล้องกับบริบท รองลงมาคือการขาดตรรกะวิเคราะห์ความสมเหตุสมผลร่วมกับบริบทความหมาย และการเลือกใช้คำแปลที่ไม่สอดคล้องกับบริบทความหมาย จึงทำให้บทแปลสื่อความหมายได้ไม่ตรงกับต้นฉบับ

การละข้อมูล ในต้นฉบับออกจากบทแปลส่วนใหญ่เกิดจากความรู้ภาษาฝรั่งเศสบกพร่อง นักศึกษาไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์-สำนวนยากหรือโครงสร้างประโยคซับซ้อน จึงละข้อมูลเหล่านั้นออกไปมีเพียงส่วนน้อยที่ไม่ได้เกิดจากปัญหาด้านคำศัพท์-สำนวน แต่เป็นเพราะนักศึกษาไม่เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างคำศัพท์-สำนวนกับข้อความที่เป็นบริบทเพราะ

ไม่เข้าใจเรื่อง จึงละคำศัพท์-สำนวนนั้นออกไป นอกจากนี้ ยังเกิดจากความไม่รอบคอบ จึงมองข้ามความหมายของคำบางคำ โดยเฉพาะคำวิเศษณ์เสริมความเล็กๆ น้อยๆ รายละเอียดปลีกย่อยที่ถูกปล่อยทิ้งไป แม้จะไม่ทำให้สาระสำคัญของเรื่องเปลี่ยน แต่บทแปลก็ไม่เท่าเทียมกับต้นฉบับ

ปัญหาด้านการใช้ตรรกะ ของนักศึกษามักปรากฏร่วมกับปัญหาด้านความรู้ภาษาฝรั่งเศส โดยเฉพาะปัญหาคำศัพท์-สำนวนยากและคำไวพจน์ นักศึกษาไม่ใช้หลักเหตุและผลวิเคราะห์ข้อมูลภาษาที่นักศึกษาคิดว่าตนเองเข้าใจว่าสัมพันธ์กับข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกตัวบทหรือไม่ ทำให้นักศึกษาเข้าใจและถ่ายทอดความหมายของคำศัพท์-สำนวนในบริบทนั้นผิดพลาด บทแปลจึงไม่สมเหตุสมผลเนื่องจากขัดกับหลักความเป็นจริงหรือความเป็นไปได้ ข้อความต่างๆ ในบทแปลไม่สอดคล้องกัน (ร้อยละ 3.43) ตลอดจนไม่สื่อความหมายใดๆ ให้ผู้อ่านเข้าใจได้เลย (ร้อยละ 1.24)

สรุปและวิจารณ์ผล

การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดที่มีสาเหตุจากข้อบกพร่องด้านความรู้ภาษาฝรั่งเศสทำให้สรุปได้ว่า นักศึกษาขาดการฝึกทักษะด้านการอ่านข้อเขียนภาษาฝรั่งเศสที่ใช้ในการสื่อสารจริง ทั้งด้านสารคดีและบันเทิงคดีเพื่อทำความเข้าใจกับคำศัพท์-สำนวนภาษาฝรั่งเศสที่นำมาเสนอความคิด จึงมีคลังคำศัพท์-สำนวนค่อนข้างจำกัด โดยเฉพาะคำศัพท์-สำนวนภาษาพูดและมักเข้าใจกลุ่มคำที่ประกอบขึ้นจากคำศัพท์ง่ายที่พบเห็นบ่อยผิดพลาดเพราะไม่รู้ว่าเป็นสำนวน หรือรู้จักเฉพาะเพียงบางความหมายของคำไวพจน์ นอกจากนี้ การไม่ฝึกฝนทักษะการอ่านข้อเขียนภาษาฝรั่งเศสอย่างสม่ำเสมอทำให้นักศึกษาขาดความคุ้นเคยกับโครงสร้างประโยคภาษาฝรั่งเศสที่แตกต่างจากบทเรียนไวยากรณ์ที่พบเห็นในชั้นเรียน และไม่เข้าใจวิธีการนำเสนอความคิดของชาวฝรั่งเศสทั้งในเรื่องการใช้คำหลายคำที่สื่อความหมายเดียวกันเพื่อหลีกเลี่ยงการใช้คำซ้ำ (anaphore) การลำดับเหตุการณ์ก่อน-หลังโดยการใช้กาลต่างๆ รวมถึงการบอกเจตนาในการสื่อสารด้วย

คำกริยาที่อยู่ในรูปของมาลาที่แตกต่างกัน หนึ่ง ผลการวิเคราะห์ปัญหาสมรรถนะด้านความรู้ภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาทำให้ผู้วิจัยพบว่า ข้อผิดพลาดด้านภาษาบางส่วน (ร้อยละ 10.55) สามารถหลีกเลี่ยงได้หากมีการประยุกต์ใช้หลักการแปลที่ถูกต้อง โดยเฉพาะการวิเคราะห์บริบทความหมาย การใช้ตรรกะพิจารณาหาความสมเหตุสมผล และเชื่อมโยงความรู้ภายนอกตัวบทเข้ามาช่วยในการทำความเข้าใจความหมายของคำศัพท์-สำนวนที่เป็นปัญหาในการแปลของนักศึกษา สอดคล้องกับ Dancette (1989) ซึ่งกล่าวว่า ข้อบกพร่องทางภาษาของผู้เรียนชดเชยได้ด้วยการประยุกต์ใช้ความรู้นอกเหนือภาษาของผู้แปลมาช่วยในการทำความเข้าใจต้นฉบับ

ข้อผิดพลาดที่เกิดจากปัญหาด้านหลักการแปลส่วนใหญ่เกิดจากความเข้าใจผิดเกี่ยวกับทฤษฎีการแปลแบบยึดความหมาย (Interpretive Theory of Translation) ซึ่งใช้เป็นแนวคิดหลักของการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรฯ ทฤษฎีดังกล่าวมุ่งเน้นความเท่าเทียมด้านความหมาย โดยไม่คำนึงว่ารูปแบบภาษาของบทแปลจะต้องเหมือนหรือใกล้เคียงกับต้นฉบับ แนวคิดดังกล่าวให้อิสระกับผู้แปลในการเลือกใช้คำศัพท์-สำนวนในภาษาแม่เพื่อสื่อความหมายให้ตรงกับต้นฉบับทั้งระดับสาระและระดับอรรถรส หลังจากทำความเข้าใจข้อมูลในต้นฉบับอย่างรอบด้านแล้ว แต่ไม่ได้ให้อิสระในการตีความตามที่คุณแปลคิดไปเอง อีกทั้งยังไม่อนุญาตให้เปลี่ยนแปลง หรือรวมความหมาย ตลอดจนละข้อมูลบางอย่างออกไป หรือแต่งเติมความหมายของต้นฉบับตามอำเภอใจเพราะไม่วิเคราะห์ความหมายในวาทกรรมของคำและโครงสร้างประโยคให้เข้าใจอย่างถ่องแท้โดยอ้างว่าไม่ยึดติดกับรูปแบบภาษาของต้นฉบับ ความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการผล่ออกจากภาษาต้นฉบับ (déverbalisation) ตามทฤษฎีการแปลแบบยึดความหมายเพื่อถ่ายทอดความหมายด้วยภาษาปลายทางที่สละสลวยและสื่อความได้เท่าเทียมกับต้นฉบับ ทำให้นักศึกษาดกลงไปในกับดักของการแปลอิสระซึ่งผู้แปลตัดเติมเสริมแต่งความหมายในต้นฉบับจนกระทั่งบทแปลสื่อความเกินหรือน้อยกว่าต้นฉบับ ผู้สอนจึงต้องย้ำเตือน สาริต และฝึกฝนนักศึกษาให้ตระหนักถึงความ

แตกต่างของวิธีการถ่ายทอดความหมายทั้ง 2 รูปแบบอย่างกระจ่างชัด จนสามารถแยกแยะได้ว่า การถ่ายทอดความหมายแบบใดอยู่ในกรอบหรือออกนอกกรอบของการแปลแบบยึดความหมาย

หากเราสรุปสาเหตุของปัญหาการแปลผิดความหมายของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จะพบสาเหตุสำคัญ 10 ลำดับแรก ได้แก่

1. คำศัพท์-สำนวนยาก (22.48%)
2. การแปลอิสระ (14.99%)
3. คำไวพจน์ (7.54%)
4. การแปลขาด (7.45%)
5. การไม่วิเคราะห์บริบทความหมาย (5.66%)
6. การละข้อมูล (4.96%)
7. การไม่ใช้ตรรกะวิเคราะห์ความสมเหตุสมผล (4.67%)
8. โครงสร้างประโยค (4.60%)
9. การวิเคราะห์ความหมายผิด (4.51%)
10. คำสรรพนาม/คำอ้างอิง (4.20%)

ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการแปล

ผลการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาทำให้ผู้วิจัยรับทราบประเด็นที่หลักสูตรการแปลควรให้ความสนใจเป็นพิเศษเพื่อหาแนวทางป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นกับนักศึกษาในรุ่นต่อไป และขอเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขปัญหาทั้ง 3 ประเภท ดังนี้

1. แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านความรู้ภาษาฝรั่งเศส

ปัญหาด้านความรู้ภาษาฝรั่งเศสยังคงเป็นปัญหาใหญ่ที่สุดที่ทำให้นักศึกษาแปลผิดความหมาย ดังนั้น แม้ว่าหลักสูตรการแปลจะไม่มีวัตถุประสงค์ในการสอนภาษา แต่ยังคงจำเป็นต้องบรรจุกระบวนการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศของผู้เรียนไว้ โดยเฉพาะกระบวนการสร้างภาษาฝรั่งเศสระดับสูง และกระบวนการอ่านระดับสูง ซึ่งในทั้งสองกระบวนการ ผู้สอนควรวางแผนการสอนและกำหนดหัวข้อการสอนด้านภาษาที่เป็นปัญหาหลักของนักศึกษาส่วนใหญ่

ได้แก่ คำศัพท์-สำนวนยาก คำไวพจน์ โครงสร้างประโยค และคำสรรพนาม/คำอ้างอิง อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในงานแปลของนักศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาด้านภาษาของนักศึกษาเกิดร่วมกับปัญหาด้านหลักการแปล โดยเฉพาะการไม่วิเคราะห์บริบทความหมายและการไม่ใช้ตรรกะวิเคราะห์เหตุผลหรือความเชื่อมโยงของหน่วยความหมายต่างๆ เพื่อทำความเข้าใจคำศัพท์-สำนวนหรือแม้แต่โครงสร้างประโยค ซึ่งจะช่วยให้หลีกเลี่ยงความเข้าใจผิดเกี่ยวกับภาษาลงได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า การสอนความรู้ด้านภาษาแยกจากบริบทไม่ช่วยแก้ปัญหาคำเข้าใจผิดของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันที่จริง นักศึกษาเรียนรู้คำศัพท์-สำนวนและกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ และโครงสร้างภาษาฝรั่งเศสมาตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษา และระดับปริญญาตรี แต่ขาดการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านภาษาในการอ่านเพื่อทำความเข้าใจข้อเขียนภาษาฝรั่งเศสที่ใช้ในการสื่อสารจริงอย่างต่อเนื่อง จึงเข้าใจความหมายของรูปแบบภาษาที่ใช้ในข้อเขียนเหล่านั้นผิดพลาด ด้วยเหตุนี้ ในการจัดการเรียนการสอนทั้งสองกระบวนการ ผู้สอนจึงไม่ควรใช้การบรรยายคำศัพท์-สำนวนและหลักไวยากรณ์ล้วนๆ แต่ควรสอนภาษาแบบอิงบริบท กล่าวคือ สอนศัพท์-สำนวนและไวยากรณ์ผ่านข้อเขียนภาษาฝรั่งเศสที่มีประเด็นที่เกี่ยวข้อง โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์สำหรับการสื่อสารจริงซึ่งตีพิมพ์เผยแพร่สำหรับสาธารณชนทั่วไป ไม่ใช่บทอ่านที่สร้างขึ้นเพื่อการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส สื่อดังกล่าวอาจอยู่ในรูปของบทความจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร เว็บไซต์ หรือเอกสารสิ่งพิมพ์อื่น ๆ แม้แต่ใบปลิวหรือแผ่นพับโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่างๆ ที่จับสมบูรณในตัว หรือหากเป็นข้อความที่ตัดตอนมา ก็ต้องมีข้อมูลเพียงพอที่จะช่วยให้นักศึกษามองเห็นความเชื่อมโยงของความคิดต่างๆ ในข้อความนั้นได้ สื่อสิ่งพิมพ์ในลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้นักศึกษาชินกับคำศัพท์-สำนวนซึ่งชาวฝรั่งเศสใช้อย่างกว้างขวาง สังเกตโครงสร้างประโยค การจัดวางคำ และความสัมพันธ์ระหว่างคำหรือกลุ่มคำต่างๆ ในประโยค ตลอดจนความหมายของความสัมพันธ์ดังกล่าวว่าเป็นการบอก

เหตุ-ผล ความขัดแย้ง เงื่อนไข หรือบอกเวลา ฯลฯ และ การใช้คำเพื่ออ้างอิงถึงคำที่กล่าวมาแล้วโดยหลีกเลี่ยงการใช้คำซ้ำ

นอกจากนี้ การสอนกระบวนการวิชาด้านภาษา ควรสัมพันธ์หรือเสริมกระบวนการด้านหลักการแปล ด้วย กล่าวคือ ผู้สอนควรเน้นย้ำความสำคัญของการวิเคราะห์ตัวบทเพื่อหาความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยความหมายต่าง ๆ และชี้ให้เห็นว่าบริบทความหมายอาจช่วยให้นักศึกษาแก้ไขปัญหาด้านภาษาได้ในระดับหนึ่ง โดยช่วยให้วิเคราะห์คำศัพท์-สำนวนหรือโครงสร้างประโยคได้อย่างถูกต้องยิ่งขึ้น สอดคล้องกับวรรณาก (2539) และสุพรรณิ (2552) ซึ่งให้คำแนะนำในการหลีกเลี่ยงความเข้าใจความหมายของคำศัพท์-สำนวน และประโยคผิดพลาดด้วยการวิเคราะห์บริบทความหมายอย่างรอบคอบ ดังนั้น ในกระบวนการอ่าน นอกเหนือจากความเข้าใจเรื่องแล้ว ผู้สอนยังต้องฝึกให้นักศึกษาทำความเข้าใจข้อมูลภาษาโดยอาศัยบริบทความหมาย และตรรกะประมวลข้อมูลภายในตัวบท (หรือภายนอกตัวบทร่วมด้วย) ตัวอย่างเช่น ปัญหาด้านคำไวพจน์ ผู้สอนควรชี้ให้ผู้เรียนตระหนักว่า คำในภาษาส่วนใหญ่เป็นคำไวพจน์ซึ่งมีความหมายระดับภาษาหลากหลาย แต่จะมีเพียงความหมายระดับภาษาเดียวเท่านั้นที่จะมีโอกาสเป็นความหมายในวาทกรรมได้ ทั้งนี้ ผู้อ่านจะต้องอาศัยบริบทช่วยทำให้ความหมายในวาทกรรม ซึ่งมีเพียงความหมายเดียวปรากฏขึ้น นั่นหมายความว่า ผู้อ่านจะต้องติดตามและจดจำเรื่องราวที่นำมาก่อนหน้า และที่ตามมา ประมวลเป็นความเข้าใจหรือเป็นองค์ความรู้ที่จะใช้ในการทำความเข้าใจความหมายของคำไวพจน์นั้นได้

ในกระบวนการวิชา โครงสร้าง ประโยคก็เช่นเดียวกัน ผู้สอนไม่ควรใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิมด้วยการกำหนดคาบเรียนด้วยหัวข้อด้านไวยากรณ์และโครงสร้าง และบรรยายกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ยกตัวอย่าง เป็นประโยคเดี่ยวๆ แยกจากบริบท จากนั้นให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัดภาษา การสอนในลักษณะนี้ไม่ช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ได้ว่าประโยคไม่สมบูรณ์เพราะข้อมูลบางส่วนถูกละไป มาจากโครงสร้างประโยคใด และไม่สามารถฝึกฝนการแบ่งขอบเขตของประโยคได้อย่าง

ถูกต้อง (ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญของข้อผิดพลาดด้านความหมายที่เกิดจากโครงสร้างประโยค) เพราะขาดข้อมูลที่เป็นบริบทนั่นเอง จึงเป็นเรื่องน่าเสียดายและเสียเวลา เพราะแม้ผู้สอนจะให้ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางภาษาต่าง ๆ ไปแล้ว นักศึกษาก็ยังวิเคราะห์โครงสร้างประโยคในบทอ่านไม่ถูกต้องและแปลผิดความหมายอยู่ดี ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้สอนควรใช้บทอ่านเป็นตัวตั้ง และเน้นการวิเคราะห์โครงสร้างประโยคที่เป็นปัญหาของนักศึกษา ได้แก่ ประโยคไม่สมบูรณ์ การแบ่งขอบเขตของประโยค ความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างประโยคหรือกลุ่มความ (syntagme) โครงสร้างชนิดต่าง ๆ ของกลุ่มคำนาม ตลอดจนชนิดของประโยคที่นักศึกษามักแปลผิด โดยชี้ให้เห็นถึงความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์ของหน่วยคำต่างๆ ในประโยค และความสัมพันธ์ระหว่างประโยคต่างๆ ซึ่งเป็นบริบทความหมาย ตลอดจนใช้ตรรกะประมวลข้อมูลรอบด้านเข้าด้วยกันเพื่อทำความเข้าใจความหมายของข้อความหรือประโยคนั้น ๆ

อาจกล่าวได้ว่า การสอนภาษาโดยอิงบริบท นอกจากจะช่วยแก้ปัญหาข้อบกพร่องด้านภาษาของผู้เรียนที่เป็นสาเหตุของการแปลผิดความหมายได้อย่างตรงจุดแล้ว ยังเป็นการฝึกการใช้หลักการแปลด้านการวิเคราะห์บริบทและการใช้ตรรกะในการทำความเข้าใจความหมาย และนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานแปลได้จริงอีกด้วย

2. แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านหลักการแปล

เนื่องจากปัญหาด้านหลักการแปลเป็นสาเหตุสำคัญอันดับแรกของการแปลผิดความหมาย ผู้สอนในหลักสูตรการแปลจึงมีหน้าที่สร้างสมรรถนะด้าน “หลักการแปล” ที่ถูกต้องกับผู้เรียน Gile (1992) ให้ข้อแนะนำด้านการสอนแปลจากข้อผิดพลาดในงานแปลของนักศึกษาไว้ว่า หัวใจสำคัญของหลักสูตรการแปลคือการสอนหลักและวิธีการแปลเพื่อให้ผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ในการแปลข้อเขียนต่างๆ หากผู้สอนพบข้อผิดพลาดซึ่งเกิดจากความบกพร่องด้านหลักและวิธีการแปล จะต้องชี้ให้ผู้เรียนเห็นและอธิบายหลักการซ้ำ ๆ อยู่เป็นนิจ ดังนั้น การสอนกระบวนการวิชาด้านการ

แปลจึงไม่ใช่การหาต้นฉบับมาให้นักศึกษาแปล จากนั้น นำงานแปลของนักศึกษามาชี้ว่ามีข้อผิดพลาด ก่อนจะ “เฉลย” บทแปลที่ถูกต้อง หรือนำเสนอบทแปลของผู้สอนนั่นเอง เพราะการสอนในลักษณะนี้จะทำให้ผู้เรียนสับสน จับหลักการไม่ได้ ผู้สอนกระบวนวิชาแปลจะต้องให้เครื่องมือที่นักศึกษาจะนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานแปลได้ ตลอดจนแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการแปลได้อีกด้วย เครื่องมือในการทำงานแปลก็คือ ทศนคติและกระบวนกรทำความเข้าใจและถ่ายทอดความหมาย ที่ถูกต้อง หรือ หลักการแปล นั่นเอง

1. กระบวนวิชาทฤษฎีการแปล

หลักสูตรแปลไม่ควรบรรจุกระบวนวิชาทฤษฎีการแปลไว้เพียงเพื่อให้เกิดความรู้สึกว่าหลักสูตรมีความน่าเชื่อถือทางวิชาการ โดยมุ่งบรรยายแนวคิดหรือปรัชญาของนักทฤษฎีการแปลหลากหลายสำนัก แต่ไม่มีการประยุกต์ใช้ทฤษฎีเหล่านั้นในการปฏิบัติจริง กระบวนวิชาทฤษฎีการแปลจะต้องให้หลักวิธีการแปลที่เป็นประโยชน์แก่นักศึกษาอย่างแท้จริง ทั้งนี้ ในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปล ภาษารัชมเศส-ไทย ใช้หลักหรือทฤษฎีการแปลแบบยึดความหมาย (Interpretive Theory of Translation) เพียงทฤษฎีเดียว เพราะการสอนทฤษฎีการแปลหลากหลายแนวจะทำให้ผู้เรียนเกิดคำถามว่าจะใช้ทฤษฎีใดในกรณีใด มีหลักเกณฑ์อย่างไร ในทางกลับกัน เมื่อผู้สอนต้องประเมินงานแปลของนักศึกษา จะใช้เกณฑ์หรือหลักการแปลใดในการตัดสินคุณภาพงานแปลหรือสมรรถนะของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการวัดผลเกิดความเที่ยงตรง

การสอนทฤษฎีการแปลจะต้องกระทำควบคู่ไปกับการให้ตัวอย่างหรือการฝึกปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในชั้นเรียนเสมอ เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจแนวคิดต่างๆ ตลอดจนกระบวนกรแปลซึ่งประกอบด้วยกรทำความเข้าใจและถ่ายทอดความหมายอย่างชัดเจน โดยมีผู้สอนเป็นพี่เลี้ยงคอยช่วยให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้หลักการแปลได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ การจัดการสอนกระบวนวิชาทฤษฎีควรทำคู่ขนานกับกระบวนวิชาปฏิบัติแปลในภาคการศึกษาเดียวกัน ผู้สอนกระบวนวิชาทฤษฎีการแปลกับผู้สอนวิชาปฏิบัติแปลควรทำงาน

ร่วมกันอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ทฤษฎีและการปฏิบัติมุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์สูงสุดเมื่อทฤษฎีหรือหลักการแปลสามารถนำไปใช้ในการทำงานได้จริงในการปฏิบัติ ในทางกลับกัน เมื่อลงมือปฏิบัติ นักศึกษาก็จะเข้าใจหลักการแปลได้อย่างถ่องแท้ และนำหลักการแปลนั้นไปประยุกต์ใช้ในการทำงานแปลชิ้นอื่นๆ และใช้อธิบายการตัดสินใจแก้ไขปัญหิต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกระบวนกรทำความเข้าใจและถ่ายทอดความหมายได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ

2. กระบวนวิชาปฏิบัติแปล

ผู้สอนกระบวนวิชาปฏิบัติแปลทุกกระบวนวิชาต้องฝึกฝนให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้กระบวนกรทำความเข้าใจและการถ่ายทอดความหมาย การสอนปฏิบัติแปลจึงไม่ใช่การอธิบายคำศัพท์-สำนวนและโครงสร้างของภาษาต้นฉบับให้นักศึกษาเข้าใจและลงมือแปล แต่เป็นการสอนให้นักศึกษาพยายามทำความเข้าใจความหมายในวาทกรรมนั้นๆ ด้วยการค้นคว้าเพื่อเติมเต็มข้อมูลที่ขาดไปจากคลังความรู้ของตน รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลภาษาข้อมูลภายนอกและภายในบริบท และหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลต่างๆ หรือที่ Kostopoulou (2007) เรียกว่า “ความเกี่ยวเนื่องของตัวบท” (text coherence) ตัวบทที่จะใช้เป็นแบบฝึกหัดแปลจึงไม่ควรเป็นข้อเขียนที่สั้นเพียง 1-2 ประโยค เพราะทำให้นักศึกษาขาดการฝึกทักษะการวิเคราะห์บริบทความหมายและการใช้ตรรกะและจำกัดความคิดอยู่แค่ประโยคที่กำลังแปลเท่านั้น เมื่อถึงขั้นตอนการถ่ายทอดความหมาย ผู้สอนจะต้องชี้แนะให้ผู้เรียนแยกแยะได้ด้วยตนเองว่าบทแปลของตนอยู่ในกรอบของความหมายหรือไม่ เพราะเหตุใด และต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร จริงอยู่ แม้บทแปลของนักศึกษาจะบกพร่อง เพราะมีข้อผิดพลาดด้านความหมายสืบเนื่องจากจุดอ่อนด้านภาษา แต่ผู้สอนแปลไม่ควรมุ่งเน้นไปที่การอธิบายข้อผิดพลาดด้านภาษา แต่ควรเน้นการประยุกต์ใช้ทฤษฎีหรือหลักการแปลและการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนกรแปลอย่างถูกต้องมากกว่า ผู้วิจัยจึงเห็นด้วยกับ Brunette (1998) ซึ่งมองว่าการอธิบายข้อผิดพลาดจากปัญหาด้านภาษาจะทำให้ชั้นเรียนการแปลกลายเป็นชั้นเรียน

ภาษาศาสตร์ เนื่องจากทั้งผู้สอนและผู้เรียนมุ่งเน้นเรื่อง การวิเคราะห์ภาษาด้วยการตัดแบ่งต้นฉบับเป็นหน่วย ภาษา (คำ วลี หรือประโยค) เล็กๆ โดยไม่สนใจตัวบท หรือวาทกรรมซึ่งประกอบด้วยประเด็นความหมายที่มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ทั้งๆ ที่การสอนปฏิบัติแปล ควรให้ความสำคัญกับ “หลักการแปล” อันเป็นหัวใจ สำคัญของการเรียนการสอนแปลเพื่อให้ผู้เรียน สร้างสรรค์งานแปลที่มีคุณภาพปราศจากข้อผิดพลาดได้

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านคลังความรู้

แม้ปัญหาด้านคลังความรู้จะไม่ใชสาเหตุ สำคัญของข้อผิดพลาดด้านความหมายในงานแปลที่ ผู้วิจัยศึกษา แต่หลักสูตรแปลก็ควรบรรจุกระบวนการที่ สร้างทักษะการแสวงหาความรู้แก่นักศึกษา ไม่ว่าจะ เป็นความรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรมฝรั่งเศสหรือความรู้ เฉพาะด้าน ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาหลีกเลี่ยงความเข้าใจ ต้นฉบับผิดพลาดได้ ทั้งนี้ผู้สอนอาจไม่จำเป็นต้องสอน “ความรู้” นั้นตรงๆ แต่ควรตั้งประเด็นความรู้ที่น่าสนใจ หรือน่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่จะต้องแปลเอกสาร ต้นฉบับทั่วไปหรือเฉพาะด้านที่เขียนเป็นภาษาฝรั่งเศส และมอบหมายให้ผู้เรียนไปค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ มานำเสนอในชั้นเรียนเพื่อแบ่งปันระหว่างผู้เรียนและผู้ สอน แต่ที่สำคัญยิ่งกว่านั้น ผู้สอนกระบวนการด้าน ความรู้ควรฝึกฝนให้ผู้เรียนมีนิสัยสนใจใฝ่รู้ สงสัยและ ตั้งคำถามตนเองอยู่เสมอว่าสิ่งที่ตนรู้นั้นลึกซึ้งหรือ ถูกต้องหรือไม่อย่างไร และมีความกระตือรือร้นที่จะหา คำตอบหรือหาข้อมูลเพิ่มเติมจนมั่นใจว่าเข้าใจประเด็น นั้นๆ อย่างชัดเจน ตลอดจนมีวิธีหรือช่องทางที่ หลากหลายในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล และลบทัศนคติที่ ผิดพลาดของ “นักเรียน” ที่มักพูดติดปากว่า “ไม่รู้ว่าจะ หาข้อมูลที่ไหน” หรือ “หาแล้วแต่ไม่พบ” ด้วยเหตุที่งาน หลักของผู้ที่มีอาชีพเป็นนักแปลคือการค้นคว้า เนื่องจากนักแปลไม่อาจคาดเดาล่วงหน้าได้เลยว่าจะ ได้รับมอบหมายงานแปลเรื่องใด หรือแม้แต่งานที่ตน เลือกที่จะแปลเอง ก็เป็นไปได้ว่าอาจไม่เข้าใจทุกบททุก ตอนอย่างกระจ่าง การค้นคว้าจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยง ไม่ได้ในการเป็นนักแปล

ผลการศึกษาค้นคว้าด้านความหมายใน งานแปลของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยยืนยัน

อย่างชัดเจนว่า ผู้เรียนในหลักสูตรฯ ยังคงมีข้อบกพร่อง ทางสมรรถนะด้านความรู้ภาษาฝรั่งเศสและด้าน หลักการแปลบางประเด็น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะต้องทบทวนการจัดการเรียน การสอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เกี่ยวข้อง เพื่อ ปิดช่องโหว่ซึ่งก่อให้เกิดข้อผิดพลาดในกระบวนการทำ ความเข้าใจและการถ่ายทอดความหมายในงานแปล ของนักศึกษา

ในการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ภาษา ฝรั่งเศสซึ่งส่งผลต่อความเข้าใจความหมาย การเรียน การสอนกระบวนการวิชาด้านภาษาจะต้องสอดแทรก กระบวนการทำงานแปล กล่าวคือ การทำความเข้าใจ ความหมายใน “วาทกรรม” หรือตัวบทที่ใช้ในการสื่อสาร จริงและสมบูรณ์ การใช้ตรรกะเชื่อมโยงข้อมูลภาษาเข้า กับข้อมูลนอกเหนือภาษาซึ่งอยู่ในรูปของความรู้ความ เข้าใจสืบเนื่องจากการวิเคราะห์บริบทความหมายใน เรื่องที่กำลังแปล หรือจากคลังความรู้ที่ผู้แปลสั่งสมมา ตลอดชีวิต กระบวนการดังกล่าวจะช่วยให้ความหมาย ในวาทกรรมปรากฏชัดเจนและลดข้อผิดพลาดที่เกิดจาก ความเข้าใจผิดด้านภาษาลงได้บางส่วน

นอกจากนี้ เนื่องจากหลักการแปลเป็นปัจจัย สำคัญที่จะช่วยแก้ปัญหาด้านสมรรถนะด้านภาษาตั้งได้ กล่าวไปแล้ว การสอนหลักการแปลจึงมีความสำคัญ อย่างยิ่ง การสอนหลักการแปลจะต้องสอนทฤษฎีควบคู่ ไปกับการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้กระบวนการทั้งสองนี้เติมเต็ม ซึ่งกันและกัน ทฤษฎีสามารถนำไปใช้ในการทำงาน และการแก้ปัญหาก็ทำได้จริง ในทางกลับกัน การ ฝึกปฏิบัติก็จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจทฤษฎีได้อย่างถูกต้อง และลึกซึ้งยิ่งขึ้น และช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจได้ว่า งาน แปลของตนอยู่ในกรอบหรือนอกกรอบของการถ่ายทอด “ความหมาย” ซึ่งจะต้องเท่าเทียมกับต้นฉบับ

ผู้วิจัยเชื่อว่าผลการวิเคราะห์สาเหตุของ ข้อผิดพลาดด้านความหมายในงานแปลของนักศึกษา หลั ก สุ ต ร ศี ล ป ศ า ส ต ร มหาวชิราวุธ สาขาวิชาการ แปลภาษาฝรั่งเศส-ไทย จะช่วยให้ผู้สอนแปลรับทราบ ปัญหาของผู้เรียนในหลักสูตรและนำผลการวิจัยไป พิจารณาจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการแปลเพื่อ แก้ไขข้อบกพร่องด้านสมรรถนะของ นักศึกษาของ

หลักสูตร และสามารถนำไปต่อยอดเป็นงานวิจัยเพื่อ
ค้นหารูปแบบการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการ
แปลที่เป็นรูปธรรม ไม่ว่าจะเป็นเอกสารหลักสูตร ตำรา
และแบบฝึกหัดการแปล รวมถึงคู่มือการสอนการแปล
ตามแนวทางของทฤษฎีการแปลแบบยึดความหมาย

เอกสารอ้างอิง

- ดวงตา สุพล. 2545. ทฤษฎีและกลวิธีการแปล (พิมพ์
ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชา
ภาษาตะวันตก สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส. 2555.
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา-
การแปลภาษาฝรั่งเศส-ไทย (หลักสูตรปรับปรุง
พ.ศ. 2555). กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- วรนาถ วิมลเฉลา. 2539. คู่มือสอนแปล (พิมพ์ครั้งที่ 7).
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิทธา พินิจภูวดล. 2535. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ
การแปล. วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศส
แห่งประเทศไทย ฉบับพิเศษ: การแปล,
15(2-3) : 45-76.
- สุพรรณิ ปิ่นมณี. 2552. การแปลขั้นสูง (พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณิ ปิ่นมณี. 2555. แปลผิด → แปลถูก: คัมภีร์การ
แปลยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Ballard, M. 1998. Les « mauvaises lectures » :
Étude du processus de compréhension. In
J. Delisle and H. Lee-Jahnke (Eds).
Enseignement de la traduction et traduction
dans l'enseignement. (pp. 27-47). Ottawa :
Les Presses de l'Université d'Ottawa.

- Blondy-Mauchand, G. 2005. L'évaluation : Une
composante dynamique de l'enseignement
de la traduction. In F. Israël and M.
Lederer (Eds). La théorie interprétative de
la traduction Tome III : De la formation à
la pratique professionnelle. (pp. 103-113).
Paris : Minard Lettres Modernes.
- Brunette, L. 1998. La correction des traductions
pédagogiques. In J. Delisle and H. Lee-
Jahnke (Eds). Enseignement de la
traduction et traduction dans l'enseignement.
(pp. 135-140). Ottawa : Les Presses de
l'Université d'Ottawa.
- Dancette, J. 1989. La faute de sens en traduction.
[Online]. TTR : traduction, terminologie,
rédaction, 2(2) : 83-102.
- Delisle, J. 1993. La traduction raisonnée. Ottawa :
Les Presses de l'Université d'Ottawa.
- Dussart, A. 2005. Faux sens, contresens, non-sens
... un faux débat ? [Online]. Meta :
Journal des traducteurs, 50(1) : 107-119.
- Gile, D. 1992. Les fautes de traduction : Une
analyse pédagogique. [Online]. Meta :
Journal des traducteurs, 37(2) : 251-262.
- Kostopoulou, G. 2007. The role of coherence in
text approaching and comprehension:
Applications in translation didactics [Online].
Meta: Translators' Journal, 52(1) : 146-155.
- Lederer, M. 1994. La traduction aujourd'hui. Paris :
Hachette.

การใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถ ในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติก

THE RESULT OF USING CARTOON ANIMATION LESSON IN PRACTICING CULINARY ABILITY FOR AUTISTIC CHILDREN

นำเพชร เทชะบำรุง¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยกึ่งทดลองรูปแบบ (quasi experimental design) โดยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว ซึ่งเป็นเด็กออทิสติกทั้งหมดของ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากกลุ่มประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติก ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติกที่ผ่านการประเมินและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติกก่อนและหลังการใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติก ซึ่งได้แบ่งเนื้อหาการเรียนออกเป็น 3 เรื่อง คือ เรื่องที่ 1 การหุงข้าว เรื่องที่ 2 การทอดไข่เจียว และเรื่องที่ 3 การทำแกงจืด แบบประเมินความสามารถทางการเรียน จำนวน 3 เรื่อง ทั้งหมด 30 ข้อ ตามบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติกที่มีค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน 0.62 โดยใช้สูตร KR - 20 และแบบประเมินคุณภาพสื่อ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยเก็บรวบรวมข้อมูลกับเด็กออทิสติกระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) จำนวน 12 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 ผลการวิจัยพบว่า บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติก ที่สร้าง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก โดยมีค่าประสิทธิภาพที่ผ่านการประเมินและมีประสิทธิภาพ 82.50/ 85.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และเด็กออทิสติกมีคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชัน มีค่าเฉลี่ย 12.92 คะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.39 คะแนนค่าเฉลี่ยหลังใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชัน มีค่าเฉลี่ย 23.50 คะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.18 ซึ่งแสดงว่าเด็กออทิสติกมีคะแนนความสามารถในการประกอบอาหารหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเมื่อเรียนด้วยบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชัน

คำสำคัญ : การ์ตูนแอนิเมชัน การประกอบอาหาร เด็กออทิสติก

¹ อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ABSTRACT

In the course of this quasi-experimental design research investigation carried out at Ramkhamhaeng University Demonstration School (RUDS), the researcher conducted an experiment with a group of students, all of whom were autistic. The research instruments used by the researcher in carrying out this inquiry were tripartite. They consisted, first, of cartoon lessons to be used in training these autistic students in cooking skills. Which aims to create a cartoon animation tutorials for training in cooking abilities of autism children through Efficiency according to criteria of 80/80, and comparison ability to cook of autism children before and after using animatad tutorials for training in cooking of autism children. The cartoons pertained to three cooking topics: (1) rice cooking; (2) omelette making; and (3) soup preparation. The second research instrument was a 30-item form used to evaluate the learning achievement of these students vis-à-vis the three cooking topics. Applying the Kuder - Richard Formula 20 (KR-20), the researcher determined that the reliability level of the form was couched at 0.62. The third research instrument was a form for evaluating the quality of the media - cartoons - utilized in the experiment.

The researcher collected data from the experimental performance of twelve autistic children. These RUDS children were enrolled at the levels of Prathom Sueksa 4 to 6 in the second semester of the academic year 2014. Findings showed that the aforementioned cartoon lessons displayed a mean score at the very good level of 4.58. In respect to satisfying the set efficiency standard of 80/80, it was determined that the lessons surpassed the set criterion at the level of 82.50/85.92. Furthermore, prior to being instructed by the cartoon lessons, these autistic children exhibited an achievement score mean of 12.92 concomitant with a standard deviation of 2.39. The post-experiment achievement score showed a mean of 23.50 in association with a standard deviation of 3.18. This means that the autistic students under study displayed scores on achievement in cooling skills at a higher level upon the completion of the study.

Keywords : autistic, cartoon animation, cooking skills

บทนำ

การจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการนั้นต้องจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นและความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้ที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทจะมีความสามารถและข้อจำกัดทางการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องมีการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัย และเติมตามศักยภาพของเอกัตบุคคลให้มีความสามารถและทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ในสังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้และที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้

สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นอย่างแท้จริง เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมโลกอย่างสันติสุขบนพื้นฐานของสิทธิในขั้นพื้นฐานของความเป็นคนไทยเพื่อการปฏิรูปการศึกษาที่มีแนวทาง ในการพัฒนาเด็กให้เป็นคนดี คนเก่งมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การสอนควรดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผูกทักษะ กระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้

จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียน การสอน โดยผสมผสานความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้ สดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อ ร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สุวิทย์ และอรทัย, 2545)

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) มีการจัดการศึกษาที่เน้นรูปแบบใน การพัฒนาศักยภาพของเอกัตบุคคลให้มีความสามารถ และทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยการ พัฒนาศักยภาพของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่ เข้ามาเรียนร่วมในโรงเรียน รวมทั้งเด็กออทิสติกก็เป็น กลุ่มหนึ่งที่ได้รับการพัฒนาในโรงเรียนเช่นกัน ซึ่งทาง โรงเรียนได้มีการพัฒนาศักยภาพให้สามารถช่วยเหลือ ตนเอง ด้านทักษะการเรียนรู้ ซึ่งสามารถเรียนร่วมได้เต็ม ความสามารถของบุคคล มีการพัฒนาทักษะด้านการ สื่อสาร ด้านภาวะอารมณ์และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ให้เกิดขึ้นและสิ่งสำคัญยิ่งกว่านั้นคือเด็กออทิสติก กลุ่มที่ผู้วิจัยศึกษาเป็นเด็กพิเศษกลุ่มหนึ่งจะมีปัญหา ทางด้านอารมณ์พฤติกรรมและสังคม ชอบแยกตัวลำพัง ในโลกของตนเอง ไม่ให้ความสนใจในสิ่งแวดล้อมรอบตัว และสามารถเรียนรู้ได้แต่ค่อนข้างช้า ซึ่งจะต้องได้รับการช่วยเหลือหรือการดูแลอย่างใกล้ชิด ในการทำกิจกรรม เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ การปฏิบัติงานออกแบบผลงาน การทำงานที่เป็นขั้นตอน การดำรงชีวิตประจำวันที่เน้น การพึ่งพาตนเอง เทคนิคการเรียนการสอนจึงมีความสำคัญที่จะช่วยพัฒนาและแก้ไขปัญหาให้ดีขึ้น ซึ่งเทคนิคการสอนแบบเน้นการปฏิบัติ (laboratory) คือการสอนที่ให้ผู้เรียนกระทำกิจกรรมการเรียนภายใต้ การแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด โดยทำการทดลอง ปฏิบัติฝึกการใช้ทฤษฎีโดยผ่านการสังเกตภายใต้สภาพ ที่ควบคุมไว้ (บุญชม, 2541) และการฝึกทักษะการเรียนรู้

ตามรูปแบบการสอน (Task Analysis) เป็นอีกวิธีการสอน อย่างหนึ่งที่แบ่งเนื้อหาที่จะเรียนออกเป็นส่วน ๆ โดย เรียนรู้จากสิ่งที่ยาก ๆ ไม่สลับซับซ้อนก่อนแล้วก็เรียนรู้ สิ่งที่ยากขึ้นเช่นเรียนจากทฤษฎี การสาธิต การลงมือ ปฏิบัติ และสุดท้ายเป็นการให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติและรับ ข้อมูลย้อนกลับ (ชาญชัย, 2535) และสิ่งที่จะทำให้เด็ก ออทิสติกเกิดความสนใจใฝ่เรียนรู้ คือการเรียนรู้จากสื่อ แบบผสมที่เป็นภาพเคลื่อนไหว และมีการบรรยายอย่างสั้น ๆ ทีละขั้นตอนโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย การ์ตูนแอนิเมชัน ถือเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่ได้รับคามนิยมจากผู้รับสาร ทุกเพศทุกวัยโดยเฉพาะจากผู้รับสารที่เป็นเด็กและ เยาวชน จะสังเกตจากสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ หนังสือ สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ บางครั้งก็มีการเปลี่ยนตัวการ์ตูนให้ เป็นสินค้าในรูปแบบผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น แปรงสีฟัน ตุ๊กตา ฯลฯ การ์ตูนจึงได้แทรกซึมเข้าสู่ชีวิตประจำวัน ของเด็ก ๆ จนกลายเป็นเรื่องปกติเพราะการ์ตูน นอกจากจะให้ความบันเทิงแล้วยังสอดแทรกเรื่องราว และคุณธรรมไว้ในตัว มีเนื้อหาที่สนุกสนาน รวมทั้งมี ภาพประกอบที่สวยงาม การ์ตูนแอนิเมชันเป็นสื่อที่มี ความใกล้ชิดกับเด็กเป็นอย่างมาก (ศิริลักษณ์, 2555) การประกอบอาหารเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอน ซึ่งสามารถส่งเสริมพัฒนาด้านต่าง ๆ ของเด็กออทิสติก เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข สนุกสนาน ได้เรียนรู้ ผ่านของจริงและผ่านสื่อรูปแบบต่าง ๆ แสดงถึง การทำงานอย่างมีขั้นตอน (เจริญขวัญ, 2552) การ ประกอบอาหารถือเป็นสิ่งจำเป็นที่เด็กออทิสติกต้อง เรียนรู้เพื่อที่จะสามารถช่วยเหลือตนเองและแบ่งเบา ภาระของผู้ดูแลเป็นการประหยัดรายจ่ายของครอบครัว เนื้อหาสาระนี้จะเน้นด้านปฏิบัติเพื่อฝึกทักษะให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะ ศึกษาถึงการใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึก ความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติก ทั้งนี้เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนและพัฒนาความสามารถใน การประกอบอาหารสำหรับเด็กออทิสติก ให้สามารถ เรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยการเรียนรู้ซ้ำเพื่อทบทวนหรือ เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ และผู้สอนสามารถนำมา ประกอบการสอนเสริมนอกเวลา เป็นสื่อประกอบ

การเรียนการสอน โดยนำสื่อการ์ตูนแอนิเมชันมาใช้ในการสอนจะช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจเข้าใจเนื้อหา ได้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ไม่เบื่อหน่าย และช่วยให้ได้เรียนรู้จากสื่อที่ผู้วิจัยได้จัดทำเพื่อพัฒนาเด็กออทิสติก ให้ได้ทั้งความรู้เรื่องการประกอบอาหาร ควบคู่ไปกับการปฏิบัติ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงสู่ประสบการณ์จริงนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันพร้อมทั้งเป็นการฝึกการช่วยเหลือตนเอง และยังเป็นการทำให้เด็กออทิสติกรู้จักการทำงานด้วยตนเอง จากการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติกที่ผ่านการประเมินและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้คะแนนความสามารถในการประกอบอาหารหลังการใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันได้ดีมากขึ้น ทั้งนี้เมื่อเด็กออทิสติกจะได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาผ่านการทำกิจกรรมโดยเน้นการปฏิบัติ รวมทั้งการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ จนถึงเป็นแนวทางเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพในการสร้างรายได้ลำดับต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยรูปแบบวิจัยกึ่งทดลอง (quasi experimental design) มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติกที่ผ่านการประเมินและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการประกอบอาหารก่อนและหลังการใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ เด็กออทิสติกระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 12 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้ เป็นเด็กออทิสติกระดับปานกลาง สามารถเรียนรู้ได้ ช่วยเหลือตนเองได้ มีความเข้าใจในการสื่อความหมาย หรือสามารถแสดงภาษาพูดในการสื่อสารต่าง ๆ ได้โดยการเลียนแบบและสามารถทำตามคำสั่งง่าย ๆ ได้ มีสมาธิและสามารถควบคุมตัวเอง

ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างน้อย 30-50 นาที ได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองในการเข้าร่วมการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย ดังนี้

1. บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติก ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 เรื่อง คือ เรื่องที่ 1 การหุงข้าว เรื่องที่ 2 การทอดไข่เจียว และเรื่องที่ 3 การทำแกงจืด ในการสร้างสื่อชุดฝึกประสบการณ์ที่เน้นการวิเคราะห์งานโดยการใช้การ์ตูนแอนิเมชันที่มีผลต่อทักษะการประกอบอาหารของเด็กออทิสติก ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร ตำรา และดำเนินการสร้างเครื่องมือ รวบรวมและเรียบเรียงเนื้อหาตามลำดับให้ถูกต้องและให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทำการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและนำมาแก้ไข แต่งเนื้อเรื่องของการ์ตูนแอนิเมชัน และนำบทที่สำเร็จแล้วปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและเทคนิคปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ ซึ่งมีวิธีการดำเนินการ ออกแบบตัวละครและฉากในการ์ตูนแอนิเมชัน โปรแกรมที่ใช้ในการออกแบบคือ Adode illustrator และโปรแกรม Adode Photoshop ตามบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติก ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 3 เรื่อง คือ เรื่องที่ 1 การหุงข้าว เรื่องที่ 2 การทอดไข่เจียว และเรื่องที่ 3 การทำแกงจืด มีการแทรกสร้างเสียงบรรยาย จะต้องบันทึกเสียงบรรยายที่กำหนดไว้ จากการเขียนบท (script) ซึ่งผู้เล่าจะต้องศึกษาจุดประสงค์ของเรื่องทำความเข้าใจในขั้นตอนโดยจะต้องใช้เสียงและภาษาที่เข้าใจง่าย ถูกหลักไวยากรณ์ บทสนทนาอาจใช้คำที่เด็กคุ้นเคย จะช่วยให้การเล่ามีประสิทธิภาพและมีความหมายตรงจุดประสงค์มากขึ้น นำฉาก เสียง และตัวละครที่ออกแบบ นำมาสร้างการ์ตูนแอนิเมชันที่มีการเคลื่อนไหวในโปรแกรม Flash ตามบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกทักษะการประกอบอาหารของเด็กออทิสติก โดยการใช้การ์ตูนแอนิเมชัน 3 เรื่อง จัดทำ title ที่เป็นข้อความคำอธิบาย (insert title) ในการนำเสนอมีสีของฉากหลังที่ตัดกับสีของตัวอักษรและมีขนาดใหญ่มี

ความชัดเจนเพื่อให้เด็กถือคติอ่านได้ง่าย การกำหนดดนตรีประกอบให้มีจังหวะเร็วเพื่อกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของเด็กถือคติ ในการเสนอภาพจะต้องมีการ Pan ภาพเพื่อนำเสนอภาพอุปกรณ์การทำอาหารเพื่อให้เด็กถือคติได้ทบทวนอีกครั้งรวมถึงการนำเสนอมุมมองภาพที่เป็นจุดเด่นสำคัญได้มีการ Close-Up หรือ Zoom In และกำหนดให้มีการ Replay ขั้นตอนในการปฏิบัติที่สำคัญเพื่อให้เด็กถือคติได้ทบทวนซ้ำ การเชื่อมโยงเนื้อหาเรื่องราวได้ใช้เทคนิคการทำภาพจางซ้อน (dissolve to) หรือตัดภาพ (cut) เพื่อช่วยกระตุ้นและดึงดูดความสนใจเพราะเด็กถือคติจะมีภาวะของสมาธิสั้นมักจะไม่จดจ่อกับสิ่งเดิมนานเท่าที่ควรจึงจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนรูปแบบในการนำเสนอที่ไม่ซ้ำของเดิม จากนั้นนำบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กถือคติ 3 เรื่อง ที่อยู่ในรูปแบบวีดิทัศน์ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจว่าถูกต้องและเหมาะสมในด้านเนื้อหาและการออกแบบสื่อการ์ตูนแอนิเมชัน โดยผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบด้านสื่อ 5 คน แล้วนำมาปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในการนำบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กถือคติ ที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบหาประสิทธิภาพซึ่งมีวิธีการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนทดลอง ครั้งที่ 1 แบบหนึ่งต่อหนึ่ง (one-by-one testing) ผู้วิจัยทำการทดลองกับเด็กถือคติซึ่งสามารถเรียนได้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน โดยให้นักเรียนเรียนจากบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กถือคติ แล้วทำแบบฝึกหัดหลังการสอนแต่ละตอน เมื่อเรียนจบให้นักเรียนทำแบบประเมินทักษะทางการเรียนด้วยบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กถือคติ 3 เรื่อง ในการทดลองครั้งนี้ได้ค่าประสิทธิภาพ 83.88/83.33 และจากการสังเกตพบว่าเด็กยังให้ความสนใจกับสิ่งเร้าภายนอกอยู่ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ รูปภาพ รวมทั้งบุคคลรอบข้าง รวมทั้งการเรียนรู้ในรูปแบบสื่อที่แปลกใหม่จากเดิม ซึ่งอาจทำให้นักเรียนใช้เวลาในการเรียนมากขึ้นจากที่กำหนด

ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับสภาพแวดล้อมและลดสิ่งเร้าโดยการเก็บสื่ออื่น ๆ ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องแล้วสร้างข้อตกลงกับเด็กในการเรียนอีกครั้ง

ขั้นตอนทดลอง ครั้งที่ 2 เป็นการทดลองแบบกลุ่มย่อย (small group testing) ผู้วิจัยทำการทดลองกับเด็กถือคติ ที่สามารถเรียนได้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 คน โดยให้นักเรียนเรียนจากบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กถือคติ แล้วทำแบบฝึกหัดหลังการสอนแต่ละตอน เมื่อเรียนจบให้นักเรียนทำแบบประเมินทักษะทางการเรียนด้วยบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกทักษะการประกอบอาหารของเด็กถือคติ 3 เรื่อง ในการทดลองครั้งนี้ได้ค่าประสิทธิภาพ 86.94/87.77 และจากการสังเกตพบว่าเมื่อมีจำนวนเด็กมากขึ้นก็จะให้ความสนใจกับจอภาพของบุคคลอื่นที่กำลังดูการ์ตูนแอนิเมชันพร้อม ๆ กันนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการจัดรูปแบบที่นั่งในการดูแบบเว้นที่ และสร้างข้อตกลงกับนักเรียนว่าจะต้องตั้งใจเรียนไม่ควรสนทนากัน

ขั้นตอนทดลอง ครั้งที่ 3 เป็นการทดลองแบบภาคสนาม (field testing) เป็นการทดลองกับเด็กถือคติที่สามารถเรียนได้ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน โดยให้นักเรียนเรียนจากบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กถือคติ แล้วทำแบบฝึกหัดหลังการสอนแต่ละตอน เมื่อเรียนจบให้นักเรียนทำแบบประเมินทักษะทางการเรียนด้วยบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กถือคติ 3 เรื่อง ในการทดลองครั้งนี้ได้ค่าประสิทธิภาพ 82.50/85.92 และจากการสังเกตพบว่าเมื่อผู้วิจัยได้กำหนดเงื่อนไขในการเรียนบอกขั้นตอนในการเรียนและการปฏิบัติในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างชัดเจนรวมทั้งการจัดเตรียมสถานที่ในการเรียนให้เหมาะสม ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้จากบทเรียนได้ดีขึ้น

2. แบบประเมินความสามารถทางการเรียน

2.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนศึกษาฐานจากหน่วยงานที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ แบบประเมินความสามารถ

ทางการเรียน เกี่ยวกับการเรียนรู้อุปกรณ์เครื่องครัว การเรียนรู้เรื่องเครื่องปรุง การเรียนรู้วิธีการทำ ตาม บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการ ประกอบอาหารของเด็กออทิสติก

2.2 สร้างแบบประเมินความสามารถในการ ประกอบอาหารของเด็กออทิสติก จำนวน 3 เรื่อง 30 ข้อ ซึ่งได้ออกแบบทดสอบฝึกความสามารถ มีเกณฑ์คือให้ 1 คะแนน ถ้าทำถูก และให้ 0 คะแนน ถ้าทำผิด และ สร้างให้สอดคล้องกับเนื้อหาเรื่องการประกอบอาหารทั้ง 3 เรื่อง คือ เรื่องที่ 1 การหุงข้าว เรื่องที่ 2 การทอดไข่เจียว และเรื่องที่ 3 การทำแกงจืด โดยสร้างให้สอดคล้องกับ แต่ละรายการอาหารเพื่อใช้ในการประเมินความสามารถ ของกลุ่มเป้าหมายก่อนและหลังการทดลองใช้เพื่อฝึก ทักษะด้วยบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถ ในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติก

2.3 นำแบบประเมินความสามารถในการ ประกอบอาหารของเด็กออทิสติก จำนวน 3 เรื่อง ไปให้ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องว่า สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมหรือไม่

2.4 นำแบบประเมินที่ได้รับการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญมาหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบ กับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC) แล้วคัดเลือกข้อที่มี ค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จำนวน 3 ชุด จำนวน 30 ข้อ ซึ่งครอบคลุมทักษะกระบวนการประกอบอาหารทั้ง 3 เรื่อง

2.5 หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบ ประเมินทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 (Kuder-Richardson Method) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.62

3. แบบประเมินคุณภาพสื่อ

3.1 ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินคุณภาพ บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกทักษะการประกอบ อาหารของเด็กออทิสติก เป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้าง ขึ้นเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการนำเสนอ คุณภาพของภาพคุณภาพเสียงและความเหมาะสมของ เทคนิคการผลิต โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพดีมาก
- 4 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพดี
- 3 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพพอใช้
- 2 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพต้องปรับปรุง
- 1 คะแนน หมายถึง มีคุณภาพใช้ไม่ได้

เกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนน มีดังนี้
ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีคุณภาพดีมาก
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีคุณภาพดี
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีคุณภาพพอใช้
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีคุณภาพต้องปรับปรุง
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีคุณภาพใช้ไม่ได้

เกณฑ์ในการยอมรับว่าบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชัน เพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็ก ออทิสติก มีคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดให้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป จึงจะยอมรับว่ามีคุณภาพดีและสามารถใช้ในการทดลองได้แล้วนำแบบประเมินบทเรียนการ์ตูน แอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหาร ของเด็กออทิสติก ที่สร้างขึ้นไปให้กับผู้เชี่ยวชาญ ประเมินคุณภาพ จำนวน 5 คน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลำดับขั้นการดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูล ของกลุ่มตัวอย่างเป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. เตรียมสถานที่ จัดเตรียมอุปกรณ์จะต้องใช้ในการทดลอง เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือโทรทัศน์ และสถานที่ให้เหมาะสม
2. เตรียมความพร้อมของนักเรียน และมีการอธิบายถึงสิ่งที่จะต้องปฏิบัติ ทั้งนี้ครูจะต้องมีการเตรียมความพร้อมด้านสมาธิและพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาทดลอง
3. การประเมินทักษะก่อนเรียนด้วยบทเรียน การ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบ อาหารของเด็กออทิสติก

4. เรียนด้วยบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติก

ชมการ์ตูนแอนิเมชัน เรื่องที่ 1 การหุงข้าว แล้วทำแบบทดสอบระหว่างเรียน จำนวน 10 ข้อ

ชมการ์ตูนแอนิเมชัน เรื่องที่ 2 การทอดไข่เจียว แล้วทำแบบทดสอบระหว่างเรียน จำนวน 10 ข้อ

ชมการ์ตูนแอนิเมชัน เรื่องที่ 3 การทำแกงจืด แล้วทำแบบทดสอบระหว่างเรียน จำนวน 10 ข้อ

ทั้งนี้นักเรียนสามารถเลือกเรียนเนื้อหาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในบทเรียนและหลังจากการทดลองนักเรียนต้องผ่านเกณฑ์การทำแบบทดสอบระหว่างเรียนของแต่ละเนื้อหาที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 ขึ้นไป จึงจะสามารถเรียนเนื้อหาอื่น ๆ ได้ หากนักเรียนมีผลการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนของแต่ละเนื้อหาต่ำกว่าร้อยละ 80 นักเรียนต้องเรียนเนื้อหาเดิม และทำการทดสอบระหว่างเรียนอีกครั้ง

5. ประเมินทักษะการประกอบอาหารทั้ง 3 เรื่อง หลังการเรียนด้วยบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติก

จำนวน 30 ข้อ ด้วยวิธีการปฏิบัติตามแบบประเมินการประกอบอาหาร (ระยะเวลา 50 นาที : 1 คาบเรียน)

6. สรุปผลการจัดการเรียนรู้ จากการใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติก

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติก ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ ผลการประเมินคุณภาพ บทเรียนการ์ตูน แอนิเมชันโดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันที่ผ่านการประเมินและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติก ก่อนและหลังการใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชัน

ตารางที่ 1 ผลการประเมินคุณภาพบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชัน โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านเนื้อหา				
1.	ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการเรียน	5.00	1.00	ดีมาก
2.	ความเหมาะสมในการลำดับเนื้อหาตามขั้นตอน	4.66	0.57	ดีมาก
3.	ความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.66	0.57	ดีมาก
4.	ความถูกต้องของเนื้อหา	4.66	0.57	ดีมาก
5.	ความถูกต้องของการใช้ภาษา	4.66	0.57	ดีมาก
6.	ความสอดคล้องระหว่างรูปภาพกับเนื้อหา	4.66	0.57	ดีมาก
7.	ความชัดเจนในการอธิบายเนื้อหา	4.33	0.57	ดี
	รวม	4.66	0.21	ดีมาก
ด้านคุณภาพของภาพ				
1.	ความถูกต้องของรูปภาพ	4.66	0.13	ดีมาก
2.	ความเหมาะสมของภาพประกอบ	4.33	0.19	ดี
3.	ความชัดเจนของรูปภาพ	4.33	0.21	ดี
4.	ความชัดเจนของตัวอักษรกราฟิก	4.66	0.20	ดีมาก
5.	ความต่อเนื่องของภาพและตัวอักษร	4.33	0.18	ดี
6.	เวลาในการนำเสนอภาพ	4.66	0.14	ดีมาก
	รวม	4.50	0.03	ดี
ด้านคุณภาพเสียง				
1.	ความชัดเจนของเสียงบรรยาย	4.66	0.57	ดีมาก
2.	ความถูกต้องของภาษา	4.66	0.57	ดีมาก
3.	ความเหมาะสมของเสียงดนตรีประกอบ	4.66	0.57	ดีมาก
4.	ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและเสียงบรรยาย	4.33	0.57	ดีมาก
	รวม	4.58	0.00	ดีมาก
ด้านคุณภาพเทคนิคการนำเสนอ				
1.	เทคนิคการลำดับภาพ	4.66	0.57	ดีมาก
2.	เทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์ในการลำดับภาพ	4.33	0.57	ดี
3.	เทคนิคการเชื่อมโยง	4.33	0.57	ดีมาก
	รวม	4.55	0.00	ดีมาก
	รวมทั้ง 4 ด้าน	4.58	0.36	ดีมาก

จากตารางที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ประเมินบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันทั้ง 4 ด้านอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 คิดเป็นค่าเฉลี่ยรายด้านคือด้านเนื้อหาได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ด้าน

คุณภาพของภาพได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 อยู่ในเกณฑ์ดี ด้านคุณภาพเสียงได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 อยู่ในเกณฑ์ดีมาก และคุณภาพเทคนิคการนำเสนอได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก

ตารางที่ 2 ผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันที่ผ่านการประเมินและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

การหาประสิทธิภาพ	จำนวนนักเรียน	ระหว่างกระบวนการ E ₁		หลังกระบวนการ E ₂	
		คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
รายบุคคล	3	302	83.88	75	83.33
กลุ่มย่อย	6	626	86.94	158	87.77
ภาคสนาม	9	891	82.50	232	85.92

จากตารางที่ 2 พบว่า การหาประสิทธิภาพ บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันกับนักเรียนจำนวน 3 คน ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.88/83.33 กับนักเรียนจำนวน 6 คน ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 86.94/87.77 และนักเรียนจำนวน 9 คน ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 82.50/85.92

ตารางที่ 3 ผลคะแนนความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กกอดิสติก ก่อนและหลังการใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชัน ทั้ง 3 เรื่อง ของเด็กกอดิสติก ทั้งหมด 12 คน

คนที่	เรื่องที่ 1 การหุงข้าว (10)		เรื่องที่ 2 การทอดไข่เจียว (10)		เรื่องที่ 3 การทำแกงจืด (10)	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	3	6	4	7	5	7
2	5	10	6	8	4	8
3	4	7	3	7	5	9
4	5	8	4	9	3	6
5	4	8	5	6	5	7
6	3	10	6	10	6	8
7	6	10	4	8	6	8
8	3	7	4	6	4	6
10	3	9	3	9	4	8
11	3	7	3	6	5	6
12	4	8	4	9	5	7
รวม	47	100	50	94	55	88
คะแนนเฉลี่ย	3.92	8.33	4.17	7.83	4.58	7.33
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1.00	1.44	1.44	1.40	1.00	0.98

จากตารางที่ 3 พบว่า เด็กกอดิสติกมีคะแนนจากการประเมินความสามารถในการประกอบอาหารก่อนเรียนด้วยบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันมี เรื่องที่ 1 การหุงข้าว ค่าเฉลี่ย 3.92 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.00 เรื่องที่ 2 การทอดไข่เจียวค่าเฉลี่ย 4.17 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.44 เรื่องที่ 3 การทำแกงจืด ค่าเฉลี่ย 4.58 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.00 ส่วนการประเมิน

ความสามารถในการประกอบอาหารหลังเรียนด้วยบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันมีตอนที่ 1 การหุงข้าว ค่าเฉลี่ย 8.33 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.44 ตอนที่ 2 การทอดไข่เจียวค่าเฉลี่ย 7.83 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.40 ตอนที่ 3 การทำแกงจืด ค่าเฉลี่ย 7.33 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.98 ซึ่งแสดงว่าความสามารถในการประกอบหลังเรียน มีระดับสูงขึ้น กว่าก่อนเรียน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการประกอบอาหารก่อนและหลังการใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันของเด็กออทิสติก ทั้งหมด 12 คน

คนที่	ผลการทดสอบของนักเรียนออทิสติก (30 คะแนน)	
	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
1	12	20
2	18	26
3	12	23
4	12	23
5	14	21
6	15	28
7	16	26
8	11	19
9	11	27
10	10	26
11	11	19
12	13	24
รวม	155	282
คะแนนเฉลี่ย	12.92	23.50
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2.39	3.18

จากตารางที่ 4 พบว่า เด็กออทิสติกมีคะแนนเฉลี่ยก่อนใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชัน เท่ากับ 12.92 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.39 คะแนนเฉลี่ยหลังใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชัน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 23.50 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.18 ซึ่งแสดงว่าเด็กออทิสติกมีคะแนนความสามารถในการประกอบอาหารหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สรุปและวิจารณ์ผล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยรูปแบบกึ่งทดลอง (quasi experimental design) มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างบทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติกที่ผ่านการประเมิน และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติกก่อนและหลังการใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติกซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติกที่สร้างขึ้น ได้ผ่านการสร้างตามหลักและกระบวนการขั้นตอนตามทฤษฎีที่ได้ศึกษา รวมทั้งได้ขอเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญเมื่อผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญให้อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 นอกจากนี้ยังผ่านการหาประสิทธิภาพ ของบทเรียนถึง 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง การทดลองแบบกลุ่มย่อย และการทดลองแบบภาคสนาม ก่อนที่จะนำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนั้นผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขปรับปรุงให้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันมีความเหมาะสมกับเด็กออทิสติก โดยมีค่าประสิทธิภาพที่ผ่านการประเมินและมีประสิทธิภาพ 82.50/85.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 สามารถนำมาใช้กับเด็กออทิสติก ระดับปานกลาง ที่สามารถเรียนรู้ได้ช่วยเหลือตนเองได้ มีความเข้าใจในการสื่อความหมายหรือสามารถแสดงภาษาพูดในการสื่อสารต่าง ๆ ได้โดยการเลียนแบบและสามารถทำตามคำสั่งง่าย ๆ ได้มี

สมาธิและสามารถควบคุมตัวเองในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างน้อย 30-50 นาที สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่ได้อ่าน ฟัง ซึ่งสื่อการ์ตูนเคลื่อนไหวทำให้เด็กมีความสนใจในการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารมณ์ (2556) ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง นิทานคุณธรรมสำหรับนักเรียนออทิสติกโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) พบว่า บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง นิทานคุณธรรมมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมากและมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.50/85.00 คะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนออทิสติก หลังการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงกว่าคะแนนก่อนการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพิ่มเป็นร้อยละ 85 และความพึงพอใจของนักเรียนออทิสติกที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง นิทานคุณธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้วัดหลังจากที่ได้ดำเนินการทดลองเสร็จสิ้นพบว่า เด็กออทิสติกมีความพึงพอใจในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง นิทานคุณธรรม อยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยรวมของความพึงพอใจเท่ากับ 2.56 นอกจากนี้งานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญล้อม (2550) ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของเด็กออทิสติกที่ได้รับการสอนโดยหนังสือการ์ตูน ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของเด็กออทิสติก ที่ได้รับการสอนโดยหนังสือการ์ตูนสูงขึ้นในระดับคะแนนร้อยละ 60 ขึ้นไป ซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้ได้ทราบความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของเด็กออทิสติกหลังการสอนโดยหนังสือการ์ตูนสูงกว่าก่อนสอน โดยหนังสือการ์ตูนการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติกซึ่งความสามารถการประกอบอาหารของเด็กออทิสติกก่อนและหลังการใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติกซึ่งมีคะแนน มีคะแนนค่าเฉลี่ยก่อนใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชัน เท่ากับ 12.92 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.39 คะแนนค่าเฉลี่ยหลังใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชัน เท่ากับ 23.50 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.18 ซึ่งแสดงว่าเด็กออทิสติกมี

คะแนนความสามารถในการประกอบอาหารสูงกว่าก่อนเรียนโดยใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชัน ทั้งนี้เนื่องจากเด็กออทิสติกจะได้เรียนเนื้อหาทั้งหมดอย่างเป็นขั้นตอนที่เป็นรูปแบบของการวิเคราะห์งาน แต่ละขั้นตอนในการพูดบรรยายนั้นจะใช้ภาษาในการบรรยายที่สั้น ๆ เป็นภาษาพูดมีความเข้าใจได้ง่าย รวมทั้งเนื้อหาหรือภาพประกอบในการ์ตูนแอนิเมชันจะเป็นภาพรวมที่ไม่เน้นองค์ประกอบที่ไม่จำเป็นกับเนื้อหาและจุดประสงค์มากนัก โดยจะมุ่งเน้นเฉพาะองค์ประกอบที่มีความสำคัญและทำการหยุดภาพเพื่อให้เด็กออทิสติกได้ใช้เวลาในการมองและจดจำการปฏิบัติในขั้นตอนการประกอบอาหาร ตัวละครที่ใช้ในการดำเนินเรื่องนั้นจะเป็นตัวละครเดิม เพื่อที่นักเรียนจะได้เชื่อมโยงพฤติกรรมของตัวละคร สอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติยา (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยวิธีการวิเคราะห์งานร่วมกับวิธีลูกโซ่ย้อนกลับ ผลการวิจัยพบว่า หลังจากใช้วิธีการสอนแบบการวิเคราะห์งานร่วมกับวิธีลูกโซ่ย้อนกลับ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถช่วยเหลือตนเองได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อพร (2550) ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้ชุดการเรียนรู้อัตโนมัติด้วยกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก โดยใช้สัญลักษณ์รูปภาพ เพื่อการสอนพฤติกรรม ผลการวิจัยพบว่า การใช้ภาพจะช่วยให้ปฏิบัติตามกฎได้ถูกต้อง เข้าใจว่าถูกคาดหวังให้ทำอะไร รู้ว่าเหตุการณ์อะไรจะเกิดขึ้นในแต่ละวัน เข้าใจว่าการทำงานให้เสร็จสมบูรณ์ เล่น และบอกคนอื่น ๆ ได้ว่าเขาทำเสร็จแล้ว เปลี่ยนกิจกรรมหนึ่งไปทำอีกกิจกรรมหนึ่งมีทางเลือกเกี่ยวกับสิ่งที่เขาอยากทำ

จากการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าการฝึกความสามารถในการประกอบอาหารโดยใช้บทเรียนการ์ตูนแอนิเมชันกับเด็กออทิสติกนั้นนอกจากจะเป็นการฝึกการช่วยเหลือตนเองแล้วยังเป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้เด็กทุกคนมีสิทธิ ที่จะรับการศึกษาและการช่วยเหลือเท่าเทียมกัน ซึ่งควรที่จะมีโอกาสพัฒนาตนเองในทักษะที่มีอยู่เพื่อศักยภาพในการดำรงชีวิตโดย

ไม่ต้องเป็นภาระของบุคคลอื่น และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณค่า

ข้อเสนอแนะ

จากการที่ได้นำบทเรียนการตูนแอนิเมชันเพื่อฝึกความสามารถในการประกอบอาหารของเด็กออทิสติกไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ควรจัดการเรียนในห้องเรียนที่มีสิ่งเร้ากระตุ้นความสนใจน้อยที่สุด เพราะนักเรียนจะให้ความสนใจกับสิ่งแวดล้อมภายนอกมากกว่ากิจกรรมที่ทำ ควรมีการสร้างความคุ้นเคยและเตรียมความพร้อมของนักเรียนก่อนเริ่มเรียน ดังนั้น การจะทำงานวิจัยในครั้งต่อไป จึงมีข้อเสนอแนะให้แก่ครูผู้สอน นักวิจัย หรือผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับเด็กออทิสติก ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กออทิสติกเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพ คือ อารมณ์ พฤติกรรมของนักเรียนต้องเรียบร้อย หรือไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่อการจัดการเรียนรู้ หากมีพฤติกรรมของนักเรียนที่เป็นอุปสรรค ผู้ฝึกหรือครูต้องให้นักเรียนปรับอารมณ์ให้คงที่ในกิจกรรมที่ชอบ แล้วจึงเริ่มทำกิจกรรมที่กำหนด

2. การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งครูต้องบอกล่วงหน้าว่าจะทำอะไร จากนั้นวางเงื่อนไขในการจัดกิจกรรมและพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้น

3. สถานที่ควรเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ไม่ควรมีสิ่งอย่างอื่นที่จะเป็นตัวดึงดูดความสนใจของผู้เรียนนอกจากสื่อที่กำหนดเท่านั้น

4. ในการสร้างบทเรียนที่เป็นสื่อทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยควรเตรียมการและวางแผนการจัดทำสื่อเพื่อให้มีความดึงดูดและสร้างจุดสนใจแก่ผู้เรียนมากที่สุด รวมทั้งต้องศึกษาโดยละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนต่าง ๆ ในการผลิตเพื่อที่จะได้สร้างสรรค์ผลงานที่มีทั้งภาพและเสียงไปสู่ผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพดีที่สุดในที่สุด

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มอบทุนสนับสนุนงานวิจัย ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์นพคุณ คุณาชีวะ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำในการวางแผนงานวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณอาจารย์และนักเรียนโครงการศูนย์การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ที่เอื้อเฟื้อสถานที่ เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย อีกทั้งบิดา มารดา ที่คอยให้กำลังใจจนเสร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- เจริญขวัญ ภูน้อย. 2552. ผลการใช้ชุดการฝึกประสบการณ์ที่เน้นการวิเคราะห์งานและการใช้ภาพที่มีต่อทักษะการประกอบอาหารของเด็กออทิสติก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์-มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชาญชัย อินทรประวัติ. 2535. รายงานการวิจัยการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการปลูกฝังจริยธรรม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, คณะศึกษาศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2541. การพัฒนาการสอน. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- บุญล้อม ตัววิเศษ. (2550). การศึกษาความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของเด็กออทิสติก ที่ได้รับการสอนโดยหนังสือการ์ตูน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริลักษณ์ คลองข่อย. 2555. การพัฒนานิทานการ์ตูนแอนิเมชัน เรื่องอยู่อย่างพอเพียงสำหรับเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์-มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สันติยา ช่วยหนู. 2551. การพัฒนาทักษะการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์งานร่วมกับวิธีลูกโซ่ย้อนกลับ. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 2545. 20 วิธีจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ดวงกลมสมัย.

อาพร ตีรสุน. 2550. ผลของการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการรับรู้ผ่านการมองในการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาภรณ์ สอาดเอี่ยม. 2556. การศึกษาผลการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง นิทานคุณธรรมสำหรับนักเรียน ออทิสติกโรงเรียนสาธิต-มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม). คณะศึกษาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

**A Study of Emotional Quotient of High School Students in the Demonstration
School of Ramkhamhaeng University**

นำเพชร นาสารีย์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์และเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์โดยจำแนกตามตัวแปรแผนการเรียน ระดับชั้นการศึกษาและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง สารสนเทศที่ได้นั้นจะถูกนำมาเสนอต่อผู้บริหาร คณาจารย์และผู้ปกครองเพื่อนำมาสู่ความร่วมมือในการหาวิธีการปรับปรุงหรือพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ให้ดีขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวมและแยกตามองค์ประกอบเก่ง ดี และสุขของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จัดอยู่ในระดับปกติ ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรแผนการเรียนและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในขณะที่เมื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์โดยจำแนกตามตัวแปรระดับชั้นที่ศึกษา พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : ความฉลาดทางอารมณ์ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

ABSTRACT

This research's objectives were to study and compare the Emotional Quotient (EQ), classified by the education program, education level, and rearing methods as variables of high school students in the Demonstration School of Ramkhamhaeng University. The information gathered will be presented to the school's management team, instructors, and parents, with the goal of cooperating in further improving and developing the EQ of the students. The results of the research show that the overall EQ, classified by the excellence, goodness, and happiness components of the students, is normal. The result of EQ comparison by classifying the education program and rearing methods as variables of the students shows that they were

¹ อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

significantly different ($p < 0.05$). When comparing the EQ classified by the education level, the results show that it was not significantly different ($p > 0.05$).

Keywords: Emotional Quotient, High school students, Rearing method

บทนำ

เยาวชนเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติ เป็นอนาคตของครอบครัวและชุมชน การที่จะพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพได้ต้องเริ่มต้นจากครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันแรกที่เยาวชนจะได้รับการปลูกฝัง วางรากฐาน และได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องให้เติบโตขึ้นในสังคมได้ดี แต่เดิมพ่อแม่เลี้ยงดูลูกมุ่งหวังให้ลูกเป็นเด็กฉลาดและเก่งมาก่อนเป็นอันดับหนึ่ง โดยมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทางด้านสติปัญญาให้แก่ลูกเป็นหลัก พยายามเสริมสร้างทุกวิถีทางเพื่อให้ลูกฉลาดและเก่ง โดยบางครั้งลืมนึกไปว่าความฉลาดและเก่งนั้นไม่เป็นการเพียงพอแล้วสำหรับปัจจุบันนี้ (จิตติมา และคณะ, 2551) นั่นคือคนที่มีเชาวน์ปัญญาสูงไม่ใช่คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตเสมอไป เชาวน์ปัญญาเป็นเพียงส่วนประกอบหนึ่งเท่านั้น แต่เชาวน์อารมณ์หรือความฉลาดทางอารมณ์ต่างหากที่เป็นส่วนสำคัญที่ประคับประคองให้คนเราประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างแท้จริงในทุกด้าน

ความฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ และมีความสุข (กรมสุขภาพจิต, 2544) ช่วยให้บุคคลสามารถดำเนินกิจกรรมด้วยการคิดอย่างมีเหตุผล และสามารถจัดการกับสิ่งแวดล้อมรอบตนเอง ทั้งด้านการทำงานและส่วนตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สาธิตา, 2544) ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์จึงเป็นผู้ที่มีความพร้อมทางอารมณ์ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม สามารถบริหารจัดการอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น มีน้ำใจ ใส่ใจ มีแรงจูงใจ กล้าพูดและกล้าแสดงอย่างเหมาะสม สามารถปรับตัว และตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กาญจนาและวนิดา, 2556)

วัยรุ่นที่มีความฉลาดทางอารมณ์หรือ EQ สูง มักจะเป็นผู้เรียนรู้ได้ดี รู้สึกรู้สึต่อตนเองและผู้อื่น เผลอใจกับความเครียดและปัญหาได้ ไม่แสดงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อความขัดแย้งกับเพื่อนฝูงไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด สามารถควบคุมอารมณ์โกรธได้ดี เป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับจากเพื่อนฝูง มีความมั่นใจในตนเอง มีความสุข มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคนและมองโลกในแง่ดี ปรับตัวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เหมาะสม สามารถบริหารอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้ และมีปัญหาพฤติกรรมน้อย (กรมสุขภาพจิต, 2547)

องค์การอนามัยโลก (WHO, 2004 อ้างในกรมสุขภาพจิต, 2547) ซึ่งแบ่งกลุ่มวัยรุ่นออกเป็น 3 ระยะ คือ วัยรุ่นตอนต้น อายุระหว่าง 10-15 ปี วัยรุ่นตอนกลาง อายุระหว่าง 16-19 ปี วัยรุ่นตอนปลาย อายุระหว่าง 20-24 ปี สอดคล้องกับสุวรรณ (2551) ได้แบ่งช่วงของวัยรุ่นโดยส่วนใหญ่จะแบ่งเป็น 3 ช่วง ได้แก่ วัยรุ่นตอนต้น วัยรุ่นตอนกลาง และวัยรุ่นตอนปลาย วัยรุ่นตอนต้นจะอยู่ในช่วงอายุ 10-13 ปี วัยรุ่นตอนกลางจะ อยู่ในช่วงอายุ 14-16 ปี และวัยรุ่นตอนปลาย อายุ 17-19 ปี ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาช่วงอายุดังกล่าวแล้วนำมาเทียบกับระดับชั้นที่นักเรียนกำลังศึกษาจะพบว่าสอดคล้องกับระดับชั้นมัธยมศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เมื่อนักเรียนได้เรียนจบในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้ว การเลือกแผนการเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อตัวนักเรียนเพราะนั้น จะเป็นตัวกำหนดอนาคตของเส้นทางอาชีพว่าจะเดินต่อไปในทางใด ทางเลือกแรกคือการเข้าศึกษาต่อในสายสามัญ เป็นการศึกษาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงชั้นที่ 4 นั่นคือมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นการศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในระดับปริญญาตรีใน

สาขาวิชาต่าง ๆ ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตามหลักสูตรคือ 3 ปี โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นกลุ่มสาระต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน คือ 1) กลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ด้าน วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ (วิทย์-คณิต) 2) กลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ด้าน ศิลปศาสตร์-คณิตศาสตร์ (ศิลป์-คำนวณ) 3) กลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ด้าน ศิลปศาสตร์-ภาษา (ศิลป์-ภาษา) และ 4) กลุ่มที่เน้นการเรียนรู้ด้าน ศิลปศาสตร์-สังคม (ศิลป์-สังคม หรือ ศิลป์ทั่วไป) ทางเลือกที่สองคือการศึกษาต่อทางด้านสายอาชีพหรือศึกษาต่อในสถาบันอาชีวศึกษา ซึ่งใช้เวลาในการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 3 ปี โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาวิชาชีพ เพื่อพัฒนากำลังคนระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือและระดับผู้ชำนาญการเฉพาะสาขาวิชาชีพ (ระดับเทคนิค) ให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม สามารถเป็นผู้ปฏิบัติงานหัวหน้างานหรือเป็นผู้ประกอบการ และการประกอบอาชีพอิสระได้โดยเน้นการแก้ปัญหาสร้างองค์ความรู้ในอาชีพ มีบุคลิกภาพ คุณธรรมและเจตคติที่ดี หลังจากศึกษาจบแล้วสามารถศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อีก 2 ปี หรืออาจจะศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี 4 ปีก็ได้เช่นกัน ทั้งนี้มีผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นและกำลังศึกษาอยู่ในสายสามัญและสายอาชีพ ดังงานวิจัยของบัญญัติ และคณะ (2548) ทำการวิจัยเรื่องเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย โดยใช้แบบวัดเชาวน์อารมณ์ตามองค์ประกอบของบาร์ออน (Bar-On) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่าเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามตัวแปรแผนการศึกษาสอดคล้องกับวรวิ (2552) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์นักศึกษาโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อ.เทค) โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน (สาขาพาณิชยกรรม บริหารธุรกิจและสาขาช่างอุตสาหกรรม) มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักศึกษาที่มีชั้นปีต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของต่างชาติที่มุ่งศึกษาตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์ อาทิเช่น Zhao and Zhao (2010) ได้ศึกษาความฉลาดทางสติปัญญา (Intelligence Quotient: IQ) ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient: EQ) และความฉลาดในการริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity Quotient: CQ) ที่มีต่อการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ Talebinejad and Fard (2012) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับสถานะทางเศรษฐกิจสังคมและประสิทธิภาพการอ่าน: กรณีศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ Kaur (2014) ได้ศึกษาเรื่องอิทธิพลของทฤษฎีพหุปัญญา แรงบันดาลใจในการสอนส่งผลต่อระดับความฉลาดทางอารมณ์

สำหรับปัจจัยหลักที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ (กรมสุขภาพจิต, 2543) ได้แก่ 1) พันธุกรรมและพื้นฐานทางอารมณ์ พันธุกรรม คือตัวกำหนดให้มนุษย์ทุกคนมีลักษณะพื้นอารมณ์ที่แตกต่างกันไปและพื้นอารมณ์ที่ติดตัวมาแต่กำเนิดจะเป็นส่วนสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมอารมณ์ บุคลิก 2) สภาพแวดล้อมและการเลี้ยงดู พื้นอารมณ์ที่ถูกกำหนดโดยพันธุกรรมเป็นปัจจัยที่ติดตัวมาไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้จริง แต่การเลี้ยงดูในสภาพที่เหมาะสมกับอารมณ์ก็สามารถจะช่วยพัฒนากล่อมเกลาและควบคุมพื้นอารมณ์ด้านลบได้ ขณะเดียวกันก็สามารถส่งเสริมพื้นอารมณ์ด้านบวกให้โดดเด่นยิ่งขึ้นไป เด็กที่มีพื้นอารมณ์ไม่ดี ถ้าไม่ได้รับการเลี้ยงดูที่เข้าใจก็อาจจะไปกระตุ้นให้อารมณ์ที่ไม่ดีเหล่านั้น เติบโตจนฝังรากลึก ไร้การควบคุม กลายเป็นปัญหาทั้งต่อตนเองและสังคมที่เกี่ยวข้อง แต่ถ้าพ่อแม่เข้าใจในธรรมชาติของเด็กก็ยังสามารถจะชดเชยหรือควบคุมส่วนที่ด้อยไม่ให้มีอิทธิพลหรือเป็นปัญหาในการดำเนินชีวิต

ดูลยา (2552) ได้กล่าวถึงแนวคิดของ Diana นักจิตวิทยาชาวอเมริกันแห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย เบิร์กลีย์ เป็นผู้ที่สนใจศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอย่างจริงจัง Baumrind ได้เสนอมิติสำคัญในการอธิบายพฤติกรรมของบิดามารดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ประกอบด้วย 2 มิติ คือ 1) มิติควบคุมหรือเรียกร้องจากบิดามารดา และ 2) มิติการตอบสนองของความรู้สึกเด็กจากการผสมผสาน 2 มิติ ทำให้ Baumrind จัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (ควบคุมและตอบสนองความรู้สึกเด็ก) 2) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (ควบคุมแต่ไม่ตอบสนองความรู้สึกเด็ก) และ 3) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (ไม่ควบคุมแต่ตอบสนองความรู้สึกเด็ก)

จากความสำคัญของวิธีการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ จึงทำให้นักวิจัยสนใจทำการศึกษาดังตัวอย่างต่อไปนี้ กันตวรรณ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กวัยย่างเข้าสู่วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ และการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อีกทั้งสุภาพรรณ และชุมพร (2545) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Baumrind กับพฤติกรรมส่วนบุคคลของวัยรุ่นไทยในการปรับตัว ด้านครอบครัว ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์และการเผชิญปัญหา โดยศึกษากลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่าวัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีการปรับตัวได้ดีกว่า มีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการปัญหามากกว่า และใช้การเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงน้อยกว่าวัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุม แบบ

ตามใจและแบบทอดทิ้ง อีกทั้งรัตนะ และคณะ (2553) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวมทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยตามใจ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ในภาพรวมทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของต่างชาติที่มุ่งศึกษาตัวแปรวิธีการอบรมเลี้ยงดูบุตร อาทิเช่น Wei and Chen (2014) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดทางการเงินของครอบครัว ปัญหาสุขภาพจิตการปฏิบัติอบรมเลี้ยงดูเด็กและการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียน Nishikawa et al. (2010) ศึกษาเรื่องอิทธิพลของการรับรู้การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองที่มีต่อทัศนคติ ความรู้สึกของวัยรุ่น ปัญหาพฤติกรรมและอารมณ์แบบเก็บกดไว้ภายใน (Internalizing Problems) และปัญหาพฤติกรรมและอารมณ์แบบแสดงออกตรงไปตรงมา (Externalizing Problems) และ Siu Mui et al. (2009) ทำการศึกษาเรื่องสไตล์การเลี้ยงดูกับการขัดเกลาทางสังคม

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงอยู่ในสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นสถานศึกษาเพื่อฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นแหล่งค้นคว้าทดลองและวิจัยของนักศึกษาและอาจารย์ในการผลิตบัณฑิตทางการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และผลิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 3 และ 4) ให้มีคุณภาพตามนโยบายและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มีเป้าหมายให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ดีจากการปฏิบัติงานกับสภาพจริง สามารถนำไปเป็นแบบอย่างและแนวทางในการพัฒนาเพิ่มทักษะความรู้ความสามารถเพื่อประกอบอาชีพต่อไป มีผลงานการศึกษาค้นคว้าทดลองและวิจัย เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอนและการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนเผยแพร่ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

ต่อไป อีกทั้งนักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นเยาวชนและพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของสังคม และประเทศชาติ ซึ่งในอดีตจนถึงปัจจุบันโรงเรียนยังไม่มีข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน

ผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงสนใจศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง และจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์จำแนกตามตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแผนการเรียน และระดับชั้นการศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลมานำเสนอต่อผู้บริหาร คณาจารย์และผู้ปกครอง เป็นข้อมูลเบื้องต้นเพื่อที่ผู้บริหาร คณาจารย์และผู้ปกครองจะได้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนได้มีโอกาสพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่สำคัญคือ เก่ง ดี มีสุขตลอดจนสามารถพึ่งตนเองได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแผนการเรียน และระดับชั้นการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความฉลาดทางอารมณ์ อยู่ในระดับค่ามาตรฐานของบุคคลทั่วไป

2. เมื่อจำแนกนักเรียนตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู แผนการเรียน และระดับชั้นการศึกษาแล้วความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข โดยมีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ดังนี้

1.1 ดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

1.2 เก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหา และแสดงออกได้อย่างดีมีประสิทธิภาพกับผู้อื่น

1.3 สุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

2. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กโดยให้คำแนะนำ สั่งสอน ให้ความช่วยเหลือ คุ้มครอง ให้ความรักความอบอุ่น ตอบสนองความต้องการทางกายและทางใจเพื่อให้เด็กได้มีชีวิตอยู่และเจริญเติบโตทุกๆ ด้าน เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มี 3 รูปแบบ ดังนี้

2.1 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (The authoritarian parenting style) หมายถึง แนวทางในการอบรมเลี้ยงดูที่ลูกได้รับแล้วรู้สึกว่าจะตนเองไม่มีอิสระ การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ต้องอยู่ในระเบียบวินัยที่ถูกกำหนดไว้ พ่อแม่ หรือผู้ปกครองใช้เหตุผลน้อย ไม่สนใจความคิดเห็นและการตัดสินใจ หรือไม่อนุญาตให้ลูกกระทำในสิ่งที่ต้องการ

2.2 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (The authoritative parenting style) หมายถึง แนวทางในการอบรมเลี้ยงดูที่ลูกได้รับแล้วรู้สึกว่าจะตนเองได้รับความรักความเอาใจใส่จากพ่อแม่ ได้รับการยอมรับ การสนับสนุน ให้คำแนะนำ และปฏิบัติด้วยความยุติธรรม พ่อแม่ หรือผู้ปกครองให้ลูกแสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจด้วยตนเอง ด้วยความเข้าใจ

2.3 รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (The permissive parenting style) หมายถึง แนวทางในการอบรมเลี้ยงดูที่ลูกได้รับแล้วรู้สึกว่าได้อิสระมาก พ่อแม่ หรือผู้ปกครองไม่ค่อยบังคับหรือกวดขันกับตน มักปล่อยให้ตนเองได้ทำในสิ่งที่ต้องการ ไม่มีการลงโทษ และมีการอธิบายเหตุผลในการให้หรือไม่ให้กระทำใด ๆ

3. แผนการเรียน หมายถึง กลุ่มแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มี 4 แผนการเรียนดังนี้

3.1 แผนการเรียนวิทย์-คณิต มุ่งเน้นในกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษา นักเรียนที่เลือกแผนการเรียนนี้ควรมีความสามารถพื้นฐานในด้านการคิดคำนวณ มีระเบียบวิธีในการคิดคำนวณ สามารถอธิบายเหตุผล วิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ เข้าใจภาษา ตีความ สื่อความหมายได้ดี ตลอดจนมีความสามารถในการจินตนาการการมองเห็นทิศทางเคลื่อนที่ของสิ่งที่เป็นนามธรรม

3.2 แผนการเรียนศิลป์คำนวณ เน้นในกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และภาษา ดังนั้น นักเรียนที่จะเลือกเรียนแผนนี้ ควรมีความสามารถพื้นฐานด้านคณิตศาสตร์ ด้านภาษา การคิด วิเคราะห์ด้านจินตนาการพื้นที่ ระยะทาง ขนาด ทรวดทรง และด้านการจดจำรายละเอียดเป็นหลัก

3.3 แผนการเรียนศิลป์-ภาษา มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนในกลุ่มวิชาสังคม ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศเป็นภาษาที่สอง ดังนั้น ผู้เรียนที่จะเลือกเรียนแผนการเรียนนี้ควรมีความสามารถพื้นฐานทางด้านการใช้และความเข้าใจภาษา การจดจำรายละเอียดต่าง ๆ และมีเหตุผลในการคิดวิเคราะห์

3.4 แผนการเรียนศิลป์ทั่วไป มุ่งเน้นในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ดังนั้น ผู้เรียนที่เรียนแผนการเรียนนี้จึงจำเป็นต้องมีความสามารถพื้นฐานในด้านการใช้และเข้าใจภาษา การจดจำสิ่งต่าง ๆ และมีเหตุผลในการคิดวิเคราะห์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งสิ้น 965 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งสิ้น 254 คน

ผู้วิจัยได้ประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน สุภาเพ็ญ, 2542) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สำหรับกลุ่มประชากร 950 คน ได้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 274 คน หลังจากเก็บข้อมูลจริงพบว่ากลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์จำนวน 254 คน คิดเป็นร้อยละ 92.7

สำหรับการสุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนที่กระจายทั้งระดับชั้นที่ศึกษาและแผนการเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกดังนี้ชั้นภูมิที่ 1 จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษา และชั้นภูมิที่ 2 คือ แผนการเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 254 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับชั้นที่ศึกษาและแผนการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับชั้น	ห้องเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ม.4	4/1 แผนวิทย์-คณิต	106	23
	4/2 แผนศิลป์คำนวณ	5	5
	4/3 แผนศิลป์ภาษา	42	23
	4/4 แผนศิลป์ทั่วไป	116	24
รวม		269	75
ม.5	5/1 แผนวิทย์-คณิต	134	25
	5/2 แผนศิลป์คำนวณ	25	25
	5/3 แผนศิลป์ภาษา	59	22
	5/4 แผนศิลป์ทั่วไป	109	21
รวม		327	93
ม.6	6/1 แผนวิทย์-คณิต	151	25
	6/2 แผนศิลป์คำนวณ	22	20
	6/3 แผนศิลป์ภาษา	74	19
	6/4 แผนศิลป์ทั่วไป	122	22
รวม		369	86

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2543 จำนวน 52 ข้อ ประกอบด้วยข้อคำถาม 3 องค์ประกอบ

คือ ดี เก่งและสุข แต่ละองค์ประกอบยังแยกเป็นด้านและข้อคำถาม ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงถึงการรวมคะแนนแต่ละองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การรวมคะแนนในองค์ประกอบดี เก่งและสุข และด้านต่างๆ

องค์ประกอบ	ด้าน	การรวมคะแนน
ดี	1.1 ควบคุมตนเอง	รวมข้อ 1 ถึงข้อ 6
	1.2 เห็นใจผู้อื่น	รวมข้อ 7 ถึงข้อ 12
	1.3 รับผิดชอบ	รวมข้อ 13 ถึงข้อ 18
เก่ง	2.1 มีแรงจูงใจ	รวมข้อ 19 ถึงข้อ 24
	2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	รวมข้อ 25 ถึงข้อ 30
	2.3 สัมพันธภาพ	รวมข้อ 31 ถึงข้อ 36
สุข	3.1 ภูมิใจตนเอง	รวมข้อ 37 ถึงข้อ 40
	3.2 พอใจชีวิต	รวมข้อ 41 ถึงข้อ 46
	3.3 สุขสงบทางใจ	รวมข้อ 47 ถึงข้อ 52

หลังจากรวมคะแนนแต่ละด้านเสร็จผู้วิจัยประเมินจากค่าเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ผลที่ได้เป็นเพียงการประเมินโดยสังเขป คะแนนที่ได้ต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ ไม่ได้หมายความว่านักเรียนมีความผิดปกติในด้านนั้น เพราะด้านต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่

มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น คะแนนที่ได้ต่ำจึงเป็นเพียงข้อเตือนใจให้หาแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนั้น ๆ ให้มากยิ่งขึ้น ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เกณฑ์ปกติของคะแนน EQ รวม ดี เก่ง สุข กลุ่มตัวอย่างอายุ 12-17 ปี

องค์ประกอบ EQ	ต่ำกว่าปกติ	เกณฑ์ปกติ	สูงกว่าปกติ
คะแนน EQ รวม	< 140	140 – 170	> 170
1. องค์ประกอบ ดี	< 48	48 – 58	> 58
1.1 ควบคุมอารมณ์	< 13	13 – 17	> 17
1.2 เห็นใจผู้อื่น	< 16	16 – 20	> 20
1.3 รับผิดชอบ	< 16	16 – 20	> 22
2. องค์ประกอบ เก่ง	< 45	45 – 57	> 57
2.1 มีแรงจูงใจ	< 14	14 – 20	> 20
2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	< 13	13 – 19	> 19
2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	< 14	14 – 20	> 20
3. องค์ประกอบ สุข	< 40	40 – 55	> 55
3.1 ภูมิใจในตนเอง	< 9	9 - 13	> 13
3.2 พึงพอใจในชีวิต	< 16	16 – 22	> 22
3.3 สุขสงบทางใจ	< 15	15 - 21	> 21

ผู้วิจัยนำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ไปทดลอง Try Out กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 44 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งชุดแบบประเมินเป็น 0.875

2. แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เคยได้รับของปรिय (2545) ซึ่งสร้างจากแนวคิดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของโบว์มไรต์ จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบวัดของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) มี 5 ระดับ

เกณฑ์การจำแนกกลุ่มตัวอย่างว่ามีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบใด ใช้แนวทางการศึกษาของรัตนวดี (2533) โดยการรวมคะแนนของข้อคำถามในแต่ละรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู กลุ่มตัวอย่างจะถูกจัดอยู่ในรูปแบบการเลี้ยงดูที่คะแนนสูงที่สุด

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 30 ข้อ ไปทดลอง Try Out กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 50 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-

coefficient) ของครอนบาค พบว่า ความเชื่อมั่นทั้งชุดแบบประเมินเป็น 0.82

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 254 คน โดยแบบประเมินมีจำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ แผนการเรียนและระดับชั้นที่กำลังศึกษา

ตอนที่ 2 ประเมินความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วย ดี เก่ง สุข จำนวน 52 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูจำนวน 30 ข้อ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามคาบเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยอธิบายและชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการตอบแบบวัด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นตามสภาพจริง จากนั้นให้นักเรียนทำแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ และแบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู โดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที แล้วเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลเบื้องต้น ตรวจวัดให้คะแนน แล้วบันทึกคะแนนลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

4. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

2. วิเคราะห์คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวม องค์กรประกอบและรายด้าน เปรียบเทียบกับเกณฑ์คะแนนปกติด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ในภาพรวม องค์กรประกอบและรายด้าน ของนักเรียนตามตัวแปรระดับชั้นที่ศึกษา แผนการเรียนและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู โดยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบ 1 องค์กรประกอบ (one way ANOVA) กรณีความแปรปรวนเท่ากัน จะต้องอ่านค่าในตาราง ANOVA กรณีความแปรปรวนไม่เท่ากันเลือกใช้สถิติทดสอบ Brown-Forsythe ในการทดสอบค่าเฉลี่ย สำหรับการทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ เลือกสถิติ LSD ในส่วน Equal Variances Assumed กรณีค่าความแปรปรวนไม่แตกต่างกันและเลือกสถิติ Dunnell,s T3 ในส่วน Equal Variances not Assumed กรณี ค่าความแปรปรวนแตกต่างกัน

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และวิเคราะห์เปรียบเทียบด้วยสถิติ ANOVA (Analysis of Variance)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการวิจัย และแปลความหมายตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผลการวิเคราะห์พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 145.71 จัดอยู่ในระดับปกติ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ปกติของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์รวม ช่วงอายุกลุ่มตัวอย่าง 12-17 ปี ที่ต้องมีคะแนนระหว่าง 140-170

องค์กรประกอบ “ดี” ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 52.33 จัดอยู่ในระดับปกติ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ปกติขององค์กรประกอบ “ดี” ช่วงอายุกลุ่มตัวอย่าง 12-17 ปี ที่ต้องมีคะแนนระหว่าง 48-58

องค์กรประกอบ “เก่ง” ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 48.33 จัดอยู่ในระดับปกติ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ปกติขององค์กรประกอบ “เก่ง” ช่วงอายุกลุ่มตัวอย่าง 12-17 ปี ที่ต้องมีคะแนนระหว่าง 45-57

องค์กรประกอบ “สุข” ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 45.05 จัดอยู่ในระดับปกติ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ปกติขององค์กรประกอบ “สุข” ช่วงอายุกลุ่มตัวอย่าง 12-17 ปี ที่ต้องมีคะแนนระหว่าง 40-55 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและรายองค์ประกอบดี เก่งและสุข ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเทียบกับเกณฑ์ปกติ ช่วงอายุกลุ่ม 12-17 ปี

องค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์	ต่ำกว่าปกติ	เกณฑ์ปกติ	สูงกว่าปกติ	คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
N = 254 คน					
คะแนนความฉลาดทางอารมณ์รวม	<140	140 – 170	>170	145.71	ปกติ
1. องค์ประกอบ ดี	< 48	48 – 58	> 58	52.33	ปกติ
1.1 ควบคุมอารมณ์	< 13	13 – 17	> 17	16.66	ปกติ
1.2 เห็นใจผู้อื่น	< 16	16 – 20	> 20	17.44	ปกติ
1.3 รับผิดชอบ	< 16	16 – 20	> 22	18.23	ปกติ
2. องค์ประกอบ เก่ง	< 45	45 – 57	> 57	48.33	ปกติ
2.1 มีแรงจูงใจ	< 14	14 – 20	> 20	16.35	ปกติ
2.2 ตัดสินใจแลแก้ปัญหา	< 13	13 – 19	> 19	15.69	ปกติ
2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	< 14	14 – 20	> 20	16.30	ปกติ
3. องค์ประกอบ สุข	< 40	40 – 55	> 55	45.05	ปกติ
3.1 ภูมิใจในตนเอง	< 9	9 - 13	> 13	10.56	ปกติ
3.2 พึ่งพอใจในชีวิต	< 16	16 – 22	> 22	17.65	ปกติ
3.3 สุขสงบทางใจ	< 15	15 - 21	> 21	16.85	ปกติ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงเคยได้รับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยายภาพรวมของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับ พบว่ารูปแบบการอบรม

เลี้ยงดูที่สูงที่สุด คือ รูปแบบเอาใจใส่ (ร้อยละ 59.84) รองลงมา คือรูปแบบควบคุม (ร้อยละ 16.93) และลำดับสุดท้าย คือรูปแบบตามใจ (ร้อยละ 16.54) ในงานวิจัยนี้มีนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 237 คน (ร้อยละ 93.31) ที่สามารถระบุรูปแบบการเลี้ยงดูได้ และนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 17 คน (ร้อยละ 6.69) ที่ไม่สามารถระบุรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของรูปแบบการเลี้ยงดู ที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับ ในภาพรวม (n = 254)

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รูปแบบควบคุม	43	16.93
รูปแบบเอาใจใส่	152	59.84
รูปแบบตามใจ	42	16.54
ระบุไม่ได้	17	6.69
รวม	254	100

ผลการศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับ โดยจำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุมสูงที่สุด (ร้อยละ

31.43) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่สูงที่สุด (ร้อยละ 71.25) และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจสูงที่สุด (ร้อยละ 22.99) เมื่อจำแนกตามดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของรูปแบบการเลี้ยงดู ที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับ จำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษาและแผนการเรียน (n = 237)

ตัวแปร	รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู							
	ควบคุม		เอาใจใส่		ตามใจ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับชั้นที่กำลังศึกษา								
มัธยมศึกษาปีที่ 4	22	31.43	39	55.71	9	12.86	70	100.00
มัธยมศึกษาปีที่ 5	11	12.64	56	64.37	20	22.99	87	100.00
มัธยมศึกษาปีที่ 6	10	12.50	57	71.25	13	16.25	80	100.00
รวม	43	18.14	152	64.14	42	17.72	237	100.00
แผนการเรียน								
วิทย์ – คณิต	16	22.54	43	60.56	12	16.90	71	100.00
ศิลป์คำนวณ	7	15.22	34	73.91	5	10.87	46	100.00
ศิลป์ภาษา	11	18.33	40	66.67	9	15.00	60	100.00
ศิลป์ทั่วไป	9	15.00	35	58.33	16	26.67	60	100.00
รวม	43	18.14	152	64.14	42	17.72	237	100.00

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม รายองค์ประกอบและรายด้านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู เพื่อวิเคราะห์ว่าความฉลาดทางอารมณ์ที่แตกต่างกันนั้นเป็นผลจากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกันหรือไม่ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงสุด ($\bar{X} = 150.76$, S.D. = 15.72) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม ($\bar{X} = 139.74$, S.D. = 12.60) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมต่ำสุด ($\bar{X} = 136.79$, S.D. = 12.41)

องค์ประกอบ “ดี” พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 54.09$, S.D. = 6.10) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม ($\bar{X} = 50.26$, S.D. = 6.12) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ต่ำสุด ($\bar{X} = 49.55$, S.D. = 5.82) องค์ประกอบ “เก่ง” พบว่า นักเรียนที่ได้รับ

การอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 49.65$, S.D. = 5.65) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม ($\bar{X} = 47.30$, S.D. = 4.39) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ต่ำสุด ($\bar{X} = 45.17$, S.D. = 5.33) องค์ประกอบ “สุข” พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 47.02$, S.D. = 6.45) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม ($\bar{X} = 42.19$, S.D. = 5.65) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ต่ำสุด ($\bar{X} = 42.07$, S.D. = 5.15)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม และแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบ “ดี” องค์ประกอบ “เก่ง” และองค์ประกอบ “สุข” จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูพบว่า ค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 7

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยของความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมองค์ประกอบ “ดี” องค์ประกอบ “เก่ง” และองค์ประกอบ “สุข” แตกต่างจากรูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและรายองค์ประกอบของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

กลุ่ม	N	\bar{X}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ความฉลาดทางอารมณ์									
1) รูปแบบควบคุม	43	139.74	12.60	ระหว่างกลุ่ม	8668.81	2	4334.40	20.17	.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	150.76	15.72	ภายในกลุ่ม	50281.25	234	214.88		
3) รูปแบบตามใจ	42	136.79	12.41	รวม	58950.06	236			
รวม	237	146.28	15.80	Levene's test: F = 2.79, df1 = 2, df2 = 234, p = .06					
องค์ประกอบ "ดี"									
1) รูปแบบควบคุม	43	50.26	6.12	ระหว่างกลุ่ม	963.00	2	481.50	13.14	.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	54.09	6.10	ภายในกลุ่ม	8576.48	234	36.65		
3) รูปแบบตามใจ	42	49.55	5.82	รวม	9539.48	236			
รวม	237	52.59	6.36	Levene's test: F = 0.06, df1 = 2, df2 = 234, p = .95					
องค์ประกอบ "เก่ง"									
1) รูปแบบควบคุม	43	47.30	4.39	ระหว่างกลุ่ม	728.68	2	364.34	12.55	.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	49.65	5.65	ภายในกลุ่ม	6791.42	234	29.02		
3) รูปแบบตามใจ	42	45.17	5.33	รวม	7520.10	236			
รวม	237	48.43	5.64	Levene's test: F = 2.08, df1 = 2, df2 = 234, p = .13					
องค์ประกอบ "สุข"									
1) รูปแบบควบคุม	43	42.19	5.65	ระหว่างกลุ่ม	1304.02	2	652.01	17.52	.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	47.02	6.45	ภายในกลุ่ม	8710.24	234	37.22		
3) รูปแบบตามใจ	42	42.07	5.15	รวม	10014.25	236			
รวม	237	45.27	6.51	Levene's test: F = 2.70, df1 = 2, df2 = 234, p = .07					

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยของความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบ "ดี" องค์ประกอบ "เก่ง" และองค์ประกอบ "สุข" จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ย EQ			รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ "ดี"		
		1.ควบคุม	2.เอาใจใส่	3.ตามใจ			1.ควบคุม	2.เอาใจใส่	3.ตามใจ
1.ควบคุม	139.74	-	-11.02*	2.95	1.ควบคุม	50.26	-	-3.83*	0.71
2.เอาใจใส่	150.76		-	13.97*	2.เอาใจใส่	54.09		-	4.54*
3.ตามใจ	136.79			-	3.ตามใจ	49.55			-
รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ "เก่ง"			รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ "สุข"		
		1.ควบคุม	2.เอาใจใส่	3.ตามใจ			1.ควบคุม	2.เอาใจใส่	3.ตามใจ
1.ควบคุม	47.30	-	-2.35*	2.13	1.ควบคุม	42.19	-	-4.83*	0.12
2.เอาใจใส่	49.65		-	4.48*	2.เอาใจใส่	47.02		-	4.95*
3.ตามใจ	45.17			-	3.ตามใจ	42.07			-

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ "ดี" รายด้าน จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ

ด้าน "ควบคุมอารมณ์" พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (\bar{X} = 17.05, S.D. = 2.26) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม (\bar{X} = 16.30, S.D. = 2.14) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

(\bar{X} = 15.95, S.D. = 2.45) ด้าน “เห็นใจผู้อื่น” พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (\bar{X} = 17.94, S.D. = 2.42) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม (\bar{X} = 16.84, S.D. = 2.34) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} = 16.71, S.D. = 2.68) และด้าน “รับผิดชอบ” พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (\bar{X} = 19.12, S.D. = 2.74) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม (\bar{X} = 17.12, S.D. = 3.10) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} = 16.88, S.D. = 2.75)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “ดี” ด้านควบคุมอารมณ์ เห็นใจ

ผู้อื่น และรับผิดชอบต่อ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู พบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 9

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยด้าน “ควบคุมอารมณ์” แตกต่างจากรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยด้าน “เห็นใจผู้อื่น” และด้าน “รับผิดชอบ” แตกต่างจากรูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวขององค์ประกอบ “ดี” ด้านควบคุมอารมณ์ เห็นใจผู้อื่น และรับผิดชอบต่อของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

กลุ่ม	N	\bar{X}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
องค์ประกอบ “ดี”									
ควบคุมอารมณ์									
1) รูปแบบควบคุม	43	16.30	2.14	ระหว่างกลุ่ม	48.41	2	24.20	4.67	0.01
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	17.05	2.26	ภายในกลุ่ม	1211.65	234	5.18		
3) รูปแบบตามใจ	42	15.95	2.45	รวม	1260.06	236			
รวม	237	16.72	2.31	Levene's test: F = 0.23, df1 = 2, df2 = 234, p = .80					
เห็นใจผู้อื่น									
1) รูปแบบควบคุม	43	16.84	2.34	ระหว่างกลุ่ม	74.22	2	37.11	6.17	0.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	17.94	2.42	ภายในกลุ่ม	1406.90	234	6.01		
3) รูปแบบตามใจ	42	16.71	2.68	รวม	1481.12	236			
รวม	237	17.52	2.51	Levene's test: F = 0.91, df1 = 2, df2 = 234, p = .41					
รับผิดชอบต่อ									
1) รูปแบบควบคุม	43	17.12	3.10	ระหว่างกลุ่ม	241.29	2	120.64	15.26	0.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	19.10	2.74	ภายในกลุ่ม	1850.34	234	7.91		
3) รูปแบบตามใจ	42	16.88	2.75	รวม	2091.63	236			
รวม	237	18.35	2.98	Levene's test: F = 0.69, df1 = 2, df2 = 234, p = .51					

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “ดี” ด้านควบคุมอารมณ์ เห็นใจผู้อื่นและรับผิดชอบ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ค่าเฉลี่ย	1.ควบคุม	2.เอาใจใส่	3.ตามใจ
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านควบคุมอารมณ์				
1.ควบคุม	16.30	-	-0.75	0.35
2.เอาใจใส่	17.05		-	1.10*
3.ตามใจ	15.95			-
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านเห็นใจผู้อื่น				
1.ควบคุม	16.84	-	-1.10*	0.13
2.เอาใจใส่	17.94		-	1.23*
3.ตามใจ	16.71			-
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านรับผิดชอบ				
1.ควบคุม	17.12	-	-1.98*	0.32
2.เอาใจใส่	19.10		-	2.22*
3.ตามใจ	16.88			-

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” รายด้าน จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของด้าน “มีแรงจูงใจ” พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 16.97$, S.D. = 2.58) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม ($\bar{X} = 15.53$, S.D. = 2.02) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 15.26$, S.D. = 2.22) ด้าน “ตัดสินใจและแก้ปัญหา” พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 15.95$, S.D. = 2.69) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม ($\bar{X} = 15.86$, S.D. = 2.02) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 14.64$, S.D. = 2.75) และด้าน “สัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น” พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 16.74$, S.D. = 2.27) รองลงมาคือรูปแบบ

ควบคุม ($\bar{X} = 15.91$, S.D. = 2.42) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 15.26$, S.D. = 2.52)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” ด้านมีแรงจูงใจ ตัดสินใจ และแก้ปัญหา และสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู พบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 11

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยด้าน “มีแรงจูงใจ” และ “สัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น” แตกต่างจากรูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบควบคุมและรูปแบบเอาใจใส่มีค่าเฉลี่ยด้าน “ตัดสินใจและแก้ปัญหา” แตกต่างจากรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวขององค์ประกอบ “เก่ง” ด้านมีแรงจูงใจ ตัดสินใจและแก้ปัญหา และสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

กลุ่ม	N	\bar{X}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
องค์ประกอบ “เก่ง”									
ควบคุมอารมณ์									
1) รูปแบบควบคุม	43	15.53	2.02	ระหว่างกลุ่ม	135.46	2	67.73	11.50	0.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	16.97	2.58	ภายในกลุ่ม	1377.65	234	5.89		
3) รูปแบบตามใจ	42	15.26	2.22	รวม	1513.11	236			
รวม	237	16.41	2.53	Levene's test: F = 1.98, df1 = 2, df2 = 234, p = .14					
ตัดสินใจและแก้ปัญหา									
1) รูปแบบควบคุม	43	15.86	2.02	ระหว่างกลุ่ม	57.35	2	28.67	4.27	0.02
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	15.95	2.69	ภายในกลุ่ม	1572.39	234	6.72		
3) รูปแบบตามใจ	42	14.64	2.75	รวม	1629.73	236			
รวม	237	15.70	2.63	Levene's test: F = 2.56, df1 = 2, df2 = 234, p = .08					
สัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น									
1) รูปแบบควบคุม	43	15.91	2.42	ระหว่างกลุ่ม	80.76	2	40.38	7.34	0.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	16.74	2.27	ภายในกลุ่ม	1287.22	234	5.50		
3) รูปแบบตามใจ	42	15.26	2.52	รวม	1367.98	236			
รวม	237	16.32	2.41	Levene's test: F = .33, df1 = 2, df2 = 234, p = .72					

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” ด้านมีแรงจูงใจ ตัดสินใจและแก้ปัญหา และสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ค่าเฉลี่ย	1.ควบคุม	2.เอาใจใส่	3.ตามใจ
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านแรงจูงใจ				
1.ควบคุม	15.53	-	-1.44*	0.27
2.เอาใจใส่	16.97		-	1.71*
3.ตามใจ	15.26			-
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านตัดสินใจและแก้ปัญหา				
1.ควบคุม	15.86	-	-0.09	1.22*
2.เอาใจใส่	15.95		-	1.31*
3.ตามใจ	14.64			-
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น				
1.ควบคุม	15.91	-	-0.83*	0.65
2.เอาใจใส่	16.74		-	1.48*
3.ตามใจ	15.26			-

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” รายด้าน จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของด้าน “ภูมิใจในตนเอง” พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 10.79$, S.D. = 1.95) รองลงมาคือรูปแบบตามใจ ($\bar{X} = 10.31$, S.D. = 1.60) สำหรับรูปแบบควบคุม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 10.12$, S.D. = 1.55) ด้าน “พึงพอใจในชีวิต” พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 18.58$, S.D. = 3.17) รองลงมาคือรูปแบบควบคุม ($\bar{X} = 16.60$, S.D. = 3.52) สำหรับรูปแบบตามใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 16.00$, S.D. = 2.68) และด้าน “สุขสงบทางใจ” พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 17.65$, S.D. = 3.00) รองลงมาคือรูปแบบตามใจ

($\bar{X} = 15.76$, S.D. = 2.74) สำหรับรูปแบบควบคุม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 15.47$, S.D. = 2.75)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” ด้านภูมิใจในตนเอง พึงพอใจในชีวิต และสุขสงบทางใจ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู พบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 13

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) พบว่า ด้าน “พึงพอใจในชีวิต” นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างจากรูปแบบควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับด้าน “สุขสงบทางใจ” พบว่า นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างจากรูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวขององค์ประกอบ “สุข” ด้านภูมิใจในตนเอง พึงพอใจในชีวิต และสุขสงบทางใจ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

กลุ่ม	N	\bar{X}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
องค์ประกอบ “สุข ”									
ภูมิใจตนเอง									
1) รูปแบบควบคุม	43	10.12	1.55	Levene's test: F = 4.63, df1 = 2, df2 = 234, p = .01*					
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	10.79	1.95	เลือกใช้สถิติทดสอบ Brown-Forsythe ในการทดสอบค่าเฉลี่ย					
3) รูปแบบตามใจ	42	10.31	1.60	Statistic = 3.50, df1 = 2, df2 = 139.03, p = .03*					
รวม	237	10.58	1.84						
พึงพอใจในชีวิต									
1) รูปแบบควบคุม	43	16.60	3.52	ระหว่างกลุ่ม	289.44	2	144.72	14.55	.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	18.58	3.17	ภายในกลุ่ม	2327.33	234	9.95		
3) รูปแบบตามใจ	42	16.00	2.68	รวม	2616.77	236			
รวม	237	17.76	3.33	Levene's test: F = 2.87, df1 = 2, df2 = 234, p = .06					
สุขสงบทางใจ									
1) รูปแบบควบคุม	43	15.47	2.75	ระหว่างกลุ่ม	228.64	2	114.32	13.48	.00
2) รูปแบบเอาใจใส่	152	17.65	3.00	ภายในกลุ่ม	1984.84	234	8.48		
3) รูปแบบตามใจ	42	15.76	2.74	รวม	2213.48	236			
รวม	237	16.92	3.06	Levene's test: F = 1.68, df1 = 2, df2 = 234, p = .19					

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” ด้านภูมิใจในตนเอง พึงพอใจในชีวิต และสุขสงบทางใจ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	ค่าเฉลี่ย	1. ความคุม	2. เอาใจใส่	3. ตามใจ
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านภูมิใจในตนเอง				
1.ความคุม	10.12	-	-0.67	-0.19
2.เอาใจใส่	10.79		-	0.48
3.ตามใจ	10.31			-
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านพึงพอใจในชีวิต				
1.ความคุม	16.60	-	-1.98*	0.60
2.เอาใจใส่	18.58		-	2.58
3.ตามใจ	16.00			-
ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านสุขสงบทางใจ				
1.ความคุม	15.47	-	-2.18*	-0.29
2.เอาใจใส่	17.65		-	1.89*
3.ตามใจ	15.76			-

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม รายองค์ประกอบและรายด้านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรแผนการเรียน

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมจำแนกตามแผนการเรียน เพื่อวิเคราะห์ว่าความฉลาดทางอารมณ์ที่แตกต่างกันนั้นเป็นผลจากแผนการเรียนที่ต่างกันหรือไม่ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่านักเรียนที่กำลังศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษา มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมสูงสุด ($\bar{X} = 149.17$, S.D. = 17.73) รองลงมา คือแผนการเรียนศิลป์คำนวณ ($\bar{X} = 149.14$, S.D. = 17.22) และแผนการเรียนวิทย์-คณิต ($\bar{X} = 146.45$, S.D. = 15.29) ตามลำดับ สำหรับแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมต่ำที่สุด ($\bar{X} = 139.06$, S.D. = 10.65)

องค์ประกอบ “ดี” พบว่า นักเรียนที่กำลังศึกษาในแผนการเรียนศิลป์คำนวณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 54.04$, S.D. = 6.51) รองลงมาคือแผนการเรียนศิลป์ภาษา ($\bar{X} = 53.65$, S.D. = 7.00) และแผนการเรียน

วิทย์-คณิต ($\bar{X} = 52.42$, S.D. = 6.07) ตามลำดับ สำหรับแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 49.70$, S.D. = 4.99) องค์ประกอบ “เก่ง” พบว่านักเรียนที่กำลังศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ($\bar{X} = 49.83$, S.D. = 6.00) รองลงมาคือแผนการเรียนศิลป์คำนวณ ($\bar{X} = 48.88$, S.D. = 6.52) และแผนการเรียนวิทย์-คณิต ($\bar{X} = 48.34$, S.D. = 5.30) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่กำลังศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 46.48$, S.D. = 4.18) องค์ประกอบ “สุข” พบว่า แผนการเรียนศิลป์คำนวณมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ($\bar{X} = 46.22$, S.D. = 6.60) รองลงมาคือแผนการเรียนศิลป์ภาษา ($\bar{X} = 45.69$, S.D. = 7.45) และแผนการเรียนวิทย์-คณิต ($\bar{X} = 45.68$, S.D. = 6.31) สำหรับมีแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 42.88$, S.D. = 5.06)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์และจำแนกเป็นองค์ประกอบซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบ “ดี” องค์ประกอบ “เก่ง” และองค์ประกอบ “สุข” จำแนกตามแผนการเรียนพบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 15

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการ

เรียนวิทย์-คณิต แผนการเรียนศิลป์คำนวณและแผนการเรียนศิลป์ภาษา มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์และองค์ประกอบ “ดี” แตกต่างจากแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษา มีค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ “เก่ง” แตกต่างจากแผนการเรียนศิลป์

ทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนวิทย์-คณิต และศิลป์คำนวณ มีค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ “สุข” แตกต่างจากแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมและรายองค์ประกอบนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำแนกตามแผนการเรียน

กลุ่ม	N	\bar{x}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ความฉลาดทางอารมณ์									
1) วิทย์ – คณิต	73	146.45	15.29	Levene's test: F = 6.091, df1 = 3, df2 = 250, p = .00*					
2) ศิลป์คำนวณ	50	149.14	17.22	เลือกใช้สถิติทดสอบ Brown-Forsythe ในการทดสอบค่าเฉลี่ย					
3) ศิลป์ภาษา	64	149.17	17.73	Statistic = 6.03, df1 = 3, df2 = 207.16, p = .00*					
4) ศิลป์ทั่วไป	67	139.06	10.65						
รวม	254	145.71	15.78						
องค์ประกอบ “ดี”									
1) วิทย์ – คณิต	73	52.42	6.07	ระหว่างกลุ่ม	722.33	3	240.777	6.366	.00
2) ศิลป์คำนวณ	50	54.04	6.51	ภายในกลุ่ม	9456.22	250	37.825		
3) ศิลป์ภาษา	64	53.65	7.00	รวม	10178.56	253			
4) ศิลป์ทั่วไป	67	49.70	4.99	Levene's test: F = 2.53, df1 = 3, df2 = 250, p = .06					
รวม	254	52.33	6.34						
องค์ประกอบ “เก่ง”									
1) วิทย์ – คณิต	73	48.34	5.30	Levene's test: F = 4.66, df1 = 3, df2 = 250, p = .00*					
2) ศิลป์คำนวณ	50	48.88	6.52	เลือกใช้สถิติทดสอบ Brown-Forsythe ในการทดสอบค่าเฉลี่ย					
3) ศิลป์ภาษา	64	49.83	6.00	Statistic = 4.137, df1 = 3, df2 = 203.52, p = .01*					
4) ศิลป์ทั่วไป	67	46.48	4.18						
รวม	254	48.33	5.59						
องค์ประกอบ “สุข”									
1) วิทย์ – คณิต	73	45.68	6.31	Levene's test: F = 4.53, df1 = 3, df2 = 250, p = .00*					
2) ศิลป์คำนวณ	50	46.22	6.60	เลือกใช้สถิติทดสอบ Brown-Forsythe ในการทดสอบค่าเฉลี่ย					
3) ศิลป์ภาษา	64	45.69	7.45	Statistic = 3.55, df1 = 3, df2 = 222.20, p = .02*					
4) ศิลป์ทั่วไป	67	42.88	5.06						
รวม	254	45.05	6.48						

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยของความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบ “ดี” องค์ประกอบ “เก่ง” และองค์ประกอบ “สุข” จำแนกตามแผนการเรียน

แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ย EQ				แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ “ดี”			
		1	2	3	4			1	2	3	4
1	146.45	-	-2.69	-2.72	7.39*	1	48.34	-	-0.54	-1.49	1.86
2	149.14			-0.03	10.08*	2	48.88			-0.95	2.40
3	149.17				10.11*	3	49.83				3.35*
4	139.06				-	4	46.48				-

แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ย EQ				แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ “ดี”			
		1	2	3	4			1	2	3	4
1	52.42	-	-1.62	-1.23	2.72*	1	45.68	-	-0.54	-0.01	2.80*
2	54.04			0.39	4.34*	2	46.22			0.53	3.34*
3	53.65				3.95*	3	45.69				2.81
4	49.70				-	4	42.88				-

หมายเหตุ แผนการเรียน 1 คือ วิทยุ-คณิต, 2 คือ ศิลป์คำนวณ, 3 คือ ศิลป์ภาษา และ 4 คือ ศิลป์ทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “ดี” รายด้าน จำแนกตามแผนการเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของด้าน “ควบคุมอารมณ์” พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 17.23$, S.D. = 2.69) รองลงมาคือแผนการเรียนศิลป์คำนวณ ($\bar{X} = 16.78$, S.D. = 2.34) และแผนการเรียนวิทยุ-คณิต ($\bar{X} = 16.56$, S.D. = 2.32) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 16.13$, S.D. = 1.91) ด้าน “เห็นใจผู้อื่น” พบว่านักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์คำนวณค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 17.94$, S.D. = 2.54) รองลงมาคือแผนการเรียนศิลป์ภาษา ($\bar{X} = 17.92$, S.D. = 2.74) และแผนการเรียนวิทยุ-คณิต ($\bar{X} = 17.37$, S.D. = 2.28) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 16.72$, S.D. = 2.20) และด้าน “รับผิดชอบ” พบว่านักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์คำนวณ

ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 19.32$, S.D. = 2.97) รองลงมาคือแผนการเรียนวิทยุ-คณิต ($\bar{X} = 18.51$, S.D. = 2.95) และแผนการเรียนศิลป์ภาษา ($\bar{X} = 18.50$, S.D. = 3.10) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 16.85$, S.D. = 2.47)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “ดี” ด้าน “เห็นใจผู้อื่น” และด้าน “รับผิดชอบ” จำแนกตามแผนการเรียน พบว่าค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 17

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์คำนวณและศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยด้าน “เห็นใจผู้อื่น” แตกต่างจากแผนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนวิทยุ-คณิต ศิลป์คำนวณและศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยด้าน “รับผิดชอบ” แตกต่างจากแผนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวขององค์ประกอบ “ดี” ด้านควบคุมอารมณ์ เห็นใจผู้อื่น และรับผิดชอบ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำแนกตามแผนการเรียน

กลุ่ม	N	\bar{X}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
องค์ประกอบ “ดี”									
ควบคุมอารมณ์									
1) วิทย์ – คณิต	73	16.56	2.32	ระหว่างกลุ่ม	41.05	3	13.69	2.54	.06
2) ศิลป์คำนวณ	50	16.78	2.34	ภายในกลุ่ม	1349.83	250	5.40		
3) ศิลป์ภาษา	64	17.23	2.69	รวม	1390.88	253			
4) ศิลป์ทั่วไป	67	16.13	1.91						
รวม	254	16.66	2.34	Levene's test: F = 2.43, df1 = 3, df2 = 250, p = .07					
เห็นใจผู้อื่น									
1) วิทย์ – คณิต	73	17.37	2.28	ระหว่างกลุ่ม	62.95	3	20.98	3.54	.02
2) ศิลป์คำนวณ	50	17.94	2.54	ภายในกลุ่ม	1483.78	250	5.94		
3) ศิลป์ภาษา	64	17.92	2.74	รวม	1546.73	253			
4) ศิลป์ทั่วไป	67	16.72	2.20						
รวม	254	17.44	2.47	Levene's test: F = .87, df1 = 3, df2 = 250, p = .46					
รับผิดชอบ									
1) วิทย์ – คณิต	73	18.51	2.95	ระหว่างกลุ่ม	197.12	3	65.71	7.94	.00
2) ศิลป์คำนวณ	50	19.32	2.97	ภายในกลุ่ม	2069.63	250	8.28		
3) ศิลป์ภาษา	64	18.50	3.10	รวม	2266.76	253			
4) ศิลป์ทั่วไป	67	16.85	2.47						
รวม	254	18.23	2.99	Levene's test: F = .73, df1 = 3, df2 = 250, p = .53					

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “ดี” ด้านควบคุมอารมณ์ เห็นใจผู้อื่นและรับผิดชอบต่อ จำแนกตามแผนการเรียน

แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านเห็นใจผู้อื่น				แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านรับผิดชอบต่อ			
		1	2	3	4			1	2	3	4
1	17.37	-	-0.57	-0.55	0.65	1	18.51	-	-0.81	0.01	1.66*
2	17.94		-	0.02	1.22*	2	19.32		-	0.82	2.47*
3	17.92			-	1.20*	3	18.50			-	1.65*
4	16.72				-	4	16.85				-

หมายเหตุ แผนการเรียน 1 คือ วิทย์-คณิต, 2 คือ ศิลป์คำนวณ, 3 คือ ศิลป์ภาษา และ 4 คือ ศิลป์ทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” รายด้าน จำแนกตามแผนการเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของด้าน “แรงจูงใจ” พบว่านักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียน ศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 16.77$, S.D. = 2.86) รองลงมาคือแผนการเรียนวิทย์-คณิต ($\bar{X} = 16.55$, S.D. = 2.56) และแผนการเรียนศิลป์คำนวณ ($\bar{X} = 16.52$,

S.D. = 2.54) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 15.61$, S.D. = 1.80) ด้าน “ตัดสินใจและแก้ปัญหา” พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษา ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 16.25$, S.D. = 2.42) รองลงมาคือแผนการเรียนวิทย์-คณิต ($\bar{X} = 15.82$, S.D. = 2.76) และแผนการเรียนศิลป์คำนวณ ($\bar{X} = 15.72$, S.D. = 2.80) ตามลำดับ สำหรับแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

(\bar{X} = 14.97, S.D. = 2.19) และด้าน “สัมพันธภาพกับผู้อื่น” พบว่านักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษา ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (\bar{X} = 16.81, S.D. = 2.38) รองลงมาคือ แผนการเรียนศิลป์คำนวณ (\bar{X} = 16.64, S.D. = 2.74) และแผนการเรียนวิทย์-คณิต (\bar{X} = 15.97, S.D. = 2.35) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} = 15.90, S.D. = 2.24)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” ด้าน “แรงจูงใจ” และด้าน “ตัดสินใจแก้ปัญหา” จำแนกตามแผนการเรียน

พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 19

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยด้าน “แรงจูงใจ” แตกต่างจากแผนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนวิทย์-คณิต และศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยด้าน “ตัดสินใจและแก้ปัญหา” แตกต่างจากแผนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวขององค์ประกอบ “เก่ง” ด้านมีแรงจูงใจ ตัดสินใจและแก้ปัญหา และสัมพันธภาพกับผู้อื่น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามแผนการเรียน

กลุ่ม	N	\bar{X}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
องค์ประกอบ “เก่ง”									
มีแรงจูงใจ									
1) วิทย์-คณิต	73	16.55	2.56	Levene's test: F = 4.23, df1 = 3, df2 = 250, p = .01					
2) ศิลป์คำนวณ	50	16.52	2.54	เลือกใช้สถิติทดสอบ Brown-Forsythe ในการทดสอบค่าเฉลี่ย					
3) ศิลป์ภาษา	64	16.77	2.86	Statistic = 2.82, df1 = 3, df2 = 220.01, p = .04					
4) ศิลป์ทั่วไป	67	15.61	1.80						
รวม	254	16.35	2.49						
ตัดสินใจและแก้ปัญหา									
1) วิทย์-คณิต	73	15.82	2.76	ระหว่างกลุ่ม	56.10	3	18.70	2.87	0.04
2) ศิลป์คำนวณ	50	15.72	2.80	ภายในกลุ่ม	1626.71	250	6.51		
3) ศิลป์ภาษา	64	16.25	2.42	รวม	1682.80	253			
4) ศิลป์ทั่วไป	67	14.97	2.19	Levene's test: F = .87, df1 = 3, df2 = 250, p = .46					
รวม	254	15.69	2.58						
สัมพันธภาพกับผู้อื่น									
1) วิทย์-คณิต	73	15.97	2.35	ระหว่างกลุ่ม	41.37	3	13.79	2.37	0.07
2) ศิลป์คำนวณ	50	16.64	2.74	ภายในกลุ่ม	1455.48	250	5.82		
3) ศิลป์ภาษา	64	16.81	2.38	รวม	1496.85	253			
4) ศิลป์ทั่วไป	67	15.90	2.24	Levene's test: F = .68, df1 = 3, df2 = 250, p = .57					
รวม	254	16.30	2.43						

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” ด้านมีแรงจูงใจ ตัดสินใจและแก้ปัญหา จำแนกตามแผนการเรียน

แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านแรงจูงใจ				แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านตัดสินใจแก้ปัญหา			
		1	2	3	4			1	2	3	4
1	16.55	-	0.03	-0.22	0.94	1	15.82	-	0.10	-0.43	0.85*
2	16.52		-	-0.25	0.91	2	15.72		-	-0.53	0.75
3	16.77			-	1.16*	3	16.25			-	1.28*
4	15.61				-	4	14.97				-

หมายเหตุ แผนการเรียน 1 คือ วิทยุ-คณิต, 2 คือ ศิลป์คำนวณ, 3 คือ ศิลป์ภาษา และ 4 คือ ศิลป์ทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” รายด้าน จำแนกตามแผนการเรียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของด้าน “ภูมิใจในตนเอง” พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนวิทยุ-คณิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 10.71$, S.D. = 1.99) รองลงมาคือแผนการเรียนศิลป์ภาษา ($\bar{X} = 10.69$, S.D. = 1.93) และแผนการเรียนศิลป์คำนวณ ($\bar{X} = 10.48$, S.D. = 1.66) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 10.31$, S.D. = 1.66) ด้าน “พึงพอใจในชีวิต” พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์คำนวณ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 18.80$, S.D. = 3.17) รองลงมาคือแผนการเรียนศิลป์ภาษา ($\bar{X} = 18.03$, S.D. = 3.52) และแผนการเรียนวิทยุ-คณิต ($\bar{X} = 17.67$, S.D. = 3.18) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 16.39$, S.D. = 3.02) และ

ด้าน “สุขสงบทางใจ” พบว่านักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนวิทยุ-คณิต ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 17.30$, S.D. = 2.98) รองลงมาคือแผนการเรียนศิลป์ภาษา ($\bar{X} = 16.97$, S.D. = 3.59) และแผนการเรียนศิลป์คำนวณ ($\bar{X} = 16.94$, S.D. = 3.19) ตามลำดับ สำหรับนักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 16.18$, S.D. = 2.20)

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” ด้าน “พึงพอใจต่อชีวิต” จำแนกตามแผนการเรียน พบว่ามีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 21

ผลการวิเคราะห์การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ (Post Hoc) พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนวิทยุ-คณิต ศิลป์คำนวณและศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยด้าน “พึงพอใจในชีวิต” แตกต่างจากแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวขององค์ประกอบ “สุข” ด้านภูมิใจในตนเอง พึงพอใจในชีวิต และ สุขสงบทางใจ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำแนกตามแผนการเรียน

กลุ่มองค์ประกอบ “สุข”	N	\bar{X}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ภูมิใจตนเอง									
1) วิทย์-คณิต	73	10.71	1.99	ระหว่างกลุ่ม	7.12	3	2.37	0.71	0.55
2) ศิลป์คำนวณ	50	10.48	1.66	ภายในกลุ่ม	835.61	250	3.34		
3) ศิลป์ภาษา	64	10.69	1.93	รวม	842.73	253			
4) ศิลป์ทั่วไป	67	10.31	1.66						
รวม	254	10.56	1.83	Levene's test: F = 1.05, df1 = 3, df2 = 250, p = .37					
พึงพอใจในชีวิต									
1) วิทย์-คณิต	73	17.67	3.18	ระหว่างกลุ่ม	182.15	3	60.72	5.82	0.00
2) ศิลป์คำนวณ	50	18.80	3.17	ภายในกลุ่ม	2607.96	250	10.43		
3) ศิลป์ภาษา	64	18.03	3.52	รวม	2790.11	253			
4) ศิลป์ทั่วไป	67	16.39	3.02						
รวม	254	17.65	3.32	Levene's test: F = .884, df1 = 3, df2 = 250, p = .48					
สุขสงบทางใจ									
1) วิทย์-คณิต	73	17.30	2.98	Levene's test: F = 9.38, df1 = 3, df2 = 250, p = .00					
2) ศิลป์คำนวณ	50	16.94	3.19	เลือกใช้สถิติทดสอบ Brown-Forsythe ในการทดสอบค่าเฉลี่ย					
3) ศิลป์ภาษา	64	16.97	3.59	Statistic = 1.67, df1 = 3, df = 214.18, p = .17					
4) ศิลป์ทั่วไป	67	16.18	2.20						
รวม	254	16.85	3.03						

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” ด้านพึงพอใจในชีวิต จำแนกตามแผนการเรียน

แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่างค่าเฉลี่ยด้านพึงพอใจในชีวิต			
		1	2	3	4
1	16.55	-	0.03	-0.22	0.94*
2	16.52		-	-0.25	0.91*
3	16.77			-	1.16*
4	15.61				-

หมายเหตุ แผนการเรียน 1 คือ วิทย์-คณิต, 2 คือ ศิลป์คำนวณ, 3 คือ ศิลป์ภาษา และ 4 คือ ศิลป์ทั่วไป

ตอนที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามตัวแปรระดับชั้นการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า นักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงสุด คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่มัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 146.49 รองลงมาคือมัธยมศึกษา

ปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 145.76 และลำดับสุดท้ายคือมัธยมศึกษาปีที่ 4 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 144.71

เมื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามระดับชั้นที่ศึกษาด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่าความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความฉลาดทางอารมณ์ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา

กลุ่ม	ความฉลาดทางอารมณ์	N	\bar{X}	S.D.	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1)	มัธยมศึกษาปีที่ 4	75	144.71	15.24	ระหว่างกลุ่ม	132.92	2	66.46	0.27	.77
2)	มัธยมศึกษาปีที่ 5	93	146.49	16.73	ภายในกลุ่ม	62878.67	251	250.51		
3)	มัธยมศึกษาปีที่ 6	86	145.76	15.33	รวม	63011.59	253			
	รวม	254	145.72	15.78	Levene's test: F = 0.91, df1 = 2, df2 = 251, p = .40					

สรุปผลการวิจัย

1. ความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 145.71 จัดอยู่ในระดับปกติ เมื่อจำแนกตามรายองค์ประกอบพบว่าองค์ประกอบ “ดี” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 52.33 จัดอยู่ในระดับปกติ องค์ประกอบ “เก่ง” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 48.33 จัดอยู่ในระดับปกติ และองค์ประกอบ “สุข” มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 45.05 จัดอยู่ในระดับปกติ สรุปแล้วเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยายภาพรวมของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้รับ พบว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่สูงที่สุด คือ รูปแบบเอาใจใส่ รองลงมา คือ รูปแบบควบคุม และลำดับสุดท้าย คือรูปแบบตามใจ เมื่อจำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุมสูงที่สุด นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่สูงที่สุด และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจสูงที่สุด เมื่อจำแนกตามแผนการเรียนพบว่านักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในแผนการเรียนวิทย์-คณิต ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุมสูงที่สุด นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในแผนการเรียนศิลป์คำนวณ ได้รับการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่สูงที่สุด และนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจสูงที่สุด

3. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า นักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงสุด คือ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ รองมาคือรูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจ ตามลำดับ

4. ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยของความฉลาดทางอารมณ์ แตกต่างจากรูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “ดี” โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านควบคุมอารมณ์ ด้านเห็นใจผู้อื่น และด้านรับผิดชอบ พบว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ “ดี” โดยรวม ด้านเห็นใจผู้อื่น และด้านรับผิดชอบแตกต่างจากรูปแบบตามใจและรูปแบบควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยด้านควบคุมอารมณ์แตกต่างจากรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ มีแรงจูงใจ ตัดสินใจและแก้ปัญหา และสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น พบว่า นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยองค์ประกอบ “เก่ง” โดยรวม ด้านมี

แรงจูงใจและด้านสัมพันธภาพกับผู้อื่นแตกต่างจากรูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบควบคุมและรูปแบบเอาใจใส่มีค่าเฉลี่ยด้านตัดสินใจและแก้ปัญหา แตกต่างจากรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ด้านภูมิใจในตนเอง ฟังพอใจในชีวิต และสุขสงบทางใจพบว่า นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” โดยรวม และด้าน “สุขสงบทางใจ” สูงกว่ารูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ มีค่าเฉลี่ยด้าน “ฟังพอใจในชีวิต” สูงกว่ารูปแบบควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่านักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงสุด คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษา รองมาคือแผนการเรียนศิลป์คำนวณและแผนการเรียนวิทย์-คณิต ตามลำดับ สำหรับแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ต่ำที่สุด

6. ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรแผนการเรียนพบว่านักเรียนที่กำลังศึกษาในแผนการเรียนวิทย์ แผนการเรียนศิลป์คำนวณ และแผนการเรียนศิลป์ภาษา มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างจากแผนการเรียนศิลป์ทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปแล้วเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “ดี” โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ด้านควบคุมอารมณ์ ด้านเห็นใจผู้อื่น และด้านรับผิดชอบพบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนวิทย์-คณิต แผนการเรียนศิลป์คำนวณและแผนการเรียนศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “ดี” โดยรวม และ ด้าน “รับผิดชอบ”

แตกต่างจากแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้าน “เห็นใจผู้อื่น” พบว่า นักเรียนที่ศึกษาแผนการเรียนศิลป์คำนวณและศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยแตกต่างจากแผนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ แรงจูงใจ ตัดสินใจและแก้ปัญหา และสัมพันธภาพกับผู้อื่น พบว่า นักเรียนที่ศึกษาในแผนการเรียนศิลป์ภาษา มีค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “เก่ง” และด้าน “แรงจูงใจ” โดยรวมแตกต่างจากแผนการเรียนศิลป์ทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนที่ศึกษาแผนการเรียนวิทย์-คณิต และศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยด้าน “ตัดสินใจและแก้ปัญหา” แตกต่างจากแผนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านภูมิใจในตนเอง ฟังพอใจในชีวิต และสุขสงบทางใจ พบว่า นักเรียนที่ศึกษาแผนการเรียนวิทย์-คณิต และศิลป์คำนวณ มีค่าเฉลี่ยขององค์ประกอบ “สุข” โดยรวมแตกต่างจากแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนที่ศึกษาแผนการเรียนวิทย์-คณิต ศิลป์คำนวณและศิลป์ภาษามีค่าเฉลี่ยด้าน “ตัดฟังพอใจต่อชีวิต” แตกต่างจากแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7. เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรระดับชั้นที่ศึกษาด้วยการทดสอบ พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปแล้วไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

สรุปและวิจารณ์ผล

จากผลการวิจัยเรื่องการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีประเด็นสำคัญและน่าสนใจที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ข้อค้นพบที่ว่านักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงที่สุด คือ นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่ ($\bar{X} = 150.76$) มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ารูปแบบควบคุม ($\bar{X} = 139.74$) รูปแบบตามใจ ($\bar{X} = 136.79$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพราะการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่นั้นสนับสนุนให้นักเรียนมีพัฒนาการตามวุฒิภาวะ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระ เป็นตัวของตัวเอง รับฟังเหตุผลจากผู้อื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของกันตวรรณ (2544) ที่ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กวัยย่างเข้าสู่วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบดูแลเอาใจใส่นั้นมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้อำนาจควบคุม การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ และการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับที่มารยาท และคณะ (2544) พบว่าความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับมัธยมปลายในจังหวัดเชียงใหม่ และสอดคล้องกับที่ชนมน (2543) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่น ซึ่งพบว่าการเลี้ยงดูแบบให้ความรักมีความสัมพันธ์กับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่นตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การเลี้ยงดูแบบคาดหวังเอาใจกับเด็กมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่นตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการเลี้ยงดูแบบลงโทษ แบบแสดงความเป็นเจ้าของมากเกินไป แบบยอมบุตรและแบบปล่อยปละละเลย ไม่มีความสัมพันธ์กับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ในภาพรวมผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเอาใจใส่จะมีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าเด็กที่ถูกอบรมเลี้ยงดูรูปแบบอื่นๆ ส่วนการเลี้ยงดูแบบตามใจหรือปล่อยปละละเลยนั้นบั่นทอนคุณภาพทางอารมณ์ของเด็กอย่างชัดเจนสิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และเด็กจะส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กทั้งด้านบวกและลบ พ่อแม่จึงต้องเลือกวิธีการ

อบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสม เพื่อเด็กเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง

เมื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ด้วยวิธีการวิเคราะห์ ความแปรปรวนพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยรูปแบบเอาใจใส่นั้นมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ารูปแบบควบคุมและรูปแบบตามใจ เพราะการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเอาใจใส่นั้นสนับสนุนให้นักเรียนมีพัฒนาการตามวุฒิภาวะ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระ เป็นตัวของตัวเอง รับฟังเหตุผลจากผู้อื่น สอดคล้องกับประภาศ (2556) พบว่าการอบรมเลี้ยงดูส่งผลต่อระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาจังหวัดสงขลา ดังนั้น ด้านการควบคุมอารมณ์ตนเอง และด้านความภาคภูมิใจในตนเอง นักศึกษาที่บิดามารดาเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบเข้มงวดกวดขัน สูงกว่านักศึกษาที่บิดามารดาเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ด้านการเห็นใจผู้อื่น และด้านความพึงพอใจในชีวิต นักศึกษาที่บิดามารดาเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย สูงกว่านักศึกษาที่บิดามารดาเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และด้านความสามารถในการปรับตัว นักศึกษาที่บิดามารดาเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน สูงกว่านักศึกษาที่บิดามารดาเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สอดคล้องกับกรมสุขภาพจิต (2543) ที่กล่าวว่า การศึกษาวิจัยระยะยาวตั้งแต่วัยเด็กถึงวัยรุ่น พบว่า เด็กที่เติบโตขึ้นเป็นคนที่มีขาดความรู้สึกเห็นใจผู้อื่นล้วนมาจากการเลี้ยงดูที่เคยถูกทำร้ายทั้งทางอารมณ์และร่างกายจากพ่อแม่ ขณะที่การศึกษาเด็กก่อนวัยเรียน 2 กลุ่มที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมซึ่งยากจนเหมือนกัน แต่ได้รับการเลี้ยงดูที่ต่างกันก็พบว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูมาอย่างอบอุ่น จะแสดงความเห็นใจเมื่อเห็นเด็กอื่นร้องไห้เสียใจ ขณะที่เด็กซึ่งถูกทำร้ายจิตใจ จะไม่แสดงความสนใจเหมือนเด็กกลุ่มแรก แต่อาจจะแสดงปฏิกิริยาต่อเด็กที่กำลังร้องไห้ด้วยความกลัว โกรธ หรือแม้แต่เข้าไปทำร้ายร่างกาย คำพูดและการกระทำของพ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูมีผลอย่างมากต่อการพัฒนา

ทางอารมณ์และบุคลิกภาพของเด็ก เพราะนับจากวัยทารกเป็นต้นมา เด็กจะรู้สึกผูกพันใกล้ชิดกับปฏิกริยาโต้ตอบทางอารมณ์ของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู ท่าทีและสภาพแวดล้อมในการอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่แรกเกิดจึงมีอิทธิพลอย่างมากต่อบุคลิกภาพและความฉลาดทางอารมณ์ของเด็ก สอดคล้องกับจอม (2542) ที่กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นความฉลาดและความสามารถทางสมองอย่างหนึ่ง ความฉลาดทางอารมณ์จะดีหรือไม่ ปัจจัยที่มีผลคือ พันธุกรรม พื้นอารมณ์ และสิ่งแวดล้อม การเลี้ยงดู แนนอน พันธุกรรมหรือพื้นอารมณ์เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงยาก แต่เราเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและการเลี้ยงดูได้ ดังนั้นความฉลาดทางอารมณ์ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ การเลี้ยงดูและการสอนทักษะทางอารมณ์ลักษณะต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเด็กจะช่วยให้เด็กพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ และใช้ศักยภาพทางอารมณ์ของตนได้เต็มที่

2. ข้อค้นพบที่ว่าเมื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรระดับชั้นที่ศึกษาด้วยการทดสอบ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพราะโรงเรียนได้มีการส่งเสริมการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูเป็นผู้ที่ดูแลนักเรียนอย่างเอาใจใส่ และใกล้ชิด มีการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม หรือการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ ผู้เรียนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียน ประสบการณ์จากกิจกรรมกลุ่มนั้นมาร่วมกันอภิปรายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ (ทิสนา, 2533) ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของกันและกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และเป็นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน สอดคล้องกับสายพันธ์ (2554) ที่กล่าวว่าครูมีบทบาทสำคัญ โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนทุกคนอยากรู้ อยากเห็น อยากศึกษาค้นคว้า และอยากแสดงความสามารถออกมา ตลอดจนให้ความสนใจและสังเกต การปฏิบัติการณ์ทดลองร่วมกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี

บทบาทมากที่สุด นอกจากนี้ครูควรแสดงบทบาทในการเป็นผู้นำกับติดตามโดยสังเกตพฤติกรรมและภาวะอารมณ์ของนักเรียนแต่ละคน การมีส่วนร่วมในการทำงาน ตรวจสอบผลการศึกษาค้นคว้า ตลอดจนวิจารณ์ให้คำแนะนำ แก่ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้วยความเมตตาอย่างต่อเนื่อง จะเห็นว่าครูมีอิทธิพลมากที่สุดในการเพิ่มระดับความฉลาดทางอารมณ์ให้กับผู้เรียน ทั้งนี้ เพราะครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะความรู้ไปใช้ในการเพิ่มความฉลาดทางอารมณ์ให้กับตนเอง และใช้ในการสอนให้กับผู้เรียนด้วย สอดคล้องกับบัญญัติ และคณะ (2548) ทำการวิจัยเรื่องเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ผลการวิจัยไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญของเชาวน์อารมณ์ในตัวแปรระดับชั้น ได้ให้เหตุผลว่านักเรียนเหล่านี้มีอายุใกล้เคียงกันมาก คืออายุระหว่าง 16-18 ปี พัฒนาการทางเชาวน์อารมณ์จึงไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้นักเรียนเหล่านี้ยังเป็นเยาวชนที่กำลังเรียนในสถานศึกษาซึ่งมีการจัดสภาพแวดล้อมและได้รับการประสบการณ์การเรียนและการอบรมคล้ายคลึงกัน และสอดคล้องกับ โรสไฮดา (2554) ทำการศึกษา เรื่อง การศึกษาบุคลิกภาพและเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามระดับชั้น พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีเชาวน์อารมณ์ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อค้นพบที่ว่าเมื่อการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยจำแนกตามตัวแปรแผนการเรียน ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยแผนการเรียนวิทย์-คณิต ($\bar{x} = 146.45$) แผนการเรียนศิลป์คำนวณ ($\bar{x} = 149.14$) และแผนการเรียนศิลป์ภาษา ($\bar{x} = 149.17$) มีค่าเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าแผนการเรียนศิลป์ทั่วไป ($\bar{x} = 139.06$) อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับบัญญัติและคณะ (2548) ที่พบว่านักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ แผนการเรียนศิลป์คำนวณ แผนการเรียนศิลป์ภาษา และแผนการเรียนอื่น ๆ มีเชาวน์อารมณ์แต่ละองค์ประกอบและเชาวน์อารมณ์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนแผนวิทยาศาสตร์มีเชาวน์อารมณ์สูงกว่านักเรียนแผนศิลป์คำนวณ แผนศิลป์ภาษา และแผนการเรียนอื่น ๆ โดยให้เหตุผลว่าการสอบคัดเลือกเข้าเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จะสามารถเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ได้นั้นจะต้องมีผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์อยู่ในระดับดีถึงดีมาก ซึ่งระบบคัดเลือกนักเรียนที่เรียนดีเข้าเรียนในแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ถือว่าเป็นการคัดสรรเด็กนักเรียนที่มีคุณลักษณะเด่นเข้าเรียน กล่าวคือ นักเรียนเหล่านี้จะรู้ว่าตนเองมีศักยภาพและความสามารถเหนือกว่านักเรียนกลุ่มอื่น ส่งผลต่อความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในตนเอง มีการมองโลกในแง่ดี และส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัว สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นได้ ซึ่งคุณลักษณะของนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์เหล่านี้คือคุณลักษณะของคนที่มีความเชาวน์อารมณ์สูงนั่นเอง อีกทั้งขวัญตา (2554) ทำการศึกษาวิจัยแล้วพบว่านักเรียนแผนศิลป์เป็นเด็กรุ่นใหม่ (Generation Y) ซึ่งมีพฤติกรรมใจร้อน สมารถสู้ รักสบาย ไม่มีความอดทน มีโลกส่วนตัวสูง เรียนรู้ได้เร็ว ชอบพูดคุยสังสรรค์ จึงชอบทำงานเป็นทีมมากกว่าทำงานคนเดียว ลักษณะนิสัยชอบแสดงออก มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่ชอบอยู่ในกรอบและไม่ชอบเงื่อนไข

4. ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Baumrind ซึ่งจัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็น 3 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (ควบคุมและตอบสนองความรู้สึกเด็ก) 2) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (ควบคุมแต่ไม่ตอบสนองความรู้สึกเด็ก) และ 3) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (ไม่ควบคุมแต่ตอบสนองความรู้สึกเด็ก) แต่เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ

เชิงบรรยายแล้วพบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 17 คนที่ไม่สามารถระบุรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้ เนื่องจาก Baumrind (1971 อ้างถึงใน ดุลยา, 2552) แบ่งลักษณะพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กจากการแสดงออกของบิดามารดาที่บุตรเป็น 2 มิติใหญ่ คือ 1) มิติของความอบอุ่นและการตอบสนองความต้องการต่าง ๆ ของเด็ก (Warmth and responsiveness) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ให้ความอบอุ่นต่อเด็ก (Warm parents) บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูจะให้ความรักความเมตตาต่อบุตรอย่างเปิดเผย เอาใจใส่ต่อเด็ก ตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ของเด็กและให้เวลากับเด็ก รับฟังความคิดเห็นและคอยปลอบโยนให้กำลังใจเด็ก และกลุ่มที่ทอดทิ้งปล่อยปละละเลยต่อเด็ก หรือบางครั้งต่อต้านไม่เป็นมิตรกับเด็ก (Uninvolved or hostile parents) บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูจะไม่สนใจเด็ก บางครั้งจะต่อต้านไม่เป็นมิตรกับเด็ก มักสนใจแต่ความต้องการของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูมากกว่าความต้องการของเด็ก ไม่มีเวลาให้กับเด็ก ไม่ค่อยใส่ใจกับอารมณ์ของเด็กแต่เมื่อเด็กไม่สบายใจจะให้คำปลอบโยนเล็กน้อย 2) มิติของการเรียกร้องหรือควบคุมบังคับเด็ก (Control/Demand) มิตินี้บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูจะมีพฤติกรรมที่มีลักษณะกำหนด ระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ไว้และเรียกร้องให้เด็กเชื่อฟังโดยจะมีการควบคุมพฤติกรรมของเด็ก แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ใช้คำสั่งควบคุมบังคับเด็กมากเกินไป (Overcontrol parents) บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูจะบงการชีวิตของเด็กเกือบทั้งหมด และกลุ่มที่ใช้คำสั่งกับเด็กเพียงเล็กน้อยและไม่ค่อยใช้อำนาจหน้าที่ควบคุมบังคับเด็ก (Undercontrol parents) เด็กที่บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเลี้ยงดูแบบนี้จะมีอิสระในการปฏิบัติทุกสิ่งทุกอย่างโดยไม่กลัวบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูและบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูก็จะไม่สนใจสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กปฏิบัติ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วการเลี้ยงดูบุตรเป็นการผสมผสานมิติต่าง ๆ เข้าร่วมกัน ทำให้ไม่สามารถระบุรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูได้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาค้นคว้าทางอารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จากงานวิจัยจะเห็นได้ว่านักเรียนที่เรียนในแผนการเรียนศิลป์ทั่วไปมีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำกว่าแผนการเรียนอื่น ดังนั้นคณะผู้บริหารและครู ควรหาวิธีการหรือกิจกรรมที่จะพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ เช่น การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ตามหลักวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ กิจกรรมส่งเสริมให้วัยรุ่นรวมตัวกับกลุ่มเพื่อนเพื่อ "ลงมือทำ" กิจกรรมร่วมกัน และ "เรียนรู้" จุดแข็ง-จุดอ่อนของตนเอง/กลุ่ม ผ่านประสบการณ์ตรงจากการลงมือทำกิจกรรมดังกล่าว (Experimental Learning) เป็นต้น

2. จากข้อสรุปที่พบว่ารูปแบบการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ จะส่งผลให้นักเรียนมีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่ารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นนั้น คณะผู้บริหารและครู ต้องมีแผนงานประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้ปกครองทราบถึงความสำคัญ และผลจากการเลี้ยงดู อีกทั้งควรมีการให้ความรู้และรายละเอียดเกี่ยวกับนิยามและวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ สำหรับเด็กกลุ่มอายุ 16-18 ปี ทั้งนี้เป็นการร่วมมือทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

3. จากข้อสรุปงานวิจัยสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนที่ผ่านการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในเกณฑ์ปกติ จึงควรเผยแพร่งานวิจัยชิ้นนี้แก่ผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าคณะผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ต่างร่วมมือกันเพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอื่น เช่น ภูมิหลังของนักเรียน การเผชิญปัญหา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความสัมพันธ์กับเพื่อน และความมั่นใจของนักเรียน ตัวแปรด้านครอบครัว ประกอบด้วย การสื่อสารในครอบครัว สภาพความสัมพันธ์

ของผู้ปกครอง และการอบรมเลี้ยงดู และตัวแปรด้านครู ประกอบด้วย บรรยากาศการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมในโรงเรียน และความเอาใจใส่ของครู ซึ่งตัวแปรเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์

2. ควรมีการศึกษาวิธีการสอน กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ทั้งนี้ควรร่วมบูรณาการเป็นสหวิชา สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสนับสนุนให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ควบคู่กับชาวนับัญญา

3. ควรมีการศึกษาวิจัย เรื่องการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนที่มีคุณลักษณะพิเศษ เช่นนักเรียนที่มีสมาธิสั้นหรือกลุ่มที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

4. ควรมีการศึกษาวิจัยติดตามความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จนกระทั่งนักเรียนเรียนจบในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อดูพัฒนาการด้านความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. 2543. อีคิว: ความฉลาดทางอารมณ์. นนทบุรี: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต.
- กรมสุขภาพจิต. 2543. คู่มือความฉลาดทางอารมณ์. กรุงเทพฯ. กระทรวงสาธารณสุข.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. 2544. การพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับประชาชนไทยอายุ 12-60 ปี. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 47(4) : 267-279.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. 2546. สุขภาพจิตไทย พ.ศ. 2545-2546. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มติชน.
- กรมสุขภาพจิต. 2547. การสำรวจสุขภาพจิตและการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในสถานศึกษา. นนทบุรี. สำนักพัฒนาสุขภาพจิต.

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กัณฑ์วรรณ มีสมสาร. 2544. การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กวัยย่างเข้าวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกัน ตามการรับรู้ของตนเอง. วิทยานิพนธ์-ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา วณิชรมณี และวนิดา ชนินทุทรวงศ์. 2556. อีคิว : ความฉลาดทางอารมณ์ (ฉบับปรับปรุง). สืบค้นจาก www.nph.go.th/test/eqtest/eqtest.html. [19 มิถุนายน 2556]
- ขวัญตา จริยสถิตกุล. 2554. การศึกษาผลการเขียนแสดงความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ศิลป์) โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี ที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการศึกษา-ไทย. สืบค้นจาก swis.act.ac.th/html_edu/act/temp_emp_research/1321. [19 มิถุนายน 2556]
- จอม ชุ่มช่วย. 2542. ความฉลาดทางอารมณ์: Emotional Intelligence. วารสารการศึกษาปฐมวัย. 1 (3): 56-62. สืบค้นจาก www.iqeqdekthai.com. [19 มิถุนายน 2556]
- จิตติมา วัฒนศัพท์ และคณะ. 2551. ระดับเขาวนอารมณ์ของเยาวชนในสถานแรกรับและเยาวชนในชุมชน จังหวัดพิษณุโลก. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร. จิตวิทยาตะวันออก-ตะวันตก.
- ชนมน สุขวงศ์. 2543. ความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงดูกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่นตอนต้น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์-มหาบัณฑิต. ขอนแก่น. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ดุลยา จิตตะยโสธร. 2552. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู: แนวคิดของ Diana Baum rind. วารสาร-วิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 2552, 29 (4): 173-187.
- ทิศนา แคมมณี. 2533. กลุ่มสัมพันธ์: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 2. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัญญัติ ยงยวน และคณะ. 2548. เขาวนอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย. Songklanakarin : E-Journal of Social Sciences and Humanities 11(3). มปป.
- ประกาศ ปานเจียง. 2556. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดสงขลา. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 4 : 447-458.
- ปริญ ญาณวารี. 2545. อิทธิพลของสัมพันธภาพในชีวิตสมรส ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับและประวัติการแยกห่างจากบุคคลสำคัญในชีวิต ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดูแลครรภ์และแนวโน้มของพฤติกรรมเลี้ยงดูบุตรของมารดา. สืบค้นจาก www.thapra.lib.su.ac.th/objects/thesis/fulltext/snamcn/Pariya_Yanvaree/fulltext.pdf. [19 มิถุนายน 2556]
- มารยาท โยทองยศ และคณะ. 2544. สถิติวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของจังหวัดเชียงใหม่. วารสารมหาวิทยาลัย-คริสเตียน. 9(2) : 109-118.
- รัตนะ บัวสนธ์และคณะ. 2553. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร. วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร 12 (1): 129-145.

- รัตนวดี รอดภิรมย์. 2533. การศึกษาพฤติกรรมการช่วยเหลือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โรสไฮดา ปาทาน. 2554. การศึกษาบุคลิกภาพและเชาวน์อารมณ์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วรุณี เจริญวุฒิวินยา 2552. การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ นักศึกษาโรงเรียนเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อ.เทคโนโลยี). สืบค้นจาก www.pvca-ri.com/myfile/060913090200_1.pdf. [5 ตุลาคม 2555]
- สายัณห์ สิทธิโชค. 2554. การศึกษารูปแบบการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่ส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของผู้เรียนโดยใช้เทคนิคเดลฟาย. วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยทักษิณ. 6 (1) : 51-78.
- สลิกา เมธนาวิณ. 2544. องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาลในการปฏิบัติ การพยาบาล. ดุษฎีนิพนธ์ (สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภาพรรณ ไครตจรัส และชุมพร ยงกิตติกุล. 2545. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูและพฤติกรรมส่วนบุคคลของวัยรุ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา ครั้งที่ 2 เรื่องวิกฤตความเครียดของสังคมไทย, หน้า 47-60.
- สุภาพัญญ จริยะเศรษฐ์. 2542. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย. สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- สุวรรณา เรื่องกายจนเศรษฐ์. 2551. กลยุทธ์การสร้างเสริมสุขภาพวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: ชัยเจริญ.
- Baumrind, D. 1971. Current Patterns of Parental Authority. *Developmental Psychology Monographs* 4: 1-103.
- Kaur, N. 2014. Influence of MI Inspired Teaching on EQ Enhancement of Children. *GYANODAYA: The Journal of Progressive Education*, 7(1), 28-34.
- Nishikawa, S., Sundbom, E., and Hägglöf, B. 2010. Influence of Perceived Parental Rearing on Adolescent Self-Concept and Internalizing and Externalizing Problems in Japan. *Journal of Child and Family Studies*, 19 (1), 57-66. doi:10.1007/s10826-009-9281-y
- Siu Mui, C., Bowes, J., and Wyver, S. 2009. Parenting Style as a Context for Emotion Socialization. *Early Education and Development*, 20(4), 631-656. doi:10.1080/10409280802541973
- Talebinejad, M. R., and Fard, Z. R. 2012. The Relationship between Emotional Quotients, Socioeconomic Status and Performance in Reading Comprehension: A Case Study of Iranian High School Students. *Journal of Language Teaching and Research*, 3(5), 844-850.
- Wei, H., and Chen, J. 2014. The Relationships Between Family Financial Stress, Mental Health Problems, Child Rearing Practice, and School Involvement Among Taiwanese Parents with School-Aged Children. *Journal of Child and Family Studies*, 23(7), 1145-1154.
- Zhao, J. J., and Zhao, S. Y. 2010. The Impact of IQ+EQ+CQ Integration on Student Productivity in Web Design and Development. *Journal Of Information Systems Education*, 21(1), 43-53.

ความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง

Readiness of Ramkhamhaeng University Students for Becoming ASEAN Citizens

อุบลรัตน์ เฟิงสถิตย์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียนและเปรียบเทียบความแตกต่างของความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาที่เรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนและเข้าชั้นเรียนในสัปดาห์แรกของการเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 400 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำแนกเป็นกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวน 180 คน กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จำนวน 220 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัย พบว่า 1. นักศึกษามีความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียนด้านความรู้ในระดับดีมาก ความพร้อมด้านทักษะพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง และความพร้อมด้านกระบวนการเรียนรู้ในระดับปานกลาง 2. นักศึกษาที่เรียนกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียนไม่แตกต่างกัน ยกเว้น นักศึกษาที่เรียนกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียนด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนสูงกว่านักศึกษาที่เรียนกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : พลเมืองอาเซียน มหาวิทยาลัยรามคำแหง ความพร้อม

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the readiness of selected Ramkhamhaeng University (RU) students for becoming ASEAN citizens, and to compare the readiness of these RU students, as classified by their fields of study. The sample consisted of 400 students enrolled and studying in the first week of the second semester in the academic year 2014: 180 students in the area of science and technology and 220 students in the area of humanities and social sciences, selected using the purposive sampling method. The research instrument was a rating scale questionnaire. Statistics used for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, and t-test. Findings were as follows: 1) The students under the study

¹ รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

displayed readiness for becoming ASEAN citizens in the aspect of knowledge at a very good level. The aspect of basic skills was evinced at a moderate level. Readiness in the aspect of the learning process was exhibited at a moderate level; and 2) Students who differ in the fields of study showed almost no differences in their readiness for becoming ASEAN citizens. The exception was in the case of students studying in the field of humanities and social sciences. They exhibited readiness for becoming ASEAN citizens in the aspect of knowledge of political community and ASEAN security at a higher level than those studying in the field of science and technology at the statistically significant level of .05.

Keywords : ASEAN citizens, Ramkhamhaeng University, Readiness

บทนำ

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations--ASEAN) เป็นองค์การระหว่างประเทศ ก่อตั้งขึ้นในประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2510 โดย 5 ประเทศ คือ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ เป้าหมายของการร่วมก่อตั้งอาเซียน คือ ส่งเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางสังคมและวัฒนธรรม ส่งเสริมการมีเสถียรภาพ สันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการ วิทยาศาสตร์ และด้านการบริหาร ส่งเสริมความร่วมมือซึ่งกันและกันในการฝึกอบรมและการวิจัย ส่งเสริมความร่วมมือในด้านการเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม การค้าการคมนาคม การสื่อสาร และการปรับปรุงมาตรฐานการดำรงชีวิต ส่งเสริมการมีหลักสูตรการศึกษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรระดับภูมิภาคและองค์การระหว่างประเทศ (The Asian Declaration, 1967; กระทรวงการต่างประเทศ, 2551) ต่อมา มีประเทศสมาชิกเพิ่มเติม คือ บรูไน (พ.ศ. 2527) เวียดนาม (พ.ศ. 2538) ลาว และเมียนมาร์ (พ.ศ. 2540) และกัมพูชา (พ.ศ. 2542) หลังจากนั้น สมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สหภาพพม่า สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ได้ร่วมมือกันปรับโครงสร้างและเป้าหมายของ

“สมาคม” ให้เป็น “ประชาคม” โดยประชาคมอาเซียน มีหลักพื้นฐานที่จะสร้างประชาคมอาเซียนให้แข็งแกร่ง 3 ด้าน คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (กระทรวงการต่างประเทศ, 2556)

ปี พ.ศ. 2555 ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยมีความชัดเจนเพิ่มมากขึ้น กระทรวงการต่างประเทศ โดยกรมอาเซียนได้แปล “แผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (3 เสา)” หรือ “Roadmap for an ASEAN Community 2015” เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558/2015 (กระทรวงการต่างประเทศ, 2555) แต่การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร จะเห็นได้จาก สมเกียรติ (2555) กล่าวว่า ความตื่นตัวในประชาชนไทยยังไม่ปรากฏ มีการทำกิจกรรมในสถาบันการศึกษาจำนวนไม่มาก ภาครัฐบาลไม่ตื่นตัว ไม่มีแผนยุทธศาสตร์ ไม่ประกาศแผนปฏิบัติการของไทยในการไปสู่ประชาคมอาเซียน ส่วนภาคประชาชนไม่มีทิศทางในการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ไม่รู้ว่าต้องทำอะไร อย่างไร เมื่อไร และจะพึงใครถ้าต้องการข้อมูลข่าวสารเพื่อเตรียมความพร้อม ซึ่งรัฐบาลควรมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อสร้างพลเมืองไทยให้เป็นพลเมืองอาเซียนที่มีความสามารถทัดเทียมต่างประเทศ ส่งเสริมเสรีภาพในการแสดงออก สามารถคิดวิเคราะห์ มีความรู้ รับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม ยอมรับความแตกต่างที่หลากหลาย

ทั้งภาษา วัฒนธรรม เพราะคนหลายชาติต้องทำงานร่วมกัน มีความสามารถในการสื่อสารกับคนต่างชาติต่างภาษาได้ โดยเฉพาะมีคนไทยจำนวนไม่น้อยที่ขาดความรู้ความเข้าใจของความเป็นมาและพัฒนาการของอาเซียน ซึ่งทิพย์พาว (2555) แสดงความเห็นในการเป็นประชาคมอาเซียนว่า คนไทยต้องรู้และเข้าใจเหตุผลหรือความจำเป็นรู้สิ่งที่จะได้หรือจะเสีย รู้จุดเด่นหรือจุดด้อย รู้ศักยภาพที่แตกต่างของแต่ละประเทศ โดยเน้นว่า เมื่อเปิดเสรีอาเซียนแล้ว คนไทยต้องพูดกับคนทั้งอาเซียนให้รู้เรื่อง ต้องเปิดตัวเปิดใจ ศึกษาหาความรู้จากเพื่อนบ้านให้มาก ยิ่งรู้มากยิ่งต้องปรับตัวมาก และยังมีฐานข้อมูลเพียงพอต่อการตัดสินใจเลือกรับสิ่งต่าง ๆ จะยิ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากร “คน” ให้อยู่ในมาตรฐานสากล ต้องเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอนใหม่ ให้ฝึกฝนการใช้สมองที่ต้องรู้คิดมากกว่ารู้จำ รู้ความแตกต่าง รู้ความรับผิดชอบ รู้ความรักสามัคคีที่จะอยู่ใต้อีกมีแต่สร้างสันติสุข และสิ่งสำคัญ คือ นอกจากต้องรู้ภาษาอังกฤษแล้ว ต้องรู้ภาษาอื่น ๆ ในอาเซียนอย่างน้อยอีกหนึ่งภาษาที่อยู่ใกล้ประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นลาว กัมพูชา พม่า และมาเลเซีย

การรวมกลุ่มกันของประเทศสมาชิกอาเซียนที่จะช่วยให้ทุกประเทศสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสงบสุขนั้น จำเป็นจะต้องมีข้อตกลงหรือข้อปฏิบัติร่วมกัน นั่นคือ มีกฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยสมาชิกทุกประเทศได้ลงนามรับรอง ณ สิงคโปร์ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน ค.ศ. 2007 กฎบัตรดังกล่าวจึงเปรียบเสมือนธรรมนูญร่วมของอาเซียนที่รัฐสมาชิกทั้งหลายต้องยึดถือและปฏิบัติตามทุกเรื่องที่เกิด ทุกอย่างที่ทำ จะมีผลกระทบต่อประชาชนพลเมืองไทย และพลเมืองอีก 9 ประเทศโดยตรงทั้งด้านการเมืองและความมั่นคง ทั้งด้านเศรษฐกิจ และทั้งด้านสังคมและวัฒนธรรม (แพรวภัทร, 2555ก) ด้วยเหตุนี้พลเมืองในประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศจึงต้องเป็นพลเมืองอาเซียน ชาวประเทศอาเซียนทั้งหมดจะมีสิทธิและหน้าที่ตามกรอบกติกาของประชาคมอาเซียน ความตกลงใด ๆ ของอาเซียนที่ผ่านการลงนามของผู้นำในระดับต่าง ๆ ย่อมส่งผลกระทบต่อพลเมืองไทยและ

พลเมืองอาเซียนทั้งสิ้น ฉะนั้น การสร้างความเป็นพลเมืองอาเซียนจึงควรมีแนวทางในการสร้างเสริมอย่างเป็นรูปธรรม เพราะสิ่งที่จะเกิดขึ้นในประชาคมอาเซียนนั้นจะเป็นสิ่งที่พลเมืองอาเซียนต้องเผชิญร่วมกัน ตัวอย่างเช่น ศรีรัตน์ (2555) กล่าวถึงประชาคมอาเซียนในด้านเศรษฐกิจสรุปได้ว่า อาเซียนจะเป็นตลาดรวมสามารถดึงดูดการลงทุนจากทั่วโลก มีความสะดวกด้านการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ มีการรวมตัวของตลาดเงินและตลาดทุนอย่างเป็นระบบ พัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง เศรษฐกิจอาเซียนจะบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก ขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนจะเพิ่มสูงขึ้น มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ รัฐสมาชิกอาเซียนจึงได้ทำความตกลงร่วมกัน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายผู้ประกอบการวิชาชีพ แรงงานฝีมือ หรือผู้มีความสามารถเฉพาะ โดยสาขาอาชีพที่ได้รับการรับรองให้สามารถไปทำงานตามประเทศต่าง ๆ คือ วิศวกรรม การสำรวจ สถาปัตยกรรม แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล บัญชี และการบริการหรือการท่องเที่ยว (กระทรวงการต่างประเทศ, 2556) และธีรดิษฐ์ (2556) รายงานว่ากระทรวงสาธารณสุข ได้เตรียมเพิ่มอีก 9 อาชีพ เพื่อให้สามารถเคลื่อนย้ายแรงงานในอาเซียน ได้แก่ การแก้ไขความผิดปกติของการสื่อความหมาย กิจกรรมบำบัด เทคโนโลยีหัวใจและทรวงอก รังสีเทคนิค จิตวิทยาคลินิก กายอุปกรณ์ การแพทย์แผนจีน ทัศนมาตรศาสตร์ และศาสตร์โคโรนารักษาจัดกระดูก ดังนั้น ผู้ที่มีความรู้ความสามารถหรือผู้ที่ศึกษาในสาขาอาชีพดังกล่าวจะสามารถย้ายแรงงานฝีมือได้ในประชาคมอาเซียนตามข้อตกลงหรือเงื่อนไขของแต่ละประเทศ

สำหรับคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองอาเซียนนั้น แพร้วภัทร (2555ก) กล่าวว่า ควรประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 คุณลักษณะพื้นฐาน เช่น มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน มีทักษะในการสื่อสาร สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ ภาคภูมิใจในความเป็นพลเมืองอาเซียน เป็นต้น ส่วนที่ 2 คุณลักษณะตามทฤษฎีการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร เช่น มีความเอื้ออาทรต่อกัน ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ มีความสำนึก

ในหน้าที่ รู้จักอดทนอดกลั้น และมีการคำนึงถึงผู้อื่นเป็นต้น และส่วนที่ 3 คุณลักษณะตามกฎบัตรอาเซียน เช่น รักความสงบและแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี เชี่ยวชาญในอาชีพ มีความสามารถหลากหลาย มีน้ำใจเอื้ออาทรต่อผู้อื่น เคารพสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น มีจิตสำนึกรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมในภูมิภาค พัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความรับผิดชอบ เคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล ยึดมั่นหลักสามัคคี และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่าพลเมืองของแต่ละประเทศซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม เมื่อมารวมตัวกันเป็นพลเมืองอาเซียน จำเป็นจะต้องมีคุณลักษณะที่สอดคล้องกัน อาทิ เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน มีความรู้ความเข้าใจในเงื่อนไขของกฎบัตรอาเซียน เข้าใจในความเป็นประชาคมอาเซียนที่เน้น 3 ด้าน คือ ด้านการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ด้านเศรษฐกิจอาเซียน ด้านสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน รวมทั้งต้องเป็นผู้ที่มีทักษะพื้นฐานและมีกระบวนการเรียนรู้ที่จะพัฒนาตน ตลอดจนมีความรู้สึกเต็มใจในการที่จะเป็นพลเมืองอาเซียน ร่วมรับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน ตระหนักและมีจิตสำนึกร่วมสร้างความเข้มแข็งของประเทศในกลุ่มอาเซียน ยอมรับความแตกต่างในทางสังคมวัฒนธรรม และการนับถือศาสนา เป็นต้น

มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่ทุกคน และทุกวัยที่ต้องการจะศึกษาหาความรู้ ได้จัดระบบการเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2541 มาตรา 7 คือ ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถานศึกษาและวิจัยแบบตลาดวิชาที่ผู้ศึกษาสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องมาเข้าชั้นเรียนที่มหาวิทยาลัยจัดให้ ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษ ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541) ในปีการศึกษา 2557 ได้เปิดรับสมัครนักศึกษา

ระดับปริญญาตรีส่วนกลาง สามารถจัดกลุ่มคณะต่าง ๆ ที่เปิดสอนออกเป็นกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา, ออนไลน์) คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของมหาวิทยาลัยรามคำแหง คือ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คือ คณะทันตแพทย์ศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดรวมเข้าอยู่ในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เนื่องจากมีจำนวนนักศึกษาน้อย ส่วนคณะที่เปิดสอนในกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง คือ คณะนิติศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และคณะสื่อสารมวลชน นักศึกษาส่วนใหญ่รับรู้ว่าจะระบบการเรียนของมหาวิทยาลัยไม่จำเป็นต้องเข้าชั้นเรียน สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยผ่านระบบการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ระบบบริการสารสนเทศทางโทรศัพท์พื้นฐาน การใช้บริการตำราอิเล็กทรอนิกส์ การสอบในระบบอิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ระวีวรรณ, 2549; สุชาติ, 2549) อย่างไรก็ตาม แม้ว่ามหาวิทยาลัยรามคำแหงเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ตามอัธยาศัย มีวิธีเลือกเรียนที่เหมาะสมตามความต้องการและความจำเป็นของแต่ละคน จัดให้มีการบรรยายในชั้นเรียนสำหรับผู้ที่จะเข้าฟังบรรยาย จัดให้มีสื่อการสอนทางไกล เพื่อให้นักศึกษาสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง เช่น ตำราเรียน การบรรยายผ่านอินเทอร์เน็ตให้กับนักศึกษาที่มีภาระต้องทำงาน หรืออยู่ในท้องถิ่นห่างไกลสามารถเรียนรู้ได้ก็ตาม แต่ได้มีบางคณะหรือบางกระบวนวิชาที่จำเป็นต้องให้นักศึกษาเข้าชั้นเรียนเพื่อรับการฝึกปฏิบัติหรือต้องศึกษาจากผู้สอนอย่างใกล้ชิด จึงทำให้นักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาในบางคณะจำเป็นต้องเข้าชั้นเรียน และต้องติดต่ออาจารย์ผู้สอนในบางกระบวนวิชาโดยตรง

จากการที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นมหาวิทยาลัยตลาดวิชา มีเป้าหมายเพื่อให้การศึกษากับบุคคลที่ต้องการเข้าศึกษาทุกคน จึงรับนักศึกษาโดยไม่จำกัดจำนวน รวมทั้งมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงทำให้มีบางคณะหรือบางวิชาเอกเปิดสอนในสาขาวิชาชีพที่สามารถเคลื่อนย้ายแรงงานตามเงื่อนไขของแต่ละประเทศได้ อีกทั้งการเป็นประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการ จะเกิดขึ้นภายในปี พ.ศ. 2558 ประชาชนของประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศต้องเป็นพลเมืองอาเซียน การที่นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงจะเป็นพลเมืองอาเซียนที่ดีที่สุดนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ส่งเสริม สนับสนุนให้นักศึกษาได้มีความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ไม่ว่าจะเป็นความรู้ทั่วไป ความรู้ในด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ตลอดจนฝึกฝนทักษะพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักศึกษา ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียนด้านความรู้ ด้านทักษะพื้นฐาน และด้านกระบวนการเรียนรู้ และต้องการเปรียบเทียบความแตกต่างของความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียนระหว่างนักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับกลุ่มที่เรียนสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เพื่อผลที่ได้จากการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางสำหรับอาจารย์และผู้บริหารของมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้จัดเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในการเป็นพลเมืองอาเซียนที่ดีมีความสามารถในการแข่งขันทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ ได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงระดับปริญญาตรีส่วนกลาง ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจากนักศึกษา

ที่เข้าชั้นเรียนในสัปดาห์แรกของการเปิดเรียนภาคที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียน แบ่งออกเป็น (1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ลักษณะการเรียน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน (2) แบบสอบถามความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียนเป็นการสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ จำนวน 26 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .888 ด้านทักษะพื้นฐาน จำนวน 7 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .823 และด้านกระบวนการเรียนรู้ จำนวน 7 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .799 (3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัญหาที่ประเทศไทยอาจเผชิญหลังจากการเป็นประชาคมอาเซียน สิ่งที่นักศึกษาและประเทศไทยควรต้องเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ลักษณะการตอบแบบสอบถาม มีดังนี้ (1) ข้อมูลทั่วไป เป็นแบบเลือกตอบและเติมคำหรือข้อความ (2) ความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียน ด้านความรู้ เป็นแบบประเมินว่า “ใช่” และ “ไม่ใช่” ความพร้อมด้านทักษะพื้นฐานและด้านกระบวนการเรียนรู้เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ คือ “น้อยที่สุด” “น้อย” “ปานกลาง” “มาก” “มากที่สุด” (3) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำตอบแบบปลายเปิด

เกณฑ์การให้คะแนนความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียน มีดังนี้ ด้านความรู้ คือ คำถามทางบวก ถ้าตอบ ‘ใช่’ = 1 คะแนน ‘ไม่ใช่’ = 0 คะแนน ส่วนข้อคำถามทางลบ ถ้าตอบ ‘ใช่’ = 0 คะแนน ‘ไม่ใช่’ = 1 คะแนน ด้านทักษะพื้นฐานและด้านกระบวนการเรียนรู้ คือ ถ้าตอบ ‘น้อยที่สุด’ = 1 คะแนน ‘น้อย’ = 2 คะแนน ‘ปานกลาง’ = 3 คะแนน ‘มาก’ = 4 คะแนน ‘มากที่สุด’ = 5 คะแนน

การแปลความหมายความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียน มีดังนี้ ด้านความรู้ คือ ‘คะแนน 0-15 = มีความรู้ระดับน้อย’ ‘คะแนน 16-19 = ระดับดี’ ‘คะแนน 20-26 = ระดับดีมาก’ ด้านทักษะพื้นฐานและ

ด้านกระบวนการเรียนรู้ คือ 'คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 แปลว่า มีความพร้อมระดับต่ำ' 'คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 แปลว่า ระดับปานกลาง' 'คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 แปลว่า ระดับสูง'

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้ ผู้วิจัยเลือก กระบวนวิชาที่นักศึกษาของแต่ละคณะเรียนร่วมกัน จำนวน 13 วิชา แจกและเก็บแบบสอบถามในชั้นเรียน โดยอาจารย์ผู้สอนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หลังจาก ได้รับแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะ แบบสอบถามฉบับที่ตอบครบสมบูรณ์เพื่อนำมา วิเคราะห์ข้อมูล ได้กลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีจำนวน 180 คน สาขาวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์จำนวน 220 คน รวมจำนวน แบบสอบถามทั้งหมด 400 คน

ผลการวิจัย

1. นักศึกษามีความพร้อมในการเป็นพลเมือง อาเซียน ด้านความรู้อยู่ในระดับดีมาก ความพร้อมด้าน ทักษะพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง และความพร้อม ด้านกระบวนการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง

2. นักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียนในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นความพร้อมในการเป็นพลเมือง อาเซียนบางด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้

2.1 นักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความพร้อมในการเป็น พลเมืองอาเซียนสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ได้แก่ ด้านความรู้ทั่วไป คือ 'ประเทศ สมาชิกอาเซียนต้องยึดถือหลักการตามกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)' และด้านกระบวนการเรียนรู้ คือ 'ศึกษาข้อมูล กฎระเบียบต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลง ของประเทศอาเซียน'

2.2 นักศึกษาที่เรียนในกลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความพร้อมในการเป็น พลเมืองอาเซียนสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับประชาคมการเมือง

และความมั่นคงอาเซียนในภาพรวม ความรู้เกี่ยวกับ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ 'การเป็นประชาคม อาเซียนเป็นการเปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าวเข้า ทำงานได้อย่างเสรี' และ 'แรงงานที่มีทักษะและเชี่ยวชาญ สามารถไปทำงานที่ประเทศอื่นในกลุ่มได้คล่องตัวขึ้น' ความรู้เกี่ยวกับประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน คือ 'การรวมกันของประเทศสมาชิกที่มีความแตกต่าง ทางชนชาติ ศาสนา ประวัติศาสตร์ จำเป็นต้องใช้หลัก ความเอื้ออาทร และการแบ่งปัน' และ 'ประเทศสมาชิก อาเซียนต้องร่วมมือ ช่วยเหลือ ป้องกัน ในด้านภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ และการควบคุมโรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้น' ด้านกระบวนการเรียนรู้ คือ 'ตั้งใจเรียนมากขึ้นเพื่อ เตรียมความพร้อมสำหรับการแข่งขันในด้านการงาน'

สรุปและวิจารณ์ผล

1. ความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียนของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

1.1 ด้านความรู้ ประกอบด้วย ความรู้ทั่วไป ความรู้เกี่ยวกับประชาคมการเมืองและความมั่นคง อาเซียน ความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และความรู้เกี่ยวกับประชาคมสังคมและวัฒนธรรม อาเซียนอยู่ในระดับดีมาก (69.5%) นั่นอาจเป็นเพราะ นักศึกษาได้รับความรู้หรือรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับอาเซียนผ่านทางสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการดูรายการ ทางโทรทัศน์ การอ่านหนังสือพิมพ์ การฟังวิทยุ คิดเป็น ร้อยละ 61.78 รวมถึงมหาวิทยาลัยรามคำแหงได้ให้ ความรู้หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนผ่านเสียงตาม สายของมหาวิทยาลัย ดังจะเห็นได้จากคำตอบของ นักศึกษาที่ว่า นักศึกษาได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับอาเซียน จากเสียงตามสายของมหาวิทยาลัยร้อยละ 13.38 อีกทั้ง มหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยกองแผนงานได้มีเว็บไซต์ เพื่อเผยแพร่แผนงานสำหรับการเตรียมความพร้อมสู่ การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 (มหาวิทยาลัย-รามคำแหง, กองแผนงาน, ออนไลน์) นอกจากนั้น หน่วยงานของรัฐโดยสำนักงานการประชาสัมพันธ์ ต่างประเทศ (2555) กระทรวงการต่างประเทศ (2556) หรือสื่อมวลชนโดยมติชน (2555) ได้นำเสนอข้อมูล

ข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนโดยการประชาสัมพันธ์ จัดทำเอกสารแผ่นพับ จัดทำหนังสือจัดทำเอกสารเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้ประชาชน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ดังนั้น จึงน่าจะมีผลทำให้นักศึกษามีความพร้อมในด้านความรู้ในระดับดีมาก

ความรู้ทั่วไป นักศึกษามีความพร้อมอยู่ในระดับดีมาก (49.75%) นั้นอาจเป็นเพราะ นักศึกษามีความรู้หรือรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน เช่น รู้ว่าภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ประกอบด้วย 11 ประเทศ แต่รัฐสมาชิกอาเซียนมี 10 ประเทศ หรือวันที่ 8 สิงหาคม 2510 เป็นวันเริ่มต้นของอาเซียน โดยประเทศไทย ณ กรุงเทพมหานคร จึงทำให้วันที่ 8 สิงหาคม เป็นวันอาเซียน เป็นต้น การรู้ข้อมูลดังกล่าวอาจจะส่งผลทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่สามารถตอบได้ว่า 'ประชาคมอาเซียนเป็นการรวมกลุ่มของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (93.75%)' หรือรู้ว่า 'ประชาคมอาเซียนมีสมาชิกจำนวน 10 ประเทศ (89.25%)' อย่างไรก็ตาม ความรู้เกี่ยวกับการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community--AC) ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (กระทรวงการต่างประเทศ, 2557) ปรากฏว่า ได้มีนักศึกษาร้อยละ 94.75 ตอบว่า 'คำว่า ประชาคมอาเซียน หมายถึง AEC หรือ ASEAN Economic Community' ซึ่งเป็นคำตอบที่ไม่ถูกต้อง นั้นอาจเป็นเพราะ ได้มีบุคคลจำนวนไม่น้อยให้ความสำคัญและกล่าวถึงอักษร ย่อของคำว่า "AEC" บ่อยครั้ง มากกว่าอักษรย่อ "AC" หรือ "APSC" หรือ "ASCC" จึงน่าจะมีผลทำให้นักศึกษาเข้าใจว่า ประชาคมอาเซียน ตรงกับตัวอักษรย่อว่า AEC นั้นเอง สอดคล้องกับ ผลสำรวจของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2556) ที่รายงานไว้ว่า ภาครัฐประชาสัมพันธ์เรื่องประชาคมอาเซียนไม่เพียงพอ สถาบันการศึกษาและสื่อมวลชนบางแห่งเน้นในเรื่องของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเท่านั้น ในขณะที่อีก 2 สาขาหลักที่สำคัญ คือ ประชาคม

การเมืองและความมั่นคงของอาเซียน (ASEAN Political-Security Community-APSC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community-ASCC) ไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร

ความรู้เกี่ยวกับประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ศึกษามีความพร้อมอยู่ในระดับดีมาก (91%) โดยนักศึกษาตอบว่า 'สมาชิกอาเซียนทุกประเทศต้องปฏิบัติตามกฎกติกาที่มีฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกัน (95.75%)' หรือ 'กรณีที่มีข้อพิพาทเกิดขึ้นระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนจะต้องใช้วิธีการเจรจา (91.75%)' นั้นอาจเป็นเพราะ นักศึกษารู้ว่าการรวมกันของกลุ่มประเทศอาเซียน 10 ประเทศ แต่ละประเทศมีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง มีความแตกต่างกันในระบบการเมืองการปกครอง ถ้าต้องการให้ประชาคมอาเซียนบรรลุเป้าหมาย จำเป็นต้องมีกฎกติการ่วมกันโดยประชาชนและรัฐสมาชิกต้องปฏิบัติตามกฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมกันของทั้ง 10 ประเทศสมาชิกนั่นเอง สอดคล้องกับ กระทรวงการต่างประเทศ (2557) ที่กล่าวถึงหลักการในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามความมุ่งประสงค์ได้นั้น อาเซียนและรัฐสมาชิกอาเซียน ต้องยืนยันทันและยึดมั่นในหลักการพื้นฐานที่ปรากฏในปฏิญญา ความตกลง อนุสัญญา ข้อตกลง สนธิสัญญา และตราสารอื่น ๆ ของอาเซียน และการตัดสินใจของอาเซียนต้องอยู่บนพื้นฐานของการปรึกษาหารือ การเจรจา และการมีฉันทามติร่วมกัน

ความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นักศึกษามีความพร้อมอยู่ในระดับดีมาก (74.5%) โดยนักศึกษาตอบว่า 'การเป็นประชาคมอาเซียนช่วยให้ประเทศสมาชิกมีความสะดวกในด้านการค้า การลงทุน และการบริการ (97%)' และ 'การรวมกลุ่มของอาเซียนทำให้มีความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจช่วยเพิ่มการลงทุนจากภูมิภาคอื่น (95.25%)' นั้นอาจเป็นเพราะ นักศึกษารู้จุดมุ่งหมายการรวมกลุ่มกันของประชาคมอาเซียนว่าจะช่วยให้มีความคล่องตัวในด้านการค้า การลงทุน อาจทำให้ประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนได้รับผลประโยชน์จากการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว

การคมนาคมขนส่งได้เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับกระทรวงการต่างประเทศ (2557) และมติชน (2555) ที่เห็นว่า การรวมตัวทางเศรษฐกิจจะช่วยอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีของสินค้า บริการ และการลงทุน การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน การตกลงกันทางเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ เช่น การคมนาคม การท่องเที่ยว การเงิน การลงทุน เป็นการส่งเสริมให้อาเซียนเป็นตลาดหรือฐานการผลิตเดียว โดยอาเซียนจะสามารถอยู่ในประชาคมโลกได้โดยไม่อยู่ในภาวะที่เสียเปรียบ

ความรู้เกี่ยวกับประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน นักศึกษามีความพร้อมอยู่ในระดับดีมาก (91.75%) โดยนักศึกษาตอบว่า การรวมกันของประเทศสมาชิกที่มีความแตกต่างทางชนชาติ ศาสนา ประวัติศาสตร์จำเป็นต้องใช้หลักความเอื้ออาทร และการแบ่งปัน (97.25%) และการเป็นประชาคมอาเซียนทำให้ประเทศสมาชิกเรียนรู้ วิถีชีวิต และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกัน (96.75%) นั่นอาจเป็นเพราะ นักศึกษาส่วนใหญ่รู้และเข้าใจในการรวมกันเป็นพลเมืองอาเซียนซึ่งมาจาก 10 ประเทศสมาชิก แต่ละประเทศมีพื้นฐานที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม การดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ฯลฯ พลเมืองอาเซียนทุกคนควรได้รับโอกาสต่าง ๆ ที่เท่าเทียมกัน เช่น การศึกษา การรักษา พยาบาล เป็นต้น ลักษณะดังกล่าวจำเป็นต้องใช้หลักการของความเอื้ออาทรและการแบ่งปันต่อกัน สอดคล้องกับ กระทรวงการต่างประเทศ (2557) และแพรวกัทร (2555ข) ที่เห็นว่า หลักการพื้นฐานของการเป็นพลเมืองอาเซียนที่ทุกคนพึงกระทำ คือ การปฏิบัติตนตามหน้าที่ของพลเมืองที่ดี ปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายขององค์กร เคารพในสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น ทุกคนควรต้องอยู่ภายใต้กฎกติกาของสังคม เคารพสิทธิระหว่างกัน รู้จักอดทน อดกลั้นต่อสถานการณ์ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งพลเมืองอาเซียนควรต้องปฏิบัติตนหรือมีคุณลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งประสงค์ในการรวมกลุ่มของอาเซียนซึ่งจะช่วยให้ประชาชนและ

รัฐสมาชิกของอาเซียนอยู่ร่วมกับประชาคมโลกได้ โดยสันติในสภาวะที่เป็นธรรม มีประชาธิปไตย และมีความปรองดองกัน

1.2 ด้านทักษะพื้นฐาน นักศึกษามีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.52) โดยนักศึกษาระเมินตนเองว่า สามารถพูดภาษาอังกฤษ (\bar{X} = 2.60) และเขียนภาษาอังกฤษ (\bar{X} = 2.66) อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรวรรณ (2555) ที่พบว่าความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของเยาวชนในด้านภาษาอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน อีกทั้งไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ไม่ว่าภาษาอังกฤษหรือภาษาอาเซียน รวมถึงผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาไม่คิดที่จะไปทำงานในประเทศอื่น ๆ (50.5%) อีกทั้งภาครัฐบาลยังไม่ตื่นตัวเท่าที่ควร ส่วนภาคประชาชนไม่มีทิศทางในการเตรียมตัว (สมเกียรติ, 2555) จึงน่าจะเป็นเหตุผลประการหนึ่งที่ทำให้ความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียนด้านทักษะพื้นฐานของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านกระบวนการเรียนรู้ นักศึกษามีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{X} = 3.43) โดยนักศึกษาระเมินตนเองว่า 'ศึกษาข้อมูล กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงของประเทศอาเซียน (\bar{X} = 3.06)' 'พยายามฝึกพูด อ่าน เขียน ภาษาอาเซียน (อย่างน้อย 1 ภาษา) (\bar{X} = 3.18)' 'ฝึกตนให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นในเรื่องเกี่ยวกับอาเซียน (\bar{X} = 3.34)' 'พยายามเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการเป็นพลเมืองอาเซียน เช่น การใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร ฝึกพูดภาษาอังกฤษ ฯลฯ (\bar{X} = 3.54)' 'ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงสำหรับการเป็นพลเมืองอาเซียน (\bar{X} = 3.58)' 'ปรับเปลี่ยนแนวคิดที่มีต่ออาเซียนโดยพิจารณาจากผลประโยชน์ที่จะได้รับการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียน (\bar{X} = 3.68)' ที่กล่าวมาทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของสมใจ (2555) ที่พบว่า ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้านกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์อยู่ในระดับปานกลาง การที่นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงมีความพร้อมด้านกระบวนการเรียนรู้ในระดับปานกลาง นั้นอาจเป็นเพราะมีความตื่นตัวต่อการเป็นพลเมืองอาเซียนค่อนข้างน้อย หรืออาจเป็นลักษณะนิสัยของคนไทยคือสบาย ๆ ไม่ดีนรณ รักบ้าน รักถิ่นฐาน และไม่ค่อยคิดอยากออกนอกประเทศไปไหน นอกจากไปเที่ยว (การดี, 2555) รวมทั้ง พงษ์ (2550) ได้สรุปนิสัยของคนไทยที่น่าสนใจ คือ 'หากจำเป็นจริง ๆ ก็ทำงานได้ แต่ต้องมีผู้นำที่กล้าคิด กล้าทำ นำหน้าก่อน' และ 'ผัดวันประกันพรุ่ง' ยิ่งไปกว่านั้น จากการศึกษาครั้งนี้ นักศึกษาบางคนคิดว่า หลังจากการเป็นประชาคมอาเซียนแล้ว ประเทศไทยอาจจะเสียเปรียบประเทศอื่นในทุกอย่าง อีกทั้งมองไม่เห็นถึงผลประโยชน์ที่คนไทยจะได้รับจากการเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียน จึงน่าจะทำให้นักศึกษาไม่ปรับวิสัยทัศน์ให้ก้าวไกลและก้าวหน้า ไม่ปรับเปลี่ยนมุมมองและวิธีการคิดใหม่ ไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องฝึกพูด อ่าน เขียน ภาษาอาเซียน หรือแม้แต่การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนร่วมกับชุมชนหรือสถาบันต่าง ๆ เพื่อเปิดโลกทัศน์ของตน หรือตระหนักรู้ในตนเองสำหรับการเป็นพลเมืองอาเซียน แต่ขณะเดียวกัน ได้พบคำตอบของนักศึกษาว่า 'ตั้งใจเรียนมากขึ้นเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการแข่งขันในด้านการทำงาน' อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.72$) นั้นแสดงให้เห็นว่า ได้มีนักศึกษาจำนวนไม่น้อยที่พยายามพัฒนาศักยภาพของตนให้สามารถแข่งขันกับคนอื่น ๆ ได้ ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศ (2556) เน้นว่า คนไทยที่มีศักยภาพและพร้อมที่จะแข่งขันกับประเทศในอาเซียนและนอกอาเซียนได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่ปรับวิสัยทัศน์ให้ก้าวไกลและก้าวหน้า สามารถมองเห็นโอกาสและสิ่งที่ท้าทายและปรับตัวเองให้ใช้ประโยชน์ พร้อมสร้างภูมิคุ้มกันต่อสิ่งที่ท้าทายที่อาจเกิดขึ้น

2. เปรียบเทียบความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียนจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาเรียน

2.1 นักศึกษาที่เรียนกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีความพร้อมในการเป็น

พลเมืองอาเซียนสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ด้านความรู้ทั่วไป คือ 'ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องยึดถือหลักการตามกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ($t = 2.027$)' และ ด้านกระบวนการเรียนรู้ คือ 'ศึกษาข้อมูล กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงของประเทศอาเซียน ($t = 3.415$)' นั้นอาจเป็นเพราะนักศึกษากลุ่มที่เรียนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเรียนอยู่ในคณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะทัศนมาตรศาสตร์ ซึ่งเป็นสาขาวิชาศาสตร์สุขภาพที่สามารถนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปใช้เพื่อดูแลสุขภาพชุมชน (ป่วน, 2554) อีกทั้งในการศึกษาครั้งนี้ ได้มีนักศึกษารายงานตนเองว่า ได้เรียนหรือมีวิชาชีพที่สามารถเคลื่อนย้ายไปทำงานประเทศอื่นจำนวน 139 คน (34.75%) ในจำนวนนี้เป็นนักศึกษาที่เรียนคณะทัศนมาตรศาสตร์ จำนวน 45 คน และคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 35 คน ฉะนั้น นักศึกษาที่มีความสามารถและต้องการเคลื่อนย้ายแรงงานเพื่อการประกอบอาชีพนั้น จึงจำเป็นต้องสนใจและศึกษาข้อมูล กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงของประเทศอาเซียน และรู้ว่าประเทศสมาชิกอาเซียนต้องยึดถือหลักการตามกฎบัตรสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สูงกว่ากลุ่มที่เรียนสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งไม่ได้เรียนหรือไม่มีวิชาชีพสำหรับโอกาสของการเข้าทำงานในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนได้ ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถหรือผู้ที่ศึกษาในสาขาอาชีพดังกล่าว หากต้องการย้ายแรงงานเพื่อไปประกอบอาชีพในประเทศอื่น จึงจำเป็นต้องศึกษากฎระเบียบ ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อจะได้ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือเงื่อนไขของประเทศซึ่งอาชีพส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่เรียนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนั่นเอง

2.2 นักศึกษาที่เรียนกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียนสูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้

ด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนในภาพรวม ($t = 3.604$) นั้นอาจเป็นเพราะ นักศึกษาที่เรียนกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มุ่งศึกษาทางด้านพฤติกรรมของมนุษย์ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์จึงทำให้แสดงความคิดเห็นว่า ในการอยู่ร่วมกันของประเทศสมาชิกอาเซียนนั้น 'สมาชิกอาเซียนทุกประเทศต้องปฏิบัติตามกฎกติกาที่มีฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกัน ($t = 2.074$)' แต่ถ้าในกรณีที่มีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้น 'ประเทศในกลุ่มอาเซียนสามารถก้าวก้าวกิจการภายในทุกด้านของประเทศสมาชิกอื่นได้ ($t = 3.974$)' ซึ่งไม่เกินไปตามหลักการของกฎบัตรอาเซียน โดย กระทรวงการต่างประเทศ (2557) ได้กล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติของประเทศสมาชิกทุกประเทศจะต้อง "เคารพความสำคัญพื้นฐานของมิตรภาพและความร่วมมือ และหลักการแห่งอธิปไตยความเสมอภาค บุรณภาพแห่งดินแดน การไม่แทรกแซงกัน ฉันทามติและเอกภาพในความหลากหลาย" และ "รัฐสมาชิกต้องพยายามที่จะระงับข้อพิพาททั้งปวงอย่างสันติให้ทันท่วงที โดยผ่านการสนทนา การปรึกษาหารือ และการเจรจา"

ด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ 'การเป็นประชาคมอาเซียนเป็นการเปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าวเข้าทำงานได้อย่างเสรี ($t = 2.248$)' และ 'แรงงานที่มีทักษะและเชี่ยวชาญสามารถไปทำงานที่ประเทศอื่นในกลุ่มได้คล่องตัวขึ้น ($t = 2.528$)' นั้นอาจเป็นเพราะ นักศึกษาที่เรียนกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อาจมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่า การเปิดประชาคมอาเซียนจะทำให้ประชาชนของทุกประเทศสามารถใช้แรงงานต่างด้าวได้อย่างเสรี ซึ่งการเคลื่อนย้ายแรงงานหรือการใช้แรงงานวิชาชีพนี้ กระทรวงการต่างประเทศ (2556) ได้ให้ความรู้สรุปได้ว่าการเคลื่อนย้ายแรงงานไม่ได้เปิดโอกาสให้พลเมืองอาเซียนเข้าทำงานในประเทศใดประเทศหนึ่งได้อย่างเสรี แต่การที่จะเข้าทำงานในประเทศอื่นได้นั้น ต้องทำตามขั้นตอนหรือกระบวนการต่าง ๆ ตามเงื่อนไขของแต่ละประเทศสมาชิกกำหนด รวมถึงการขึ้นทะเบียนในกรอบอาเซียน การปฏิบัติตามกฎระเบียบต่าง ๆ ของแต่ละ

ประเทศที่กำหนดไว้ เช่น แรงงานวิชาชีพที่จะเข้าทำงานในประเทศไทยจะต้องมีการสอบใบประกอบวิชาชีพภาษาไทย เป็นต้น ซึ่งแตกต่างจากนักศึกษาที่เรียนกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้เตรียมความพร้อมในการเป็นพลเมืองอาเซียน โดยตอบว่า 'ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องยึดถือหลักการตามกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)' และได้ 'ศึกษาข้อมูล กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงของประเทศอาเซียน' เป็นต้น

ด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน คือ 'การรวมกันของประเทศสมาชิกที่มีความแตกต่างทางชนชาติ ศาสนา ประวัติศาสตร์ จำเป็นต้องใช้หลักความเอื้ออาทร และการแบ่งปัน ($t = 2.880$)' และ 'ประเทศสมาชิกอาเซียนต้องร่วมมือช่วยเหลือ ป้องกัน ในด้านภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ และการควบคุมโรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้น ($t = 2.144$)' นั้นอาจเป็นเพราะ คณะที่เปิดสอนทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้กำหนดปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ในการผลิตบัณฑิตไว้ชัดเจน อาทิ คณะมนุษยศาสตร์ ได้มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้เป็น "มนุษย์" ที่มีจิตใจงดงาม เปี่ยมไปด้วยคุณธรรมและจริยธรรม (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2558) หรือคณะบริหารธุรกิจ ได้กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่ดีประการหนึ่งคือ 'มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนนักศึกษาด้วยกันและทุกคนในสังคม' (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2558) ซึ่งเป็นลักษณะของการอยู่ร่วมกัน การที่จะก้าวไปให้ถึงเป้าหมายในการสร้างประชาคมอาเซียนเพื่อให้ประชาชนอยู่ในสังคมที่ปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี จำเป็นอย่างยิ่งที่สมาชิกทุกประเทศต้องให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามารถใช้หลักความเอื้ออาทร และการแบ่งปันได้ ซึ่งแตกต่างจากนักศึกษาที่เรียนกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่อาจจะคิดว่า หากได้เรียนรู้ในสิ่งใดไปแล้ว และสิ่งนั้นมีกฎระเบียบที่ชัดเจน ก็สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาข้อมูลและนำไปประยุกต์ใช้หรือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ดังกล่าว อีกทั้งนักศึกษาอาจคิดว่า การใช้หลักความเอื้ออาทรและการแบ่งปันนั้น แม้ว่าเป็นสิ่งที่มีคุณธรรมและ

มีจริยธรรมก็ตาม แต่ก็ต้องมีการกระทำด้วยความ ยุติธรรมเช่นกัน

ด้านกระบวนการเรียนรู้ คือ 'ตั้งใจเรียนมากขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการแข่งขันในด้านการ ทำงาน (t = 2.824)' นั่นอาจเป็นเพราะ นักศึกษาที่เรียน กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ไม่ได้เรียน หรือมีวิชาชีพที่สามารถเคลื่อนย้ายไปทำงานในประเทศ อื่นได้เหมือนดังเช่นอาชีพวิศวกร หรือทัศนมาตรศาสตร์ (กระทรวงการต่างประเทศ, 2556; ธีรดีร์, 2556) จึงน่าจะส่งผลทำให้นักศึกษาที่เรียนกลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ต้องใช้ความพยายามหรือ ตั้งใจเรียนมากขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการ แข่งขันในการเข้าทำงานมากกว่านักศึกษาที่เรียนกลุ่ม สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งจากการ ตอบแบบสอบถามของนักศึกษาเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ได้มีนักศึกษาจำนวนไม่น้อยให้ ข้อเสนอแนะว่า ปัญหาที่นักศึกษาคาดว่าประเทศไทย ต้องเผชิญหลังจากการเป็นประชาคมอาเซียน คือ ปัญหาการว่างงานของคนไทย และคนไทยถูกแย่งงาน จากคนชาติอื่น (49.17%) จึงน่าจะเป็นเหตุผลอีก ประการหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาที่เรียนกลุ่มสาขาวิชา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีการเตรียมความพร้อม ในการเป็นพลเมืองอาเซียนด้วยการตั้งใจเรียนเพื่อ เตรียมความพร้อมสำหรับการแข่งขันในด้านการทำงาน มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านความรู้ จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในบางเรื่อง คลาดเคลื่อน ดังนั้น เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ที่ถูกต้อง ตลอดจนเป็นพลเมืองอาเซียนที่มีคุณภาพ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จึงควรสนับสนุนให้นักศึกษาได้ มีความรู้ในเรื่องประชาคมอาเซียนเพิ่มขึ้น โดยการ กำหนดให้มีวิชาที่เรียนเกี่ยวกับอาเซียนหรืออาเซียน ศึกษาไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย รามคำแหง

2. ด้านทักษะพื้นฐานโดยเฉพาะความสามารถใน การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร และด้านกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะการศึกษาข้อมูล กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่มึ การเปลี่ยนแปลงของประเทศสมาชิกอาเซียน จากการศึกษพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น เพื่อให้ นักศึกษามีทักษะพื้นฐานและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้เพิ่มขึ้น มหาวิทยาลัยรามคำแหง หน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนบุคลากรที่เกี่ยวข้องทางด้านการจัดการศึกษา จึงควรจัดระบบการศึกษาทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนรุ่นใหม่ให้สามารถใช้ ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เป็นอย่างดีและอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง ฝึกฝนเยาวชนให้สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการ สื่อสาร ส่งเสริมให้เป็นผู้ที่สามารถวางแผนและทำงาน ร่วมกับผู้อื่น มีความคิดริเริ่ม รู้จักคิดไตร่ตรอง และ เสริมสร้างให้มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล

3. ด้านการทำงาน จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาคิดที่จะไปทำงานนอกประเทศ (50.5 %) และไม่คิด (49.5 %) ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกันมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปว่า ควรศึกษาถึงเหตุผลใจที่ทำให้นักศึกษามีความคิดที่จะไป หรือไม่ไปทำงานในประเทศอื่น ตลอดจนศึกษาถึงวิธีการ เตรียมความพร้อมของนักศึกษาในการประกอบอาชีพ หลังจากการเป็นประชาคมอาเซียนด้วย

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่สนับสนุน ทุนอุดหนุนการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมร สุริยาศิติน ที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิจัย เป็นอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ ทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือและให้ความอนุเคราะห์ใน การเก็บแบบสอบถาม รวมทั้งขอขอบคุณนักศึกษา ทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามความพร้อมในการเป็น พลเมืองอาเซียนในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการต่างประเทศ. 2551. มารู้อีกอาเซียนกัน
เถอะ. กรุงเทพฯ: เอร่าวันการพิมพ์.
- _____. 2555. แผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียน 3
เสา: Roadmap for an ASEAN Community
2015. กรุงเทพฯ: คาริสมา มีเดีย.
- _____. 2556. 58 คำตอบ สู่ประชาคมอาเซียน 2558.
กรุงเทพฯ: กระทรวงการต่างประเทศ.
- _____. 2557. กฎบัตรอาเซียน. ค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม
2557, จาก [www.mfa.go.th/asean/contents/
files/other-20130528-092411-875705.pdf](http://www.mfa.go.th/asean/contents/files/other-20130528-092411-875705.pdf)
- การดี เลียวไพโรจน์. 2555. พลเมืองอาเซียน. ค้นเมื่อ
15 พฤษภาคม 2557, จาก [aseantalk.
blogspot.com/2012/03/blog-post_2429.html](http://aseantalk.blogspot.com/2012/03/blog-post_2429.html)
- ทิพย์พาพร ตันตีสุนทร. 2555. พลเมืองไทย พลเมือง
อาเซียน. ค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2557, จาก
www.fpps.or.th/index_july_2555.php
- ธีรดีร์ บรรเทิง. 2556. เตรียมเพิ่มอีก 9 อาชีพเคลื่อนย้าย
แรงงานเสรีในอาเซียน. ค้นเมื่อ 30 กันยายน
2557, จาก [blog.eduzones.com/tonsungsook/
113605](http://blog.eduzones.com/tonsungsook/113605)
- ป่วน สุทธิพิณิจธรรม. 2554. วิทยาศาสตร์สุขภาพ: จะ
ก้าวไปอย่างไร? เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนใน
ปี 2558. รวมบทคัดย่อ: ประชุมวิชาการ มอ.
วิจัย ครั้งที่ 5. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี.
- พงษ์ ภาวิจิตร. 2550. X-ray คนไทย 360 [องศา].
กรุงเทพฯ: ฐานบุ๊คส์.
- พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2541.
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม
2557, จาก [e-book.ram.edu/ebook/
handbookram/handbook_prb.pdf](http://e-book.ram.edu/ebook/handbookram/handbook_prb.pdf)
- แพรรักษ์ ยอดแก้ว. 2555ก. คุณลักษณะของพลเมือง
อาเซียน. เอกสารประกอบการสอน รหัสวิชา
2000111 วิชาอาเซียนศึกษา (ASEAN Studies)
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. ค้นเมื่อ 10
พฤษภาคม 2557, จาก [www.gotoknow.org/
posts/505876](http://www.gotoknow.org/posts/505876)
- แพรรักษ์ ยอดแก้ว. 2555ข. คุณลักษณะพลเมือง
อาเซียนตามกฎบัตรอาเซียน. เอกสาร
ประกอบการสอน รหัสวิชา 2000111
วิชาอาเซียนศึกษา (ASEAN Studies)
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. ค้นเมื่อ
10 พฤษภาคม 2557, จาก [www.gotoknow.org/
posts/505877](http://www.gotoknow.org/posts/505877)
- มติชน. 2555. ประเทศไทยจะได้ประโยชน์อะไรจาก
AEC (ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน). ค้นเมื่อ
22 พฤศจิกายน 2557, จาก [www.thai-aec.com
/227](http://www.thai-aec.com/227)
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กองแผนงาน. ออนไลน์. แผน
เตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน
ในปี พ.ศ. 2558 มหาวิทยาลัยรามคำแหง
(พ.ศ. 2555-2558). ค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม
2557, จาก [www.plan.ru.ac.th/foreign/plan
ToAsean55_58 .doc](http://www.plan.ru.ac.th/foreign/planToAsean55_58.doc)
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะบริหารธุรกิจ. ออนไลน์.
คุณลักษณะบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจที่ดี.
ค้นเมื่อ 26 กันยายน 2558, จาก www.ba.ru.ac.th
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะมนุษยศาสตร์. ออนไลน์.
ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ. ค้นเมื่อ
26 กันยายน 2558, จาก [www.human.ru.ac.th/
index.php](http://www.human.ru.ac.th/index.php)
- ระวีวรรณ ศรีครามครัน. 2549. ศูนย์สื่อการสอนทาง
อิเล็กทรอนิกส์. ใน สุเทพ พยัคฆ์ (บรรณาธิการ),
มหาวิทยาลัยรามคำแหง 35th Anniversary
Ramkhamhaeng University (หน้า 118-119).
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วีรวรรณ วงศ์ปิ่นเพ็ชร. 2555. ความสัมพันธ์โครงสร้าง
เชิงสาเหตุของความพร้อมในการเข้าสู่การเป็น
พลเมืองอาเซียนของเยาวชน อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่. ค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม
2557, จาก [www.payap.ac.th/popnews.asp
?id=20130430001](http://www.payap.ac.th/popnews.asp?id=20130430001)
- ศรีรัตน์ รัชฎาปานะ. 2555. ก้าวสำคัญ: คนไทยสู่พลเมือง
อาเซียน. ค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2557, จาก
[www.thaifta.com/trade/public/
26_srirat.pdf](http://www.thaifta.com/trade/public/26_srirat.pdf)

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. 2556. ความรู้ความเข้าใจของคนไทยที่มีต่อประชาคมอาเซียน (ASEAN Community: AC). ค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2557, จาก nidapoll.nida.ac.th/contents-60-2556%20เรื่อง%20ความรู้ความเข้าใจของคนไทยที่มีต่อประชาคมอาเซียน-68-357-333.html

สมเกียรติ อ่อนวิมล. 2555. บันทึกอาเซียน: การเตรียมความพร้อมพลเมืองไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2558. ค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2557, จาก www.dailynews.co.th/Content/Article/115852

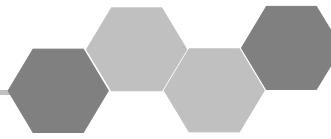
สมใจ กงเดิม. 2555. การศึกษาความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. รายงานการวิจัย. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.

สำนักงานประชาสัมพันธ์ต่างประเทศ. 2555. ประเทศไทยกับอาเซียน. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา. ออนไลน์. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557. ค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2557, จาก www.reportqa.ru.ac.th

สุชาติ กิจชนะเสรี. 2549. เทคโนโลยีรามคำแหง. ใน สุเทพ พยัคฆ์ (บรรณาธิการ). มหาวิทยาลัยรามคำแหง 35th Anniversary Ramkhamhaeng University (หน้า 118-119). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

The ASEAN Declaration 1967. The ASEAN Declaration (Bangkok Declaration). Adopted by the Foreign Ministers at the 1st ASEAN Ministerial Meeting in Bangkok, Thailand on 8 August 1967 form asean.bangkok.go.th/images/asean/bangkokdeclaration-ENG.pdf

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาตีพิมพ์บทความ

1. ผลงานทางวิชาการที่ส่งมาเพื่อตีพิมพ์ต้องไม่เคยผ่านการเผยแพร่ที่ใดมาก่อน
2. ผลงานทางวิชาการที่ส่งมาเพื่อตีพิมพ์ต้องไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น
3. ผลงานทางวิชาการที่ส่งมาเพื่อตีพิมพ์ต้องเป็นบทความที่มีคุณค่าทางวิชาการ คือ เกิดขึ้นจากผู้เขียนได้ทำการทดลอง สร้างสรรค์ สังเคราะห์ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับงานโดยตรง หรือเป็นบทความที่เสนอถึงความคิดหรือหลักการใหม่ที่เป็นไปได้และมีทฤษฎีประกอบหรือสนับสนุนอย่างเพียงพอ มีประโยชน์ต่อการศึกษาและการวิจัย
4. ผลงานทางวิชาการที่ส่งมาเพื่อตีพิมพ์ต้องไม่ได้ลอกเลียนหรือดัดทอนมาจากผลงานวิจัยของผู้อื่นหรือจากบทความอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือปราศจากการอ้างอิงที่ถูกต้อง
5. ผู้เขียนต้องจัดเตรียมต้นฉบับตามรูปแบบตามข้อกำหนดในการส่งต้นฉบับอย่างเคร่งครัด
6. ผู้เขียนได้แก้ไขความถูกต้องของบทความที่ส่งมาตีพิมพ์ตามข้อเสนอแนะของคณะผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review) แล้ว
7. บทความจะต้องผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากกองบรรณาธิการแล้วเท่านั้น

รูปแบบการจัดเตรียมต้นฉบับ

1. ให้พิมพ์โดยใช้กระดาษ **A4** พิมพ์หน้าเดียว
2. จัดพิมพ์ด้วยโปรแกรม **Microsoft Word for Windows**
3. ใช้ตัวอักษรแบบ **Browallia UPC/New**
4. ระยะห่างระหว่างบรรทัดใช้ **Double Space** โดยมีความยาวไม่เกิน 30 หน้า (รวมเอกสารอ้างอิง)
5. การตั้งค่าน้ำกระดาษ
 - ระยะขอบบน (Top margin) 1" หรือ 2.54 เซนติเมตร
 - ระยะขอบล่าง (Bottom margin) 1" หรือ 2.54 เซนติเมตร
 - ระยะขอบซ้าย (Left margin) 1" หรือ 2.54 เซนติเมตร
 - ระยะขอบขวา (Right margin) 1" หรือ 2.54 เซนติเมตร

รายละเอียดการจัดเตรียมต้นฉบับ

ชื่อเรื่อง ต้องมีทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ จัดให้อยู่ชิดซ้ายหน้ากระดาษ ชื่อภาษาอังกฤษ ขึ้นต้นคำให้พิมพ์ด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ และให้ใช้ตัวอักษรขนาด 18 ตัวหนา

ชื่อผู้เขียน ให้ใช้ตัวอักษรขนาด 12 ตัวปกติ และให้จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ โดยให้กำกับหมายเลขยกกำลังไว้ต่อท้ายด้วย สำหรับชื่อของหน่วยงานให้พิมพ์ไว้ในส่วนของเชิงอรรถ (หน้าที่ 1) โดยพิมพ์ชื่อหน่วยงานต้นสังกัดให้ตรงกับตัวเลขยกกำลังที่กำกับไว้ในหน้าเดียวกัน

บทคัดย่อ และ ABSTRACT ใช้ตัวอักษรขนาด 18 ตัวหนา และให้จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษ สำหรับเนื้อความให้ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวปกติ จัดพิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ โดยเนื้อหาต้องครอบคลุมถึงบทนำ วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปและวิจารณ์ผล เป็นลำดับ

คำสำคัญ (Keywords): ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ประมาณ 3 - 5 คำ โดยพิมพ์ต่อจากส่วนเนื้อหาของบทคัดย่อ และ Abstract ให้ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวปกติ และให้จัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ

เนื้อหา ให้จัดพิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ **หัวข้อใหญ่** ใช้ตัวอักษรขนาด 16 ตัวหนา **หัวข้อย่อย** ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวหนา จัดชิดซ้ายคอลัมน์ เนื้อความให้ใช้ตัวอักษรขนาด 14 ตัวปกติ โดยให้บรรทัดแรกของทุกย่อหน้าเยื้อง 0.5 นิ้ว ของบรรทัดถัดไป โดยเรียงหัวข้อตามลำดับดังนี้ บทนำ วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปและวิจารณ์ผล กิตติกรรมประกาศ และเอกสารอ้างอิง

รูปภาพ จัดให้ชิดซ้ายของคอลัมน์ ความละเอียดของรูปภาพไม่น้อยกว่า 600x600 dpi คำบรรยายรูปภาพให้พิมพ์ไว้ใต้รูปภาพ ให้ใช้ตัวอักษรขนาด 12 ตัวปกติ โดยให้แนบไฟล์รูปภาพที่ประกอบในเนื้อเรื่องมาต่างหาก จากไฟล์เอกสารปกติ

ตาราง จัดให้ชิดซ้ายของคอลัมน์ รูปแบบของตารางให้ใช้แบบ Table classic I คำบรรยายตารางให้จัดพิมพ์ไว้ด้านบนของหัวข้อตาราง และใช้ตัวอักษรขนาด 12 ตัวปกติ

หมายเหตุ ต้นฉบับบทความที่นำส่งจะต้องถูกต้องตามหลักเกณฑ์การเขียนที่กำหนดเท่านั้น จึงจะได้รับการพิจารณา ดำเนินการประเมินบทความก่อนตีพิมพ์

การอ้างอิงและการเขียนเอกสารอ้างอิง

• การอ้างอิงในเนื้อเรื่อง

ให้วงเล็บชื่อผู้แต่ง (ภาษาไทย) ชื่อสกุลผู้แต่ง (ภาษาต่างประเทศ) และปีที่พิมพ์ของเอกสารที่อ้างอิง ต่อท้ายข้อความที่ต้องการอ้างอิง ตัวอย่าง

..... (มณี และคณะ, 2550) หรือ (Archawaranon et al., 2003)
Archawaranon et al. (2003) หรือ มณี และคณะ (2550)

• การอ้างอิงท้ายเรื่อง

1. วารสาร

ก. ภาษาไทย

ชื่อผู้เขียน (ให้เขียนชื่อเต็ม ตามด้วยชื่อสกุล). ปีที่พิมพ์. ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร (ใช้ชื่อเต็ม). ปีที่ (ฉบับที่): หน้า
ปรากฏบทความ. เช่น

พุทธชาติ โปธิบาล และ ธนานันท์ ตรงดี. 2541. สถานะของภาษาดากไบในภาษาไทย. วารสาร
สงฆลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. 4(2): 167-187.

ข. ภาษาอังกฤษ

ใช้เช่นเดียวกับภาษาไทย แต่ชื่อผู้เขียนใช้ชื่อสกุลขึ้นก่อน, ตามด้วยตัวอักษรย่อของชื่อต้น. และวารสารใช้ชื่อตัวย่อตามเกณฑ์ที่ใช้กัน เช่น

Archawaranon, M. 2003. The impact of human interference on Hill Mynahs *Gracula religiosa*
breeding in Thailand. *Bird Conserv. Intl.* 13 (2): 139-149.

2. หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์. ชื่อหนังสือ. ครั้งที่พิมพ์. สถานที่พิมพ์. ผู้จัดพิมพ์. เช่น

มณี อัครวานนท์. 2549. นกขุนทอง: งานวิจัยเพื่อการอนุรักษ์นกในเขตร้อน. กรุงเทพฯ. อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
Sharp, W.F. 1985. *Investment*. 3rd ed. New Jersey. Prentice-Hall.

3. บทความ/เรื่อง/ตอน ในหนังสือรวมเรื่องหรือรายงานประจำปี

ชื่อผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์. ชื่อบทความ. ใน ชื่อบรรณาธิการ. ชื่อเรื่อง. (ฉบับพิมพ์ ถ้ามี), หน้าปรากฏบทความ.

ผู้จัดพิมพ์. สถานที่พิมพ์. เช่น

เสรี ลีลาลัย. 2542. เศรษฐกิจชาตินิยมในประเทศไทยกำลังพัฒนาและสถานการณ์ในประเทศไทย. ใน ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ
(บรรณาธิการ). 1999 จุดเปลี่ยนแห่งยุคสมัยใหม่ (หน้า 90-141). ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะ
เศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.

4. การอ้างอิงจากวารสารออนไลน์

ชื่อผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์. ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร. ปีที่และฉบับที่พิมพ์: หน้าปรากฏบทความ. ที่มา:
สถานที่มาของสารสนเทศ. เช่น

Overby, J.M. 1996. Ozone brings better water. *Water Technology* [Online]. 19, no. 5:
62-64. Abstract from Dialog File: Water Resources Abstract (117) Item: 00798344

5. วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้แต่ง. ปีที่พิมพ์. ชื่อวิทยานิพนธ์. สถานที่พิมพ์. ชื่อสถาบันการศึกษา

พรชัย วงศ์วาสนา. 2543. การศึกษาชีววิทยาประชากรของนกขุนทองในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

การส่งต้นฉบับ

ส่งต้นฉบับ จำนวน 4 ชุด พร้อมแผ่น CD จำนวน 1 แผ่น ไปยัง กองบรรณาธิการวารสารวิจัยรามคำแหง สถาบันวิจัยและ
พัฒนา อาคารสุโขทัย ชั้น 12 มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240 โทรศัพท์ 0-2310-
8696, โทรสาร 0-2310-8119 Email: ruresearch@ru.ac.th